

ΡΟΒΗΡΟΥ Α. ΜΑΝΘΟΥΛΗ

ΑΡΧΑΙΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

πρόλογος: Κώστας Γεωργουσόπουλος

ΕΞΑΝΤΑΣ

**ΑΡΧΑΙΟ ΕΡΩΤΙΚΟ
ΚΑΙ ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ**

Τοῦ ἴδιου:

- Σκαλοπάτια, ποίηση, 1949

- Πρόσωπο με πρόσωπο, σενάριο, Ἐξάντας 1976

- Το κράτος της τηλεόρασης, δοκίμιο, Θεμέλιο 1981

ISBN 960-256-405-9

© Ρ. Μανθούλης, 1999

© Εξάντας, 1999

Εξώφυλλο: Μαρία Βεϊοπούλου

ΕΞΑΝΤΑΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ Α.Ε.

Διδότου 57 - 106 81 ΑΘΗΝΑ - Τηλ. 3804885 - Fax 3813065

ΡΟΒΗΡΟΥ Α. ΜΑΝΘΟΥΛΗ

ΑΡΧΑΙΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

*Ἐπιλεκτικὴ συλλογὴ σέ πρώτη
μορφὴ καὶ ὅπωςδῆποτε ἡμιτελῆ
ὄρων καὶ ἐκφράσεων ἰδιωματικῶν
καὶ μὴ πού σχετίζονται μέ τήν
ἐρωτικὴ καὶ τήν ἐν γένει ἡδονικὴ
ζωὴ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.*

ΕΞΑΝΤΑΣ

Στην Καίτη
και για την αρχαιο-έλληνική
βιβλιοθήκη της

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οί λέξεις τοῦ χαμένου παραδείσου τοῦ Κώστα Γεωργουσόπουλου	11
Δυό λόγια τοῦ συλλέκτη	15
ΕΡΩΤΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ	21
Παρατηρήσεις	171
Τ' ἀμελέτητα	180
Γυναικεῖον αἰδοῖον	180
Πέος	184
Πρωκτός	188
Αὐνανισμός	192
Αἰδοιολεΐκτης	192
Προῖμα συνουσίας	193
Συνουσιάζομαι	195
Πόρνη ἢ ἑταῖρα	197
Πορνεῖον	199
Ἐπιβήτωρ	204
Παιδεραστής	205
Ἐφηβοὶ ἢ ἐρώμενοι	207
Κίναϊδος	207
Ὁ «ἀρχαῖος» Ἀριστοφάνης	212
Ἡ ἀρχαία ἀργκό	215
Ἐρωτ' ἐρᾶν	216
Ἐταῖρες	218
Ἐστημες ἑταῖρες	231

ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ	235
Φαγοπότι	270
Ἐδέσματα	271
Τραγήματα	271
Νώγαλα	271
Ἀφροδίσια	272
Ἀρτίματα	272
Ὁδηγίες γιά ἐδέσματα	272
Ὁδηγίες μαγειρικῆς	273
Στίχοι γιά ἐδέσματα	274
Περί οἴνου	275
Περί ὕδατος	277
Γενικά περί συμποσίων	278
Ἐπίλογος	281
Εὔρετήριο τῶν σχολιαστῶν	283
Βιβλιογραφία	287

ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΤΟΥ ΧΑΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

του Κώστα Γεωργουσόπουλου

Τό 1935 ὁ ρέκτης καθηγητής τῶν κλασικῶν σπουδῶν Χαρίτων Χαριτωνίδης δημοσίευσε μέ τό ψευδώνυμο Εὔιος Ληναῖος *Τά ἀπόρρητα, τά οὐ φωνητά τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς Γραμματείας*. Ἦταν ἡ πρώτη τολμηρή ἀπόπειρα στά ἑλληνικά νά συνταχτοῦν, νά κωδικοποιηθοῦν καί νά ἐρμηνευτοῦν ὅλες οἱ λέξεις τῆς ἀρχαίας μας γλώσσας πού ἀναφέρονταν στή σεξουαλικότητα καί στίς ἐν γένει φυσικές ἀνάγκες. Ὁ Χαριτωνίδης μέ μέθοδο καί κύρος ἀλλά καί χιοῦμορ κατέγραψε τίς βωμολοχίες, τίς λαϊκές ἐκφράσεις γιά τά σεξουαλικά μέλη, γιά τίς πράξεις, γιά τίς ἀνορδόδοξες ἐρωτικές σχέσεις, γιά τά «παιδικά» κ.τ.λ.

Στίς μέρες μας ὁ Ἡλίας Πετρόπουλος μέ τά *Καλιαρντά* του, ὁ Ζάχος μέ τό *Λεξικό* τῆς πιάτσας καί ἡ Μαίρη Κουκουλέ μέ τή *Νεοελληνική βωμολοχία* πλούτισαν τή λεξικογραφία μέ ἐνδιαφέρον καί διαφωτιστικό ὕλικό. Ἴδού τώρα ὁ Ροβῆρος Μανθούλης, ἕνας ἀνθρωπος τοῦ κινηματογράφου κυρίως καί τῆς τηλεόρασης, ἀλλά προικισμένος μέ εὐρεία παιδεία, ἔξοχο γοῦστο, ἄκρα εὐαισθησία καί μέτρο, ἀποφάσισε σέ ὡρες δημιουργικῆς σχολῆς νά καταπιαστεῖ μέ ἕνα ἄκρως τολμηρό, ἐπικίνδυνο γιά τούς τά φαιά φοροῦντες (καί δυστυχῶς ὑπάρχουν πολλοί πνευματικοί φαιοχίτωνες στήν Ἑλλάδα ἀκόμη σήμερα), ἀλλά γοητευτικό ἐγχείρημα.

Τό παρόν λεξικό τῆς ἀρχαίας οὕτως εἶπεῖν ἐρωτολογίας εἶναι τό πρῶτο καί εὐτυχῶς θεμελιῶδες, ὅσο μπορῶ νά κρίνω, ἀνάλογο λεξικό κι ὄχι μόνο στά ἑλληνικά. Διεκδικεῖ τό προνόμιο νά εἶναι τό πρῶτο εὐρωπαϊκό λεξικό (ἀναφέρομαι σ' αὐτή τή μορφή εἰδικά) μέ ἀνάλογο περιεχόμενο.

Ὁ Μανθούλης συγκέντρωσε τά λήμματα τοῦ λεξικοῦ του μέ προσοχή, μέ γνώση, μέ φιλολογική μεθόδευση, μέ βιβλιογραφική πληρότητα καί, κυρίως, μέ σπουδαῖο λεξικογραφικό ἔνστικτο. Ὅσο καί νά φανεῖ παράδοξο, ἕνας κινηματογραφιστής εἶναι συχνά ἕνας καλός λεξικογράφος. Κάθε λέξη γι' αὐτόν ἀποτελεῖ ἕνα πλάνο. Κάθε λέξη-πλάνο ἔχει «τραβηχτεῖ» ἀπό μιά εἰδική γωνία καί ζουμάρει ἄλλοτε στό πρῶτο ἐπίπεδο κι ἄλλοτε διερευνᾷ, φωτίζοντας, τό φόντο. Οἱ λέξεις εἶναι σάν τά τοπία, ἔχουν τό δικό τους φωτισμό, τήν ὑγρασία τους, τή θερμοκρασία τους, τόν ἐσωτερικό τους ρυθμό. Κάθε λέξη-λήμμα σφύζει ἀπό ζωή, πάλλεται, ἔχει ἕνα ἰδιότυπο φεγγίον, κάτι σάν ἕνα ἄλωνι, μιά ἄλω γύρω της. Ὁ λεξικογράφος, σάν τόν κινηματογραφιστή, μοντάρει πλάνα, συνδυάζει ρυθμούς, φωτίζει γωνίες, προβάλλει σέ γκρό πλάν σημασίες, ὑπομνηματίζει λεκτικές συμπεριφορές.

Ὁ Μανθούλης ἔκανε καλή δουλειά: ἐπιστημονικῶς ἄρτια, παιδαγωγικῶς εὐληπτη καί ταυτόχρονα ἐλκυστική. Ἐνα λεξικό αὐτοῦ τοῦ εἶδους, πού συνήθως προσεγγίζεται μέ περιέργεια, συχνά πονηρή καί καχύποπτη, γίνεται γοητευτικό καί ἐλκυστικό ὅταν κατορθώνει νά πείσει χωρίς σοβαροφάνεια καί νά μορφώσει χωρίς χυδαιότητα.

Εἶναι μεγάλο πάντα τό πρόβλημα πῶς περνάει σ' ἕνα κοινό μᾶς ἄλλης ἐποχῆς τό ἦθος, οἱ ἀνάγκες, οἱ συμπε-

ριφορές και, κυρίως, ή σεξουαλικότητα μᾶς παρελθούσης περιόδου τοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ ἀρχαῖος ἑλληνικός κόσμος, ἂν δέν ἰδωθεῖ μέ τά μάτια καί τό γοῦστο τοῦ καιροῦ του, μέ κριτήρια τά δικά του ἦθη, χωρίς τά ματογαῖα τοῦ χριστιανισμοῦ, γίνεται καί σκανδαλώδης καί ἀκατανόητος. Ἡ ζωὴ στήν πόλιν, στό Ἄστυ π.Χ., ἀπό τή μιά μεριά εἶναι δημόσια ἔκθεση στήν κρίση καί στήν ἀνοχή τοῦ συμπολίτη καί ἀπό τήν ἄλλη εἶναι μιά μαζική ιδιωτεύση. Τά μέλη τῆς μεζονος οἰκογενείας, παπποῦδες, γιαγιάδες καί παιδάγγονα, συμβιώνουν, συνυπάρχουν, συντρώγουν, συμπίνουν, συνουσιάζονται, πέρδονται, ρεύονται γύρω ἀπό τήν ἐστία, σέ κοινούς χώρους, σέ στρατόπεδα, σπίτια, πλοῖα κ.τ.λ. Οἱ φυσικές ἀνάγκες, οἱ φυσικές ὀσμές, οἱ φυσικοί ἤχοι συνυπάρχουν μέ τό κλάμα τοῦ βρέφους καί τό ρόγχο τοῦ ἑτοιμοθάνατου. Ἡ ἐρωτική ὀργασμική κραυγή συνεορτάζει μέ τόν αὐτοϊκανοποιούμενο σπασμό τοῦ ἐφήβου, ἡ πορδή τῆς γιαγιάς ἐνορχηστρώνεται μέ τή μυρουδιά τοῦ φρέσκου ψωμοῦ στό ἐρμάρι. Ἄλλες ἐποχές, ἄλλα ἦθη.

Ὅσοι ἀπό ἐμᾶς πρόφτασαν τόν ὀμαδικό λαϊκό καί δημοτικό βίο στό ὑπαιθρο, θά γνωρίζουν ἀσφαλῶς πῶς στά νυχτέρια τῆς ἐλιάς, στό πέρασμα τοῦ καπνοῦ, ὅταν ἐτοιμάζονταν τά παστά, ὅταν οἱ γυναῖκες «διάζονταν» τό μαλλί, τό νῆμα, κι ὅταν ἐτοιμάζαν τόν ἀργαλειό, στό χοροστάσι τοῦ γάμου, ἀκόμα καί στίς παρηγορίες, τίς μακαριές μετά τήν κηδεῖα, ἀλλά καί τό ξενύχτι τοῦ νεκροῦ, στά στρατόπεδα, στά μοναστήρια, στίς βάρδιες τῶν ναυτικῶν ὀργίαζε ἡ δωμολογία, οἱ λέξεις λάμπανε πανήδονες, τά μάγουλα ροδίζαν ἀπό ντροπή καί ἐπιθυμία. Αἰδοῖα, ὑγρά, πράξεις, μυρωδιές, γεύσεις τοῦ ἔρωτα κοινόχρηστες καί ἀλληλέγγυες.

Ὁ ἀρχαῖος κόσμος αὐτά τὰ ἦθη μέ αὐτές τίς λέξεις κι αὐτές τίς πράξεις τὰ τίμησε καί τὰ ἐνέταξε στήν περιωπή τοῦ ποιητικῶς ζῆν. Ὁ Μανθούλης μέ τό πολύτιμο λεξικό του μᾶς ἐξοικειώνει μ' ἕναν κόσμο εὐφρόσυνο, εὐρηματικό, ἀνοιχτό καί ἐλευθεριάζοντα, γεμᾶτο κατάφαση γιά τό ζῆν καί τή σεξουαλικότητα.

Σέ μιάν ἐποχή πού ἡ μικροαστική ἠθική μᾶς ἔχει δεμένους στούς πασσάλους τῆς σεμνοτυφίας, ὅπου ἡ βωμολοχία ἀπό ἀπελευθέρωση ἔγινε βρισιά καί χυδαιότητα, ὅπου ὁ θρησκευτικός ὑποκριτικός δογματισμός φέμωσε τήν ἐλευθεροστομία καί τή χαρά τῆς κυριολεξίας, ὁ Μανθούλης καί τό λεξικό του μᾶς ξεναγοῦν στό χαμένο παράδεισο τῆς ἐρωτικῆς ἀθωότητας. Εἶναι τό λεξικό πού θά εἶναι ἐν χρήσει πιθανόν ὅταν ἡ ἀνθρωπότητα θά ἰδρύσει πολιτεία πού τό σύνταγμα τῆς θά ὑλοποιεῖ τό ὄραμα τοῦ Ἀνδρέα Ἐμπεριφίκου, τήν Ὀκτάνα.

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΕΚΤΗ

Κατ' ἀρχάς πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι ὄλα σχεδόν τά λεξι-
κά τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς (γιά νά μήν πῶ καί τῆς νέας),
ἰδιαίτερα τά ξένα, εἶναι σεμνότυπα, καί σπάνια θά βρεῖς τήν
ἀκριβῆ μετάφραση «ἄσεμνων» ὄρων καί λέξεων. Πού βρί-
θουν στά ἀρχαῖα κείμενα. Ἀλλά ἔτσι μιλοῦσαν οἱ ἀνθρω-
ποι, στή δημοτική (φράσειν ἀνθρωπεῖως). Μόνο σέ μερικές
σωστές μεταφράσεις τοῦ Ἀριστοφάνη θά βροῦμε αὐτή τή
λαλιά. Ἐξ οὗ ἡ πραχτική ἀνάγκη ἑνός λεξικογραφικοῦ
βοηθήματος. Ἀπό τίς 110.000 περίπου λέξεις —καί βάλε-
τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς, 2.500 εἶναι ἴσως αὐτές πού μᾶς
ἀφοροῦν καί ἀπ' αὐτές γύρω στίς 1.900 ἔχουν ἐνταχθεῖ
(ὅσο γίνεται ἀπλούστερα γιά τόν ἀμύητο ἀναγνώστη) στήν
παροῦσα —καί ὅπωςδῆποτε αὐθαίρετη— συλλογή.

Ἡ ἐτυμολογία πολλῶν λέξεων (ὅταν δέν εἶναι ξενική)
εἶναι ἄγνωστη ἢ ἀπλῶς πιθανολογεῖται, πράγμα πού δυ-
σχεραίνει τήν κατάταξή τους μέσα στό ἰδιωματικό (ἢ
ἀργκό, αἰνιγματῶδες) λεξιλόγιο. Ὁ πλοῦτος τῆς ἀγοραῖ-
ας λαλιάς (τῶν Ἀθηναίων κυρίως) ἦταν τέτοιος πού ἡ
κάθε λέξη καί ἔκφραση εἶχε καίρια κι ἐμφατική χρησιμο-
ποίησι στα κείμενα (καί σίγουρα συχνότερη στήν καθη-
μερινή γλῶσσα). Μπορεῖ νά φανταστεῖ κανεῖς (ἀπό ὅσους
ὄρους περισώθηκαν) τί γλωσσικό ὄπλοστάσιο εἶχαν οἱ
ἀρχαῖοι μας πρόγονοι γιά τή δική τους καθομιλουμένη.
Πολύ περισσότερο μιλάει ἕνας λαός ἀπ' ὅ,τι γράφει, ἄσε

πού τό 95% τοῦ τί ἔχει γραφεῖ ἔχει χαθεῖ. Εὐτυχῶς, ἀπό τὰ ἴδια τὰ κείμενα καί μέ τή βοήθεια μερικῶν ἐτυμολογικῶν –καί ἄλλων– λεξικῶν μπορούμε νά ἐντοπίσουμε, σέ πολλές περιπτώσεις, τούς καθαρά συμβατικούς ὄρους ἀπό τούς πῖο μάγκικους – καί πῖο χαριτωμένους φυσικά. Οἱ ὄροι πού δανεῖζομαι ἀπό τή νεοελληνική μας πιάτσα εἶναι οἱ κατά προσέγγιση ἀνάλογοι.

Ἡ κάθε λέξη ἔχει βέβαια τήν ἱστορία της καί, ἀπό τόν ἕναν αἰῶνα στόν ἄλλο, ἐξελίσσεται, ἀλλάζει χαρακτηριστῆρα καί, ἐνίοτε, ἔννοια. Μέσα σέ μιά χιλιετία ἀρχαίων κειμένων –καί ἀπό τόν ἕνα συγγραφέα στόν ἄλλο– ὀρισμένες λέξεις περνᾶνε ἀπό διάφορα στάδια ἐγκληματισμοῦ στά ἤθη τῆς ἐκάστοτε ἐποχῆς. Μόνο στά κλασικά, ἀκαδημαϊκά λεξικά τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς μπορεῖ νά βρεῖ κανεῖς –καί ὄχι πάντα– ποικίλα παραδείγματα ἀπό κείμενα στά ὁποῖα ἔχουν χρησιμοποιηθεῖ αὐτές οἱ λέξεις καί νά παρακολουθήσει τήν ἱστορία τους. Τό δικό μας λεξικό περιορίζεται στή σημασία πού ἔχουν οἱ λέξεις του σέ μιά περίοδο πού ἀρχίζει ἀπό τήν ὕστερη κλασική ἐποχή καί φτάνει στήν ἀλεξανδρινή. Εἶναι ἡ περίοδος τῶν κωμικῶν ποιητῶν καί τῶν ἀνθολόγων. Οἱ ἐργασίες τοῦ Πιέρ Σαντραίν καί τοῦ Ζάν Ταγιαρντά σ' αὐτή τήν ἔρευνα ἦταν πολύτιμες.

Γιά τόν Ἀριστοφάνη εἰδικότερα, θά πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι πολλές ἀπό τίς λέξεις του βρίσκονται μόνο στά δικά του ἔργα, ἴσως γιατί συχνά τίς κατασκευάζει γιά τίς ἀνάγκες τοῦ ἔργου. Ἐγραψε 40 περίπου κωμωδίες ἀπό τίς ὁποῖες σώζονται 11 καί μερικά ἀποσπάσματα ἀπό τίς ὑπόλοιπες. Ἀπό τούς ἄλλους κωμικούς ποιητές σώζονται μόνο ἀποσπάσματα. Ἀπό τήν Παλαιά Κωμωδία εἶναι γνωστοί 41 τίτλοι. Ὑπολογίζεται ὅτι ἔχουν γραφεῖ 510

(365 κήχαν στη βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξάνδρειας). Ἀπό τῆ Μέση Κωμωδία εἶναι γνωστοί 57 τίτλοι (ἀπό 607 πού ὑπολογίζεται ὅτι εἶχαν γραφεῖ). 64 μόνο τίτλοι τῆς Νέας Κωμωδίας εἶναι γνωστοί. (Ὁ Μένανδρος μόνο ἔχει γράψει 97! Μία ἔχει περισωθεῖ ὀλόκληρη, Ὁ Δύσκολος.)

Σίγουρα λείπουν ἀπό αὐτό τό πόνημα πάμπολλες λέξεις καί ἐκφράσεις (πολλές, ἠθελημένα, γιατί ἔχουν περάσει στη νεοελληνική γλῶσσα), πράγμα πού τό καθιστᾷ ἡμιτελές. Θά ὀλοκληρωθεῖ, θά διορθωθεῖ καί θά βελτιωθεῖ μέ τό χρόνο. Καί μέ μιά προσεχτική ἀποκρυπτογράφηση ἐκφράσεων μέσα στίς ὁποῖες βρίσκονται ἀκόμα χρυμμένες ἐννοίες καί λογοπαίγνια ἀπολαυστικά. Βέβαια, ἡ κατ' ἐξοχήν περιοχή τοῦ σεξουαλικοῦ λεξιλογίου εἶναι οἱ κωμωδίες, οἱ λεξικογραφικές συλλογές, τά ἐπιγράμματα, οἱ μμιάμβοι, οἱ ἐταιρικοί διάλογοι καί τά ἔργα τῶν σχολιαστῶν, σάν τούς Δειπνοσοφιστές τοῦ Ἀθηναίου — ἀπό τούς ὁποίους ἄλλωστε ἔχουν περισυλλεγεῖ πολλοί ὄροι γιά τό φαγοπότι καί ὀνόματα ἐδεσμάτων τοῦ Παραρτήματος γιά τά Συμπόσια. Οἱ ἀνδρικές αὐτές ἠδονιστικές συντροφίες, ὅπως εἶναι γνωστό, δέν περιορίζονταν στό κουβεντολόι, τό κρασί καί τούς μεζέδες, ἀλλά συνοδεύονταν ἀπό αὐλητρίδες καί χορεύτριες καί κατέληγαν συχνά σέ ἐρωτικές περιπτώξεις. Τό συμποσιακό λεξιλόγιο δέν μπορεῖ νά λείπει ἀπό τό λεξικό τῶν ψυχοσωματικῶν ἀπολαύσεων τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ὅπως λέει κι ὁ Ἄλεξ, τό πιεῖν τό φαγεῖν τό τῆς Ἀφροδίτης τυγχάνειν. Τά δ' ἄλλα προσθήκας ἅπαντα χρή καλεῖν (Κρασί, φαῖ, σέξ). Ὅλα τά ἄλλα δευτερεύοντα εἶναι).

Στά λήμματα προηγεῖται ἡ μεταφορική σημασία (ἡ πρωτογενής τους ἔννοια μεταφράζεται σέ παρένθεση). Ἡ γλῶσσα «τῆς πιάτσας», καί ἰδιαίτερα ἡ ἀργκό, δανείζο-

νται λέξεις από συγγενικά ἢ ἔντελῶς διαφορετικά λεξιλόγια. Τίς λέξεις αὐτές, πού δέν εἶναι συνώνυμα, ὁ ἑλληνιστής Ζάν Ταγιαρντά ὀνομάζει μεταφορικά ἀνταλλάξιμα. Μιά εὐρηματική λέξη παίρνει τή θέση μιᾶς ἄλλης, γιά νά ἐμπλουτιστεῖ ὁ καθημερινός διάλογος —καί, σέ συνέχεια, ὁ διάλογος τοῦ Ἀριστοφάνη— μ' ἓνα εὐφάνταστο γλωσσικό ἰδίωμα.

Τό λεξικογραφικό αὐτό βοήθημα ἄρχισε νά συντάσσεται πρὶν ἀπό πολλά χρόνια, μέ τήν εὐκαιρία μιᾶς μετάφρασης στά γαλλικά τοῦ Κύκλωπα τοῦ Εὐριπίδη (πού, σάν σατυρικό δράμα, κρύβει διαφορούμενες λέξεις καί ἐκφράσεις πού πρέπει νά ἀνιχνευτοῦν). Εἶναι τεκμηριωμένο στόν μέγιστο βαθμό —ὅσο τό ἐπιτρέπουν τά ὑπάρχοντα λεξικά τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς— καί, ἐκτός ἀπό τούς μεταφραστές καί τούς σκηνοθέτες, ἀπευθύνεται στους ἐραστές τῶν ἀρχαίων κειμένων πού περιγράφουν καί σχολιάζουν τή σφύζουσα ἀπό ζωή καθημερινότητα τῆς ἐποχῆς τους. Οἱ Νεοἕλληνες θά βροῦν τούς μίτους πού ὀδηγοῦν τή σημερινή τους γλώσσα στις ἀρχαῖες ρίζες.

P.M.

ΑΣΤΕΡΙΣΚΟΙ

Οἱ ὄροι τῆς ἰδιωματικῆς ἀγοραίας λαλιᾶς (τῆς ἀρχαίας ἀργκό ὅπως θά λέγαμε σήμερα — χῶρια πού καί οἱ δύο λέξεις ἔχουν, κατά πᾶσα πιθανότητα, τήν ἴδια ρίζα, ἀγορά) σημειώνονται μέ ἓναν ἀστερίσκο (*) καί αὐτές πού λογαριάζονται σάν πῶ πρόστυχες μέ δύο ἀστερίσκους (**).

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΙΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Οί λέξεις πού χρησιμοποιεῖ ὁ Ἀριστοφάνης (οἱ περισσότερες, ἂν ὄχι ὅλες) σημειώνονται μέ τό ἀρχικό τοῦ τίτλου τῆς κωμωδίας καί τόν ἀριθμό τοῦ στίχου στό ἔργο:

A = Ἄχαρνῆς	Λ = Λυσιστράτη
B = Βάτραχοι	N = Νεφέλαι
E = Εἰρήνη	O = Ὀρνίθες
EK = Ἐκκλησιάζουσαι	Π = Πλούτος
Θ = Θεσμοφοριάζουσαι	Σ = Σφήκες
I = Ἴππῆς	

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

Ἡ ἐτυμολογία τῶν λέξεων σημειώνεται ἐνίοτε (ὅταν δέν συμπίπτει μέ νεοελληνικό ὄρο καί ὅταν εἶναι δευτερογενής, ὅταν, δηλαδή, ἀνάγεται σέ ἀρχαιοελληνική ρίζα καί ὄχι σέ ξενική) γιά νά ὀλοκληρωθεῖ ἡ ἀντίληψη καί ἡ συνέχεια τῆς γλώσσας.

ἔρωτικό λεξιλόγιο

Ἔρωτ' ἔρᾱν

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ, Ἴππόλυτος

α

ἄβατος· μέ απαγορευμένη εἴσοδος, δέν ἀνοίγει τά σκέλη.

Ἄβατη = ἀπλησίαστη, ἀπρόσιτη, παρθένα, ἀκατάλητη, ἀγάμητη. Βλ. ἄβροτος. (Ἔτυμ. βαίνω).

ἄβρα· νεαρή σκλάβη, ἡ εὐνοούμενη τῆς κυρᾶς της.

ἄβροβάτης*· περπατάει θηλυπρεπῶς.

ἄβρός, ἄβρόδιος, ἄβροδίαιτος (τό ἄβροδίαιτον*)· ντελικάτος. Θηλυπρεπής (μέ ἀναφορά στους Ἀσιάτες).

Βλ. ἄβροβάτης. (Ἔτυμ. μᾶλλον ἀπό τό ἄβρα, ἴσως ἀπό τό ἦβη).

ἄβροτος· ἔρημη, χωρίς ἄνδρα. Βλ. ἄβατος.

ἄγαμος· ἀνύπαντρος ἢ ἀγάμητος, παρθένος (γιά τόν ἄνδρα). Βλ. ἄνανδρος (γιά τή γυναῖκα).

ἀγάπη*· στήν ἀρχαία ἀργκό σημαίνει, ἐπί τό εὐγενικότερον, κίναϊδος καί νεαρός ἐρώμενος, βλ. λέξεις. (Ἀδελφική ἀγάπη, συμπάθεια, ἀργότερα: ἀγάπες = συνεστιάσεις χριστιανῶν).

ἄγκυρα*· πέος, βλ. λέξη. (Ναυτική ἄγκυρα).

ἀδελφή*· χαϊδευτικά, ἡ σύζυγος. (Ἀδελφή). Βλ. Ἄσμα Ἰσμάτων: ἀδελφιδός = ἐραστής. (Ἔτυμ. δελφύς = μήτρα, ἀπό τήν ἴδια μήτρα).

ἀδελφογαμία· γάμος ἀδελφῶν. Βλ. Σωτάδῃ ἐπικριτή τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (284-247 π.Χ.)

γιά τό γάμο τοῦ τελευταίου μέ τήν ἀδελφή του Ἀρσινόη: «Σέ τρύπα ἀπαγορευμένη ἔχωσες τό καρφί...» (Ὁ Σωτάδης, ἐκ Μαρωνείας τῆς Θράκης, ἀρχηγός τῆς Σχολῆς τῶν «Κιναυδογράφων», ἔγραψε μυθικές παρωδίες σέ ἰωνική διάλεκτο: Κίναυδοί, Φλύακες. Βλ. φλύαξ).

ἀδελφοπολυανδρία: ὅταν πολλοί ἀδελφοί συζοῦν μέ τήν ἴδια γυναῖκα. Συναντᾶται ἀποκλειστικά σχεδόν στήν προϊστορία.

ἀδελφουσνουσία: αἰμομιξία ἀδελφῶν (οἱ θυγατέρες τοῦ Αἰόλου, στόν Αἰόλον τοῦ Εὐριπίδη).

ἀθυρόστομος: στόμα χωρίς φραγμό (χωρίς θύρα).

αἰδήμων: ἡ σεμνή γυναῖκα. Δέν χρησιμοποιεῖται ποτέ γιά τόν ἄνδρα. (Ἔτυμ. αἰδώς).

αἰδοιολεϊκτής: αἰδοιογλείφτης (ὄρος γιά ἄνδρες). Βλ. γλώσσαργος* (φλύαρος), κυσονίπτης* (πλένει «τρῦπες», μουνονίφτης), λεσβιάζων, φοινικιστής. Καί γιά τά δύο φύλα, βλ. γλωττοποιῶν*, λείχων. Ἐνας Ἀθηναῖος ὀνόματι Σμοῖος (γνωστός, ὡς φαίνεται, αἰσχροποιός εἰς γυναῖκας) ἀναφέρεται στίς Ἐκκλησιάζουσες ὅτι καθαρίζει (μέ τή γλῶσσα του) τίς γαβάθες (τά αἰδοῖα) τῶν γυναικῶν (τά τῶν γυναικῶν διακαθαίρει τρύβλια).

αἰδοιολεΐφω*: μεταγενέστερος ὄρος, στήν ἀργκό, τοῦ αἰδοιολεΐχω (βλ. λέξη).

αἰδοιολεΐχία: αἰδοιογλείψιμο.

αἰδοιολεΐχω: αἰδοιογλείφω, βλ. λείχω, λειχάζω, γλωττοδεψῶ**, γλωττοποιῶ**, γλωττοστρέφω**, λεσβίζω, λεσβιάζω, φοινικίζω καί (μειωτικά) περιλαλῶ (φλυαρῶ σάν γυναῖκα), σαπροφαγῶ (τρώω βρομίες), λυμαίνομαι γλῶτταν (μολύνω τή γλῶσσα μου μέ αἰσχρές ἡδονές).

αἰδοῖον· γεννητικά ὄργανα γυναίκας καὶ ἄνδρα. Βλ. ἤβη, ἐπίσειον (ἢ ἐπίσιον), ἐφηβαῖον καὶ (γιά τό γυναικεῖο αἰδοῖο) κύσθος*, χοῖρος** (χυδαιότερη λέξη, μουνί), κτεῖς* ἢ κτένιον* (χτένι, εἶδος στρειδιοῦ πού μοιάζει μέ αἰδοῖο) ἤδική αὐλαξ, κολεός* (ἢ θήκη τοῦ σπαθιοῦ), κόλπος, κλειτορίς, νύμφη, ἡδονοθήκη* (βλ. λέξεις). Στά μάγικα ψωλότσεπη, στά σημερινά καλιαρντά (τήν ἀργκό τῶν κιναιδῶν) μουτζό, σφυρίχτρα, δέλτα (λόγω σχήματος τοῦ τριχωτοῦ ἐφηβαίου), ψωλάραγμα, καυλομαξίλαρο. (Ἔτυμ. αἰδώς, αἰδομαι = σέβομαι, τιμῶ – ρίζα μᾶλλον σανσκριτική).

αἰμομιξία (νεότερη λέξη)· σάν πράξη, ἀφοροῦσε σχεδόν μόνο τούς θεούς. Ἡ Ἀφροδίτη, ζηλεύοντας τήν ὁμορφιά τῆς Σμύρνας, τῆς ἐνέπνευσε ἀκόρεστο πάθος γιά τόν πατέρα της τόν Θεῖα, βασιλιᾶ τῆς Ἀσσυρίας. Ἀπό τήν ἔνωση αὐτή γεννήθηκε ὁ Ἄδωνις, τόν ὁποῖο ἐρωτεύτηκε ἡ Ἀφροδίτη. Ὁ δέ ρήτορας Λυσίας ἀναφέρει γιά τόν Ἀλκιβιάδη ὅτι, ὅταν ἦταν στήν Ἄβυδο (τοῦ Ἑλλάσποντου) μέ τόν φίλο του Ἀξίوخο, παντρεύτηκαν καί οἱ δύο τή Μεδοντίδα. Γεννήθηκε κόρη, πού ὅταν μεγάλωσε κοιμόντουσαν καί οἱ δύο μαζί της. Ὁ Ἀλκιβιάδης ἔλεγε «εἶναι κόρη τοῦ Ἀξίουχου» καί ὁ Ἀξίوخος «εἶναι κόρη τοῦ Ἀλκιβιάδη»! Ὁ Κίμων παντρεύτηκε τήν ἀδελφή του Ἑλπινίκη γιά νά μή χάσει τήν προῖκα πού θά τῆς ἔδινε, δηλαδή τήν περιουσία του.

αἰσχροποιός· ὁ ξεδιάντροπος στά σεξουαλικά (ὁ διαπράττων κολάσιμες πράξεις, αἰσχροποιός εἰς γυναῖκας = αἰδοιολείκτης, βλ. λέξη). (Ἔτυμ. αἰσχρός = ἄσκημος, ἀδιάντροπος).

αἰσχύνω· συνουσιάζομαι, ἀτιμάζω (τό ρ. ἀναφέρεται μόνο στόν ἄνδρα).

- αἷτας (δωρική γραφή): ἀγαπημένος (παιδεραστῆ), ἐρώμενος (βλ. λέξη).
- ἀκροβυστία: τό δέρμα τοῦ πέους πού καλύπτει τή θάλανο, τό θρίον, βλ. λέξη.
- ἀκρόβυστος: ὁ μή ἔχων κάνει περιτομή. Ἡ ἀκροβυστία ἐθεωρεῖτο μεγάλο κόσμημα καί ἡ περιτομή εὐνουχισμός, βλ. λέξη. (Ἔτυμ. Τό συνθετικό -βυστος εἶναι ἀγνώστου ἔτυμολογίας καί προέρχεται μάλλον ἀπό σημητική γλῶσσα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἐκεῖ ὅπου συνηθίζοταν ἡ περιτομή).
- ἀλείπτης: ὁ μασέρ τῆς παλαιστρας, πού ἀλείφει μέ λάδι τούς γυμναζόμενους.
- ἀλειφόβιος: συνώνυμο (μειωτικό) γιά τόν ἀλείπτη, ὁ πένης, ὁ φτωχομπινές.
- ἀλφηστής-αἰ*: ὁ κυνηγός ἀγοριῶν, κωλομπαρᾶς. (Ἀπό ψάρια πού πηγαίνουν δύο-δύο, τό ἕνα πίσω ἀπό τήν οὐρά τοῦ ἄλλου, λατ. *labrus cinaedus* = χεῖλος κιναιδος ἢ χεῖλος κιναιδου). Βλ. ἀρσενοκοίτης, καμβύσης* (πού γεμίζει τόν πρωκτό, ὅπως ὁ Καμβύσης, βασιλιάς τῆς Περσίας καί πατέρας τοῦ Κύρου), καταδάχτυλος* (πού φαχουλεύει τόν πρωκτό καί βάζει κωλοδάχτυλο), κολλοποδιώκτης* (πού κυνηγᾷ τούς κόλλοπες = κιναιδούς, βλ. Κόλλοψ), κλύσμα**, κρεάγρα** (λαβίδα πού βγάζει τό κρέας ἀπό τή χύτρα), φιλοπυγιστής (λάτρης τοῦ πρωκτικοῦ σέξ), πυγιστής (κωλομπαρᾶς), παιδοκόραξ*. (Ἔτυμ. Ἄγνωστη ἡ ἀφορμή γιά τήν ἔκφραση ἀλφηστής, ἴσως ἀπό τό ἀλφή = κέρδος, ἢ ἀπό τό ἄλφι = ἀλεύρι, «καθημερινό ψωμί». Ἀλφηστής θά ὀνομαζόταν τό ψάρι πού παίρνει ἀπό πίσω το «καθημερινό του ψωμί», δηλαδή τόν κιναιδο).

ἀμαρτάνω, ἀμαρτία, ἀμάρτημα· δέν πετυχαίνω τό στόχο, ἀστοχῶ, κάνω λάθος. (Κατά τόν Ἀριστοτέλη, ἡ πράξη μεταξύ ἀτυχίας καί ἀδικήματος – καί ἀπό τόν 3ο αἰῶνα π.Χ. μέ τή σημερινή ἠθική ἔννοια). (Ἔτυμ. ἄγνωστη).

ἄμβων**· τά χεῖλη τοῦ αἰδοίου, αἰδοῖο. (Στρογγυλεμένη προεξοχή, τά χεῖλη τῆς γαβάθας, τοῦ δοχείου γενικά). Τό γυναικεῖον αἰδοῖον ἄμβρων τε λέγεται καί χοῖρος (Εὐστάθιος), ὡ πολλῶν ἤδη λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλεῖξας – Ἄ, αὐτός πολλῶν μουνιῶν τά χεῖλια ἔχει καταγλείψει (Εὐπόλις).

ἀμιξία· ἀπουσία συνουσίας.

ἀμῖς ἢ ἀμῖς· οὐροδοχεῖο, δοχεῖο τῆς νυκτός.

ἀμφιπίπτω· ἀγκαλιάζω.

ἀμφιπλέκω, ἀμφιπλέκομαι· ἀγκαλιάζω, ἀγκαλιάζομαι.

ἀμφιπλάω· σφίγγω στήν ἀγκαλιά μου.

ἀναβαίνειν γυναῖκα· καβαλῶ γυναῖκα. (Ἄσπασιας, στάση συνουσίας). Ἀναβῆναι τήν γυναῖκα βούλομαι (Ἀριστοφάνης, fr. 329). Βλ. περιβαίνειν γιά τήν ἀνάλογη στάση τῆς γυναίκας.

ἀναθυᾶν* (Π 1024)· (μέ ὑβριστική διάθεση στήν ἀρχή) πάλι καυλώνω. Βλ. δημώδη ἔκφραση: Γραῦς ἀναθυᾶ = ἡ γριά ξανακαυλώνει. Παροιμίες γιά τίς γριές κυκλοφοροῦσαν πολλές στήν ἀρχαιότητα, γνωστές ὡς «γραῶν ὕβλοιο» (ἀνοησίες γριῶν) ἢ «γραῶν μῦθοι». Πολλά ἦταν καί τά σατιρικά ἐπιγράμματα. «Λιμοῦ καί γραῖς χαλεπή κρίσις» = Ἄν ἔχω νά διαλέξω ἀνάμεσα στήν πείνα καί τή γριά, δύσκολη ἡ ἐπιλογή (τοῦ Παρμενίωνα τοῦ Μακεδόνου, 1ος αἰ. π.Χ.). «Γραῖα καλή ὄτ' ἦν νέα. Ἀλλά τότε ἦτει, νῦν δ' ἐθέλει δοῦναι μισθόν ἐλαυνομένη» = Ὁραῖα ἦταν ἡ γριά ὅταν ἦταν

νά. Ἀλλά τότε ζήταγε λεφτά γιά νά σοῦ κάτσει. Τώρα δίνει αὐτή σ' ὅποιον τή γαμήσει (τοῦ Νίκαρχου, 1ος αἰ. μ.Χ.). Ἀνάλογες παροχμώδεις ἐκφράσεις θά βροῦμε σήμερα σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα καί σέ πολλές ἄλλες εὐρωπαϊκές χῶρες. Στό βιβλίο τοῦ Μελέται περί τοῦ Βίου καί τῆς Γλώσσης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὁ Ν.Γ. Πολίτης ἔχει συγκεντρώσει 103 τοῦ τύπου: Ἐγλυκάθ' ἤ γριά στά σῦκα κι ὀλημέρα τ' ἀνεζήτα, ἢ Ἡ γριά τό μισοχεῖμνο ἀγγούρι ὄνειρεύεται). Βλ. καπρᾶν, σκυζᾶν. (Πρωτογενῶς, γιά γουρούνα πού βρίσκεται σ' ἐποχή ἐρώτων).

ἄνανδρος· χωρίς ἀνδρισμό (γιά τόν ἄνδρα)· ἄγαμος, χωρίς ἄνδρα, παρθένα (γιά τή γυναῖκα).

ἀνάπαυλα· ὄρος εὐφημιστικός γιά τήν ἐρωτική συνουσία (τοῦ ἄνδρα) καί τόπος ἀνάπαυλας (ἢ συνουσίας, ἢ ἀμφοτέρων). Βλ. πανδοχεῖον, πανδοχεῖον, πορνεῖον, δίαίτα. (Ἐτυμ. ἀνά-παύω).

ἀναπαύομαι· καί συνουσιάζομαι (γιά τόν ἄνδρα).

ἀναπεφλασμένος*· ὁ μαλακιζόμενος (βλ. ἀναφλῶ).

ἀνασεισίφαλλος**· αὐτός πού ἀνασειεί τό πέος (τόν φαλλό), πού τήν παίζει, ὁ μαλακιζόμενος.

ἀνασίφαλλος*· ὁ μαλάκας, ὁ ἀννανιζόμενος. Σημειωτέον ὅτι ὁ ἀννανισμός στά ἔργα τέχνης ἔδειχνε κατά κανόνα σκλάβους, σάτυρους καί ξένους γενικά, ποτέ Ἀθηναίους.

ἀνασυρτόλις· γυναῖκα κακῆς διαγωγῆς, πουτανίτσα, αὐτή πού σηκώνει εὐκόλα τό χιτόνα της (πού κατεβάζει εὐκόλα τήν κιλότα της, θά λέγαμε σήμερα). (Ἐτυμ. ἀνά-σύρω).

ἀναφλάω-ῶ· ἀναμαλάσσω (τό πέος), ἀννανίζομαι ἢ ἀννανίζω. (Καί σάν θεραπεία κατά τῆς ἀνικανότητος.

Στό ναό τοῦ Ἀμφιάραου στόν Ἰρωπό καί στό μα-
ντεῖο τοῦ Τροφωνίου στή Λειβαδιά, ἀγόρια ἀλειφαν μέ
λάδι τόν ἀσθενή καί τόν αὐνάνιζαν).

ἀναφλεγμαίνω· ἀνάβω ἀπό ἔρωτα.

ἀναφλέγω· ἀνάβω ἔρωτα σέ κάποιον.

ἀνάφλυστος* (φανταστικό κύριο ὄνομα)· μαλάκας (λογο-
παίγνιο ἀπό τό ἀναφλῶ, βλ. Ἀριστοφάνη, Βάτραχοι).

ἀναφροδισία· γυναικεία σεξουαλική ψυχρότητα.

ἀνδροβρώς, ἀνδροβόρος· ἀνδροφάγος (γυνή).

ἀνδρoσάθων, ἀνδρoσαθῶν ἀνθρ· ὁ ἔχων ἀντρίκιο πέος
(σάθη = πόσθη = πέος, βλ. λέξεις).

ἄνεχε, πάρεχε!· ἄνεχε (τά χέρια) πάρεχε (φῶς) = ψηλά
τή λαμπάδα, δῶσε φῶς. Λογοπαίγνιο σέ γάμους:
Ψηλά τή λαμπάδα νά βλέπουν οἱ νεόνυμφοι, νά βλέ-
πουν τί κάνουν – ὅπως θά λέγαμε σήμερα: «Κράτα
τους τό φανάρι», ἤ μέ τό δίστιχο «Ψηλά τό φανάρι!
Δῶσε φῶς! / Νά βλέπει νύφη καί γαμπρός!»

ἀντέρως· ἡ ἀνταπόκριση στόν ἔρωτα μέ ἔρωτα. Ἀντέ-
ρως: θεότητα τῆς ἐρωτικῆς ἀνταπόκρισης.

ἄντρον*· αἰδοῖο, καί (χυδαιότερα) πρoκτός**. (Ἔτυμ.
προελληνική).

ἀπάγελος· ἔφηβος. (Πού βγῆκε ἀπό τήν ἀγέλη – τό κο-
πάδι, στό ὁποῖο ἦταν ἐνταγμένα τά μικρά παιδιά στή
Σπάρτη καί στήν Κρήτη. Δηλαδή ἔπαιψε νά εἶναι λυ-
κόπουλο καί ἔγινε πρόσκοπος).

ἀπαιδοιοῦμαι· εὐνουχίζομαι ὀλοκληρωτικά, μέ ἀφαίρεση
ὄλων τῶν γεννητικῶν ὀργάνων. Βλ. εὐνοῦχος. (Ἔτυμ.
ἀπό καί αἰδοῖο).

ἀπάλαμνος (ὁ καί ἦ)· ἀνυπεράσπιστος, χωρίς χέρια πού
νά προβάλλουν ἀντίσταση (καί μέ τήν ἔννοια τοῦ
«Τραβᾶτε με κι ἄς κλαίω»). (Ἔτυμ. ἀ-παλάμη).

ἀπεσκολυμμένον τό ἀπογυμνωμένο ἀνδρικόν αἰδοῖον (στήν περίπτωσιν περιτομῆς ἢ ἀπλῆς ἀπογύμνωσιν τῆς βαλάνου). Βλ. ἀποσκολύπτειν.

ἀποθριάζειν (Α 158)· τό γδάρσιμον τοῦ θρίου (τοῦ δέρματος πού περιτυλίγει τή βάλανο τοῦ πέους), ἡ περιτομή. Βλ. ἀποψωλεῖν, δέρειν, ἐκδέρειν, ἀποσκολύπτειν.

ἀπόκινος (Ι 20)· (ἀσελγῆς) χορός τῆς κοιλιᾶς. Παρόμοιοι χοροί: μακτρισιμός, ἀπόσεισις. (Ἔτυμ. ἀπό-κινῶ).

ἀποπαρθενόω· διακορεύω. Βλ. διαπαρθενεύω.

ἀποπάτημ' ἀλώπεκος· ἀλεποκούραδο (βρισιά γιά ἄνθρωπο μικροσκοπικό στό ἀνάστημα ἀλλά καί ἀναξιοπρεπῆ).

ἀποπέρδομαι· πέρδομαι.

ἀπόρρητα· τ' ἀπαγορευμένα, αὐτά πού δέν λέγονται, τά αἰδοῖα = τῆς ντροπῆς, τά μή φωνητά (βλ. λέξη), δηλαδή περίπου τά ὅσα περιέχει αὐτό τό βιβλίον.

ἀποσεσυρμένος· ὁ ἔχων κάνει περιτομή. Βλ. κολοβός καί (χυδαιότερα) λειπόδερμος**. (Ἔτυμ. ἀπό καί σύρμα = τράβηγμα, ξύσιμο ἢ πληγή στό δέρμα).

ἀποσκολύπτειν· γυμνώνω, ἀποκαλύπτω, γδέρνω, περιτομῶ. (Ἔτυμ. ἀπό-σκολύπτω. Τό ρ. σκολύπτω βρέθηκε μόνο σ' αὐτό τόν τύπον).

ἀποσπερμαίνω, ἀποσπερματίζω· ἐκσπερματώνω.

ἀποτρίβω· αἰνανίζω τό αἰδοῖον, τό πέος – αἰνανίζομαι (τρίβω, κατατρίβω, κατασπαταλῶ τά νιάτα μου).

ἀποψάω-ῶ, ἀποψῶμαι· σκουπιζω, σκουπιζομαι. (Ξετρίβω). Ἀποψῶμαι λίθω = σκουπιζομαι μέ πέτρα (μετά τήν ἀφοδεύση). Ὁ Ἀριστοφάνης, στόν Πλοῦτον, εἰρωνεύεται αὐτούς πού ἄφησαν τήν πέτρα καί σκουπιζονται πλέον με κοτσάνια ἀπό σκόρδα.

ἀποψοφέω-ῶ· ἀφήνω νά μου ξεφύγει δυνατός θόρυβος

(πέρδομαι, ρεύομαι). Ἐπιφόρησις = δυνατή πορδή.
Ἐπιφορέω-ῶ = κλάνω κάποιον, σάν εἶδος βρισιᾶς ἢ τιμωρίας. (Ἔτυμ. φόρος = θόρυβος, βλ. Διονύσου προσωνύμια: Ψοφομήδης).

ἀποψωλέω-ῶ, ἀποψωλημένος (Α 161)· ξεγυμνώνω ἢ ἀποσκολύπτω τὴ βάλανο (βλ. ἀποσεσυρμένος).

ἀποψωλοβίωτος*· ζιγκολό (ζεῖ ἀπὸ τὴ βάλανό του).

ἄρδειν· ἀρδεύω (τό πνεῦμα, τό νοῦ, τόν ἐγκέφαλο, μέ τό κρασί).

ἄροτρον· πέος. (Ἄροτρο). Τό ἀντίστοιχο γυναικεῖο αἰδοῖο: λεμμών.

ἄρρενόθηλος· ἔρμαφρόδιτος.

ἄρρενοκοίτης, ἄρσενοκοίτης, ἄρσενομίκτης, ἄρρενοφθόρος· ἄρρην ὁμοφυλόφιλος (ἄρρενομιξία, ἄρσενομιξία, ἄρρενοφθορία).

ἄρρένωμα· σπέρμα.

ἄρρην (ἄττ.), ἄρρην (ἰων)· ἄνδρας, ἄρσενικός. (Ἄκαθορίστου ἔτυμολογίας, μᾶλλον ἀπὸ τό ρῆμα ἄρχενῶ = μουσκεύω, ὑγραίνω, γονιμοποιῶ).

ἄρτόπωλις· αἱ ἄρτοπώλιδες εἶχαν κακή φήμη: ἀγροῖκες πόρνες ἢ κρυπτο-πόρνες. Ὅχι τόσο ἐκεῖνες πού ἐργάζονταν σέ ἄρτοκοπεῖα ἢ ἄρτοπώλια, δηλαδή σέ φουρνάρικα, ἀλλά ἐκεῖνες πού σέρβιζαν ψωμί, κρασί καί λιχουδιές στά κακόφημα πανδοκεῖα. Ἄρτοπώλιστι καθελοπόρνοισιν ὁμιλέων ὁ πονηρός Ἀρτέμων, κίβδηλον εὐρίσκων βίον = μέ τίς ἄρτοπώλιδες καί τά πουστάκια πού συχνάξει αὐτός ὁ ἀλιτήριος ὁ Ἀρτέμων, ἀνέντιμη ζωὴ θά κάνει (Ἀνακρέων). Ὡ σαπρά καί πᾶσι πόρνη καί κάπρανα! = μωρὴ βρόμα, σκρόφα, εἶσαι, καί πουτάνα δημόσια! (Ἄρτοπώλιδες, κωμωδία τοῦ Ἐρμίππου).

ἀρχαῖος (N 822, 915, 1469)· παλαιῶν ἀρχῶν καὶ ἰδεῶν, μᾶς ἄλλης ἐποχῆς, ξεπερασμένος, καὶ εὐήθης = ἀπλοϊκός. Φαίνεται ὅτι οἱ μοντέρνοι Ἀθηναῖοι χρησιμοποιοῦσαν τὴ λέξη σάν βρισιά (σύ δέ γ' ἀρχαῖος! = κι ἐσύ εἶσαι ἀρχαῖος! – βλ. Νεφέλαι 915). Ὁ συντηρητικός Ἀριστοφάνης ἔβαζε τὴ λέξη στό στόμα προσώπων πού ἤθελε νά διακωμωδῆσει. Μεταφορικά ἀνταλλάξιμα = Κρόνος, Πρωτοσέληνος (πιό ἀρχαῖος κι ἀπ' τὴ Σελήνη), βέκος ἢ δεκός (πού σημαίνει ψωμί στή φρυγικὴ γλώσσα, μέ τὴν ἔννοια ὅτι οἱ Φρυγες ἦταν ἀρχαιότεροι ἀπό τοὺς Ἕλληνες, ἐφόσον εἶχαν ἀνακαλύψει τό ψωμί). Εἶναι πιθανό ἡ λέξη βέκος νά βρῖσκεται στή ρίζα ἐτρουσκικοῦ ὄρου πού πέρασε στά ἰταλικά μέ τὴ λέξη *vecchio*. Σημειωτέον ὅτι στά καλιαρντά οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀποκαλοῦνται *βεκογκρέκοι*.

ἀρχενῶ· μουσκεῖω, γονιμοποιῶ.

ἀρχός· ἔδρα (θεμέλιο), ἡ ὀπή τοῦ πρωκτοῦ («κωλοτροπίδα»). (Ἔτυμ. ἀρχω = εἶμαι ἢ ἀρχή, ὁ ὀδηγητής, τό θέμιον).

ἀσελγομανέω-ῶ· ἀσελγῶ μετά μανίας.

ἀσελγῶ, ἀσέλγεια· ἔχω βίατη καὶ πρόστυχη συμπεριφορά. Ἀσελγής = ἄκρως μπερμπάντης, ξεδιάντροπος ἢ ξεδιάντροπη. Χρησιμοποιεῖται ἰδιαίτερα γιά γυναῖκες. (Ἔτυμ. πιθανῶς θέλγω = ἀποβλακύνω, χτυπῶ, τρελαίνω).

ἀσελγῶ παρά φύσιν· ὁμοφυλοφιλία. Ξενική τάχα ἢ συνήθεια, βλ. χαλκιδίζω, φοινικίζω, λακωνίζω, σιφνιάζω, ἡ τελευταία ἰδιαίτερα γιά τόν πρωκτικό αὐνανισμό.

ἀσκός*· κῶλος, καὶ μεθύστακας. (Ἄσκος).

ἀσκός· μικρό πλατύ δοχεῖο γιά ἀρώματα ἢ λάδι, ἀντικείμενο τῆς γυναικείας τουαλέτας.

ἀσπάζομαι· ὑποδέχομαι μέ χαρά, χαιρετῶ, δίνω φιλί.
(Ἔτυμ. πιθανῶς ἀπό σπάω = τραβῶ).

ἀστυάναξ*· ἀνίκανος σεξουαλικά, δέν ἔχει στύση – χιου-
μοριστική ἔτυμολογία μέ α στερητικό καί στύω = δέν
μοῦ σηκώνεται πιά. Ἡ σωστή ἔτυμολογία εἶναι φυ-
σικά ἀπό τό ἄστυ-ἄναξ. (Αὐτός πού βασιλεύει στήν
πόλη).

ἀστυσία, ἄστυτος· σεξουαλική ἀνικανότητα, ἀνίκανος.
ἀστυτίς· ἀντικαυλωτική, ἀντιαφροδισιακή, βλ. θριδάξ.
Π.χ. ἀστυτίς εἶναι ἡ θριδακίνη, ὅπως ὀνόμαζαν οἱ γυ-
ναῖκες τό μαρούλι. Πρβλ. τό ἀμπόδεμα στή δική μας
λαογραφία.

ἄστυτος· ἀνίκανος σεξουαλικά (καί, κατ' ἐπέκταση, γε-
νικῶς στήν κοινωνία). Ἄστυτος οἶκος = σπίτι ὅπου
δέν τούς σηκώνεται, ἀνικανη οἰκογένεια.

ἀτροπάμπαις· παῖς 12 ἐτῶν, στή Σπάρτη.

αὐλητρίς· αὐλήτρια καί, κατά κανόνα, πόρνη – «ἀρτί-
στα» (εἶδος γκέισας).

αὐλός*· πέος. (Αὐλός).

αὐχὴν*· (στήν ἀργκό) πέος (ἢ ὅ,τι μακρύ, π.χ. ὁ λαι-
μός).

ἀφροδεύω· ἀποπατῶ. Ἄλλη ἀνάλογη ἔκφραση: τὰς ὕς ἐπί
νομήν ἐξάγω = βιάζω τίς γουροῦνες γιά βοσκή.

ἀφροδίσια· τά διάφορα ἀφροδισιακά (τρόφιμα καί παρα-
σκευάσματα). – Οἱ σεξουαλικές ἀπολαύσεις. – Τά
αἰδοῖα. – Οἱ γιορτές πρός τιμὴν τῆς Ἀφροδίτης. – Τά
ἀφροδίσια νοσήματα.

ἀφροδισιάζω· ἐπιδίδομαι σέ σεξουαλικές ἀπολαύσεις (γιά
τόν ἄνδρα). Γιά τή γυναῖκα, ἀφροδισιάζομαι.

ἀφροδισιασμός, ἀφροδισιαστής· ἡ ἐπίδοση (καί ὁ ἐπιδι-
δόμενος) σέ σεξουαλικές ἀπολαύσεις.

ἀφροδισιαστικά· τὰ διάφορα ἀφροδισιακά ἢ τὰ σχετικά μέ τόν ἀφροδισιασμό.

Ἐφροδίτης προσωυμίες· Πόρνη, Ἐταίρα (ἡ προστάτιδα τῶν ἐταίρων καί πορνῶν), Πάνθημος, Περιβασί* (τροπέζα, καλντεριμιτζοῦ, περιπατητική ἢ, ὅπως θά λέγαμε στά καλιαρντά, ἢ κροτάλω), Τρυμαλίτις* (ἔσκισημένη – ἀπό τήν τρυμαλιά* = ἡ τρίπα τῆς βελόνας, τό αἰδοῖο), Πρεσποτέρα* (βλ. Ἀριστοφάνη, Ἴππης, γιά τή φέρουσα τὰ ἀφροδισια νοσήματα), Φιλομμεϊδής (χαμογελοῦσα) ἢ Φιλομμεϊδέα* (λογοπαίγνιο μέ τὰ μέδεα, τὰ γεννητικά ὄργανα τοῦ Οὐρανοῦ ἀπό τοῦ ὁποίου τόν ἀφρό – τό σπέρμα – γεννήθηκε), Γενετυλλίς (προστάτις τῆς ἀναπαραγωγῆς), Κωλιᾶς (Ψωλιᾶς).

Ἐφροδίτης τρόποι (ΕΚ 8)· τρόποι, στάσεις συνουσίας. Ὁ Ἀναξίλας (ὅπως ἀναφέρεται στούς Δειπνοσοφιστές τοῦ Ἀθηναίου) περιγράφει τούς τρόπους πού πρότειναν οἱ πόρνες στούς πελάτες τους, ἐν αἰνιγμοῖς (μέ ὄρους τῆς δικιᾶς τους ἀργκό), ὡς ἐρωσι καί φιλοῦσι καί σύνεισιν ἡδέως (γιά νά κάνουν ἔρωτα, νά χαϊδολογηθοῦν, νά συνουσιαστοῦν καί νά φτάσουν μαζί σέ ὄργανισμό). Λέγανε: «Τετράπους μοι γένοιτο, σκίμπους ἢ θρόνος;» (Θές νά γίνω ἐγώ τετράποδο ἀνάκλιτρο ἢ τετράποδη καρέκλα;) ἢ λέγανε: «Τρίπους τις;» (Νά γίνω τρίποδας;) ἢ ἀκόμα: «Παιδίσκη δίπους;» (πορνίδιο δίποδο – ἐννοῶντας ἴσως τόν παιδικόν, πρωκτικόν, ἔρωτα).

Στό Ἀριστοφανικό λεξιλόγιο: κελητιζειν (στάση γνωστή στά λατινικά ὡς equus supinus = τό ἄλογο ἀνάσκελα, ἢ γυναῖκα καθάλα στόν ἄνδρα – καί στά ἑλληνικά, περί τήν ψαλὴν περιβῆναι = καθιστή πάνω στό πέος. Βλ. σεξουαλικές μεταφορές στή Λυσιστράτη ὅπου ἡ γυναῖκα ἀναφέρεται ὡς ἵππικώτατον

χρήμα = τό «πράμα» της εἶναι ἐξαίρετος καβαλάρης, ὡς ἔποχη = κρατάει γερά στή «σέλα», καί οὐκ ἄν ἀπολίσθοι τρέχοντος = δέν γλιστράει ἀπό τό ἄλογο πού καλπάζει), ἀναβῆναι τήν γυναῖκα (καβάλα στή γυναῖκα, ὁ κλασικός τρόπος), ἡ γυναῖκα περί τήν ψωλήν περιβῆναι (καβάλα στόν ἄνδρα, καθισμένη πάνω στό πέος), κιγκλίζειν (ἡ γυναῖκα κουνάει τόν κῶλο κατά τή συνουσία – ἀπό τόν κίγκλο, τή νερο-σουσουράδα πού κουνάει συνέχεια τά φτερά τῆς οὐρᾶς της), ὀκλάζειν (ἡ γυναῖκα σέ στάση ὀκλαδόν).

Ὁ Ἀριστοφάνης, στήν *Εἰρήνη*, βάζει τόν Τρυγαῖο νά γυμνώνει τή Θεωρία στή σκηνή καί νά τή φέρνει μπροστά στά ἐδῶλια τῶν Βουλευτῶν. Τρυγαῖος: Κοιτᾶχτε τί σᾶς φέρνω, Βουλευτές, Πρυτάνεις! Κοιτᾶχτε τό «κουζινάχι» της! (Τό αἰδοῖον αὐτῆς δεύουσιν). Μπορεῖτε νά τῆς σηκώσετε τά σκέλια καί νά πάρετε ἓνα πρῶτο «ἀφέψημα». Κι ἀπό αὔριο, ἀφοῦ ψηφίσετε μερικά καινούργια ἀγωνίσματα: ἐπί γῆς παλαίειν, τετραποδηδόν ἐστάναι (θά μπορεῖτε νά τήν «παλέψετε» καταγῆς, στή στάση μέ τά τέσσερα πόδια), πλαγίαν καταβάλλειν (νά τήν αναποδογυρίσετε στό ἓνα πλευρό), εἰς γόνατα κῦθδ' ἰστάναι (νά τή ρίξετε στά γόνατα, διπλωμένη στά δύο, μέ τό κεφάλι κάτω), καί παγκράτιον γ' ὑπαλειψαμένοις νεανικῶς παίειν (καί ἀφοῦ τῆς τά ἀλείψετε, καί τήν «παλέψετε» στό ἀγκαλιαστό μέ νεανικές «γροθίτσες»), ὀρύττειν, πύξ ὁμοῦ καί τῶ πέει (χῶστε της τή γροθιά καί τό πέος ἀντάμα). Τρίτη δέ μετά ταῦθ' ἵπποδρομίαν ἄξετε (τήν τρίτη δέ μέρα, ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, θά τῆς κάνετε μιά «ἵπποδρομία»), ἵνα δὴ κέλῃς κέλητα παρακελητιεῖ (τέτοια πού οἱ δύο «καβαλάρηδες» νά εἶναι ὁ ἓνας καβάλα

στόν ἄλλο), ἄρματα δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν ἀνατεταγμένα (μέ τά «ἄρματά» σας παρατεταγμένα τό ἕνα πάνω στό ἄλλο), φυσῶντα καί πνέοντα προσκινήσεται (θά πάρετε μιά βαθιά ἀναπνοή καί ξεφυσώντας θά ἐξορμήσετε). Ἔτεροι δέ κείσονται γ' ἀπεψωλημένοι περί ταῖσι καμπαῖς ἡνίοχοι πεπτωκότες (οἱ ἄλλοι ἡνίοχοι θά μείνουν μέ τήν ψωλή στό χέρι καί θά τιναχτοῦν ἀπ' τό ἄρμα τους στίς στροφές).

βαγωγάς*· εὐνοῦχος, παρατσούκλι ἀπό τόν γνωστό, ὡς φαίνεται, Πέρση εὐνοῦχο.

βαίνω· ἀνοίγω τά σκέλη. (Περπατάω, πηγαίνω). (Ἔτυμ. ξενική).

βάκηλος· εὐνοῦχος (Βάκηλος = ἱερέας-εὐνοῦχος τῆς Κυβέλης). Βλ. γάλλος.

βάκκαρις· μυρωδικό (ἀπό τή Λυδία).

βαλανεῖον· βαλανεῖα = τά λουτρά ἢ ἀποχωρητήρια.

βαλανεύς· λουτροποιός, λουτροχόος = ὁ (νεαρός) ὑπάλληλος τοῦ βαλανεῖου πού λούζει τούς πελάτες (βλ. λέξεις). Ἡ γυναῖκα λουτροχόος = βαλανεύτρια, βαλάνισσα, βαλανίς. (Ἔτυμ. μᾶλλον ἀπό τή βάλανο, τό πῶμα τῆς μπανιέρας – πού θύμιζε τά ἀνάλογα πῶματα τῶν πιθαριῶν τοῦ κρασιοῦ).

βαλάνιον· ὑπόθετο. (Ἔτυμ. ἀπό τή βάλανο = βελανίδι).

βαλανίς (ῆ)· ὑπόθετο γιά τόν κόλπο.

βάλανος (ῆ)· ἡ (γυμνή) κεφαλή τοῦ πέους. (Ἡ βάλανος, ὁ καρπός διαφόρων δέντρων ὅπως ἡ βελανιδιά, ἡ ὀξιά, τό πεῦκο, κ.ἄ., τό βελανίδι, ὁ χουρμάς, ἡ ἀμπάρα τῆς πόρτας). Στά καλιαρντά βελανίδι. (Ἔτυμ. ἰνδοευρωπαϊκῆς προέλευσης).

βαλανόω-ῶ (EK 360, 369)· ἀμπαρώνω, ἀμπαρώνω τήν

τρύπα μου, τήν «κάτω πόρτα» μου. *Βεβαλάνομαι* = ἔχω δυσκοιλιότητα, ἔχω βάλανο στὸν πρωκτό. Βλ. *βάλανος*. Στὸν παρακάτω μονόλογο, ἀπὸ τίς Ἑκκλησιαίζουσες, ὁ Ἀριστοφάνης δίνει τὸ μέτρο τῆς σκατολογικῆς σάτιρας –καί, παράλληλα, τῶν μεταφορικῶν ἀνταλλάξιμων– πού χαρακτηρίζουν τὸ ἔργο του:

(Ὁ Βλέπυρος ἔχει βγεῖ μεσάνυχτα στό κατώφλι τῆς πόρτας του καί προσπαθεῖ ν' ἀποπατήσει, κλαίγοντας τῆ μοῖρα του γιά τῆ δυσκοιλιότητα πού ἔχει.)

Τώρα, τί γίνεται; Γιατί ἐκτός απ' αὐτό πού μέ βρῆκε, ἔχω κι ἄλλη ἔγνοια. Ὅταν θά ξαναφάω μέ τό καλό, ἀπό ποῦ καί γιά ποῦ θά περάσει τό σκατό (κόπρος) πού ἔμεινε.

Ἦρθε ὁ ἄλλος μέ τήν ἀγλάδα του –τρέχα γύρευε ποιός– καί μοῦ τῆ βούλωσε (βεβαλάνωκε) τήν κάτω «πόρτα» (θύραν).

Ποιός θά πάει τώρα νά φωνάξει γιατρό καί ποιόνανε; Ποιός ἀπό τοὺς (κατά πρωκτόν) κωλο-γιατροὺς ξέρει ἀπό κώλους;

Ξέρω ποιός! Ὁ Ἀμύνων.¹ Κι ἂν δέν δεχτεῖ αὐτός, τότε ὁ Ἀντισθένης.¹ Κάποιος νά τόν φωνάξει, κι ὅσο-ὅσο. Ξέρει αὐτός ἀπὸ ἀναστενάγματα πρωκτῶν ἀρσενικῶν καί τί ἀκριβῶς θέλει ἓνας κῶλος πού προσπαθεῖ νά χέσει (πρωκτός χεζητιῶν).

Ἦ θεὰ Εἰλειθυία² παντοδύναμη, μή μέ κοιτᾶς ἠλίθια καί μ' ἀφήνεις

νά ἐκραγῶ ἢ νά παραμένω ἔτσι βουλωμένος (βεβαλανωμένος).

γιά νά μήν καταντήσω χέστρα τῆς κωμωδίας (σκωραμῖς κωμωδική).³

1. Ὁ Ἀμύνων, γνωστός ρήτορας, κίναϊδος καί πόρνος, ὁ Ἀντισθένης, κυνικός φιλόσοφος, ρήτορας καί ἀδελφῆ. [Καί λογοπαίγνιο

μέ τὰ δύο ὀνόματα. Γιατί, στήν κατάσταση πού εἶναι ὁ Βλέπυρος, τοῦ χρειάζεται νά προβάλλει ἄμυνα (ἀμύνων) καί νά ἀντισταθεῖ μέ σθένος (ἀντισθένης) στήν ἐπίμονη, καί ἐπίπονη, δυσκολιότητα].

2. Εἰλειθια, Θεά-μαῖα τῆς γέννας, πού ὑποτίθεται ὅτι παραστεκότανε -ἀπό μακριά- τίς λεχῶνες. (Διπλό λογοπαίγνιο μέ τή «δυσκοιλια γέννα» τοῦ χεζόμενου Βλέπυρου καί μέ τήν ἱχθυϊκή σύμπτωση των λέξεων Εἰλειθια - ἰλίθια).

3. Τέλος, μέ τόν τελευταῖο στίχο, ὁ Ἀριστοφάνης δικαιολογεῖ καί καταξιώνει τό σκατολογικό περιεχόμενο ὄλου τοῦ συγγραφικοῦ του ἔργου, γιά τό ὅποιο συχνά τόν κατηγορούσανε.

βαλλάντιον ἢ βαλάντιον πορτοφόλι. Βαλλάντια = ἀρχίδια. βαλλαντιτόμος· πορτοφολᾶς, κόβει τὰ βαλλάντια (καί τό βάζει στά πόδια - ἡ μέθοδος διατηρήθηκε ἀνά τούς αἰῶνες).

βαλλίον· φαλλός.

βαρδῆν· τό διάζεσθαι γυναῖκας = διαπράττω βιασμό. (Ἔτυμ. ἴσως ἀπό ἀρχαιότερο τύπο, βραδῆν = κουράζω, ἀναγκάζω σέ ὑποταγή).

βασσάρα*· ἑταῖρα. (Ἄλεπού, καί τό δέρμα τῆς ἀλεπούς μέ τό ὅποιο σκεπάζονταν οἱ Μαινάδες, βλ. λέξη).

βασσαρίς*· μαινάς καί ἑταῖρα.

βάταλος**· κίναϊδος, πουστάρα (καταπύγων, ἀνδρόγυνος, ἔκλυτος, βλ. λέξεις) καί πρωκτός (βλ. λέξη). (Ἔτυμ. βατέω-ῶ = ἐπιβαίνω, καθαλάω, γαμῶ).

βδεῖν· πέρδομαι. Μυρίζω ἄσκημα (ἐξ οὗ βδελυρός).

βελλούνης*· τριόρχης = ὁ μέ τρεῖς ὄρχεις, ὁ γυναικᾶς. Βλ. λέξη. (Ἔτυμ. ἴσως ἀπό τό ἀρχαιότερο ἐριούνης = δρομεύς).

βίλλος· φαλλός (βιλλίν στά σημερινά κυπριακά).

βινέω-ῶ (καί βινέομαι γιά γυναῖκα)** (ΕΚ 706)· (ὄρος λαϊκός καί χυδαῖος, ἀλλά ὁ κατ' ἐξοχίην γιά τήν πράξη) γαμῶ, πηδάω, κουτουπάνω (τήν ὁποιαδήποτε),

σέ αντίθεση μέ τό ὀπιύ (συνουσιάζομαι μέ τή νόμιμη σύζυγό μου – πού, αργότερα ὅμως, καί ἰδιαίτερα στήν Ἄττική, ἐσήμεαι καί ἐκπορνεύομαι). Βλ. ὄφῶ = συνουσιάζομαι σέ τελετή ἱεροῦ γάμου, ἤ, γενικά, μέ ἱέρα. Ἴσως προέρχεται ἀπό τόν ὄφιν, μέ τή μορφή τοῦ ὁποίου ὁ θεός συνουσιαζόταν μέ ἄτεκνες γυναῖκες στό ναό, κατά τόν ὕπνο τους, ἤ ἀπό τό ὀπιύ. (Ἔτυμ. ἀβέβαιη, ἴσως ἀπό τή βία, ἤ ἀπό τή δίνη τοῦ ρ. δινέω, ἴσως ἀπό δίοω-ῶ = διάγω ζωή ἤ συζῶ, ἴσως δέ μέ τήν ἐπιρροή τοῦ κινέω ἤ τοῦ κινέω = δίνω φιλιά).

Ἀριστοφανικά μεταφορικά ἀνταλλάξιμα τοῦ βινῶ (δανεισμένα κυρίως ἀπό τό φυτικό καί ζωικό βασίλειο, καθώς κι ἀπό τήν ἀγροτική καί ναυτική ζωή): βωλοκοπεῖν (σπάω τούς σβώλους), γεωργεῖν, κοπραγωγῆν (γονιμοποιῶ τή γῆ, φέρνω κοπριά, γαμῶ πρωκτό), καταγιγαρτιζῶ (πατάω τά σταφύλια στόν τρῦγο), κοκκιζῶ (βγάζω τούς σπόρους, π.χ. ἀπό τό ρόδι – βλ. κόκκος, τό «κουκουτσάκι» τοῦ κοριτσιοῦ), ὀρύττειν (σκάβω), σκαλαθύρειν (ἀνασκαλεύω), συκολογῶ (μαζεύω σῦκα), τρυγᾶν (τρυγῶ σταφύλια), δικωπεῖν (κάνω διπλό κουπί), ἐλαύνω (καλπάζω, ἐφορμῶ), ἐπιβατεύειν (καβαλάω), ναυμαχεῖν, συνήχεσθαι (συν-κολυμβῶ), ὑποπιττοῦν ἢ ὑποπισσοῦν (ἀλείφω μέ πίσσα τήν καρίνα τοῦ πλοίου), διαλέγεσθαι (κάνω «σεξουαλικό διάλογο»), ἐκκορίζειν (διακορεύω, «ξε-κορη-ζω» τήν κόρη), ἐρείδειν (χώνω ἢ ζουλῶ), κινεῖν (ἐξ οὗ κινήτηριον = παρνεῖον), κρούειν (βλ. κρούμα = «ριζιά», κρούειν = «ρίχνω»), σκαλεύειν (σκαλιζῶ), σποδεῖν (συντριβῶ), στύσμαι τριέμβολον (ἔχω τρεῖς στύσεις, δηλαδή γαμῶ τρεῖς φορές).

βινητιάω-ῶ**· καυλώνω (καί γιά τά δύο φῦλα). Μᾶλλον

προέρχεται από τό βινῶ. Στά καλιαρντά ντεζάρω, από τό γαλλικό *désirer*.

βληχῶ**· ἡ ἐπανθοῦσα θριξ, τό μουνί. (Δυόσμος).

βλιμάζω**· πασπατεύω, ὅπως σ' ἓνα πουλερικό, ἢ ὅπως ὁ γιατρός τό σῶμα (π.χ. τό πασπάτεμα τῶν βυζιῶν, ἢ τῶν τιτθῶν θλιψίς). Βλ. ψηλάφημα.

βλιτομάμμας· μαμόθρεφτο, βουτυρόπαιδο. Βλ. Μελητίδης. Από τή συνήχηση μέ τό βλίτον (βλήτο) καί μαμιᾶ (μαμιᾶ, τό φαῖ τοῦ μωροῦ) ἐξυπακούεται καί ἡ ἔννοια βλάκας. (Ἔτυμ. βλίττω = ρουφᾶω μέλι, καί μάμμη = γιαγιάκα, τροφός).

βόθρος*· πρωκτός. (Τρύπα, βόθρος).

βουδῶν* (ὀ)· πέος, ἡ ἠβική περιοχή. (Ἔγκος, κήλη). (Ἔτυμ. πιθανῶς ἀπό βουνός = λόφος).

βουδωνιάω-ῶ*· ἔχω στύση. (Διογκώνομαι, φουσκώνω).

βούπαις· παίδαρος. (Βουβαλόπαιδο). (Ἔτυμ. ἀπό βούς καί παις = ἔφηβος).

βρύσσοσ ἢ βρύττος**· μουνί. (Ἀχινός).

βύρσα** (I 369)· πούτσα. (Δέρμα, πετσί, ἀσκός κρασιοῦ). Λαϊκοχουδαία λέξη, ἀλλά στήν κοινή χρήση, ὄρα καί βυρσοδέψης.

βωλοκοπῶ*· γαμῶ, διακορεύω. (Σπάω, διατριπῶ, τό βούτυρο ἢ, γενικότερα, σβῶλους – ἀπό τό διαχωρισμό ἑνός ὄγκου βουτύρου ἢ χύματος σέ μικρότερα κομμάτια). Βλ. βινῶ.

βωμολόχος· κλέφτης κρεάτων ἀπό τό βωμό, ζητιάνος, κακόλογος.

γ

γαλή· «γατούλα», κορίτσι. (Γάτα, νυφίτσα).

γάλλος*· ευνούχος (σάν τόν Γάλλο, ιερέα τῆς Κυβέλης).

Βλ. βάκηλος.

γαμετή· ἡ συζοῦσα ἀλλά παντρεμένη (νόμιμη σύζυγος καί ὄχι παλλακίς).

γαμέτης, γαμετίς· ὁ σύζυγος, ἡ σύζυγος.

γαμητέον· ὀνομάζεται τό κορίτσι «τῆς παντρειάς». Ὅρος σέ χρήση κυρίως στή Σπάρτη, ὅταν τό κορίτσι γίνει 18 χρόνων καί δέν ἔχει ἀκόμα βρεῖ ὀπυιόλην = γαμπρό.

γαμίζειν καί γαμίσκειν· ἀναφέρεται στό πάντρεμα (τῆς κόρης μόνο, στή Σπάρτη μόνο).

γαμίζεσθαι· (ἡ κόρη) πρέπει νά παντρευτεῖ. Φιλόγαμος = ἡ ἐπιθυμοῦσα γάμον.

γαμοκλοπία· μοιχεία.

γάμος· βλ. Ἰερός γάμος.

γαμουμένη· παντρευόμενη (καί συνουσιαζόμενη). Ἡ διαφορούμενη αὐτή λέξη εἶναι ἀφορμή γιά πολλά λογοπαίγνια (π.χ. ἐκ μέρους τοῦ Χοροῦ τῶν Σατύρων, γιά τήν Ὀραία Ἑλένη, στόν Κύκλωπα τοῦ Εὐριπίδη).

γαμέω-ῶ· παίρνω γυναῖκα, παντρεύομαι καί, ἐνίοτε, κάνω ἔρωτα μέ γυναῖκα. Καί γαμοῦμαι, μέ τίς ἴδιες

- ἔννοιες. Βλ. ὀχεύω*, θρώσκω. (Ἔτυμ. ἄγνωστη. — Πιθανολογεῖται ἀπό τό γέντο = σπλάχνο).
- γαρίς· πόρνη. (Γαρίδα).
- γάστρων· κοιλαράς.
- γελασίνοι· τά «γελαστά», τά λακκάκια τοῦ πισινοῦ (ἀπό τό γελῶ).
- γεωργεῖν· γαμῶ. (Γονιμοποιῶ τή γῆ, καλλιεργῶ). Βλ. βινῶ.
- γιγγλυμωτόν· φιλί μέ τή γλῶσσα (μέ τόν γίγγλυμον = μεντεσέ). Βλ. μανδαλωτός.
- γλαυκός· γαλανομάτης, ξανθός γαλανομάτης. (Λαμπερός, γαλανός).
- γλαφυρός*· πούστης μέ γλαφυρά, γλυπτά, λεῖα — δηλαδή ἀποτριχωμένα— ὀπίσθια. (Κομφός, μέ λεπτούς τρόπους). (Ἔτυμ. γλάφω ἢ γλύφω — πού εἶναι ἡ ρίζα τῆς λέξης γλύπτης).
- γλίσχρος· ἄπληστος.
- γλίσχρων· γλωῶδης.
- γλουτής*· παρατσούκλι τοῦ Διόνυσου — ὅτι ἔχει ὠραῖο πισινό (γλουτόν, βλ. λέξη).
- γλουτός, γλουτοί, γλούτια· ὀπίσθια, κωλομέρια, γοφοί (συνήθως στόν πληθ.) κῶλος.
- γλώσσαλγος**, γλωσσαλγία**· βλ. γλώσσαργος.
- γλώσσαργος**, γλωσσαργία**· «φλύαρος» (γιά ἄνδρες), παρατσούκλι τοῦ μονογλείφταρου (θά λέγαμε: ἡ γλῶσσα του πάει ροδάνι στό γλείψιμο). Βλ. αἰδοιολεϊκτής. Στα καλιαρντά ἡ γλωσσαργία λέγεται πομπόν, ἀπό τό γαλλικό bonbon (= καραμέλα), καί παρκέ, ἀπό τό γαλλικό parquet (δηλαδή, ἀπό τό πολύ γλείψιμο γυαλίζεις τό αἰδοῖο ὅπως τό παρκέ).
- γλώσσημα· σημαίνει τήν ἀρχική ρίζα μιᾶς λέξης, τήν

- έτυμολογία της, καί λεξιλόγιο σπάνιο ἢ εἰδικῆς διαλέκτου (ὅπως ἡ ἀργκό).
- γλωσσοτέχνης*: μάστορας στή γλῶσσα καί, φυσικά, στό γλείψιμο. Πρβλ. γλωσσομαθῆς στόν Καραγκιόζη (ἡ μόνη ἄσεμνη κουβέντα, λένε, στό θέατρο σκιῶν).
- γλωττοδεψέω-ῶ** ἢ γλωττοδέφω**· παραχαϊδεύω γλείφοντας μέ τή γλῶσσα.
- γλωττοδέψων**· αἰδοιογλείφαρος.
- γλωττοποιέω-ῶ*· «δουλεύω» τή γλῶσσα μου (εἶμαι τεχνίτης στό αἰδοιογλείψιμο).
- γλωττοποιῶν* ἢ γλωσσῶδης*· «γλωσσάκας» ἢ «γλωσσού» – εἰδικότης στό γλείψιμο. Στήν ἀρχαία ἀργκό ἰσχύει γιά τόν αἰδοιολεύκτη καί τῶν δύο φύλων, βλ. λέξη.
- γλωττοστρέφω**· περιστρέφω τή γλῶσσα. (Φλυαρῶ). Χαρακτηρίζει τίς «γλωσσικές» ἱκανότητες τοῦ αἰδοιογλείφτη.
- γογγυλλίς· βυζάκι. (Ραπανάκι στρογγυλό).
- γογγύλος· στρογγυλός. Γογγύλη μαῖζα μεμαγμένη = ζύμη στρογγυλή καλά ζυμωμένη (ἀπό γυναῖκες εὐαίσθητες στή μαγειρική).
- γονικός· ἱκανός γιά ἀναπαραγωγή ἀνήρ.
- γόνιμα μέρεα (μέρη)· ἀνδρικά μῦρια.
- γонуπετέω-ῶ*· πέφτω στά γόνατα (προκειμένου γιά ἄνδρα), ὅπως θά 'κανε μιά γυναῖκα ὑποκύπτοντας στόν ἄνδρα ἢ γιά νά προβεῖ σέ πεοθηλασμό.
- γυναικάνηρ· θηλυπρεπής. Στά σημερινά μάγκικα λουμπίνα.
- γυναικάριον· μικροσκοπική γυναῖκα. Στή σημερινή ἀργκό πουτσομεζές.
- γυναικίζω· (περιφρονητικά, γιά τόν ἄνδρα) κάνω ἔρωτα

γυναικιστί, γαμιέμαι, πουστιζω, ντύνομαι γυναῖκα, συμπεριφέρομαι σάν γυναῖκα. Γυναικίζων = τραβε-
στί, πουστιζων. Βλ. γυναικοπαθῶ, γυναικοῦμαι, γο-
νυπετῶ, ὑποκύπτω, κολλοπεύω**, πάσχω, πασχη-
τιῶ** (ἡδονίζομαι σάν γυναῖκα, «χύνω»).

γυναίκισις: τό ντύσιμο (τοῦ ἀνδρα) μέ γυναικεῖα ρούχα.

γυναικιστί ἢ γυναικείως: σάν γυναῖκα, μέ γυναικεία
στάση.

γυναικόδουλος: γυναικᾶς, δούλος τῆς γυναίκας.

γυναικόθυμος: ὁ ἀντιδρῶν σάν γυναῖκα.

γυναικομανής ἢ γυναιμανής: γυναικᾶς, ἐρωτύλος. Συ-
νώνυμα: καταγυνής (καί κατάγυνος), θηλυμανής,
γυναικοἰέραξ*, γυναικεραστής, γυναικοφρενολήπτης
(γυναικοκατακτητής, τῆς πῆρε τά μυαλά), φιλογύ-
ναιος, φιλογύνης, φιλογύναιξ (στόν πληθ. μόνο, φιλο-
γύναικες), γυναικοφίλης. Στά μάγκικα μπήχτης,
στά καλιαρντά μουτζωτός, ἀπό τό μουτζό = μουνί.

γυναικόμαστος: ὁ ἔχων γυναικεῖο στῆθος.

γυναικόμιμος: ὁ γυναικίζων, μιμούμενος τή γυναῖκα ἢ
ντυνόμενος σάν γυναῖκα.

γυναικόμορφος: ἔχει γυναικεῖα χαρακτηριστικά, μέ γυ-
ναῖκα μοιάζει.

γυναικονόμος: ἐπιστάτης τῶν γυναικῶν.

γυναικοπαθῶ: κάνω ζωή κίναϊδου.

γυναικοπρεπής ἢ γυναικοπρεπώδης: αὐτό πού ταιριάζει
μόνο σέ γυναῖκα.

γυναικοῦμαι: γίνομαι γυναῖκα (γιά ἀνδρα πού συμπερι-
φέρεται γυναικιστί).

γυναικοφίλης: γυναικᾶς, ἐρωτύλος.

γυναικόφρων: εὐκολοσυγκίνητος.

γυναικοφυής: ὁ ἔχων γυναικεία φύση.

γυναικόφωνος· ό μέ θηλυκιά φωνή.

γυναικόψυχος· μέ γυναικεία ψυχή.

γυναικωνίτης ή γυναικών· τό διαμέρισμα τῶν γυναικῶν.

γύναιον*· γυναικάκι (άλλά καί γύναιο, μέ τή σημερινή ύποτιμητική ἔννοια).

γύνανδρος· άτομο ἀμφιόλου φύλου, έρμαφρόδιτος.

Ἄνδρας μέ γυναικεία χαρακτηριστικά (γύνανδρος άνήρ). Γύναικα μέ άνδρική συμπεριφορά, ή ένεργητική όμοφυλόφιλη.

γυνή· γυναίκα. (Έτυμ. αὐτή πού γεννάει).

γύννις· θηλυπρεπής, άνίκανος, νωθουρός.

δ

δακτύλιος**, σφιγκτήρ δακτύλιος**. ὁ μῦς τοῦ πρωκτοῦ πού σφίγγει τήν κωλοτριπίδα, ὁ πρωκτός, ἢ κωλοτριπίδα. Βλ. σφιγκτήρ.

δασύπρωκτος**· μαλλιαρός κῶλος. Παλικάρι μέ μαλλιαρό κῶλο. Δασύπρωκτος ἦταν ὁ Ἡρακλῆς (πρβλ. τό μῦθο τῶν Κερκόπων).

Δᾶτις· Πέροσης σατράπης. Το «τραγοῦδι τοῦ Δᾶτι» = μαλακία.

δεικτηριάς· ἠθοποιός μίμου ἐκδιδόμενη (ἀρτίστα τοῦ παλκοσένικου, θά λέγαμε σήμερα). Ἐπιδεικτιάω = ἐπιδεικνύω καί ἐπιδεικνύομαι (στό πάλκο) μέ τήν ἔννοια τοῦ κωμικοῦ θεάματος. Δεικτήριον = τό πάλκο ἢ τό θέατρο ὅπου γίνονταν οἱ παραστάσεις τῶν μίμων (τῶν ἐπιθεωρήσεων, θά λέγαμε σήμερα) μέ μιμήσεις γνωστῶν προσώπων καί κωμικοσεξουαλικές σκηνές, καί ἀργότερα μέ στριπ-τίζ. Δείκηλον ἢ δείκελον = ἡ παράσταση. Προδείκτων ἢ προδέκτωρ = ὁ κονφερανσιέ τῆς παράστασης. Δεικηλίκτας (στή Σπάρτη) = ὁ κωμικός (μπουφόνικος) ἠθοποιός. Πρῶτος ὁ Σάφρων ὁ Συρακούσιος ἔγραψε μίμους ἀνδρείους (ἀνδρῶν) καί μίμους γυναικείους πού ἔγιναν γνωστοί στήν Ἀθήνα ἀπό τόν Πλάτωνα (ἀσελγεῖς, γελοῖους καί μέ αἰσχρά

- ἄσματα, τοὺς ἀποκαλοῦσε ὁ Δημοσθένης). Στά κλασικά χρόνια ἄνδρες ἔπαιζαν τοὺς γυναικείους ρόλους. Στὴν ἀλεξανδρινὴ καὶ ρωμαϊκὴ ἐποχὴ ἐμφανίστηκαν καὶ γυναικὲς ἠθοποιοί (πού δὲν μπορούσαν βέβαια νὰ εἶναι ἄλλο ἀπὸ ἐλαφρὲς γυναικὲς), οἱ δεικτηριάδες, λέξη πού ἔγινε συνώνυμη τῆς πόρνης καὶ τῆς ἐταίρας.
- δέλτα*· αἰδοῖο (λόγω σχήματος τοῦ γυναικείου ἐφηβαίου).
 δελφύς (ῆ), δελφάκιον (τό)· μήτρα (σπάνιο).
- δέμας· πέος. (Κορμί). (Ἔτυμ. δέμω = δομῶ, χτιζῶ).
- δέρειν· γδέρνω καί, ἰδιαίτερα, περιτομῶ τό πέος (ἐκδέρειν, ἀποδέρειν, βλ. ἀποθριάζειν).
- δέρμα· πέος. (Δέρμα).
- δεφιδαστής*· ὁ «βυρσοδέψης», ὁ αὐνανιζόμενος, ὁ μαλάκας. Δεφιδασταί* = τό «συνδικάτο τῶν βυρσοδεψῶν», δηλαδή τῶν Αὐνανιζομένων Νέων.
- δέφω*, δέφω ἑαυτόν, δέφομαι* (ΕΚ 709)· αὐνανίζομαι, μαλακίζομαι. (Τρίβω, μαλακώνω τό δέρμα, ἐξ οὗ καὶ βυρσοδεψῶ). Βλ. θρίον. (Ἔτυμ. ἀβέβαιη, ἴσως διφθέρα = κατεργασμένο δέρμα).
- δαίαιτα· τρόπος ζωῆς (τό σύνολο τῶν συνηθειῶν τοῦ σώματος καὶ τοῦ πνεύματος, προτιμήσεις, ἤθη κ.λπ.), καὶ δωμάτιο νοικιασμένο σέ οἰκογένεια (κυρίως γιά ταξιδιωτὲς καὶ τουρίστες). (Ἔτυμ. αἰτάω-αἰτάομαι = μοιράζω, μοιράζομαι).
- διακορεύω καὶ διακορέω-ῶ· διαπερνῶ κόρην, διατρυπῶ, διακορεύω, βιάζω (καὶ γενικῶς ἡ σεξουαλικὴ πράξις τοῦ ἄνδρα, βασικά μέ γυναῖκα). Βλ. σποδέω-ῶ (καταστρέφω, κατασπάω, κατακαίω), διαμερίζω** (λιανίζω, κομματιάζω, σπάω στά δύο καί, κατά προέκταση, ἀνοίγω βίαια τά σκέλια τῆς), διαφθείρω* (καταστρέφω, ἐξοντώνω).

διακόρησις· διακόρευση, βιασμός, «πήδημα» γυναίκας από άνδρα. Στά καλιαρντά μουτζοκοντρατέμπο (από μουτζό —μουνί— πού ό κίναιδος τό μουτζώνει) και *contratempo* (άναποδιά).

διακροτῶ**· βιάζω, διακορεύω.

διαλέγεσθαι* (EK 890)· συνουσιάζομαι, γαμῶ, ἔχω σεξουαλικό διάλογο (συζητῶ). Βλ. βινῶ. Τούτῳ διαλέγου κάποχώρησον! = Γαμήσου τώρα μ' αὐτόν ἐδῶ και δίνε του! (Ἐκκλησιάζουσες).

διαμηρίζω**· ἀνοίγω τά σκέλη τῆς γυναίκας. (Ἐτυμ. διά και μηροί).

διαμηρισμός**· βιασμός, διακόρευση.

διαμοιράω-ῶ*, διαμερισμός*· βιάζω, βιασμός. (Μοιράζω, ξεσκιζω).

διαπαρθελεύω· διακορεύω. Βλ. ἀποπαρθενώω.

διατιλάω-ῶ· ἀποπατῶ, ἔχω διάρροια.

διάτραμις· βλ. τράμις.

διαφθείρω*· καταστρέφω, διακορεύω, γαμῶ.

δίδυμοι*· οἱ ὄρχεις (στήν ἀργκό τῆς ἐποχῆς — γιά εὐνόητους λόγους).

δικωπεῖν (EK 1091)· γαμῶ. (Κωπηλατῶ και μέ τά δύο κουπιά). Βλ. ἐρέσσειν, βινῶ.

Διονύσου προσωνύμια: Ἀνδρόγυνος (Ἀμφίφυλος —κατά τόν Πλάτωνα— δηλαδή ὁμοφυλόφιλος), Ψευδάνωρ (στή Μακεδονία, δηλαδή ψευδοάνδρας), Χοιροψάλας* ἢ Χοιρόθλιψ* (στή Συκυώνα, γιατί πασπάτευε τά αἰδοῖα τῶν γυναικῶν ἢ γιατί ὁ χοῖρος ἐδῶ εἶναι ὁ πρωκτός τοῦ Διόνυσου), Ἡρικαπαῖος (ὁ θεός τῆς ἀνοιξῆς, ἦρ = ἔαρ), Πρωτόγονος (θεός τῆς παρθενογένεσης, τῶν Ὀρφικῶν, μέ αἰδοῖο μπροστά και πέος στήν οὐρά = «ὁ γυναικίας και παράθηλυς»), Χαριδάτας (μᾶς

- προσφέρει σεξουαλικές χαρές), Ψύλαξ (φαλακρός), Ψοφομήδης (ἐραστής τοῦ ψόφου = θορύβου, τοῦ σαματᾶ), Βρόμιος (σαματατζής) εἶναι ἡ συνήθης ὀνομασία του, γιατί διασκέδαζε θορυβωδῶς μέ τήν ἀκολουθία του (τούς Σάτυρους) καί σήκωνε ὅλο τόν κόσμο στό πόδι.
- διτύλας*· δίκωλος (ὄνομα Σκύθη χωροφύλακα σέ κωμωδία τοῦ Ἀριστοφάνη). (Ἔτυμ. δίς καί τύλη = κωλομέρι, βλ. λέξη).
- δοῖδος· κίναιδος.
- δορίαλλος, δορύαλλος ἢ δόριλλος*· αἰδοῖο. Ἀπό τόν Δορίαλο, τραγικό ποιητή σύγχρονο τοῦ Εὐριπίδη.
- δορκαλίδες· τά ζάρια.
- δοῦλαι στιγματίαι· οἱ δοῦλες εἶχαν στιγματισμένα τά πρόσωπα γιά νά ξεχωρίζουν ἀπό τίς ἐλεύθερες γυναῖκες.
- δουλάριον· σκλαβάκι.
- δουλέκδουλος· ἀπό πατέρα καί μητέρα σκλάβους.
- δουλεύω (δουλεία)· εἶμαι ἢ ὑπηρετῶ σάν σκλάβος (καί ἡ ἀνάλογη πράξη).
- δουλῖς· δούλη.
- δουλογραφῶ, δουλογραφεῖον· ἐπίσημη καταγραφή σκλάβου (κυρίως) ἢ σκλάβας πού εἶναι ταγμένοι νά δέχονται ἐραστές.
- δουλόμορφος· μέ ὄψη σκλάβου.
- δουλοπόνηρος· ἔχει τήν πονηριά τοῦ σκλάβου.
- δουλοπρέπεια, δουλοπρεπής· σκλάβου φέρσιμο.
- δοῦλος, δούλη· σκλάβος-α. Συχνά οἱ νεαρές σκλάβες (καθώς καί οἱ νεαροί σκλάβοι) ἐργάζονταν σέ πορνεία γιά λογαριασμό τοῦ κυρίου τους. Ἡ τιμή ἀγορᾶς μιᾶς νεαρῆς σκλάβας ἀσφαλῶς θά ἐξαρτιόταν ἀπό τό

ἄτομο. Ὑπάρχουν ἀναφορές γιὰ ἀγορά Βαβυλώνιας σκλάβας (ἀπό τόν Ζήνωνα) μέ 50 δραχμές (ἴσως σημερινές 1.000.000). Βλ. Φρύξ, πέδων, στίγων, (ἡ) κατανάκη. (Ἔτυμ. μᾶλλον λυδική).

δουλόσπορος· παιδί σκλάβου.

δουλότροπος· μέ ἦθη σκλάβου.

δραγμός· χούφτωμα (δραγμός μαστού).

δράττομαι· χουφτώνω, ἀρπάζω (π.χ. μαστόν). (Ἔτυμ. ἀσαφής).

δραχμή· ἀργυρό νόμισμα τῶν Ἀθηναίων. 1 δραχμή = 6 ὄβολοί = 2 τριώβολα = 3 διώβολα = 12 ἡμιβώλια = 1 τετρώβολον + 1 διώβολον. Πολλαπλάσια τῆς δραχμῆς: δίδραχμον, τετράδραχμον ἢ (ἀργυρός) στατήρ. Χρυσό νόμισμα: χρυσοῦς στατήρ (ἢ ἀπλῶς χρυσοῦς) = 20 δραχμαί. Μονάδες μέτρησης: 1 μνᾱ = 100 δραχμαί (μετά τήν ὑποτίμηση τοῦ Σόλωνα). 1 τάλαντον = 60 μναί = 6.000 δραχμαί.

Οἱ ἰατροφιλόσοφοι τοῦ 2ου αἰῶνα μ.Χ., στίς συνταγές τους, ἔδιναν τήν ποσότητα τοῦ κάθε φαρμάκου μέ βάση τήν τιμή του στήν ἀγορά, π.χ. «Νά πίνεις, ἐπί τρεῖς μέρες, μιά κούπα μέ τρεῖς ὄβολους σπόρους γαρίφαλου καί σπόρους μυρτιάς, ἀνακατωμένους μέ μία δραχμή σμύρνα καί δύο κόκκους ἄσπρο πιπέρι, ἢ νά δοκιμάσεις ἕναν ὄβολό κόκκους μουστάρδας καί ἕνα ἡμιβώλιο ἐρύθακου ἀνακατεμένα μέ μέλι πού ἔχει ὑποστει ζύμωση» (ἀντισυλληπτικό φάρμακο τῆς ἐποχῆς, βλ. Ἀθήναιου, Δειπνοσοφισταί). Οἱ τιμές εἶναι σχετικά ἀκριβές καί μπορούμε νά ὑποθέσουμε ὅτι, ἐνῶ σ' ὅλη τήν κλασική περίοδο ὑπῆρχε μιά σχετική σταθερότητα, ἀπό τόν 4ο αἰῶνα π.Χ. μέχρι τόν 2ο μ.Χ. σημειώθηκε ἕνας πληθωρισμός τουλάχιστον

300%. Ἐξάλλου τὰ μπαχαρικά —ὅπως καὶ τὸ ἀλάτι— ἦταν πανάκριβα ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. (Χρειάστηκε νὰ περάσουν 2.000 χρόνια γιὰ νὰ πέσουν οἱ τιμές. Εἶναι γνωστοὶ οἱ πόλεμοι πού ἔχουν γίνεи στό μεταξύ γιὰ τὰ μπαχαρικά καὶ τὸ ἀλάτι).

Σύνθηες πορνικόν μίσθωμα: 1 τριώβολον. Ἡ τιμὴ ἀγορᾶς μιᾶς σκλάβας: 50 ὡς 200 δραχμαί. Ἡ τιμὴ «ἀγορᾶς» μιᾶς ἀνήλικης πόρνης: 150-300 δραχμαί. Τὸ μίσθωμα μιᾶς «ἐταίρας» (ἢ «παλλακίδος») γιὰ 1 μέρα: 2-5 δραχμαί. 1 ἐργατικὸ μεροκάματο: 1 τριώβολον ὡς 1 δραχμὴ. 1 δραχμὴ ἀρχαία: 15.000-25.000 σημερινές δραχμές.

(Γιὰ νὰ ὑπολογίσουν τὴ σημερινὴ ἀξία τῶν ἀρχαίων νομισμάτων, οἱ ἔλληνοιστές ἔχουν συνηθίσει νὰ μετροῦν τὴν ποσότητα τῶν μετάλλων πού τὰ συνθέτουν στὴ βάση τῶν σημερινῶν τιμῶν. Τὰ μέταλλα ὅπως ὁ χαλκός καὶ ὁ ἄργυρος —καὶ ἰδιαίτερα ὁ χρυσός— ἦταν πολὺ πιο σπάνια στὴν ἀρχαιότητα, ἐνῶ, παράλληλα, ἡ ἀξία τῆς ἐργασίας εἶναι ὁ καθοριστικὸς παράγοντας, σήμερα, στὴ διαμόρφωση τῶν τιμῶν. Γιὰ παράδειγμα, ἡ χάλκινη δεκάρα —σὲ πολλές χῶρες πού ἔχουν ὑποστῆι γιγαντιαῖες ὑποτιμήσεις— ἔχει χάσει τὴ μεταλλικὴ ἀξία τῆς. Οἱ δείκτες τῆς βιομηχανικῆς ἀνάπτυξης καὶ τὰ ἰσοζύγια τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν ἀντικαθιστοῦν σιγά-σιγά τὰ ἀποθέματα χρυσοῦ. Κατὰ συνέπεια, εἶναι πιο φρόνιμο νὰ ὑπολογίζεται ἡ ἀξία τῆς ἀθηναϊκῆς δραχμῆς μέ βάση τὴν ἀξία τῆς ἐργασίας στὴν ὁποία ἀντιστοιχεῖ.)

δρομάς: πουτάνα τοῦ δρόμου. Βλ. πόρνη καὶ δωδεκαμήχανος. Στό δρόμο ἐβγαῖναν οἱ πιο ἡλικιωμένες πόρνες γιὰ τίς ὁποῖες ἔχουν γραφεῖ πολλά σκωπτικά ἐπι-

γράμματα. Μιά «γριά» πόρνη όρμούσε άπάνω σου, μερικές φορές χωρίς νά ζητάει πορνικόν μίσθωμα (βλ. λέξη) γιατί μισθόν έχει τό πάθος.

δρόσος** (N 978)· λέξη ποιητική γιά τό ήβικό τρίχωμα, αλλά και άπό τίς προστυχότερες μεταφορικές εκφράσεις του Άριστοφάνη, π.χ. γιά τά ύγρά του αιδούιου μετά τή συνουσία ή μετά τήν εκσπερμάτωση (βλ. *Ίππής*), «έν κασαυρείοισι (βλ. λέξη) λείχων τήν άπόπτυστον δρόσον» = στό μπουρδέλο γλείφοντας τό σπέρμα πού ξεχειλούσε σάν δρόσος μαζί μέ τά ύγρά πού έφτυνε τό πράμα της...). Τό «μουνόγαλα», κατά τόν Έμπειρίκο. Βλ. ζυμός.

δρυπετής έταίρα ώρμη (ζαρωμένη, τσαλακωμένη) έταίρα (σάν τή δρυπετή έλιά πού ώρμάζει και πέφτει άπ' τό δέντρο). (Έτυμ. δρυς και πίπτω).

δωδεκαμήχανος, δωδεκάτεχνος (B 1327)· ή διαθέτουσα δώδεκα τρόπους πρός συνουσιαν έταίρα, βλ. στους Βατράχους του Άριστοφάνη άναφορά στή «Μούσα του Εύριπίδη». Τήν ίδια χρονιά (406 π.Χ.) ό Φρύνιχος ό Κωμικός έκανε κι αυτός επίθεση στή Μούσα του Εύριπίδη: «ώ κάπραινα και περίπολις και δρομάς» = σκρόφα έσύ, πουτάνα πού τριγυρίζεις άπό πόλη σέ πόλη κι άπό δρόμο σέ δρόμο. (Σχολιαστής: *Κυρήνη τις έταίρα επίσημος, δωδεκαμήχανος επικαλουμένη, διά τό τσσαῦτα σχήματα έν τή συνουσία ποιείν* = μία διάσημη έταίρα όνόματι Κυρήνη, μέ τό παρατσούκλι *Δωδεκαμήχανη*, γιατί τόσοι ήτανε οι τρόποι πού έκανε έρωτα).

Ε

ἔγκυκλον* (Λ 1162)· ὁ πισινός, ὁ πρωκτός. (Ἡ περιφέρεια, καί γυναικεῖο ἔνδυμα, εἶδος κρινολίνου πού ὑπογραμμίζει τήν περιφέρεια).

ἔγκύμων· γυνή ἔγκύμων = ἔγκυος.

ἔγχαλκος· μαυρισμένος ἀπ' τόν ἥλιο.

ἔγχειρογάστορες· μεροκαματιάρηδες, βιοπαλαιστές. (Αὐτοί πού βγάζουν τό ψωμί τους μέ τά χέρια τους).

(Ἔτυμ. χεῖρ καί γαστήρ = κοιλιά).

ἔδνα· νυφικά δῶρα (βόδια, χρήματα, δούλοι κ.λπ.).

ἔθελοπόρνος*· νεαρός πού συντηρεῖται —ἢ εἶναι σπιτωμένος— ἀπό πλούσιο ὁμοφυλόφιλο, μᾶλλον ἐνεργητικό.

(Στήν κυριολεξία, πού ἐκπορνεύεται μέ τή θέλησή του, χωρίς νά ἐξαναγκάζεται, πού δέν εἶναι δηλαδή δούλος).

εἰσπνήλος, εἰσπνήλας (ποιητική ἔκφραση)· ἐρωτευμένος (ἀπό τό εἰσπνέω, ἀναστενάζω, κυρίως στούς Λακεδαιμόνιους), ὁ ἀναστενάζων. Πρόκειται μᾶλλον γιά ἔρωτες ὁμοφυλοφιλικούς καί ἡ λέξη ἀναφέρεται στόν ἐραστήν καί ὄχι στόν ἐρωμένον (αἴτας). Θά πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι, ὅσο ποιητική κι ἂν εἶναι ἡ ἔκφραση, δέν ἀναιρεῖ τή μεταφορική χρησιμοποίηση τῶν ρημάτων εἰσπνέω-ἐκπνέω πού βρίσκουμε συχνά στό (ἀθηναϊκό τουλάχιστον) ἐρωτικό λεξιλόγιο, τά ὅποια ὑπαι-

- νίσσονται τήν εἴσοδο καί τήν ἔξοδο τοῦ πέους. Στή λακωνική διάλεκτο, εἰσπνέω = ἀγαπῶ.
- ἐκδέρειν (Σ 450): ἀπογυμνώνω τή βάλανο, περιτομῶ τό πέος – συνώνυμο τῶν δέρειν, ἀποδέρειν, ἀποψωλεῖν, ἀποθριάζειν, βλ. λέξεις.
- ἐκκορίζω: ξεπαρθενεύω, γαμῶ.
- ἐκλυτος: πούστης. (Ἀφημένος, ἀπελευθερωμένος, ἐλευθέριος).
- ἐκπαλλακίδιοι: τά νόθα παιδιά τῆς πόλης (ἀπό παλλακίδα καί ὄχι ἀπό νόμιμη σύζυγο).
- ἐκσπερματίζω: φέρνω τό σπέρμα στόν προορισμό του. Γιά γυναῖκα, συλλαμβάνω.
- ἐκτομίας: βλ. τομίας.
- ἐκτρωμα: ἔμβρυο πού προέρχεται ἀπό ἔκτρωση ἢ ἀποβολή.
- ἐκτρωσις: ἀποβολή ἢ ἔκτρωση, τιτρωσμός (βλ. τιτρώσκω = διατρυπάω, πληγώνω). Στά καλιαρντά ἡ λέξη ἔκτρωση σημαίνει τό πλύσιμο τοῦ πρωκτοῦ τοῦ κίναϊδου γιά τήν ἀποβολή τοῦ σπέρματος.
- ἐκφυλος: ἀπό ξένη ἢ ἄλλη φυλή, ξένος, ἰδιαίτερος, μέ συνήθειες παράξενες, μέ ἐρωτικά βίτσια. Ὁ ἀστικός καθωσπρεπισμός ἐπέβαλε τήν ἀποψη ὅτι οἱ ἐκφυλοὶ ἄνδρες μιμοῦνταν τοὺς Πέρσες καί τοὺς Φοίνικες.
- ἐλαύνω, ἐλαύνομαι* (ΕΚ 39, Ε 711): γαμῶ. (Καλπάζω, ἐκτινάσσομαι). Βλ. βινῶ. Ὁ γάρ ἀνὴρ τήν νύχθ' ὄλην ἤλαυνέ με ἐν τοῖς στρώμασι = γιατί ὁ ἄνδρας μου μέ γαμοῦσε ὄλη τή νύχτα στό κρεβάτι (Ἐκκλησιάζουσες).
- ἐμβάς, ἐμβάδος: ἀρχικά τά χοντρά καί ἄχαρα παπούτσια τῶν Βοιωτῶν, ἀργότερα τά πολυτελῆ ὑποδήματα πού φοροῦσαν οἱ ἠθοποιοί.

- ἔμβολος* (O 1256)· ἔμβολο καὶ πέος. Ἐπεγεῖρω τὸν ἔμβολον = ξυπνάω ἢ ἀνασταίνω τὸ πέος.
- ἔμβρυον· ἔμβρυο. (Ἔτυμ. βρύω = μεγαλώνω, αὐξάνω).
- ἐμέω-ῶ, ἐμούμαι· κάνω ἐμετό. Βλ. ὑβάζω.
- ἐμματέω (N 677) καὶ ἀνεμματέω· χώνω τὸ δάχτυλο.
- ἐνήλιξ· ὠρμος πρὸς γάμον. Βλ. ἠΐθεος.
- ἐνόρχης ἀνήρ· ἄνδρας μέ ἀρχίδια, βλ. λαπιδόρχας*.
- ἐνόρχης λαός· οἱ νέοι ἄνδρες γενικῶς.
- ἐνορχίς· ἀρσενικός, ἄνδρας (ἀρχιδάτος).
- ἐντομίας, ἐντομος· βλ. τομίας.
- ἐντρίδω· ἀδυνατίζω.
- ἐξαμβλόω-ῶ· κάνω ἔκτρωση.
- ἐξανδρούμενος· βλ. ἔφηβος.
- ἐξεμεῖν (A 5, I 1147)· κάνω ἐμετό.
- ἐξεραῖν (Σ 993, Θ 761)· ξερνῶ.
- ἐξονειριασμός, ἐξονειρωγμός· ὄνειρωξη.
- ἐξονειρώω-ῶ, ἐξονειρόσσω· παθαίνω ὄνειρωξη.
- ἐξωμίας· ὁ φορῶν (ἢ φοροῦσα) ἐξωμίδα γιὰ νά φαίνεται ὁ γυμνός τους ὦμος.
- ἐξωμῖς· ἐσθῆτα (μέ ἓνα μανίμι) πού ἀφήνει τὸν (δεξιό) ὦμο καὶ βραχίονα γυμνοῦς. (Φόρεμα τῶν φτωχῶν, τῶν δούλων καὶ τῶν ἀγοραίων, ἀλλά ἐνίοτε καὶ τῶν κιναίδων). Διαστύλβονθ' ὀραῖμεν ὡσπερ ἐν καινῷ λυχνούχῳ, πάντα τῆς ἐξωμίδος = ὅπως στό λύχνο, μέσα ἀπό τή διάφανη ἐξωμίδα βλέπουμε ὅλα τῆς τὰ κάλλη (ὁ λύχνος μέ καινούργιο λινό ὕφασμα ἦταν διαφανής). Ἔτσι καὶ οἱ (ἀμοργινοὶ) χιτῶνες, φτιαγμένοι μέ λεπτότατο ὕφασμα τῆς Ἀμοργοῦ (μέ ἀμοργίδα), ἦταν ἀρκετά διαφανεῖς – see-through, θά λέγαμε στή σύγχρονη μόδα.
- ἐπανθοῦσα θριξ* (EK 13)· αἰδοῖο, ду́σμος, χνουδι, ἦ ἦβη. Βλ. χνοῦς, βληχῶ.

- ἐπιβαίνειν*· (γιά ζῶα, ἀλλά καί γιά ἄνδρες, στήν ἀγο-
ραία γλῶσσα) γαμῶ.
- ἐπιβατεύω* (B 48)· γαμῶ. (Ἐπιβαίνω πλοίου). Βλ. βινῶ.
- ἐπιβατῶ· καθάλαῶ (π.χ. ἕναν κίναϊδο).
- ἐπιβήτωρ (ἀρχικά γιά τόν ὄνο ἢ τόν ἵππο)· ζῶο ἢ ἄνδρας
ἐπιβήτορας γιά γονιμοποίηση ἢ σεξουαλική πράξη
(ἀπό τό ἐπί-βαίνω).
- ἐπίδοσις (κατ' εὐφημισμόν)· ἀνδρική ἑτεροφυλοφιλική
σεξουαλική ἐπίδοσις, καί μέγεθος πέους πολλά ὑπο-
σχόμενο.
- ἐπιθαλάμιον· τραγούδι μπροστά στό νυμφῶνα ἀπό κορί-
τσια, ὄλη τή νύχτα. Ὁ σχολιαστής Θεόκριτος λέει
ὅτι τραγουδοῦσαν γιά νά μήν ἀκούγονται οἱ κραυγές
τῆς νύφης κατά τή διακόρευση.
- ἐπιμιξία· συνουσία.
- ἐπίσιον ἢ ἐπίσειον· ἦβη, ἐφήβιον. Κατά τόν Σουίδα,
ἀναφέρεται μόνο στήν ἦβη τῶν κοριτσιῶν. Κατά τόν
Bailly, προέρχεται ἀπό τό ἐπι-σειῶ τά μαλλιά (ἢ τή
χαίτη), κατά τόν Chantraine μᾶλλον ἀπό τό ἐπί-ἴσον.
- ἐπίταγμα, ἐπιτάγματα· οἱ ἐπιθυμίες ἢ τά δῶρα πού ἀπαι-
τοῦσαν οἱ ἐρωκμένοι ἀπό τούς ἐραστᾶς τους. (Διαταγή,
ἐντολή).
- ἐπιτύφασθαι (Λ 221)· φλέγομαι ἀπό πόθο. (Ἐτυμ. τύ-
φειν, τύφασθαι = ποθῶ).
- ἐπίφαλλος· μουσικός πού παίζει γιά τούς φαλλικούς χο-
ρούς.
- ἔραμαι· ἀγαπῶ, ἐπιθυμῶ, εἶμαι ἐρωτευμένος, εἰς ἔρωτα
ἐμπίπτω. Θά πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι στήν ἀρχαία
ἐλληνική κοινωνία οἱ γάμοι ἦταν μονίμως ἀποτελέ-
σμα διαπραγματεύσεως, μέ συνοικέσιον. Λόγω δέ τοῦ
αὐστηροῦ περιορισμοῦ τῶν κοριτσιῶν, δέν ὑπῆρχαν

μεγάλα περιθώρια γιά ἔρωτα —ἔρωτ' ἔραν— ανάμεσα στ' ἀγόρια καί στά κορίτσια. Κι αὐτά πού ὑπῆρχαν περιορίζονταν στίς σχέσεις μέ τίς ἑταίρες. Συνεπῶς, ὄλο σχεδόν τό λεξιλόγιο τοῦ μεγάλου ἔρωτα —ἀκόμα καί τοῦ πλατωνικοῦ— ἀναφέρεται στήν παιδευαστία. (Ἔτυμ. ἄγνωστη).

ἐραστεύω· ποθῶ, ἐπιθυμῶ.

ἐραστής, ἐράστρια· ἐραστής (ἄνδρα ἢ γυναῖκας), ἐράστρια (ἢ ἐνεργητική ὁμοφυλόφιλη). Βλ. εἰσπνήλας. Ὁ Ἀριστοφάνης ἀποκαλεῖ ἐραστήν τοῦ Δήμου (δηλαδή παιδευαστήν τοῦ λαοῦ) τόν δημαγωγόν (τόν ἐπαγγελματία πολιτικό, θά λέγαμε σήμερα). Βλ. Ἴππης.

ἐραστριάω· εἶμαι σφόδρα ἐρωτευμένη (μέ γυναῖκα).

ἔργα*· ἡ ἐτεροφυλοφιλική σεξουαλική πράξη ἀπό τόν ἄνδρα. Βλ. ἐπίδοσις.

ἐργαστήριον*· οἶκος ἀνοχῆς, καί συμμορία κακοποιῶν. (Χῶρος ἐργασίας, μαγαζί). Βλ. τέγος = σπίτι. Ἴσως λόγω τοῦ «ἔργα» = τό γαμήσι.

ἐρέβινθος*· κατ' εὐφημισμόν, πέος. (Ρεβίθι). Δράττομαι τόν ἐρέβινθον = μαλακίζομαι. Στά καλιαρντά φιστίκι καί μπάμμα = τό μικρό πέος.

ἐρείδω· ρίχνω τή γυναῖκα στό κρεβάτι. (Σφίγγω, ζουλῶ — ὄρος πάλης).

ἐρέσσειν*· γαμῶ. (Κωπηλατῶ, βλ. δικωπεῖν). Βλ. βινῶ.

ἐρετμόν*· πέος. (Κουπί). Ἐρετμός = κωπηλασία.

ἐρωμένιον*· τό γχομενάκι (κυρίως παθητικό ἀγοράκι).

ἐρώμενος, ἐρωμένη· ὁ ἀγαπημένος, ἡ ἀγαπημένη. Βλ. αἴτας ἢ αἴτης. Συνώνυμο: κλεινός = ἔνδοξος, ὑπέροχος.

ἔρως· ἔρωτας, ἀγάπη, ἐρωτική ἐπιθυμία (ἄνδρός γιά γυ-

ναῖκα ἢ γιά ἄνδρα). Τό θηλυκό ἀντικείμενο: ἐρωτίδιον, ἐρωτάριον. Τό ἀρσενικό: ἐρώτιον (τό ὁποῖο μαζί μέ τόν Ἐρωτίσκον, σημαίνει καί ἀγαλματάκι τοῦ Ἐρωτα). Στά μάγικα σεβντάς, νταλκάς. Στά καλιαρντά, τό ἐρωτοχτύπημα τοῦ κίναϊδου: τεκνοχτύκω = (ἐρωτικό) χτυκίό γιά τεκνό.

ἐρωτιάς: σφόδρα ἐρωτευμένη.

ἐρωτιάω· εἶμαι ἄρρωστος (τρελός) ἀπό ἔρωτα, σφόδρα ἐρωτευμένος (ἐρωμανέω, στήν ἀλεξανδρινή ἐποχή).

Ἐρώτιον κύριο ὄνομα πόρνης (καί στα λατινικά *Erotium*).

ἐρωτίς· ἡ ἀγαπημένη, ἐρωμένη, μετρέσα, γκόμενα.

ἐρωτοδιδάσκαλος· ὁ δάσκαλος τοῦ ἔρωτα.

ἐρωτομανής, ἐρωτομανία· τρελός ἀπό ἔρωτα, ἐρωτική τρέλα.

ἐρωτοπλάνος· προδότης τοῦ ἔρωτα.

ἐρωτοτόκος· αὐτός ἢ αὐτή πού γεννάει τόν ἔρωτα.

ἐρωτοτρόφος· αὐτός πού γεννάει ἢ τρέφει τόν ἔρωτα.

ἐρωτύλος· ὁ ἀγαπημένος, ἐραστής, ἐρωτικός.

ἐσχάρα** (*I* 1286)· μουνί. (Σχάρα γιά τό ψήσιμο φαγητῶν). Τά μαγειρικά σκεύη ἔχουν δώσει πολλά (καί αἰσχρά) μεταφορικά ἀνταλλάξιμα γιά τό γυναικεῖο αἰδοῖο. Ἡ ἐσχάρα, λόγω τῆς κάπνας πού εἶναι κατάμαυρη ὅπως οἱ τρίχες τῶν περισσότερων γυναικῶν, ὅπως φαίνεται. Ἴσως δέ τό μαῦρο χροῖμα τῆς ἦβης νά συναντᾶται κυρίως σέ πόρνες πού οἱ περισσότερες ἦταν μελαψές, προερχόμενες ἀπό ἀσιατικές καί ἀφρικανικές χῶρες.

ἐταίρα· ἐρωτική σύντροφος ἐπί πληρωμῇ, ἐρωμένη, παλλακή ἢ παλλακίς καί πόρνη περιωπῆς. Στά κείμενα ὑπάρχει μιά διαρκῆς σύγχυση στή χρησιμοποίηση τοῦ ὄρου. Στό λόγο του *Κατά Νεαίρας*, ὁ Δημοσθέ-

νης μᾶς δίνει μιά κάποια ἐξήγηση: Τάς μὲν ἑταίρας ἡδονῆς ἔχομεν, τὰς δὲ παλλακάς τῆς καθ' ἡμέραν θεραπείας τοῦ σώματος, τὰς δὲ γυναῖκας τοῦ παιδοποιεῖσθαι γησιῶς καί τῶν ἔνδον φύλακας, πιστάς ἔχειν. Ἡ ἡδονὴ βέβαια δὲν εἶναι μόνο σεξουαλική. Ἡ λέξη ἔχει μιά πολύ εὐρύτερη ἔννοια, τὴν ὑπέρτατη εὐχαρίστηση, πού περιλαμβάνει καί τίς καλλιτεχνικές καί πνευματικές χαρές, ἐνῶ ἡ σαρκική ἡδονὴ περιορίζεται στή λέξη θεραπεία, πού σημαίνει τὴν ἐξυπηρέτηση μᾶς ταχτικῆς σωματικῆς ἀνάγκης. Ἔτσι, οἱ παλλακίδες ἔρχονται σέ δεύτερη μοίρα.

Οἱ ἑταῖρες καί οἱ παλλακίδες, ὅπως φαίνεται, δὲν ἦταν ἀκριβῶς γυναῖκες, ἀλλά ἓνα γυναικεῖον εἶδος. *Γυναῖκα* θά ἦταν ἀσφαλῶς ἡ ἐλεύθερη γυναῖκα — πού μόνο αὐτὴμποῦσε νά εἶναι εὐνήτεια, δηλαδή σύζυγος— ἐνῶ οἱ ἄλλες δύο ἦταν, κατὰ κανόνα, σκλάβες. *Γυναῖκα* λοιπόν, γιά τόν Ἀθηναῖο, ἦταν ἡ γυναῖκα του, μητέρα τῶν παιδιῶν του (τοῦ παιδοποιεῖσθαι), τῶν νόμιμων καί αὐθεντικῶν (γησιῶς), καί πιστός φύλακας τῆς οἰκιακῆς περιουσίας του (τῶν ἔνδον). Ἡ ἑταῖρα πάντως ἦταν ἓνας θεσμός ἀνεκτός ἀπό τίς οἰκογένειες — ὅπως καί ἡ παιδεραστία— ἢ τουλάχιστον μιά κοινωνική συνθήκη πού ξέμεινε ἀπό τὴν πολύ ἀρχαιότερη πολυγαμία. Ἐνα ἀπό τὰ λίγα παράπονα (κι αὐτό ὑπονοούμενο) γι' αὐτὴ τὴ συνθήκη θά συναντήσουμε στό Χορό τῶν γυναικῶν, στίς Ἐκκλησιάζουσες τοῦ Ἀριστοφάνη, πού ἀπευθίνεται στοὺς θεατές (γιά τὴν ἀκρίβεια, στίς γυναῖκες-θεατές) καί ζητάει ἀπ' αὐτές νά θυμοῦνται τόν ὄρκο πού ἔδωσαν οἱ Ἐκκλησιάζουσες: καί νά μὴ μοιάσουν στίς κακές ἑταῖρες, οἱ ὁποῖες θυμοῦνται μόνο τόν τελευταῖο τους

έραστή — και ξεχνᾶνε όλους τούς ἄλλους! (μηδέ ταῖς κακαῖς ἑταῖραις τόν τρόπον προσεικέναι, αἱ μόνον μνήμην ἔχουσι τῶν τελευταίων αἰε!).

Πολλές πόρνες ὀνομάζαν τόν ἑαυτό τους ἑταῖρα. Ἐταῖρες, παλλακίδες καί πόρνες ἦταν, κατά κανόνα, σκλάβες ἢ ἀπελευθερωμένες σκλάβες καί ὅλες εἶχαν ξεκινήσει σάν ἀπλές πόρνες. Ἡ ἑταῖρα πολύ σπάνια ἦταν ἐρωτευμένη μέ τόν ἐρωμένο της, ἐνῶ πολλοί ἦταν — συχνά — ἐρωτευμένοι μαζί της. Ὅταν ὁ ἐραστής της ἦταν πλούσιος (πρᾶγμα καθόλου σπάνιο στήν Ἀθήνα), μπορούσε νά ζητήσῃ νά τήν ἔχει ἀποκλειστικά δικιά του, κι αὐτό γινόταν μέ γερή πληρωμή, μέ δῶρα, μέ σπίτι. (Μιά πολυτελής ἑπαυλῆ στήν Ἀθήνα κόστιζε ἀπό 1.500 ὡς 2.000 δραχμές = 30-40 ἑκατομμύρια σημερινές). Ἡ ἑταῖρα θυμίζει τίς σπιτωμένες γκόμενες προηγούμενων ἐποχῶν (πού ὑπάρχουν φυσικά ἀκόμα καί σήμερα). Στά λεξικά τήν ὀνομάζουν ἐπίσης μετρέσα, πού συγγέεται πάντως μέ τό σημερινό ὄρο, ὁ ὁποῖος χαρακτηρίζει ἐρωτική σχέση πού δέν συνεπάγεται ἀναγκαστικά οἰκονομική δοσοληψία. Ἡ παλλακή ἦταν τό call-girl τῆς ἐποχῆς, ἀλλά καί ἡ σπιτωμένη (καί ὄχι πάντα) στό σπίτι τό ἴδιο τοῦ ἐραστή της (μέ τήν ἀνοχή τῆς γυναίκας του, ἂν ἦταν παντρεμένος).

Οἱ πόρνες πού ἦταν περιζήτητες καί εἶχαν ἀκριβή ταρίφα, ἀπ' τή μιά μεριά διάλεγαν τούς ἐραστές τους (πελάτες θά πρέπει νά τούς ποῦμε) κι ἀπ' τήν ἄλλη περιορίζαν τόν ἀριθμό τους σέ δύο-τρεις πλούσιους. Μιά ἑταῖρα μπορούσε νά βγάλει πολλά χρήματα καί νά ζητήσῃ ἀστρονομικά ποσά, μέχρι καί 10.000 δρχ. (200.000.000 σημερινές), ποσό πού ζήτησε ἡ

Λαῖς ἀπό τόν Δημοσθένη (καί δέν τό πῆρε!). Τό Γναθαινίον, μιά διάσημη Ἀθηναία πόρνη, ζήτησε 1.000 δρχ. ἀπό ἕναν περαστικό πλούσιο Πέρση καί τά συμφωνήσανε στίς 500 (10.000.000 σημερινές). Μία μνά (100 δραχμαί) ἦταν πάντως ἡ συνήθης ταρίφα τῆς ἐταίρας γιά μία νύχτα. Ὅταν μιά πόρνη ἀπό τό ἕνα τριώβολο ἀνεβαίνει στίς 500 δραχμές, εἶναι φυσικό νά θέλει ἐφεξῆς νά λέγεται ἐταίρα!

Οἱ εὐγενεῖς βέβαια ἐταῖρες καί παλλακίδες ἤξεραν καί νά ντύνονται καί νά συζητοῦν καί ν' ἀπαγγέλλουν ποιήματα καί νά παίζουν μουσική, γιά νά μποροῦν νά τίς παίρνουν μαζί τους οἱ ἐραστές στά συμπόσια καί στό θέατρο. Ἦταν, σ' ἕνα βαθμό, αὐτό πού εἶναι οἱ γκέισες. Πεζαί ἐταῖραι ἦταν οἱ ἀκαλλιέργητες – μουσικαί ἐταῖραι ἦταν οἱ εὐλογημένες ἀπό τίς Μοῦσες. Ποιός εἶπε ὅτι ἡ γυναῖκα στήν ἀρχαιότητα δέν συμμετεῖχε στήν κοινωνία; Ἀπλῶς οἱ μισές εἶχαν τό ὑπεύθυνο ἔργο τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν καί οἱ ἄλλες μισές τό καθήκον νά συνοδεύουν τοὺς ἄνδρες στίς κοινωνικές ἐκδηλώσεις καί, συχνά, στίς δημόσιες – ἐξ οὗ καί ὁ ὄρος ἐταῖρα = συντρόφισσα (ὄρα τήν Ἀσπασία τοῦ Περικλή). Τά πολύ γνωστά ὀνόματα ἐταίρων (Φρύνη, Λαῖς) ἐγίναν συνώνυμα τῆς λέξης ἐταῖρα.

ἐταιρεύομαι, ἐταιρίζω· διάγω ζωή ἐταίρας, ἐκπορνεύομαι. Βλ. κορινθιάζομαι.

ἐταιρέω-ω· σχετίζομαι, ἐκπορνεύομαι, εἶμαι τό πουστάκι ἢ ἡ μετρέσα ἐνός ἀνδρα.

ἐταιρίδιον· μικρούλα παλλακίς.

ἐταιρίς, ἐταιρίστρια (χαϊδευτικό)· ἐταῖρα.

εὐμεζέος (ἀνήρ)· αὐτός πού ἔχει ὠραῖο πέος.

εὔμηρος· μέ ώραϊα μπούτια (βλ. καλλίμηρος).

εὐνάζεσθαι· συνουσιάζεσθαι.

εὐνή· στρώμα, συζυγικό κρεβάτι (εὐνατήριον = κρεβατοκάμαρα).

εὐνήτειρα ἢ εὐνήτρια· ἡ σύζυγος.

εὐνήτωρ· σύζυγος (ὁ σύντροφος τοῦ συζυγικοῦ κρεβατιοῦ).

εὐνουχίας· στείρος σάν τόν εὐνοῦχο.

εὐνουχίζω, εὐνουχισμός· βλ. ὄρχοτομῶ, ὄρχοτομία, ἐξορχίζω (μέ τήν πλήρη ἀφαίρεση τοῦ γεννητικοῦ μορίου = ἀπαιδιοῦμαι).

εὐνουχισμένος· μέ σύνθλιψη ὄρχεων: θλαδίας, θλιβίας (βλ. λέξεις). Μέ ἐκτομή: τομίας, ἐκτομίας, σπάδων (ἀπό τό ρ. σπάω = ἀποκόπτω, βλ. οἱ ἀποσπᾶδες*), ἐντομίας (βλ. χλούνης*), γύνανδρος ἀνήρ, Γάλλος (γνωστός βάκηλος, δηλαδή ἱερέας-εὐνοῦχος στήν ὑπηρεσία τῆς Κυβέλης), δοῖδος* (ἀπό τό ρ. δίδωμι), ἴθρις (ἄτριχος), ἰξαλος (πηδηχτούλης, ἰξαλῆ = τραγοπροβιά), κέλωρ* (βλαστάρι, ἀγοράκι, πουστάκι), σύκινος* (σάν σῦκο), βαγώας* (Πέρσης εὐνοῦχος), ἡμίανδρος, ἡμιγύναιξ.

εὐνοῦχος· εὐνοῦχος (αὐτός πού φυλάει τό συζυγικό στρώμα τοῦ κυρίου του, τήν εὐνήν, δηλαδή αὐτός πού φυλάει τή γυναῖκα τοῦ κυρίου του). Στίς ἀσιατικές χῶρες (καί φυσικά στή Μικρά Ἀσία) ὁ εὐνοῦχος ἦταν πολύ διαδεδομένος καί σάν ἀντικείμενο πρωκτικοῦ ἔρωτος. Αὐτή ἡ τελευταία συνήθεια εἰσήχθη καί στήν Ἑλλάδα ἀπό τά νησιά τῆς Ἰωνίας, ὅπου εὐνούχιζαν νεαρούς πόρνους, τόσο γιά τοπική χρήση ὅσο καί γιά ἐξαγωγή στή Λυδία καί στήν Περσία. Λέγεται ὅτι πρῶτος ὁ Πανιώνιος ἐκ Χίου ἀγόραζε μικρά ἀγόρια, τά εὐνούχιζε καί τά πούλαγε στίς Σάρδεις

καί στήν Ἔφεσο. Οἱ εὐνοῦχοι ἦταν τριῶν κατηγοριῶν (καί οἱ ταρίφες ἀνάλογες): οἱ σπάδωνες ἢ ἐκτομίαι (μέ χειρουργική ἐπέμβαση στούς ὄρχεις), οἱ θλαδίαι ἢ θλιβίαι (μέ σύνθλιψη τῶν ὄρχεων) καί οἱ castrati (τῆς ρωμαϊκῆς περιόδου, στούς ὁποίους ἀφαιροῦσαν τό σύνολο τῶν γεννητικῶν ὀργάνων).

εὐπυγία· ὁμορφιά τῶν ὀπισθίων (εὐπυγος = ὠραῖος κῶλος).
εὐπρόσωπος· εὐπρόσωπος, ὠραῖος.

εὐρύπρωκτία**· καί χαυνοπρωκτία** (βλ. χαῦνος = ἀνοιχτός σφογγώδης), λακκοπρωκτία** (βλ. λάκκος), κυσοχήνη* (τρύπα χήνας), βλ. κυσοδόχη.

εὐρύπρωκτος** (N 1084-1099)· ξεκωλιάρης, πουστάρα. Κόσμος στόν Ὅμηρο –ἀλλά μέ τήν ἴδια πάντα σημασία– ἀπό τόν 5ο π.Χ. αἰῶνα καί ὕστερα ἡ λέξη ἔγινε πρόστυχη. Θά τή συναντήσουμε συχνά – καί συχνότερα στόν παρακάτω διάλογο τοῦ Δίκαιου (ἰσχυροῦ) καί τοῦ Ἄδικου (δῆθεν ἀνίσχυρου) Λόγου (πού ἐκπροσωποῦν τή σωκρατική διαλεκτική) στίς Νεφέλες. Ὁ διάλογος ἔχει συντομευθεῖ γιά νά γίνει κατανοητότερος.

Α.Α. Ἀμάρτησες, ἐρωτεύτηκες, ἐμοίχευσες, σέ πιάσανε στά πράσα. Θά πεῖς, δέν φταίω ἐγώ, ἀπ' τόν Δία πῆρα παράδειγμα;

Δ.Α. Τί δηλαδή, ἄν μοῦ χῶσουνε τό ρεπάνι στόν πισινό καί μοῦ κάψουνε τίς τρίχες μέ κάρβουνο, τί θά πεῖς; Θά πεῖς πῶς δέν ἔγινα εὐρύπρωκτος;

Α.Α. Κι ἄν ἔγινες εὐρύπρωκτος, πού εἶναι τό κακό;

Δ.Α. Ἔλα, λέγε. Τί ἄλλο χειρότερο θά μπορούσε νά συμβεῖ;

Α.Α. Νά σοῦ τίς βρέξω! Λοιπόν, περιμένω ἀπάντηση. Σέ πιάσανε στά πράσα, ποιόν θά φωνάζεις συνήγορο;

Δ.Α. Ἐναν ἀπ' τοῦς εὐρύπρωκτους! [Διάβαζε κίμαιδους.]

- Α.Λ. Σέ πιστεύω. Κι ἀπ' τοὺς τραγικούς, ποιόν;
 Δ.Λ. Ἐναν ἀπ' τοὺς εὐρύπρωκτους!
 Α.Λ. Σωστά. Κι ἀπ' τοὺς ρήτορες;
 Δ.Λ. Ἐναν ἀπ' τοὺς εὐρύπρωκτους!
 Α.Λ. Κι ἀπ' τοὺς θεατές, ποιὸί εἶναι οἱ περισσότεροι; Κοί-
 ταξέ τους καί πέ μου.
 Δ.Λ. Τοὺς κοιτάζω.
 Α.Λ. Καί τί βλέπεις;
 Δ.Λ. Εὐρύπρωκτους, μά τοὺς θεοὺς! Εἶναι ἡ πλειοψηφία.
 Νά ἕνας, γιά παράδειγμα, πού ξέρω. Καί τοῦτος ἐκεῖ.
 Κι ὁ ἄλλος παραπέρα, ὁ μαλλιάρός!

εὐφλεβής*· μέ ώραῖο πέος. Βλ. φλέψ. (Ἔτυμ. εὐ-φλέψ
 = ώραία «φλέβα»).

εὐχοῖρος**· ώραιομόνα. Βλ. χοῖρος**.

ἐφελκόμενος· κίναϊδος.

ἐφηβαῖον τό τρίχωμα τῆς ἡῤῥης, ἡ ἡῤῥη, βλ. λέξη.

ἐφηβείον πορνεῖο ἐφήβων, ἀποδυτήριο γυμνασίου. (Ναός
 ἐφήβων).

ἐφηβική στεφάνη· τοῦ σφιγκτήρος*, τοῦ πρωκτοῦ
 (γνωστή ὡς τά παιδικά μέρη). Συνώνυμο: σφιγκτήρ,
 βλ. λέξη.

ἔφηβος· γιά τοὺς παιδεραστές ὁ ἔφηβος ἦταν: (χαϊδευτι-
 κά) παῖς καί βούπαις* (παιδαρός), λαισπαις* (αὐτός
 πού εἶναι στήν ἡλικία ὅπου τό ἀγόρι ἀρχίζει νά καυ-
 λώνει), ὑπερπαῖς = ὁ ἔτομος πλέον γιά σεξουαλική
 ἐπίθεση, ἀπό ὑπέρ καί παῖω = χτυπῶ (ὑπερπαῖω =
 σαρώνω, βλ. λογοπαίγνιο μέ τό ρ. σποδῶ-ῶ = τά
 κάνω στάχτη: «Ἵπερπαίει σποδῶν» = γαμεῖ κι
 ὅποιον πάρει ὁ χάρος). Ἡ λέξη προέρχεται ἀπό τή
 Λευκάδα τῆς ἐποχῆς. Ἐπίσης: παιδίσκος (στήν
 Ἄττική), ἀπάγγελος (μπῆκε στήν ἀγέλη τῶν ἐφήβων

– στην Κρήτη), σιδευνάς και κυρσάνιος (παλικάρι –
στή Σπάρτη και Ἡλιδα), ἐξανδρούμενος (γίνεται
ἄντρας – στην Κυρήνη). Βλ. και τραγίζω = ανδρώ-
νομαι (δρομάω σαν τράγος).

ἐχίνος**· μουνί. (Ἀχινός).

ζ

ζωμός** (E 885)· ακόμα μία προστυχότατη έκφραση του Αριστοφάνη: τὰ ὑγρά τοῦ αἰδοίου. Βλ. Εἰρήνη: «τόν ζωμόν αὐτῆς προσπεσών ἐκλάψεται» = αὐτός θά πέσει ἀπάνω της καί θά ρουφήξει μέ τή γλῶσσα του ὅλα της τὰ ζουμιά.

ζωμοτάριχος· καλοδιατηρημένος γκόμενος. (Έτυμ. ζωμο-τάριχος = ακόμα «ζουμερός» διατηρημένος στή σαλαμούρα).

η

ἦβη· ἡ ἐξωτερικὴ τριχωτὴ περιοχὴ τῶν γεννητικῶν ὀργάνων. Βλ. αἰδοῖον, ἐφηβαῖον, δέλτα. (Ἐτυμ. μᾶλλον ἰνδοευρωπαϊκῆ).

ἦβηδόν· ἦδη ἐνήλιξ.

ἦβητήρ, ἦβητής, ἦβήτωρ· ἔφηβος.

ἦβητήριον· τόπος συνάθροισης τῶν ἐφήβων.

ἦβυλλιῶσα· νεότατη.

ἡδονή· ὄργασμός, ἡδονή. Ἡ λέξη ἡδονή ἔχει κυρίως τὴν ἔννοια τῆς ὑψίστης εὐχαρίστησης, ποὺ μπορούσε νὰ ἀφορᾷ ὄχι μόνο στὴν ἐρωτικὴ πράξη, ἀλλὰ καὶ στίς τέχνες, στὴ συναναστροφή, στό καλὸ γοῦστο ἢ στὴ γεύση.

ἡδονοθήκη*· γυναικεῖο αἰδοῖο. Στά μάγκικα ψωλότσεπη. Στά καλιαρντά ψωλάραγμα (τό ἄραγμα τῆς ψωλῆς) καὶ καυλομαξίλαρο (μαξιλάρι γιὰ τό καυλί).

ἡδονοπλήξ· τρελὸς ἀπὸ ἡδονή.

ἡδυπαθέω-ῶ, ἡδυπάθεια· ζῶ στὴ θηλυπρέπεια, θηλυπρέπεια.

ἡῖθεος, ἡῖθέα καὶ (στὴ δωρικὴ) αἰῖθεος, αἰῖθέα· ἄγαμος (νέος, κόρη), παλικάρι (νέος ἄνδρας). Ἥθεος = ἔγγαμος (νέος, κόρη).

ἡμίανδρος, ἡμιγύναιξ· εὐνοῦχος.

Θ

θάλαμος· κρεβατοκάμαρα τοῦ ζεύγους ἢ τῆς συζύγου (καί γυναικωνίτης).

Θεσμοφόρια - θεσμοφοριάζουσαι· φθινοπωρινή γιορτή τῆς σπορᾶς πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρας. Ἐννέα μέρες πρὶν ἀπὸ τοῦ μυστήριου, οἱ γυναῖκες ἔκαναν ἀποχή ἀπὸ τὸ σέξ. Τὴν 1η μέρα εἶχαν ἀλληλομαστίγωμα με βέρ- γες καί συνουσίασμα μεταξύ τους. Τὴ 2η μέρα λού- σιμο στή θάλασσα. Τὴν 3η μέρα χορό. Τὴν 4η νη- στεία. Τὴν 5η καλλιγένεια, τελετὴ παρθενογένεσης γιὰ νά πιαστοῦν ὠραῖα παιδιά.

θηλή· ρώγα βυζιοῦ. (Ἔτυμ. θῆσθαι = ρουφᾶω).

θηλυμανής· λάγνος, γυναικᾶς.

θηλύνω· εἶμαι θηλυπρεπής.

θηῆλος, θήλεια, θῆλυ· ὁ θηλυκός, ἡ θηλυκιά, τό θηλυκό. Θήλεια = ἡ γυναῖκα, ἡ γυναικεία φύσις, τό γυναικεῖο φύλον, τό γυναικεῖο αἰδοῖον. (Ἔτυμ. θάλλω = ἀνθίζω, μεγαλώνω, ἀναπτύσσομαι).

θηρεύω· κυνηγᾶω γκόμενα ἢ γκόμενο. (Κυνηγῶ).

θλαδίας καί θλιβίας· εὐνοῦχος, εὐνουχισμένος (μέ σύν- θλιψη ὄρχεων). Βλ. λέξεις. (Ἔτυμ. θλάω = σπάω, συνθλίβω).

θορίσκομαι· δέχομαι σπέρμα, γαμίμαι.

θορός· σπέρμα για αναπαραγωγή. (Αυτό που εκτινάσσεται, που χύνεται με δύναμη). Παράγωγα: θούριος = επιθετικός, θούρητρα = ζῶα επιβήτορες. (Έτυμ. θρώσκω, βλ. λέξη).

θριγκός* (Θ 60)· περιφέρεια, πρωκτός. (Τό ύψηλότερο μέρος ενός οικοδομήματος).

θριδαξ· ἄκαυλος σάν τό μαρούλι (τή θριδακίνη), καί εὐνοῦχος.

θριόν (ΕΚ 708)· δέρμα πού περιτυλίγει τή βάλανο τοῦ πέους. (Φύλλο συκῆς). Βλ. θριόν (στό συμποσιακό λεξιλόγιο). Βλ. Ἐκκλησιάζουσες (οἱ ὁποῖες πῆραν μέτρα ὑπέρ τῶν πολιτῶν δευτέρας σεξουαλικῆς κατηγορίας): «Σύμφωνα μέ τό ψήφισμα, οἱ κακομούτσουνοι καί οἱ ἄσχημοι (τοῖς σμειῖς καί τοῖς αἰσχυρεῖς) ἔχουν προτεραιότητα καί θά γαμήσουνε πρῶτοι (πρότερουσ δινεῖν)· ὅσο γιά σᾶς, στό διάστημα αὐτό, θά πάρει ὁ καθένας τό «φύλλον» τῆς συκῆς του στό χέρι καί τά δύο «συκαλάκια» του (θριά λαβόντας διφύρου συκῆς) καί θά πᾶτε νά βαρέσετε μαλακία στήν αὐλή (ἐν τοῖς προθύροισι δέφεσθαι)!

θρόνος· τρόπος συνουσίας – ἡ γυναῖκα στά τέσσερα. (Ψηλό κάθισμα, πολυθρόνα).

θρύψις· σπάσιμο, τρυφή, ζωή θηλυπρεπῆς, ραμολί. (Έτυμ. θρύπτω, θραύω = σπάω, θρύβομαι = ἀκκίζομαι, ὠραῖζομαι).

θρώσκω· πηδάω, ὑγραίνω, γονιμοποιῶ, γαμάω (θορός = σπέρμα). Βλ. ὀχεύω*. (Έτυμ. μάλλον κελτική).

θυγάτριον*· γυναικεῖο αἰδοῖο.

θυσία στρογγύλη** (N 677)· κῶλος. (Γουδί στρογγυλό).

θύλακες· ὄρχεις. (Σάκκοι γιά τροφίμα).

θύρα (ΕΚ 316, 361)· α. Αἰδοῖον (αἱ θῦραι, σάν εἴσοδοι

τῶν συναισθημάτων, τῶν ἐντυπώσεων καί τῶν αἰσθήσεων, τό αἰδοῖον, σάν εἴσοδος ὑπέρτατης αἴσθησης). Βλ. παρακλαυσίθυρον (τά παρακάλια —μέ σερενάτες— μπροστά στήν πόρτα κοριτσιοῦ πού τοῦ ζητοῦν νά τήν ἀνοίξει). Βλ. πρόθυρον, πύλη, πυλεών.
β. Πρωκτός** (σάν «ή πίσω πόρτα», συνώνυμο: αἰ πῦλαι). Βλ. Κύκλωπα τοῦ Εὐριπίδη: «θύραν τίς οἶξει μοι;» (ποιά τρυπούλα θά μοῦ ἀνοίξει νά μπῶ;). (Ἐτυμ. ἀρχαιότατη λέξη, μέ παράγωγα ἀθυρόστομος, θυρεός κ.λπ.).

ιεροδουλεία, ιερόδουλος· δούλοι-ες, στην ύπηρεσία ενός ναοῦ, ἀλλά καί οἱ ἑταῖρες ἢ πόρνες πού δούλευαν γιά τό ταμεῖο τοῦ ναοῦ.

ιερός γάμος· συνεύρεση ἱέρειας μέ ἱέρεια, ἱέρειας μέ πιστό, ἱερέα μέ πιστή. Τελετή γιά τή γονιμότητα τῆς κοινότητας (συνηθιζόταν στην Ἑλλάδα, στή Μεγάλη Ἑλλάδα καί στην Ἑγγύς Ἀνατολή). Στην Ἀθήνα ὁ Διόνυσος ἔσμιγε σέ ἱερό γάμο μέ τή γυναῖκα τοῦ Ἄρχοντα («θεῖκου») Βασιλιά. Καταβολές τοῦ ἱεροῦ γάμου:

– Ἀποτρεπτική πορνεία: ἀποτροπή κακοῦ, προγαμιαῖο ζευγάρωμα τῆς νύφης μέ τόν πρῶτο τυχόντα, θυσία τῆς στή θεά τῆς γονιμότητας πού ἐντέλλεται ζευγάρωμα μέ ὄλους (σέ Βαβυλώνα, Βύβλο, Ἱεράπολη, Πάφο).

– Ἱεροδουλεία: ζευγάρωμα τοῦ πιστοῦ μέ θεραπαινίδα τῆς θεᾶς. Γνωρίζοντας τή θεά, ἐγκαταλείπει τό ἐγώ του τή στιγμή τῆς ἐκσπερμάτωσης (σέ Κόρινθο, Ἄβυδο, Καλυδῶνα Αἰτωλοακαρνανίας, Κόμανα, Ἐδεσό, Αἴγινα, Κύθηρα, Κύπρο, Κῶ, στό βουνό Ἑρυξ τῆς Σικελίας).

ἴθρις· ἀποτριχωμένος εὐνοῦχος. (Ἄτριχος). (Ἐτυμ. θρίζ = τρίχα).

ἰθύς· φαλλός.

ἰθυφαλλικόν μέτρον, τά ἰθυφαλλικά (ποιήματα)· οἱ μελωδίες τῶν διονυσιακῶν (φαλλικῶν) γιορτῶν.

ἰθύφαλλος· εὐθύφαλλος, ὁ φαλλός (ὁ ὁποῖος, σάν εἰδωλο τοῦ πέους, εἶναι φτιαγμένος εὐθύς, ὄρθιος, καυλωμένος). Βλ. λέξη. (Ἔτυμ. ἰθύς = σέ εὐθεία γραμμή).

ἰκτίς ἤ ἴκτις· νυφίτσα, κορίτσι.

ἰξαλος· πηδηχτούλης, εὐνοῦχος. (Ἰξαλή = τραγοπροβιά). (Ἔτυμ. ἀνεξακρίβωτη).

ἰπικόν τό χρῆμα** (Λ 677)· «Τό πρᾶμα (τῆς γυναίκας) πού ξέρει νά καθαλάει».

Ἰππόβινος· φανταστικό κύριο ὄνομα —παρωδία τοῦ πραγματικοῦ Ἰππόνικου— σέ κωμωδίες τοῦ Ἀριστοφάνη. Λογοπαίγνιο μέ τό ἵππο-βινῶ = γαμῶ ἄλογο (ἀντί τόν ἴδιο τόν Ἰππόνικο, ἐξ οὗ καί Ἰππογάμης).

ἵππος*· πέος (βλ. φορβάς, παλλακίς).

Ἰσθμός (τῆς Κορίνθου) (Ε 880-881, Θ 647)· αἰδοῖο στενό. (Πῆγε στά Ἰσθμια γιά τούς ἀγῶνες ἀλλά καί διά τή στενότητα τοῦ αἰδοίου). Βλ. Εἰρήνη τοῦ Ἀριστοφάνη: Εἰς Ἰσθμια, σκηνήν ἐμαυτοῦ τῷ πέει καταλαμβάνω! (Μόνο πού σκέφτομαι τούς «ἀγῶνες» μου πού θά γίνουν στά Ἰσθμια, πάω νά κλείσω ἀμέσως ἓνα ἀντίσκηνο γιά τό πέος μου!).

ἰχθυοθηρευτής· κίναιδος.

ἰυγξ· ἐρωτικό φίλτρο, μαγεία, γοητεία. (Πουλί πού στριγκλίζει, ὁ στραβολαίμης ἢ μηρμυγκολόγος). Ἔδεναν τό πουλί σέ μιά ρόδα σάν ἐρωτικό μαγικό γιά τήν ἐπιστροφή τοῦ ἄπιστου ἐραστῆ. (Ἔτυμ. ἰύζω = στριγκλίζω).

κ

καθέδρα· κάθισμα, πάγκος, σκαλί μπροστά στην έξω-
πορτα (καί στην πόρτα πορνείου ὅπου κάθονταν οἱ
πελάτες περιμένοντας τή σειρά τους ἤ καί ἡ ἴδια ἡ
πόρνη περιμένοντας τόν πελάτη).

καθέζομαι· κάθομαι (στό λεξιλόγιό μας) στό σκαλί ἔξω
ἀπό τήν πόρτα τοῦ πορνείου, ὡς πελάτης ἤ ὡς νεα-
ρός σκλάβος ἐκπορνεύομενος ἀπό τόν κύριό του.
(Ἔτυμ. εἶζομαι καί εἶδρα. Ἰδια ρίζα μέ ἰδρύω).

καθειστόν· εἶδος φιλήματος (καί σεξουαλικῆς στάσης).

κάθεμα· γυναικεῖο περιδέραιο, δακτύλιος.

κάκκη ἢ κάκκα (ἤ) (N 1385, 1391)· τά κακά (σκατά).

Βλ. ἀπόσπασμα ἀπό τίς Νεφέλες στή λέξη *μαμμᾶ*.

κακκάω-ῶ· χέζω (βλ. λέξη).

κάκοσμος· κάκοσμος.

κακώσεως γραφή· μήνυση γιά κακή συμπεριφορά (κυ-
ρίως ἀπέναντι στίς γυναῖκες).

κάκωσις· κακή μεταχείριση.

καλλαβίς· χορός ἄσεμνος (τά χέρια τραβοῦσαν τά δύο
μεριά γιά νά φαίνεται ἡ ἀνοιχτή τρῦπα τοῦ πρωκτοῦ),
προερχόμενος ἀπό τόν λακεδαμόνιο χορό *καλαβίς*
πρός τιμήν τῆς Ἀρτέμιδος (καί μάλιστα τῆς Ὀρθίας
Ἀρτέμιδος).

- καλλίγλουτος· μέ ώραϊα ὀπίσθια.
καλλίμηρος· μέ ώραϊα μπούτια.
καλλίπρωκτος**· μέ ώραϊο κῶλο.
καλλίπτυγος· μέ ώραϊο πισινό, μεριά (πυγή, πυγαί = κωλομέρια).
καμβύσης*· (στά ἀρχαῖα καλιαρντά) κωλοπαρᾶς (ἀπό τόν, γνωστό ὅπως φαίνεται σέ αὐτά, Καμβύση, βασιλιά τῆς Περσίας, πατέρα τοῦ Κύρου). Σήμερα θά λέγαμε *Κολόμβος* ἢ *Κολόμπος*, ἢ ἀπλῶς *Χριστόφορος*. (Τό κωλοπαρᾶς προέρχεται ἀπό τήν τουρκική λέξη *kulampaga*, μέ παρετυμολογική ἐπίδραση τοῦ κῶλος).
κάπρα**· ἀκόλαστη γυναῖκα ἢ γυναῖκα σέ καύλα (σκρόφα, γουρούνα).
«καπράει-ρεῖ»** (Π 1023, 1024)· «εἶναι καυλωμένη» (ἢ σκρόφα, ἢ πουτανάρα). Ἄπό τό ρ. *καπρᾶν* = ἡ γουρούνα ζητάει τό χοῖρο, εἶναι σέ ἐποχή ἀναπαραγωγῆς. Βλ. *ἀναθυᾶν*, *σκυζᾶν*. «Ἠπίστατο γραός καπρώσης τάφοδια κατεσθίειν» = κατάφερνε νά φάει τῆς καυλόγριας τά λεφτά (Ἀριστοφάνη, Πλούτος).
κάπραινα**· σκρόφα γυναῖκα, πουτάνα. (Ἄγριογουρούνα). (Ἔτυμ. κάπρος = ἀγριογούρουνο).
καπρίζω**· κυλιέμαι ἀπό δῶ κι ἀπό κεῖ γαμῶντας (ἢ γαμούμενη).
κάπρος· ἄνδρας μαλλιαρός. (Ἄγριόχοιρος, γουρούνι).
καπρῶ**· εἶμαι ἀκόλαστη ἢ καυλωμένη, ρῆμα ἀπό τό κάπραινα. (Ἔτυμ. ὄχι ἐλληνική, ἢ ἴδια ρίζα βρίσκεται στά λατινικά).
κάρυον, κάρυα*· βυζιά. (Καρύδι, καρύδια). «Ἄλλά τό στρόφιον λυθέν, τά κάρυά μουξέπιπτεν» = ἀλλά μόλις μοῦ λυνόταν ὁ στηθόδεσμος, πέφταν τά βυζάκια μου (Ἀριστοφάνης, fr. 647).

κασαλθάζω**. ἐκπορνεύομαι, ζῶ ὡς πουτάνα, συμπεριφέρομαι σάν πόρνη, τῆς φέρομαι σάν σέ πόρνη. Πρόκειται ἀσφαλῶς γιά πρόστυχη λέξη τῆς ἀργκό τῶν φτηνῶν πορνείων, ἄγνωστο ἀπό ποῦ προέρχεται, καί πού θυμίζει ρήματα πού ἔχουμε στά νεοελληνικά μάγικα καί στά καλιαρντά. Ἴσως ἔχει ξεπηδήσει ἀπό τήν —ἐβραϊκῆς προέλευσης— λέξη *κασᾶς* (δερμάτινη κουβέρτα γιά ἄλογα) σέ συνδυασμό μέ τή λέξη *καβάλλης* (ἄλογο γιά ἀγροτικές δουλειές). (Ἡ ἴδια ἐτυμολογική εἰκασία γιά ὅλη τήν ομάδα τῶν λέξεων πού ἀκολουθοῦν).

κασαλθάς** ἢ κασσαθάς**. πουτάνα, παλλακίδα. (Δέρμα). Βλ. *κάσσα*.

κασάλβιον**. μπουρδέλο τῆς τελευταίας ὑποστάθμης.

κασαύρα ἢ κασαυράς**. πουτάνα. Στά σημερινά μάγικα *κούρβα* = πουτάνα ἐσχάτης ὑποστάθμης.

κασαύριον**. χαμαιτυπεῖο, μπουρδέλο, *τά κασαύρια*** = *τά μπουρδέλα*.

*κάσσα***. παλλακίδα, πουτάνα. *Κασόμπρα* στά σημερινά μάγικα.

κασωρεύω**. ἐκπορνεύομαι.

κασωρίς**. πουτάνα. *Λάγια* = φτηνή πόρνη στά σημερινά μάγικα.

κασωρίτις**. πόρνος, κίναϊδος πού ἐκδίδεται.

καταγιγαρτίζω*. ξεπαρθνεύω, γαμῶ. (Βγάζω τό κουκούτσι ἢ πατῶ τό σταφύλι). Βλ. *βινῶ*. (Ἔτυμ. κατά καί *γίγαρτον* = κουκούτσι, καί πατημένο σταφύλι).

καταγλωττίζω (Θ 130, Ν 51). φιλάω μέ τή γλῶσσα. Βλ. *μανδαλωτόν*. Ὁ Ἀριστοφάνης στίς *Θεσμοφορίζουσες* σατιρίζει τίς λάγνες καί θηλυπρεπεῖς μελωδίες τοῦ Ἀγάθωνα (τίς ἐπηρεασμένες ἀπό τίς ἀνατολίτι-

κες μουσικές πού είχαν γίνει τῆς μόδας στήν Ἀθήνα): «ὡς ἤδ' ὁ τό μέλος, ὦ πότνιαι Γενετυλλίδες [Γενετυλλίς = θεότητα τῆς ἀναπαραγωγῆς καί προσω-
νυμία τῆς Ἀφροδίτης], καί θηλυδριῶδες καί κατε-
γλωττισμένον καί μανδαλωτόν» = τί γλυκιά μελω-
δία, ὦ Κυρές μου ἐσεῖς Γενετυλλίδες, τί κουνήματα
γυναικωτά, τί φιλιά «μανδαλωτά» μέ γλωσσίδα νά
μπαινοθαίνουν σέ στόματα παθιασμένα.

καταγύναιος· ὑποχείριο τῆς γυναίκας.

κατάγω μετέωρα· σηκώνω τά σκέλη, γαμιέμαι (ἀναφέ-
ρεται κυρίως στή γυναῖκα).

καταδακτυλίζω**· συνώνυμο τοῦ σκιμαλίζω (βλ. λέξη).

Τήν ἐξηγήση δίνει ὁ Φρύνιχος ὁ Σοφιστής: τό
ἀσελγῶς τῷ δακτύλῳ τῆς τοῦ πέλας ἔδρας ἄπτε-
σθαι, Καταδακτυλικός** = αὐτός πού γαμάει πρω-
κτό μέ τό δάχτυλο (βλ. Ζαν Ταγιαρντά, Οἱ εἰκόνες
τοῦ Ἀριστοφάνη). Βλ. Ἀριστοφάνη Ἰππῆς: Οὐχουν
καταδακτυλικός σύ τοῦ λαλητικοῦ; = κι ἐσύ τί περι-
μένεις; Δέν τοῦ βάξεις κωλοδάχτυλο τοῦ παρλαπίπα,
νά ἤσυχάσουμε; Καί σημειώνει ὁ Σχολιαστής τοῦ
Ἀριστοφάνη: Καταδακτυλικός, ἀντί τοῦ συνουσια-
στικός κατά τοῦ δακτυλίου τοῦ πρωκτοῦ. Βλ. δα-
κτύλιος.

καταδάκτυλος**· ὁ αὐνανίζων πρωκτόν δάκτυλος (ἀλλά
καί ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ δακτύλου).

κατάπρωκτος**· ξεκωλιάρης, πουστάρα.

καταπυγίζω*· (γιά παθητικό ὁμοφυλόφιλο) κουνάω (καί
περιστρέφω) τόν κῶλο μου κατά τήν πρωκτική συ-
νουσία, ξεκωλιάζομαι (καί λικνίζομαι ἐρεθιστικά στό
περπάτημα). Βλ. περιπρωκτιῶ**, σαλακωνεύομαι,
σαλακωνίζω, σαλεύομαι, σαυλοπρωκτιῶ**.

- καταπυγός ἢ κατάπυγος**· στήν ἀρχαία ἀργκό, τό με-
σαῖο δάχτυλο (τοῦ πρωκτικοῦ ἀντανισμοῦ).
- καταπυγοςύνη**, καταπυγόςσυνος**· πουστοσύνη, ξε-
κώλιασμα. Καί, μεταφορικῶς, «τρίχες κατσαρές»,
πουστρίλιχια, μαλακίες, σαχλαμάρες. Σχολιάζοντας
τόν Εὐριπίδη, ὁ Ἀριστοφάνης γράφει σ' ἓνα του κεί-
μενο (fr. 130), ὅτι μᾶς σερβίβει πολύπλοκα ἐδέσμα-
τα μέ ξίδι, κρεμμύδια, τεῦτλα, μυαλό, ρίγανη, φρικα-
σέ, πατέ κ.λπ. Τρίχες εἶναι ὅλα αὐτά μπροστά σ' ἓνα
μεγάλο κομμάτι κρέας! (καταπυγοςύνη ταῦτ' ἐστί
πρός κρέας μέγα).
- καταπύγων*, κατάπυγος*, κατάπυγον*· πούστης-ξε-
κωλιάρης, καί ἀρσενική πόρνη («πού παίρνει τά πάντα
στόν κῶλο του», θά λέγαμε). Βλ. κατάπρωκτος** καί
γλαφυρός* = λειός, λουστραρισμένος, μέ ἀποτριχωμέ-
νο πισινό. Περιγραφή τοῦ Καταπύγωνος, χαρακτηῖρα
τῶν Νεφελῶν, ἀπό τόν Ἀριστοφάνη: «Λειός ὡσπερ
ἔγγελος, χρυσοῦς ἔχων κικίνους» = λειός —δηλαδή
ξυρισμένος— σάν χέλι, μέ χρυσές μπουκλες. Συνώνυμο
ἀπό τά σημερινά μάγκικα πουρέκλω (γιά κίκαυδο κά-
ποιος ἡλικίας). (Ἔτυμ. ἀπό κατά καί πυγή, βλ. λέξη).
- καταράσσομαι· βλαστημῶ, καταριέμαι.
- κατατιλῶ**· κατουρῶ. (Ἔτυμ. τιλος = ὑγρό, διάρροια,
νερούλά κόπρανα).
- κατουρῶ· τόν κατουράω (σάν βρισιά).
- κατωνάκη (ῆ)· δουλικός καί ἀνελεύθερος χιτών (ρουχο
δούλου ἀπό ἀκατέργαστο δέριμα, μέ ὀλόκληρο τό τρί-
χωμά του). Σημαίνει καί δούλος, βλ. λέξη.
- καυλός, καυλίσκος· πέος. (Στέλεχος φυτοῦ, κοτσάνι).
Βλ. καυλώδης. (Ἔτυμ. ἄγνωστη, θά βροῦμε τή ρίζα
σέ ἰνδοευρωπαϊκές γλῶσσες).

καυλώδης· μέ μεγάλο πέος.

κείρω, κέκαρμαι· κουρεύω, ξυρίζω. Ἡ μοιχαλὶς κειραμένη = τῆς ξύριζαν τὰ μαλλιά γιὰ τιμωρία, ὅπως αὐτὴν πού πήγαινε μέ Γερμανούς κατά τή διάρκεια τῆς κατοχῆς.

κέλης (E 900)· ἐπιβήτορας. (Ἄλογο ἵπποδρομιῶν). Βλ. ἵνα δὴ κέλης κέλητα παρακελητιεῖ = ὁ ἕνας κολλημένος στόν ἄλλον, γιὰ νά γαμιοῦνται ἀντικριστά (Εἰρήνη). (Ἔτυμ. κέλλω = κινῶ, ἐξοκέλλω πλοῖο).

κελητίζειν** (Σ 501, E 900, Θ 153)· τρόποι συνουσίας. Γιά τή γυναῖκα: ὁ ἄνδρας ἀνάσκελα, ἡ δέ γυναῖκα καβάλα στόν ἄνδρα (ἱππεύω). Ἀπό τό κέλης = ἄλογο (equus supinus = τό ἄλογο ἀνάσκελα). Γιά τόν ἄνδρα: πρωκτικός ἔρωτας, μέ τόν ἄνδρα καβάλα στή γυναῖκα ξαπλωμένη ἀνάσκελα, ἡ καβάλα στήν πλάτη τῆς γυναίκας. Βλ. Ἀφροδίτης τρόποι. Ἐπ' εὐκαιρία τῶν φημῶν γιὰ ἐνδεχόμενο τυρανικό πραξικόπημα στήν Ἀθήνα μετά τίς ἤττες τοῦ 420, ὁ Ἀριστοφάνης, στίς Σφήκες, βάζει τόν ὑπηρέτη τοῦ Βδελυκλέοντα, Σωσία, νά λέει: Τά ἴδια μοῦ ἔλεγε καί ἡ πουτάνα πού ἐπισκέφτηκα χθές τό μεσημέρι. Ὅταν τῆς εἶπα ὅτι θέλω νά «κελητίσω» (κελητίσαι ἐκέλευον), ἔγινε ἔξω φρενῶν. Τί θέλεις, μοῦ λέει, νά ξαναφέρεις τήν τυρανίδα τοῦ Ἰππία; [ὁ τελευταῖος τύραννος τῆς Ἀθήνας. Διώχτηκε τό 510, μέ τήν μεταρρύθμιση τοῦ Κλεισθένη].

κέλωρ*· τό ἀγαπημένο πουστάκι. (Βλαστάρι, γιόκας). (Ἔτυμ. ἀνεξιχνίαστη, ἴσως ἀπό κόρη, κοῦρος).

κέλωρ*· κοιμμένος, βλ. ἐκτομίας, σπάδων, εὐνοῦχος. (Ἔτυμ. διαφορετική ἀπό τήν προηγούμενη λέξη, κείρω = κόβω, κουρεύω).

κέρκος (ή)*· πέος. (Ουρά). Ὑποκορ. κέρκιον. Παράγωγο τῆς οὐράς: κερκίς, ἡ γνωστή μας κερκίδα τοῦ ἀρχαίου θεάτρου – πού εἶχε σχῆμα οὐράς. Ἀνώνυμος κέρκος = ἀκατονόμαστη «οὐρά». Βλ. Ἡρώνδα, Ζηλότυπος, 45: «Δέν δίνεις, δοῦλα, σ' αὐτόν ἐδῶ τόν καταραμένο ἕνα πανί νά σκεπάσει τήν ἀκατονόμαστη μαλαπέρδα του, γιά νά μή γυρίζει στήν Ἀγορά ὀλόγυμνος στήν κοινή θέα;» (δώσεις τι, δούλη, τῷ κατηρήτῳ τούτῳ ῥάκος καλύψαι τήν ἀνώνυμον κέρκον, ὡς μή δι' ἀγορῆς γυμνός ὢν θεωρῆται;).

κῆλων**· γαμῖας, βλ. ἐπιθήτωρ καί ὀχευτής** (ὀχεύω = καβαλάω, γαμῶ). Σημαίνει καί μοχλός (καί, σπανιότερα, πόσθη = ποῦτσος). (Ἔτυμ. μᾶλλον προῆλθε ἀπό κύριο ὄνομα).

κῆπος**· (Ἀφροδίσιος κῆπος) μουνί (βλ. κύσθος). Βλ. πεδίον, λεμῶν.

κιγκλίζειν**· τρόπος συνουσίας μέ κουνήματα τοῦ πρωκτοῦ. Βλ. Ἀφροδίτης τρόποι. Κίγκλος = νερότσιγλα, εἶδος σουσουράδας πού κουνάει ἰδιότυπα τήν οὐρά της. Σουσουράδα ὀνομάζεται καί σήμερα ἡ γυναῖκα πού κουνάει τόν κῶλο της. «Ὅσφύν ἐξ ἄκρων διακίγκλισον ἤτε κίγκλου, ἀνδρί πρεσβύτη» = κούνα τήν ἄκρη τοῦ κώλου σου πέρα-δῶθε, σάν σουσουράδα, γιά νά βοηθήσεις τόν γέροντα (Ἀριστοφάνης, Ἀμφιάρηος, fr. 29).

κίδαλον**· μουνί. (Κρεμμύδι).

κίκκασος· ὁ ἰδρῶτας πού τρέχει στά μπούτια.

κίκκη· δυσωδία τοῦ γυναικείου αἰδοίου, καί συνουσία.

κιναιδία· αἰσχροπάθεια, νόσος θήλεια (πουστοσύνη).

κιναιδίζω, κιναιδεύομαι· πουστιζω καί ἐκδίδομαι σέ ἄνδρες.

κιναιδογράφος· γράφει για κίναιδους.

κιναιδολόγος· μιλάει με θέμα τούς κίναιδους (π.χ. για την κιναιδία).

κίναιδος· λαϊκή έκφραση για τον παθητικό όμοφυλόφιλο, πούστης. (Επίσης, χορευτής κωμικῶν γυναικωτῶν χορῶν. Είναι και εἶδος ψαριῶ.) Ἀπό τὰ κινέω-ᾶ και αἰδῶς ἢ αἰδοῖον. (Βλ. «παρά τό κινεῖσθαι τήν αἰδῶ» ἢ «παρά τό κινεῖσθαι τὰ αἰδοῖα»). Ἡ λέξη χρησιμοποιεῖται κυρίως για τόν ἐκδιδόμενον νέο (ἀλλά και για κάθε ἡλικίας θηλυπρεπῆ ἠθοποιό). Συνώνυμα και μεταφορικά ἀνταλλάξιμα: πόρνος (ἢ κοινότερη λέξη), ἐμβασικοίτης (αὐτός πού χώνεται στό κρεβάτι), ἰχθυοθηρευτής* (ψαράς, π.χ. στή δημῶδη ἔκφραση, «κι ὅταν κομᾶται ὁ ψαράς, ὁ κύρτος του ἢ ὁ κυρτός του πιάνει ψάρια» — ὁ κῶλος του, ἢ λεκάνη του, ὅταν δηλαδή ἔχει διπλωμένη τή μέση και εἶναι κυρτός — ἀπό τό κύρτος = ἡ καλάθα τοῦ ψαρά, ἢ κουρτιά) και (ὑποτιμητικά) αἰσχροπαθής, ἀνανδρός, ἀνδρόγυνος, Βάταλος* (κουνιστός, ἀπό ἕναν γνωστό αὐλητή), θηλυδρίας, γύνις, καταπύγων* (βλ. λέξη), καταπυγῶσνος** (στήνει κῶλο), ἐφελκόμενος*, μεῖραξ (ἀγοροκόριτσο, βλ. λέξη), ἀγάπη (ἀντικείμενο τοῦ ἔρωτα, τό γκομενάκι τοῦ ἐραστή), κόλλοψ* (στριφτός, μέ κῶλο πού τοῦ τόν στρίβουνε), λωγάλιος* (ζάρι, γιατί κουνάει τόν κῶλο του σάν ζάρι), μαλθακός, πρωκτός**, ρυτόν* και ρυτίον* (κύπελλο μέ τρῦπα στή βάση για νά τρέχει τό κρασί στό στόμα), σφιγκτής* (ἀπό τό σφιγκτήρα, τό νεῦρο πού σφίγγει τήν κωλοτριπίδα), χαμαιτύπος (ἀρσενική πόρνη, ἀπό τό χαμαιτυπεῖον, πορνεῖο), εὐρύπρωκτος**, ὑπόλισπος** (μέ τριμμένο κῶλο, ἀπό λίσπος = τριμμένος, φαγω-

μένος, μεταχειρισμένος), *Εὐτρήσιος* (ἀπό τὴν *Εὐτρησιν* τῆς *Βοιωτίας*), *Λάκωνας*, *Χαλκιδαῖος*, *Σιφναῖος*, *Φοίνικας* (διφορούμενες λέξεις-βρισιές γιὰ νὰ μὴν κατηγορηθεῖς γιὰ δυσφήμιση). Ὅρα καὶ *κιναιδίον*, τὸ παρατσούκλι τοῦ πτηνοῦ *ἰυγξ* ἢ *σεισοπυγίς*, ἀπὸ τὸ κούνημα πού κάνει στὰ φτερά τοῦ κώλου του. (Ἔτυμ. *κίναϊδος* = εἶδος ψαριοῦ, λατ. *labrus cinaedus*).

*κινέω-ῶ** (E 867, A 1052, Λ 1166, B 148, EK 468, 470)· ὡς πρὸς τὴ σεξουαλικὴ ἔννοια, ἀνάλογο μὲ τὸ *βινέω-ῶ*** = *γαμῶ*. (Κουνάω). Βλ. *κινήσις*, *κινούμενος*, *κίναϊδος*, λέξεις στὶς ὁποῖες συμπίπτουν—ὅπως γίνεται συχνά—οἱ ἔννοιες τῆς πρωκτικῆς συνουσίας καὶ τοῦ κουνήματος (ἡ ρίζα βέβαια εἶναι μία). Ὁ *Τρυγαῖος* στὴν *Εἰρήνη* τοῦ Ἀριστοφάνη: Ἔσωσα τοὺς Ἕλληνας, ὥστ' ἐν τοῖς ἀγροῖς, ἅπαντες ὄντας ἀσφαλῶς κινεῖν τε καὶ καθεύδειν = ἔσωσα τοὺς Ἕλληνας καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς ὑπαίθρου μποροῦν τώρα ἀσφαλεῖς νὰ γαμᾶνε καὶ νὰ κοιμούνται μὲ τὴν ἡσυχία τους.

κινήσις, *κινούμενος*: *κίναϊδος*.

*κινήτηριον**· *μπουρδέλο* (ἴσως τὸ ἀνδρικό). Βλ. *βινῶ*.

κλειτορίς καὶ *κλειτωρίς*· εἶδος πέτρας καὶ κατ' εὐφημισμὸν ἢ *κλειτορίδα*, σάν ὄρος τῆς ἀνατομίας. Ὑπάρχουν τοπωνύμια (*Κλείτωρ*, *Κλειτορία*) πού σημαίνουν στενὸ πέρασμα. (Ἔτυμ. μάλλον ἀπὸ τὸ ρ. *κλείω*, κατὰ τὸν *Chantraine*).

κλινοπάλη· σεξουαλικὴ πράξη, κάτι σάν *πάλη*, *κρεβατομαχία*.

*κλύσμα**· *κωλομπαράς*, *στά ἀρχαῖα καλιαρντά*. (*Κλύσμα*).

*κνέωρον**· *γυναικεῖο αἰδοῖο*. (Εἶδος *δάφνης*).

κόβαλα· *μαλακίες*, *σαχλαμάρες* (σάν αὐτές τῶν *Κοβάλων*).

Κόβαλοι: δαίμονες ἀστειευόμενοι μέ τόν Διόνυσο (οἱ πρόγονοι τῶν Καλλικάντζαρων).

κόθημα*: «γυναικεῖος δακτύλιος» καθήμενος στό πέος. Γυναικεῖο αἰδοῖο.

κόθορνος*: ἄστατος (ἐννοεῖται κίναιδος), πάει μέ ὄλους. Οἱ κόθορνοι, πού φόραγαν οἱ ἠθοποιοί, πήγαιναν καί στά δύο πόδια.

κόθουρος*: περιτμημένος (ἄρα ἀνίκανος ἄνδρας), λακκοσχέας (βλ. λέξη) ἢ ὄφικ ἢ γύνικ (θηλυπρεπής). Ἡ λέξη κόθουρος εἶναι συνώνυμο τοῦ κόθορνος καί προέρχεται μᾶλλον ἀπό τό κόλουρος = χωρίς οὐρά, μέ κοιμένη τήν οὐρά, δηλαδή χωρίς πέος. (Ἔτυμ. κατά μία ἄλλη ἐκδοχή, προέρχεται ἀπό οὐρά καί κοθῶ ἢ κορθῶ = βλάβη, ἀκρωτηριασμός).

κοκκίζω*: γαμῶ. (Ξεκουκουτσιάζω). Βλ. βινῶ.

κόκκος: ρώγα καί, κατά προέκταση, γλυκύτατο πέος ἢ μουνί. (Πρωτογενῶς, κουκούτσι). (Ἔτυμ. ἄγνωστη).

κόκκυ: ἡ στριγκλιά («κούκου») τοῦ κόκκυγος (τοῦ πουλιοῦ κοῦκος).

κοκκίζω: βγάζω στριγκλιά κούκου, ἢ λέω «κούκου».

κόκκυξ: ἔκφυλος ἢ μοιχός. Ὁ κόκκυξ (κοῦκος) ἀφήνει τά αὐγά του σέ ξένη φωλιά.

κοιλία: κοιλιά. Κοιλίαν λύω = ἐνεργοῦμαι, κοιλία εὐλυτος. (Ἔτυμ. κοῖλος).

κοινωνία: συνουσία (λαμβάνω κοινωνίαν γυναικός).

κοίτη: κρεβάτι. (Κοίτη).

κοιτῶν: κρεβατοκάμαρα.

κοιτωνίσκος: χαιδευτικό γιά τήν κρεβατοκάμαρα τῆς ἑταίρας.

κολεός*: ὄρχικ καί, κατ' εὐφημισμόν, αἰδοῖο. (Θήκη σπαθιοῦ). (Ἔτυμ. ἴσως ἀπό κόλυθρος = ὠρμη σῦκο, ἀρχίδι).

- κολλοπεύω**· (για άνδρα) αφήνω να μέ κωλοστρίβουν, γαμιέμαι, κουτουπώνομαι. Βλ. κόλλοψ.
- κολλοποδιώκτης**· επιβήτορας κιναιδίου, αυτός πού κυνηγάει τούς κόλλοπες*, βλ. λέξη. Στά σημερινά μάγικα συμπρωχτοκώλης.
- κόλλοψ, κόλλοπες**· άσελγής, όμοφυλόφιλος, κίναιδος, αυτός πού τοῦ στρίβουν (πού τοῦ βιδώνουν) τόν κῶλο. (Από τό κόλλοψ = έργαλειό, κλειδί πού στρίβει τίς χορδές, αλλά και πέτσα, βάλανος εκδιδομένου νέου, αναπτυγμένη από τό πολύ ανάνισμα πού τοῦ κάνει ό γαμιάς του τήν ὦρα πού τόν πηδάει). Συνώνυμα: μολγός, λωγάλιον, βλ. λέξεις.
- κολοβός**· για τόν έχοντα κάνει περιτομή. Βλ. άποσε-
συρμένος και (χυδαιότερα) λειπόδερμος**.
- κόλον· μεζές, και παχύ έντερο.
- κόλπος· (κατ' ευφημισμόν) αἰδοῖο, θήκη. (Τό βυζί τῆς μάνας, αυχένας).
- κόλουρος**· εὐνοῦχος.
- κόλυθροι**· αρχίδια. Κόλυθρον = ὠρμο σῦκο.
- κόντιλος*· πέος.
- κοντός*· πέος. (Κοντάρι).
- κοπραγωγῶ**· γαμῶ πρωκτό. (Φέρνω κοπριά).
- κόρακας· διάβολος, κόλαση. (Ήει στόν κόρακα! λέμε ακόμα και σήμερα).
- κόρδαξ· άσεμνος χορός τῆς Παλαιᾶς Κωμωδίας πού έθε-
ωρεῖτο πολύ προκλητικός για τά αθηναϊκά ἦθη (ρ.
κορδακίζω). Τέτοιους χορούς έχουμε δεῖ στην Κού-
λουρη (Σαλαμίνα) τήν Καθαρά Δευτέρα (Απόκριες).
- κόρη· κόρη, παρθένας, νεαρή πού τή φλερτάρουν, παλλα-
κίδα και κόρη οφθαλμοῦ (πρβλ. τό χαϊδευτικό «μάτια
μου»).

- κορίνη· ὑποκοριστικό τοῦ κόρη = κορούλα.
 κορινθιάζομαι· ζῶ ἔκφυλα ὅπως οἱ Κορίνθιοι, ἑταῖρῶ
 ὅπως οἱ Κορίνθιες (ἑταῖρες). Βλ. λέξη.
 κόρις (τοῦ κόρεως) καί κόρις (τῆς κόριδος)· κοριός.
 κορίσκη· κοριτσάκι.
 κορύνη*· πέος. (Μπαστούνι μέ λαβή σέ σχῆμα βαλάνου).
 κότιλο* ἢ κοτίλλιν**· ποῦτσος. (Ἔτυμ. ἄγνωστη).
 κοχώνη, κοχῶναι*· ἡ ἔδρα, τά ὀπίσθια, τά κωλομέρια
 καί, ἐπί τό χυδαίωτερον, ὁ κῶλος. Βλ. προχῶναι** =
 ἀρχίδα. (Ἔτυμ. προελληνική).
 κράβδατος ἢ κράβατος· χαμηλό κρεβάτι. (Ἔτυμ. πιθανή, γράβιον = ὄξιά).
 κρεάγρα**· (στήν ἀρχαῖα ἀργκό) ἀρχικωλομπαρᾶς. (Ἡ
 λαβίδα πού βγάζει τό κρέας ἀπό τήν καυτή χύτρα).
 κριθή* (E 965)· πέος. (Κριθάρι).
 κροκωτοί· τά κίτρινα γυναικεῖα φορέματα (τά ὁποῖα φο-
 ροῦσαν ἐνίοτε καί κίναϊδοι). (Ἔτυμ. κρόκος = χρῶμα
 κιτρινωπό, πορτοκαλί).
 κρούμα· «ριζιά», γαμήσι. (Χτύπημα). Βλ. βινῶ.
 κρούω*· κτυπῶ, «ρίχνω», γαμῶ (π.χ. τήν θύραν κρού-
 εἰν, ὅπου θύρα = μουνί), πέρδομαι («τή βροντάω» ἢ
 κλάνω) καί ἀννανίζομαι («τή βαράω»). Στά καλιαρ-
 ντά ἡ μαλακία = ψωλοβρόντη (καί στήν ἀγοραία
 γλῶσσα ψωλοκοπάνισμα), ἡ δέ πορδή = μπουμπούνι
 (ἀπό τό μπουμπουνητό).
 κτεῖς καί κτένιον· αἰδοῖο (ἡ χτένα, ἕνα μαλάκιον, εἶδος
 στρειδιοῦ, πού ἔχει σχῆμα αἰδοίου). Βλ. λέξη.
 κύδων*· παιδεραστής.
 κυδώνια μῆλα*· τά βυζιά. (Τά κυδώνια).
 κυέω· μένω ἢ εἶμαι ἔγκυος. Παράγωγο: τό θαλάσσιο
 κῦμα = διογκωμένο, «γκαστρωμένο».

κύημα· ἔμβρυο.

κύησις· σύλληψη, ἐγκυμοσύνη.

κυητήριον· βοθητικὸ τῆς σύλληψης φάρμακο.

κυναλώπηξ· σκυλαλεποῦ (παρατσούκλι τοῦ πορνοβοσκοῦ Φιλόκρανου, βλ. πορνοβοσκός).

κυνάμυια*· ἄσημη γυναίκα. (Σκυλόμυγα). Στά σημερινά μάγκικα καλτάκα, ψωλαρπάχτρα, γαμιόλα.

κυναμυιάς*· ἄσημος ἄνδρας.

κυνέω-ῶ· φιλάω (δίνω φιλή ἢ φιλιά) καὶ γαμῶ.

κυνητίνδα· παιχνίδι μέ φιλιά (ἢ ἀρχαία «μπουκάλα»).

Παίζειν τὴν κυνητίνδα.

κυρία· κηδεμονία.

κύριος· ὁ κηδεμόνας τῆς γυναίκας. (Ἔτυμ. κύρος).

κυρσάνιος· βλ. ἔφηβος.

κυσθοκορώνη*· κλειτορίδα (βλ. κύσθος).

κύσθος*· τρῦπα, μουνί, βλ. κυσός. (Ἔτυμ. ἄγνωστη).

Ἀριστοφανικά μεταφορικά ἀνταλλάγματα: χοῖρος, ὄς, ὕσσαξ, χελιδών, σπατάγγης (ἀχινός), βρύσσοις ἢ βρύττος (ἀχινός), ἐχίνος, κνέωρον (εἶδος δάφνης), κόκκος, ρόδον, ροδωνιά, σέλινον, ἢ βληχῶ (δυόσμος καὶ φασκόμηλο ἢ ἐπανθοῦσα θριξ), τό μύρτον, τό σῦκον, λόχη, σάκανδρος (σάκος γιά ἀνδρική χρήση), σάκτας ἢ σάκας (σάκκος), τρύβλιον (γαβάθα, βλ. Ἐκκλησιάζουσαι: τά τῶν γυναικῶν διακαθαίρει τρύβλια – μέ τὴ γλώσσα του καθαρίζει τά αἰδοῖα τῶν γυναικῶν), λοπάς (πήλινη γαβάθα), ἄμβων (λαμῶς μπουκάλας, ποτηριοῦ ἢ γαβάθας, πού γλείφεις ἀπό λαμαργία – βλ. Εὐπολεν, πολλῶν ἤδη λοπάδων περιλειξας ἄμβωνας), ὀπτάνιον (ψησταριό, κουζίνα, σχάρα), ἐσχάρα (τά ψησταριά ἦταν γεμάτα μαῦρο καπνό σάν τὴ μαύρη τοῦφα τοῦ αἰδοῦ· κυκῶ τάς

ἐσχάρας = «ἀνακατεύω» τὰ χεῖλη τοῦ αἰδοίου σάν τό φαί, ἀνάμεσα στά «χεῖλη» τῆς κατασπόρας στή φωτιά· ὅμοιο καί τό σκαλεύω ἄνθρακας στήν Εἰρήνη τοῦ Ἀριστοφάνη), πίττα (ἤ πίσσα, γιατί εἶναι μαύρη σάν τήν τοῦφα τοῦ αἰδοίου), θύρα καί αἱ πῦλαι (ἀκόμα καί ἡ πόλη Πύλος ἔδινε ἀφορμή γιά λογοπαίγνια), τό πεδίον καί ὁ λεμών (τό χορτάρι), ὁ ἀφροδίσιος κῆπος, τό τρύπημα, τό δέλτα (λόγω σχήματος), ὁ Ἴσθμός (τῆς Κορίνθου, μάλιστα εἰκώθηκε καί τό ἐξῆς: «πῆγε στά Ἴσθμα γιά τοὺς Ἴσθμακοὺς ἀγῶνες, βέβαια, ἀλλά καί γιά τή στενότητα τοῦ αἰδοίου τῶν πορνῶν»). Βλ. ἐπίσης δρόσος καί ζωμός.

κυσιᾶ**· πασχητιᾶ, κυσανίζει = γαμάει, χύνει.

κυσοβάκκαρις*· ὁ τόν κυσόν μυρίζων, πού ἀρωματίζει τό μουνί (βάκκαρις = μυρωδικό τῆς Λυδίας). Βλ. κυσός.

κυσοδόχη*· μουνί. (Στήλη μέ τρύπα γιά τό δέσιμο τιμωρημένων σκλάβων). Βλ. κυσός.

κυσολάκων**· πούστης. Λογοπαίγνιο μέ κυσός (τρύπα), Λάκων (οἱ Λάκωνες ἦταν ὅλοι πούστηδες γιά τοὺς Ἀθηναίους) καί, ἡχητικά, μέ τόν λάκκο (ἓνα ἀπό τά παρατσούκλια τοῦ πούστη).

κυσολέσχης*· αὐτός πού μιλάει συνέχεια γιά τόν πρωκτό.

κυσονίπτης**· μονοκαθαριστής (πλένει τά μουνιά γλείφοντας, μονογλείφτης), βλ. αἰδοιολείκτης.

κυσός* (E 709)· τρύπα (μουνί καί κωλοτρυπίδα). Βλ.

κυσοδόχη. (Ἦ φιλάτη, δεῦρ' ἐλθέ καί δός μοι κύσαι – Ἀριστοφάνη, Εἰρήνη). (Ἔτυμ. κύσθος, βλ. λέξη).

κυσοχήνη*· τρύπα χήνας (βλ. εὐρύπρωκτος**).

κύσσαρος**· κῶλος, κῶλαρος (τρυπάρα).

κύτταρον*· (Θ 516)· βάλανος, πέος μέ καμάρα καί κεφάλι σάν τό κουκουνάρι τοῦ πεύκου. (Κύτταρο κυψέ-

λης, καμάρα). Από τίς κυφέλες τῶν μελισσῶν πού σχηματίζουν καμάρες. (Ἔτυμ. κῦτος).

κύω, κύσω· φιλῶ.

κύων*· πέος. (Σκυῶλος).

κωλέα*, κωλῆ* (N 1020)· ἀνδρικό μόριο, πέος. Βλ. κῶλον. (Κωλιάς = προσωνυμία τῆς Ἄφροδίτης).

κῶλον - κῶλα· (χαριτολογώντας) πέος, μέλος τοῦ σώματος καί εἰδικά ὁ μηρός, σέ ἀντιπαραβολή μέ τό βραχίονα (καθώς καί τό παχύ ἔντερο, βλ. κόλον).

κῶμος· παρέα νεαρῶν γλεντζέδων πού διασκεδάζουν μέ τραγούδια, εἰδικά στίς διονυσιακές γιορτές, καί γλέντι γενικῶς. (Ἔτυμ. μᾶλλον ἀπό τό κοινός).

λ

λαγνεία· σεξουαλική συνεύρεση (και ιδιαίτερα στά ζῶα).

λάγνευμα· λαγνεία, και σπέρμα.

λαγνεύω· γαμιέμαι (αναφέρεται ειδικότερα στή γυναῖκα).

λάγνος, λάγνης, λαγνίστατος· ἄνδρας πού ἀφήνεται στίς ἡδονές, ἀκόλαστος, ἔκλυτος. Τό θηλυκό λάγνα εἶναι ἀνύπαρκτο. Ἡ λάγνα γυναῖκα = μάχλος, βλ. λέξη. (Ἔτυμ. λήγω = ἀφήνομαι, τελειώνω, σταματῶ, λήγω).

λαικάζω**· γαμιέμαι, μοιχεύομαι, γλείφομαι (γιά τήν ἀκόλαστη γυναῖκα ἢ πόρνη) και πεοθηλάζω. (Ἔτυμ. σχετιζεται μέ τό ληκάω** = γλείφω τό δάχτυλο, βλ. λέξη).

λαικαστής**· πούστης ψωλογλείφτης (κυρίως πόρνος).

λαικάστρια**, λαικάς**, λαικαστέρα**· ἡ τιποτένια, ἡ ἀκόλαστη (κυρίως πόρνη ἢ παλλακίδα), αὐτή πού τόν παίρνει στό στόμα, πού κάνει τσιμπούκια.

λαῖς*· ἡ ἑταῖρα και ἡ πόρνη, γενικῶς. Ἡ λέξη προέρχεται ἀπό τήν περιβόητη ἑταῖρα Λαιῖδα, ἀλλά ἔγινε συνώνυμο τῆς λέξης ἑταῖρα. Τό φαινόμενο εἶναι σύνηθες ἀκόμα και στήν ἐποχή μας, π.χ. Λολίτα, Λολίτες. Συνώνυμο: Φρύνη.

λαίσπαις· τό ἀγόρι πού ἀρχίζει νά ἔχει στύση. Βλ. ἔφηβος.

λακαταπύγων*· ἀρχιπούσταρος (λα-καταπύγων, ὑπερ-πούστης).

λακκοπρωκτία*, λακκόπρωκτος*· ξεκωλιάρης (λάκκος καί πρωκτός). Βλ. εὐρύπρωκτος*.

λάκκος*· εὐρύς λάκκος, πτυχή, τρῦπα, κῶλος.

λακκοσχέας**· ἀνίκανος (τοῦ κρέμονται σάν σακούλι οἱ ὄρχεις). Βλ. λάκκος καί ὄσχεα = σάκος τῶν ὄρχεων.

λακωνίζω, λακωνίζων· ὁ ἀσελγῶν παρά φύσιν (ἐκφραση γιά τήν ἀποφυγή μήνυσης ἐπί δυσφημῆσει). Γιά τούς Ἀθηναίους, οἱ Σπαρτιάτες ἦταν ὄλοι ὀμοφυλόφιλοι. (Τί ἦταν οἱ Ἀθηναῖοι γιά τούς Σπαρτιάτες, αὐτό δέν τό ξέρουμε). Ὁ Ἀριστοφάνης χρησιμοποιεῖ τή λέξη κυσολάκων (πρωκτολάκων) πού, ἠχητικά, θυμίζει καί τόν λάκκον, βλ. λέξη.

λακωνιστής· πούστης.

λαπιδόρχας*· ἄνδρας μέ βασιλικά ἀρχίδια (ἴσως ἀπό τούς Λαπίθες, τόν προϊστορικό ἄγριο λαό τῆς Θεσσαλίας).

λάπτω*· γλείφω μέ τή γλῶσσα, πίνω μέ τή βοήθεια τῆς γλῶσσας (ὅπως τά σκυλιά) μέ ἀπληστία. (Ἔτυμ. ἄγνωστη).

λάσταυρος ἀνὴρ· ὁ ἔχων ταύρου πέος (λά-σ-ταῦρος = ὑπερ-ταῦρος).

λάχανον*· πόρνη (στήν ἀργκό).

λέβης· καζάνι. Λέβητες γαμικοί· δύο δοχεῖα νεροῦ, ἀργυρά ἢ πηλίνα, πάνω σέ τρίποδα, στήν κρεβατοκάμαρα τῶν νεονύμφων (πού φέρνει ὁ λουτροφόρος ἀπό πηγῆ).

λέγος· συναντᾶται στόν θηλυκό πληθ. λέγαι = ἀκόλαστες γυναῖκες, πού μόνο τό κρεβάτι (τό λέχος) ἔχουν στό νοῦ τους. Στά σημερινά μάγκικα καλτάκες, γαμιόλες.

λειμών· αἰδοῖο, ἦβη. (Ἰγρή πρασινάδα). Λειμῶνος ψαῦ-

σις (χαΐδεμα αιδοίου). Τό αντίστοιχο ἀνδρικό αἰδοῖο: ἄροτρον. Βλ. Εὐριπίδη *Κύκλωψ*, 171.

λειπόδερμος· εὐνοῦχος, χυδαιότερα κολοβός*, ἀποσεσυρμένος*.

λειχάζω, λειχάζων· γλείφω, γλείφτης (βλ. λείχω).

λειχήνωρ· γλείφτης.

λείχω, λείχων· γλείφω, γλείφων (καί γιά τά δύο φύλα).

Βλ. αἰδοιολείκτης.

λεσβίζω, λεσβίζων (Σ 1346, Β 1308)· βλ. λεσβιάζω.

Παροιμιώδης ἔκφραση, «κάνω τό λάβδα», δηλαδή τό γράμμα λάμβδα, πού εἶναι τό ἀρχικό τοῦ λεσβιάζω. *Δοκεῖς δέ μοι καί λάβδα κατά τούς Λεσβίους – Ἐκκλησιάζουσες*, 920). Ὁ Φιλοκλέων, στίς *Σφήκες* (ἀπευθυνόμενος στή γυμνή αὐλητρίδα πού ἀπήγαγε ἀπό ἓνα συμπόσιο): «Βλέπεις ἐγώ, πόσο ἐπιδέξια σ' ἔβγαλα ἀπό κεῖ μέσα ἐγκαίρως, πρὶν ἀρχίσεις νά γλείφεις τούς συμπότες;» (Ὅρας ἐγώ σ' ὡς δεξιῶς ὑφειλόμην, μέλλουσιν ἤδη λεσβίαν τούς συμπότας;).

λεσβιάζω, λεσβιάζων, λεσβιάζουσα· τό ρῆμα καί ἡ πράξη ἀναφέρονται στόν πεοθηλασμό, καί στό λειχάζειν γενικότερα, τόσο ἀπό ἀνδρα ὅσο καί ἀπό γυναίκα (βασικά ἀπό πόρνο καί πόρνη), κατά τά ἦθη τῶν Λεσβίων (ὁμοφυλόφιλων) γυναικῶν (ἀλλά καί τῶν Λεσβίων ἀνδρῶν). Ὁ πεοθηλασμός ἦταν ἓνα ἀπό τά ἰδιαίτερα ταλέντα τῶν αὐλητρίδων πού παρευρίσκονταν στά συμπόσια. Μεταφορικό ἀνταλλάξιμο: *στοματοουργός** (βλ. λέξη). Γιά τόν (ἄνδρα) γλείφτη τοῦ γυναικείου αἰδοίου, βλ. αἰδοιολείκτης.

λευκός (Θ 191, ΕΚ 428)· θηλυπρεπής, δειλός, ἄνθρωπος τῆς πόλης, σέ ἀντιπαράθεση μέ τόν μέλανα, τόν ἀνδροπρεπῆ, ἠλιοκαμένο ἄνθρωπο τῆς ὑπαίθρου. Οἱ

λευκοί ἦταν σάν τίς γυναῖκες πού μέναν κλεισμένες στό σπίτι καί δέν τίς ἔπιανε ὁ ἥλιος.

λέχος· κρεβάτι, στρώμα, κυρίως συζυγικό καί, κατά προέκταση, ὁ (καί ἡ) σύζυγος. (Κρυφαῖον ἢ κρύφιον λέχος = μυστικός γάμος).

λεχώ· λεχώνα.

ληκαλέος*· γαμῆς. Βλ. ληκῶ.

ληκάω-ῶ**· πηδάω-ῶ, μέ τήν ἔννοια γαμάω-ῶ. Ἐπίσης, γιά τή γυναῖκα – καί ἴσως γιά τόν ἄνδρα: ὑποληκᾶν («ὑποπηδιέμαι») = ὑποκρούειν = γαμέμαι ἀνάσκελα (μεταφορικά «κρατάω τό ρυθμό, τήν ὑπόκρουση»). (Ἔτυμ. μᾶλλον αὐθόρμητος σχηματισμός, σχετίζεται με το λαικάζω, βλ. λέξη).

ληκέω-ῶ (ληκάω-ῶ, λακέω-ῶ)· κρατάω τό ρυθμό μέ τά δάχτυλα, καί χτυπάω μέ τά δάχτυλα (μέ τούς λιχανούς δακτύλους, ὅπως εἶναι ὁ δείκτης (ὀνομαζόμενος καί δοκιμαστής, ἢ γλείφτης), κάνω ἄσημνη χειρονομία (μᾶλλον γλείφοντας τόν λιχανόν μου).

λήχημα**· ἄσημνη χειρονομία μέ τόν λιχανόν δάκτυλον (βλ. ληκῶ).

ληκίνδα· χτύπημα μέ τόν ἀντίχειρα καί τό μεσαῖο δάχτυλο (γιά τό ρυθμό, ὅπως κάνουμε καί σήμερα, ἰδιαιτέρα στό ζεῖμπέκινο).

ληκῶ**· πέος (παρατσούκλι, ἀπό τόν λιχανόν δάκτυλον).

λήμνιον πῦρ· παρομιώδης φράση γιά τό θυμό τῶν γυναικῶν μπροστά στήν ὁμοφυλοφιλία τῶν ἀνδρῶν. Στή μυθολογία, οἱ γυναῖκες τῆς Λήμνου σκότωσαν τούς ἄνδρες τους γιατί εἶχαν γίνει παιδεραστές.

λίπτω· ἔχω ἀνάγκη, θέλω νά οὐρήσω, κατουριέμαι. Ἔχω λιφουρία. (Ἔτυμ. πιθανῶς ἀπό λίπα = λάδωμα, λίπανση).

- λιρόφθαλμος· ὁ κοιτάζων ἀναιδῶς (ὀφθαλμοπόρνος, μπα-
νιστηριτζής). Βλ. λιρός.
- λιρός· ἀναιδής, πρόστυχος. (Ἔτυμ. ἄγνωστη).
- λισπόπυγος· ξεκωλιασμένος (βλ. τράμις).
- λιχανός· ὁ δείκτης, τό δάχτυλο μέ τό ὁποῖο δοκιμάζουν
τό φαί. (Ἔτυμ. λείχω = γλείφω).
- λιψουρία, λίψουρος· ἀνάγκη γιά οὔρηση, ὁ ἔχων αὐτή
τήν ἀνάγκη.
- λοπάς**· μουνί. (Χύτρα, γαβάθα). Βλ. ἄμβων.
- λορδός**· γαμημένος. (Σκυμμένος, διπλωμένος). «Χω-
ρεῖ ἐπί γραμμῆν λορδός ὡς εἰς ἐμβολήν» (μπαίνει στή
γραμμή ἐκκινήσεως σκυμμένος, ὅπως ὅταν σέ
πηδᾶνε» – Ἀριστοφάνης, fr. 619).
- λορδῶ-ῶ**· γαμιέμαι. (Σκύβω, διπλώνομαι στά δυό).
Συνώνυμο τοῦ κάμπτω. «Λορδοῦ κιγκλοβάταν ρύθ-
μόν» (σκύψε κουνώντας τόν κῶλο σου σάν τή σου-
σουράδα – Ἀριστοφάνης, fr. 140).
- λορδῶτός· ὁ τύπος τοῦ ἀνθρώπου πού ὑφίσταται τό «λῶρ-
δαμα».
- λουτρόν· βλ. βαλανεῖον.
- λουτροποιός, λουτροφόρος· ὁ νεαρός ὑπάλληλος τῶν
λουτρῶν (βαλανεῖου) πού σέ πλένει, πού φέρνει τό νε-
ρό καί σέ περιποιεῖται.
- λόχη* (Λ 800)· αἰδοῖο.
- Λυκαθηττός· καί τόπος ἀγοραίας ἀνδρικής πορνείας
(ὅπως καί περί τήν Πνύχα). (Ἔτυμ. βατός ἀπό λύ-
κους).
- λύκος*· ἀσελγῶν σέ νέους. (Λύκος). Παιδοφθόρος. (Ἔτυμ.
ρίζα προελληνική).
- λυπτά (ή)*· ἑταῖρα, πόρνη. (Ἔτυμ. μᾶλλον ἀπό τό λατ.
lupa = λύκαινα. Lupanar = πορνεῖο).

- λυσιφλεβής**· πέος πού ανοίγει φλέβες (πού «σπάει κόκαλα»), πουτσαράς. (Έτυμ. λύω καί φλέψ).
- λωγάλιον**· πούστης. (Οί δίπλες τοῦ δέρματος πού κρέμονται στό λαιμό τοῦ βοδιού).
- λωγάλιος**· πόρνος, γιατί κουνάει τόν κῶλο του σάν τά ζάρια. (Ζάρι).
- λώπη· δερμάτινη χλαίνη. Λωποδύτης = αὐτός πού βουτάει τή λώπη.

μ

μαδαρός· φαλακρός. (Έτυμ. μαδάω).

μαδάω· χάνω τις τρίχες μου.

μαῖα (EK 915)· μάνα, γιαγιά (στή δωρική διάλεκτο),
καί μαῖα. Βλ. Ὀρθαγόρας.

μαινάς· γυναῖκα σέ σεξουαλική ἔξαρση. Οἱ Μαινάδες ἢ
Βάκχες ἔφταναν σέ παροξυσμό στίς διονυσιακές γιορ-
τές καί τελετές. (Έτυμ. μαίνομαι).

μακρόκαυλος*· μέ μακρύ πέος (ἀπό τό μακροκαυλός =
μακρύ στέλεχος φυτοῦ).

μακρόκερκος*· μέ μακριά οὐρά, δηλαδή πέος.

μακροκωλία· ἡ περίοδος τῆς ἀνάπτυξης τοῦ σώματος.

μακρόκωλος· μέ μακριούς μηρούς.

μαλακία· θηλυπρέπεια ἢ κιναιδεΐα. (Μαλθακότης καί
ἀν-ανδρία). (Έτυμ. ἴσως ἀπό τό μαλθακός).

μαλακίζομαι· ραμολίρομαι, γίνομαι θηλυπρεπής (μέ τήν
ἠθική σημασία).

μαλακίων· «τό χρυσούλι», «τό ἀγοράκι», «τό πουστά-
κι». (Ἄνδρας μαλθακός, θηλυπρεπής).

μαλθακός· γυναικωτός, ἄβρός (βλ. λέξη).

μάμμα, μάμμη· μαμά (καί ἀργότερα γιαγιά). Ὑποκ.
μαμμία, μαμμίδιον.

μαμμᾶ ἢ μαμιά (N 1384)· φαῖ, στή γλῶσσα τοῦ μωροῦ.

Ὁ Ἀριστοφάνης, στίς *Νεφέλες*, μᾶς δίνει μιά γλαφυρή εἰκόνα τῆς ἀνατροφῆς τῶν παιδιῶν: Ἐγώ, ἀναίσχυντε, πού σέ ἀνέθρεψα καί πάντα καταλάβαινα τί ἤθελες νά πεῖς ὅταν ἀκόμα τραύλιζες. Πού μόλις ἔλεγες «μπρρρρ», ἔτρεχα νά σοῦ φέρω νερό, καί μόλις ζήτηγες μαμμᾶν, ἔτρεχα νά σοῦ φέρω ψωμί. Πού δέν προλάβαινες νά πεῖς κακκᾶν κι ἀμέσως σ' ἄρπαζα, εἶξω σέ πήγαίνα καί σέ κρατοῦσα νά τά κάνεις.

μαμμᾶκυνθοί (B 990): τά μαμόθρεφτα.

μάνδαλος· ἡ γλῶσσα πού μπαينوθαίνει στό στόμα κατά τό φίλημα. (Ἡ «γλωσσίδα» τῆς κλειδαριάς). Βλ. *μανδαλωτός*, *καταγλωττίζω*.

μανδαλωτός (Θ 130): «τό φίλι κατά τό ὁποῖο ἡ γλῶσσα παίζει τό ρόλο τοῦ μάνδαλου» καί μπαينوθαίνει στό στόμα τοῦ ἄλλου. Βλ. *γιγγλυμωτόν*.

μαργόομαι-οὔμαι*· χάνω τόν μπούσουλα, τρελαίνομαι, ἐλευθεριάζω, ἀσεμνῶ. Βλ. *Κύκλωπα* τοῦ Εὐριπίδη: «Ἐλένη ἐξεμαργώθη φρένας» (πρόκειται γιά τήν Ὠραία Ἐλένη).

μάργος, μάργη*· γυναῖκα (κυρίως) λυσσασμένη γιά σέξ.
μαστόδετα (τά): στηθόδεσμος.

μαστός: «μαστοῦ δαγμός» = ἐρωτικό δάγκωμα βυζιοῦ.

μαστροπῖς: πόρνη καί μαστροπός (μαστροπέω-ῶ).

μάτρυλλα**· ματρώνα μπουρδέλου. Ἡ σημερινή «μαμά» ἢ «ματρώνα» ἔχει πολύ ἀρχαία καταγωγή. (Ἐτυμ. *μήτηρ*).

ματρυλλεῖον, ματρύλλιον ἢ μαστρύλλιον**· μπουρδέλο, μαστρωπεῖο. (Τό μαστρύλλιον ἔχει καί τήν παρεπίδραση τοῦ ὄρου *μαστροπῖς*). Βλ. *χαμαιτυπεῖον*.

μάτρυλλος**· πάτρωνας μπουρδέλου, βλ. *πορνοβασκός*.
μαυλίζω· ἐκπορνεύω (ἐκμαυλίζω).

- μαυλίσ*· ἡ μαστροπός. (Ἔτυμ. μάλλον λυδία λέξη).
 μαυλιστήριον*· πορνείο, μπουρδέλο.
 μαχλίσ*· ἑταίρα, πόρνη, πουτάνα.
 μάχλος (ἡ)*· λυσσασμένη, ἀκόλαστη, λάγνα (ἐνῶ γιά τόν ἀκόλαστο ἄνδρα, βλ. λάγνος). (Ἔτυμ. ἄγνωστη).
 μέζα**· μέδα** ἢ μήδα*· τά ἀνδρικά γεννητικά ὄργανα ἢ μόρια (αἰδοῖα μέζα), πέος. Μήδα = (ἐνίοτε) οὔρα. Μέζα καί μέδα εἶναι χυδαιότεροι ὄροι ἀπό μήδα. (Ἔτυμ. ἀνεξιχνίαστη).
 μειράκιον· ἀγόρι 14 χρονῶν περίπου (καί μερικές φορές μέχρι 18 χρονῶν). Ἀπό τά κλασικά χρόνια καί ὕστερα, μέχρι καί 30 χρονῶν.
 μεираκίσκη· κοριτσάκι, νεαρά.
 μεираκύλλια· παλικαράκια, ἀγόρια.
 μεираξ (ὁ καί ἡ)· στήν Ἄττική, ἡ λέξη ἀφοροῦσε κυρίως στά ἀγοροκόριτσα (ἡλικίας 14 χρονῶν περίπου).
 μεираξ (ἡ)**· ἡ «ἀδερφή» (κίναϊδος νεαρῆς ἡλικίας).
 μελάμπυγος· μαυροκώλης, παλικάρι (παρατσούκλι τοῦ Ἡρακλῆ, συνώνυμο τοῦ δασύπρωκτος, βλ. λέξη).
 μελητίδες ἢ μελιτίδες· ἀνόητοι. Βλ. βλιτομάμμας.
 μέρη τοῦ σώματος· τά ἀνδρικά καί γυναικεῖα αἰδοῖα.
 μηδός*· παρθένος ἀπό τόν πρωκτό, «χωριάτης» («χωριᾶτες» λέγανε καί τούς Μήδους). Ἀπό λογοπαίγνιο μέ τό ὁ μή δοῦς = δέν ἔδωσε (κῶλο).
 μῆδος*· τ' ἀχαμνά, πέος (ἐξ οὗ κάτουρο). Βλ. μέζα.
 μῆλον (Λ 155, ΕΚ 903, Ν 978)· καρπός (γιά φρούτα καί ζῶα) καί κυρίως γιά τά στρογγυλά φρούτα, μῆλα, πορτοκάλια, ρόδια καί, συχνότατα, κυδώνια. Καί ὄρος γιά τά γυναικεῖα στήθη, ἰδιαίτερα γιά τά νεαρά καί στητά = τά κυδώνια ἢ κυδώνια μῆλα. (Ἰπομηλαφῶ = ψηλαφῶ τά βυζιά).

μηρίζω· χτυπάω τά μπούτια μου (ἀπό θυμό, θαυμασμό κ.λπ.).

μηριόνης*· πούστης. (Ἵππρῆτης –καί ἐρωμένος– τοῦ Ἰδομενέα στὸν Τρωικό Πόλεμο). Λογοπαίγνιο μέ τή λέξη μηροί.

μηρός, μηροί, μηρία· τά μεριά, γοφοί, ὀπίσθια.

μήτρα· ἡ μήτρα καί, εἰδικά, ἡ «μήτρα» (τό αἰδοῖο) τῆς γουρούνας, ἐξαισιο ἔδεσμα. (Ἔτυμ. μήτηρ).

μηχανοδίφης*· αὐτός πού ψάχνει γιά ὄλο καί καινούργιες στάσεις συνουσίας.

μιγάς· προϊόν ἀνάμιξης, διασταύρωσης.

μίγνυμαι, μείγνυμαι (μιγνύσθαι τινί)· συνουσιάζομαι. (Ἀνακατεύω, ἀναμιγνύομαι).

μιμαίκυλον· βυζάκι. (Κούμαρο).

μίνθος*· (εἰρωνικά μᾶλλον) σκατά (ἡ μίνθη = ἡ μέντα).

μινθῶ-ῶ*· χέζω, καί ἀποσκορακίζω (στέλνω στὸν κόρακα, στό διάολο, βλ. σύγχρονη ἔκφραση, Χέσε με!).

μιξις ἢ μειξις· συνουσία. (Μίξη, ἀνακάτεμα).

μιξοθάλασσος· ἔχει παντρευτεῖ τή θάλασσα (συνουσιάζεται μέ τή θάλασσα), καλός ναυτικός.

μιξόθηλυς· μισός ἄνδρας, μισός γυναῖκα.

μιξοπάρθενος· μισοπαρθένα.

μοιχαλῖς ἢ μοιχάς, (σπανιότερα) μοιχός· ἀπό τό (χυδαῖο) ρῆμα ὁμοίχω* = κατουράω καί χύνω, μέ τήν (πρόστυχη) ἔννοια κατουρογαμάω. (Κατάμοιχος = μοιχεύει συνέχεια). Συγγενεῖς λέξεις: χέω – χυλός – χυμός – χυμεία. (Ἡ λέξη χημεία, μέ η, συναντᾶται ἀργότερα, στά βυζαντινά χρόνια, ὅταν ἐμφανίστηκε ἡ ἀλχημεία στους Ἄραβες. Ἴσως ἡ νέα ὀρθογραφία νά ἐπηρεάστηκε ἀπό τή Χημεία, ἀρχαία ὀνομασία τῆς Αἰγύπτου).

μοιχεία, μοιχεύω: στὸν σημερινὸ ἑλληνικὸ ὑπόκοσμο, ἡ **μοιχεία** μπερδεύεται καμιά φορά μέ τή **χημεία** (ἀπό διηγήσεις πολιτικῶν κρατουμένων στίς ποινικές Φυλακές τοῦ Ἀβέρωφ). Ἄν στήν ἀρχαιότητα ὁ ὄρος εἶναι μέρος κυρίως τοῦ ἀνδρικοῦ λεξιλογίου, εἶναι γιατί ὁ ἄνδρας διώχνει τή γυναῖκα ἐνῶ ἡ γυναῖκα ἀφήνει τόν ἄνδρα. Βλ. ὀνοματίς.

μοιχίδιος: καρπὸς μοιχείας.

μοιχοληπτία: σύλληψις μοιχοῦ ἐπ' αὐτοφώρῳ.

μολγός**: πούστης. (Ἀσκὸς κρασιοῦ ἀπὸ βοδινὸ δέρμα).

Βλ. **κίναϊδος**.

μονόμβελος*: κολακευτικὴ προσωνυμία γιά τό πέος: σωστό ἔμβολο, ἀλλά καί ἓνα μόνο γαμήσι.

μόνορχις: μέ ἓναν ὄρχι.

μόριον ἄνδρός γόνιμον: πέος (σῶμα παιδοποιόν).

μουελός: ἀνδρική ρώμη. (Μεδοῦλι).

μύες*: ἔκφυλοι. (Ποντίκια).

μύρρινον**: ἐφηβαῖο, ἡ ἡβική τριχωτὴ χῶρα. Βλ. Ἀριστοφάνη Ἰππῆς: ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχρι τοῦ μύρρινου (κι ἐσύ πρέπει νά γίνεις ζαρωμένη ψωλόπετσα τραβηγμένη μέχρι τίς τρίχες).

μύρτον* (Λ 1004): κλειτορίδα, αἰδοῖο. Μύρτις = ὁ κόλπος τοῦ ἄνθους τῆς μωρτιᾶς.

μυκός*: «στύμα πού δέν μιλάει» — τό γυναικεῖο αἰδοῖο. (Ἄφωνος, βουβός). (Ἔτυμ. μύω).

μύσταξ: τό ἄνω χεῖλος, καί μουστάκι (λαϊκότερα, στὸν πληθ., βύστακες). Βλ. ὑπήνη.

μυττός*: τό (ἄφωνο) γυναικεῖο αἰδοῖο — τό βουβὸ μουνί. (Ἐνεός). (Ἔτυμ. μυκός).

μύω: κλείνω τό αἰδοῖο μου, δέν γαμέμαι. (Κλείνω τά χεῖλη μου, τά μάτια μου — ἐξ οὗ μύωψ).

ναννάριον*, νανναρίς*· «ἀδερφή», πουστάχι.

ναυμαχεῖν (B 428)· κύσθω ναυμαχεῖν = ναυμαχῶ (γαμῶ) μουνί (ἐννοεῖ μέ τόν ἔμβολον, βλ. λέξη). Βλ. βινῶ.

νεόπλουτος Φρύξ· ἴδια ἔννοια μέ σήμερα, γιά κάθε κακόγουστο νεόπλουτο. (Πρωτογενῶς ἀπό χαρακτηρισμό κακόγουστου Ἀσιάτη, π.χ. Φρύγα).

νεοττός ἤ νεοσσός, νεοττίον· χαιδευτικό γιά τό παιδί (τοῦ πατρός νεοττίον = παιδί τοῦ πατέρα του).

νεῦρον* (A 1078)· πέος. (Νεῦρο, κλωστή). Νευρόσπαστα ἦταν καί οἱ μαριονέτες μέ τίς ὁποῖες πολλοί θίασοι ἔδιναν παραστάσεις στήν Ἀθήνα καί τά πέριξ, ὅπως π.χ. ὁ θίασος τοῦ Εὐριπίδη, παίζοντας ἴσως ἔργα του. Βλ. Ἀθηναίου Δειπνοσοφισταί.

νηττάριον· παπάκι μου – τρυφερότητα ἀπευθυνόμενη σέ γυναῖκα (νηττα = πάπια). Βλ. φαττίον.

νοθεύω*· διαφθείρω γυναῖκα. (Νοθεύω).

νυμφαγιωγός· προξενητής.

νύμφη*· ἐσοχή κάτω ἀπό τά χεῖλη ἤ στόν τοῖχο, καί –κατ' ἐπέκταση– κλειτορίδα. (Νύφη, κόρη πού ἔχει τό κεφάλι σκεπασμένο μέ πέπλο, κόρη σέ ἡλικία γάμου, νεαρή γυναῖκα παντρεμένη ἤ ἀρραβωνιασμένη.

ώραῖο κορίτσι μέ θεϊκή ὀμορφιά, κούκλα). Βλ.
αἰδοῖον.

νωθουρός ἀνήρ· μέ μειωμένο σφρῖγος, ἀνίκανος.

ξ

Ξενοκυσθαπάτη: τό νά ξενογαμᾶς (νά ἀπατᾶς τή γυναῖκα σου μέ ξένο κύσθο = μουνί, βλ. λέξη). Βλ. Ἐπίγραμμα Νικάρχου: «Κανείς, Χαρίδημε, δέν μπορεῖ νά γαμάει τήν ἴδια γυναῖκα συνεχῶς καί νά εἶναι ἀπό ψυχῆς εὐχαριστημένος. Ἔτσι εἶναι ἡ Φύση, ἐρωτιάρα, καί θέλει ν' ἀλλάζει δέρμα πότε-πότε. Μέ δύο λόγια, ἀναζητάει τήν Ξενοκυσθαπάτη» (Οὐδείς τήν ἰδίαν συνεχῶς, Χαρίδημε, γυναῖκα κινεῖν ἐκ ψυχῆς τερπόμενος δύναται. Οὕτως ἡ φύσις ἐστί φιλόκνισος, ἀλλοτριόχρως, καί ζητεῖ διόλου τήν Ξενοκυσθαπάτην).

Ο

ὄαρ (ή), γεν. ὄαρος, ὄάρων· γυναῖκα, σύζυγος (συνα-
ντᾶται μόνο στή γενική καί στή δοτική).

ὄαρίζω· ἔχω τρυφερή συνομιλία (ἐρωτική «κοζερί», θά
λέγαμε) ἢ ἐρωτική συνάντηση μέ γυναῖκα.

ὄαριστής· ὁ ἔμπιστος, καί ὁ συζῶν σέ σεξουαλική σχέση
μέ κάποιον ἢ κάποια.

ὄαριστύς (ή)· ἐρωτική συνάντηση, καί ὁμάδα (συνήθως
πολεμιστῶν) πού ζοῦν μαζί.

ὄαρος (ὀ), ὄαροι· ἐρωτική περίπτυση, ἐρωτόλογα, ἐξομο-
λογήσεις.

ὄδαχάς**· πούστης, βλ. καταπύγων. (Ἔτυμ. ἴσως ἀπό
τό ὀδάξ = «μέ δαγκωματιές»).

ὀθόνιον· τό πέπλο τῆς νεαρῆς γυναῖκας.

οἰκέτης· ὑπηρέτης, δοῦλος.

οἰκημα*· οἶκος ἀνοχῆς, «σπίτι» (βλ. ἐργαστήριον, τέ-
γος, πορνεῖον).

οἰμάω-ῶ· ὀρμάω (ἐρωτικά).

οἰνομάχλη**· μεθύστρα νυφομανῆς.

οἰφόλης· «ὁ μή ἐγκρατής ἀλλά καταφερῆς πρὸς γυναῖ-
κα» = αὐτός πού ἔχει πάρει τόν κατήφορο πρὸς τίς
σεξουαλικές ἀπολαύσεις μέ γυναῖκες (Ἡσύχιος).

οἰφολίς· γυναῖκα φιλήδονη, νυφομανῆς (γυνῆ καταφε-
ρῆς, πασχητιῶσα, μάχλος, βλ. λέξεις).

οἴφω· συνουσιάζομαι. Ἡ λέξη ἐγκαταλείφθηκε σιγά-σιγά πρὸς ὄφελος τῶν ρημάτων μίγχεσθαι καὶ ἀργότερα γαμεῖν. Παράγωγα: φιλοΐφας καὶ φιλοΐφος (ἐρωτύλος, γαμησιάρης), κόροϊφος (τό ἴδιο, πρὸς κόρην — καὶ ἴσως λέξη συγγενική μέ τόν μακρινόν Κόροιβον, τόν πρῶτο ὀλυμπιονίκη, στούς ἀγῶνες τοῦ 776 π.Χ., στούς ὁποίους δόθηκε τό ὄνομά του). Βλ. πασχητής** (Προέλευση μᾶλλον ἰλλυρική).

ὀκλαδίας (I 383-385)· καρέκλα πού διπλώνει, ὁ διπλωμένος στά δύο, καὶ στάση συνουσίας. Ὁ Ἄλλαντοπώλης, στούς Ἰππῆς: «Πάρε αὐτή τήν καρέκλα πού διπλώνει (τόν ὀκλαδιάν), νά κι ἓνα παιδί ἀρχιδάτο (παιδ' ἐνόρχη) νά σ' τή σηκώνει, κι ἄν σου ῥθει ἡ ὄρεξη κόν' τον κι αὐτόν καρέκλα διπλωμένη (ὀκλαδιάν πόει)».

ὀκλαδόν*· τρόπος καθίσματος, καὶ στάση συνουσίας (ἡ γυναῖκα καθισμένη ὀκλαδόν πάνω στόν ἄνδρα).

ὀλισθος* (Λ 109)· φαλλός ἀπό δέρμα. Τόν χρησιμοποιοῦσαν οἱ γυναῖκες γιά αὐνανισμό (σίγουρα καί οἱ παθητικοί ὁμοφυλόφιλοι), κατά δέ τό βυζαντινὸ λεξικὸ τῆς Σούδας, οἱ ἀναιδεῖς καὶ οἱ χῆρες. Στίς Ἐκκλησιάζουσες ὁ Ἀριστοφάνης τόν ἀποκαλεῖ μέ τό παρατσούκλι Ὁρθαγόρας (βλ. λέξη). Ἀπό τό μονόπρακτο (μυμιάμβο) τοῦ Ἡρώнда Ἰδιαζοῦσαι, πού ἔχει γιά θέμα του τόν ὀλισθο, μπορούμε νά συναγάγουμε πόσο παθιασμένες ἦταν οἱ γυναῖκες γιά τήν ἀπόκτηση ἑνός τεχνητοῦ πέους. (Ἐτυμ. ὀλισθος = γλίστρημα).

ὀμείγματα**· κάτουρα.

ὀμείχω**, ὀμειχέω**· κατουράω, χύνω, ἐκσπερματώνω, γαμῶ παντρεμένη (ὅπου τό ρῆμα χρησιμοποιεῖται περιφρονητικά γιά τή μοιχαλίδα). Βλ. μοιχεύω. (Ἐτυμ. ἀξεκαθάριστη, βλ. μοιχός).

- ὀμιλέω-ῶ· συνευρίσκομαι, διατηρῶ σχέσεις με κάποιον, ἔχω σεξουαλικές σχέσεις με κάποιον (κάποια), συνουσιάζομαι (συνομιλῶ - συνομιλητής, συνομιλήτρια). Ὀμιλαδόν = ὀμαδικά (καί παρτούζα). Βλ. προσομιλῶ. (Ἔτυμ. ὄμιλος).
- ὀμφαλός· διόγκωμα. (Ἀφαλός). (Ἔτυμ. διάφορες ὑποθέσεις ἀνάμεσα στίς ὀποῖες Ὀμφαλες, φυλή τῆς Ἡπείρου).
- ὀμφαξ· ἄγουρο κορίτσι. (Ἄγουρο σταφύλι, ὄρα καί ὀμφακες ὁ θησαυρός). (Ἔτυμ. ἀνεξακριβωτή).
- ὀνοβάτις· ἡ μοιχαλῖς (γιατί τή γύριζαν γυμνή πάνω σ' ἓνα γάιδαρο).
- ὀπισθοσφενδόνη· λουρίδα γύρω ἀπό τούς γλουτούς γιά νά προβάλλει τήν ἔδρα.
- ὀπός· χυμός χόρτου, εἰδικά τό γάλα τῆς συκιάς, πού ἔθεωρεῖτο ἀφροδισιακό (καί τό ἔβαζαν γιά τή ζύμωση τοῦ τυριοῦ).
- ὀπτᾶν· ἀνάβω ἔρωτα. (Ψήνω).
- ὀπτάνιον** (E 891)· μονί - μαῦρο, ὑπονοώντας τήν κάπνα τοῦ ψησταριοῦ. (Ψησταριό, κουζίνα). Βλ. ἐσχάρα. Στήν Εἰρήνη τοῦ Ἀριστοφάνη ὁ Τρυγαῖος δείχνει τό αἰδοῖο τῆς γυμνῆς Θεωρίας στους θεατές: *Κοιτάξτε κουζίνα!*
- ὀπυιόλης· ὑποψήφιος γιά γαμπρός.
- ὀπυίω καί ὀπύω· παντρεύομαι καί συνουσιάζομαι νόμιμα (γιά τόν ἄνδρα), ὀπυίομαι (γιά τή γυναῖκα). Στήν ἀλεξανδρινή ἐποχή: πάω μ' ὅποιον θέλω καί γαμιέμαι (ἀλλά καί ἐκπορνεύομαι, στήν ἀττική διάλεκτο).
- ὀργάω-ῶ* (O 462, Λ 1113)· ποθῶ, καυλώνω, «βράζω» (εἶμαι στά ζουμά μου), γαμῶ. (Ὀργώνω). Βλ. δινῶ.
- ὀρθαγόρας* (EK 916)· ἡ ψωλάρα (λογοπαίγνιο μέ τό

ὀρθός ἀγορητής) καί προσωνημία τοῦ ὄλισθου (φαλλός ἀπό δέρμα γιά τόν αὐνανισμό τῶν γυναικῶν), βλ. λέξη. Στίς Ἐκκλησιάζουσες τοῦ Ἀριστοφάνη ἡ Νεάνικ ἀπευθυνόμενη στήν ἐρωτιάρα γριά: «Ἐλα, γαγιοῦλα, σέ ἰκετεύω, κάλεσε τόν Ὀρθαγόρα, νά ἀπαυτωθεῖς μονάχη σου, σέ παρακαλῶ! Ἀπό ὦρα σέ τρώει, τό βλέπω, ταλαίπωρη. Σέ τρώει γιά χάρδια ἀνατολίτικα ἰωνικά. Ἀπό γλείψιμο μου φαίνεται πώς ἔχεις ἀνάγκη κι ἀπό "λάβδα", ἔρωτα λεσβιακό!» (Ἄλλ' ὦ μαι, ἰκετεύομαι, κάλει τόν Ὀρθαγόραν, ὅπως ἄν σαυτῆς κατοῦναι, ἀντιβολῶ σε. Ἢδῆ τόν ἀπ' Ἰωνίας τρόπον, τάλαινα, κηρησιᾶς. Δοκεῖς δέ μοι καί λάβδα κατά τοῖς Λεσβίους).

ὀρθαγορίσκος· ψωλίτσα. (Γουρουνάκι τοῦ γάλακτος). Τό γουρούνι, καί ἰδιαίτερα ἡ γουρούνα, ἦταν συχνά σεξουαλικό συνώνυμο, ὅρα καί σκρόφα.

ὀρθιάζων· ὁ ἔχων στύση (ἀπό τό ὀρθιάξ = τό κατάρτι).

ὀρθιῶ· μοῦ σηκώνεται τό πέος (χωρίς νά τό παίζω).

ὀρθόν ἢ αὐλός ὀρθός· πέος ἐν στύσει. Στά καλιαρντά φακιροπίπιζα.

ὀρθοφαλλικός ἀνήρ· ἄνδρας μέ σηκωμένο τό πέος.

ὀρός· τό σπέρμα, τό χύσι, ψωλόγαλα, μουνόγαλα. (Τό λιπαρό μέρος τοῦ γάλακτος).

ὀρρος, ὀρροπύγιον· κόκκυγας. (Κωλοράδι, ἡ ἄκρη τῆς σπονδυλικῆς στήλης, ἡ οὐρά).

ὀρύσσω ἢ ὀρύττω* (E 898)· γαμῶ. (Ὀργώνω, ἀνασκάβω, ψάχνω). Βλ. βινῶ. «Ὀρύττειν πύξ ὁμοῦ καί τό πέος» (Γαμῆστε τη μέ τή γροθιά καί τήν ψωλή — Ἀριστοφάνους, Εἰρήνη).

ὀρχεις (ὁ ὀρχις)· ἀρχίδια. Μεταφορικά ἀνταλλάξιμα: δίδυμοι, κόκκοι (σπόροι), κύαμοι (κουκιά), σφαιρίδια.

(Καί ὄρχηστής, στόν Κύκλωπα του Εὐριπίδη, σέ λογοπαίγνιο μέ τό ὄρχις τις).

ὄρχεῖσθαι· κινεῖσθαι, ἐρεθίζεσθαι. Ὀρχοῦμαι = χορεύω.
ὄρχηστρίς· χορεύτρια τῶν συμποσίων, κατά κανόνα, «εὐγενής» πόρνη (μουσική ἑταῖρα).

ὄρχιδιον· ἀρχιδάκι.

ὄρχιπεδάω-ῶ*· ἀρπάζω τούς ὄρχις. Ὀρχιπέδησας** (χυδαῖα ἔκφραση) = τόν βούτηξε ἀπ' τ' ἀρχίδια. Βλ. ὄρχιπέδη.

ὄρχιπέδη· (κατά τό χειροπέδη) δέσμο στους ὄρχις, καί σεξουαλική ἀνικανότητα, σάν τιμωρία τοῦ ἐπίορκου (πού ὀρκίστηκε πατώντας τούς κομμένους ὄρχις τοῦ θυσιασμένου ζώου), ἀμπόδεμα.

ὄρχιπέδω* (καί ὄρχιπεδῶν ἔλκω)· στραμπουλάω τούς ὄρχις τοῦ συζύγου μου. Ἡ ἀπαγόρευση αὐτῆς τῆς πράξης ἔμπαινε ὄρος στά γαμήλια συμβόλαια.

ὄρχοτομῶ, ὄρχοτομία· εὐνουχιζῶ, εὐνουχισμός (μέ ἐκτομή). Βλ. εὐνοῦχος.

ὄσχεος, ὄσχη, ὄσχεον, ὄσχεα ἢ ὄσχεα*· ἀρχίδια. Μεταφορικά ἀνταλλάξιμα: βαλλάντια, παρσύππια, τό τῶν διδύμων ἀγγεῖον. Ὀσχεά = ἀρχιδόσακος. Ὀσχίς = ὄρχις. (Ἔτυμ. περσική ἢ ἀπό τό σχεῖν = κρατῶ).

οὔθαρ, τοῦ οὔθατος (ποιητική ἔκφραση)· γυναικεῖο στήθος. Ὑπουθατίας = μωρό πού βυζαίνει.

οὔρά*· πέος. (Οὔρά).

οὔράνη· δοχεῖο νυκτός (βλ. ἀμῖς).

οὔρέω-ῶ· οὔρῶ, χύνω, γονιμοποιῶ (βλ. ὀμείχω καί σπερμοποιῶ). Παροιμιώδης φράση τῶν ἀρχαίων: πάω νά ποτίσω τό σαλιγκάρι = πάω νά οὔρήσω. (Ἔτυμ. ξενική).

οὔρημα· οὔρον.

οὔρησις· οὔρησις.

οὔρητήρ, οὔρητίς· δοχείο νυκτός.

οὔρητιάω· κατουριέμαι (ἔχω ἀνάγκη νά οὔρησω).

οὔρητικός· διουρητικός.

οὔρον· σπέρμα, χύσι. (Οὔρο).

ὄφρις*· (στήν ἀργκό) ἀνίκανος, αὐτός πού δέν τοῦ σηκώνεται. (Ἔτυμ. προελληνική).

ὄφω· συνουσιάζομαι σέ τελετή ἱεροῦ γάμου ἢ, γενικά, μέ ἰέρειαν. Προέρχεται ἴσως ἀπό τόν ὄφιν μέ τή μορφή τοῦ ὁποίου ὁ θεός συνουσιάζοταν μέ ἄτεχνες γυναῖκες στό ναό, κατά τόν ὕπνο τους, ἢ ἀπό τό ὄπιώ = παντρεύομαι καί συνουσιάζομαι νόμιμα, ἀλλά καί ἐκπορνεύομαι, στήν ἀττική διάλεκτο.

ὄχεύω**· ἐπιβαίνω στό θηλυκό (προκειμένου γιά ἐπιβήτορα ἵππο, ἢ ἄλλο ζῶο) καί (γιά τόν ἄνθρωπο) βατεύω, καθαλάω ἢ γαμῶ. (Ὀχεῖα = ζῶα ἐπιβήτορες). (Ἔτυμ. ἀνεξιχνίαστη, ἴσως παράγωγο τοῦ ἔχω, ὄχημα).

ὄχευτής*· ἐπιβήτωρ, γαμιᾶς.

ὄχευτικός*· ἐν στίσει, ἔτομος γιά καθάλημα. Ὁ Θεόφραστος στήν Ἱστορία τῶν φυτῶν ἀναφέρει φυτά πού ἔχουν τάς ὄχευτικές δυνάμεις νά δώσουν στόν ἄνδρα μέχρι 70 συνουσίες, ἔτσι πού οἱ ἐπιβήτορες καταλήγουν νά χύνουν αἷμα (ἀποκρίνεσθαι).

π

παγκρατιάζω*· επιδίδομαι σέ ὄργια παρά φύσιν. (Άσχοῦμαι στό παγκράτιο, εἶδος πάλης).

παθητιῶ*· συνουσιάζομαι ὁμοφυλοφιλικά.

παθικεύομαι**· γαμιέμαι ὁμοφυλοφιλικά.

παθικός**· παθητικός ὁμοφυλόφιλος, πούστης ξεφωνημένος (στήν ἀλεξανδρινή ἐποχή κυρίως). Βλ. Ἀδαμάντιου Φυσιογνωμικά: «Εἶναι πίο εὐκολο νά κρύψεις πέντε ἐλέφαντες κάτω ἀπ' τή μασχάλη σου παρά ἓναν παθικό». (Ἔτυμ. πάθος).

πάθος· πάθος ἐρωτικό – συχνά μέ τήν ὁμοφυλοφική ἔννοια.

παιδάριον· ἀγοράκι, κοριτσάκι, γκομενάκι, νεαρός σκλάβος.

παιδαρίσκος (χαϊδευτικά)· «μπόμπιρας» (γιά κάποιον πού εἶναι ἤδη ἔφηβος).

παιδεραστής· καί κύδων* (ἀπό τούς μινωικούς Κύδωνες πού ἀντέδρασαν στόν ὑπερπληθυσμό τοῦ νησιοῦ καταφεύγοντες στήν ὁμοφυλοφιλία), παιδέρων, παιδομανής, παιδοπίπης*, παιδοφθόρος* (βαρύτερη ἔκφραση), παιδόφιλος, φιλέφηβος, φιλοβούπαις*, φιλομεῖραξ, φιλομειράκιος (τοῦ ἀρέσουν τά μικρά ἀγόρια), φιλόπαις. Τό ρῆμα: παιδεραστῶ.

παιδεραστία· οἱ παιδεραστές προτιμοῦσαν τόν ὄρο παιδικός ἔρας (ἀλλά οἱ φυσιολογικοί Ἕλληνες, στόν ὄρο παιδεραστία, ἔβαζαν μαζί μέ τούς ἐνεργητικούς καί

- τούς παθητικούς). Βλ. ἀπογυναίκωσις, γυναικεία νόσος, θήλεια νόσος, γυναικισμός, θήλυσμα, θηλυτής, θηλυπρέπεια, θρύψις* (ζωή μαλακωμένη, μαλθακή).
- παιδεραστρία (καί ὄχι παιδεράστρια)· θηλυκό τοῦ παιδεραστής, γυναίκα πού τῆς ἀρέσουν τά νεαρά (μᾶλλον) κορίτσια, ἀλλά ἴσως καί τά ἀγόρια.
- παιδέρωσ (μᾶλλον ὄρος τῆς καθωσπρεπικῆς μέσης γλώσσας τῆς ἀστικῆς τάξης)· παιδεραστής, καί τό κόκκιννο φτιασίδι (πού συνήθιζαν νά βάζουν στό πρόσωπο οἱ κίναϊδοι).
- παιδιά· παίγνιο, παιδικό παιχνίδι, παιχνίδι γενικῶς.
- παιδικά (τά)· α. (στόν πληθ. καί, σπανιότερα, παιδικόν) οἱ ἐρώμενοι νεαροί (παθητικοί, στήν ὁμοφυλοφιλική σχέση) πού ἦταν ἀντικείμενο τοῦ ἔρωτα ἑνός μεγαλύτερου ἐραστοῦ. β. ὁ παιδικός ἔρωσ (βλ. λέξη). γ. παιδικά λένε καί τά σχετικά ποιήματα (π.χ. τοῦ Στράτωνα).
- παιδικός ἔρωσ· ἡ προτίμηση στά ἀγόρια. Στήν εὐγενῆ παιδεραστία, ὁ ἐραστής ἦταν συνήθως μεσήλικας καί ὁ ἐρώμενος γύρω στά 16 μέ 18. (Μέχρι ὀκτώ καί εἴκοσι ἐτῶν δεῖν συνέχειν τούς ἐρωμένους = μέχρι εἴκοσι ὀκτώ χρονῶν πρέπει νά τόν κρατάει τόν ἐρωμένο του — ὁ ἐραστής. Βλ. Ἀθήναιου Δειπνοσοφισταί). Στά ἀνδρικά πορνεία, τοῦ παιδικοῦ ἔρωτος, τ' ἀγόρια δούλευαν ἀπό 12 χρονῶν.
- παιδίον· παιδί καί τῶν δύο φύλων, κάτω τῶν 7 ἐτῶν. Ἄτροπάμπαις, γιά τά παιδιά 12 ἐτῶν στή Σπάρτη.
- παιδισκάριον· κοριτσακι σκλάβα, μικρούλα πόρνη, πορνίδιον. Οὕτως ἢ ἄλλως οἱ πόρνες καί τά πορνίδια ἦταν σκλάβες.
- παιδισκεῖον· πορνεῖο μέ μικρούλες σκλάβες πορνίδια.

- παιδίσκη· κοριτσάκι, υπηρέτρια και νεαρή πόρνη.
 παιδίσκος*· ἔφηβος, γκόμενος παιδεραστή, πουστάκι,
 ἴσως και νεαρός πόρνος.
 παιδόθεν, παιδιόθεν· ἀπό μικρό παιδί.
 παιδοκόραξ*· παιδεραστής, κυνηγός ἀγοριῶν.
 παιδομανῶ· και παιδοπάσχω, παιδοφιλῶ, παιδοφθορῶ*,
 παιδοτριβῶ (ρήματα γιά τόν παιδεραστή).
 παιδόπαις· ἐγγόνι (τοῦ παιδός ὁ παῖς).
 παιδοπίπης*· διαφθορέας ἀνηλίκων (ἀπό τό ρ. ὀπιπεύω
 = μπανίζω, παρακολουθῶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς, κατα-
 σκοπεύω).
 παιδοποιῶ· τεκνοποιῶ.
 παιδοσπορῶ· γονιμοποιῶ.
 παιδοτρίβης, παιδοτριβῶ· παιδεραστής, παιδεραστῶ.
 (Γυμναστής, γυμνάζω). Ὁ Ἀριστοφάνης στίς *Νεφέ-*
λες συνιστᾶ στούς νεαρούς πού θά συχνάζουν στίς πα-
 λαῖστρες νά ἔχουν, ὅπως τά παλιά χρόνια, στήθος λι-
 παρόν, χροιάν λευκήν, ἄμους μεγάλους, τή γλῶσσα
 κοντή, πυγῆν μεγάλην, κόσθην μικράν. Αὐτό πού μέ-
 τραγε, γιά τόν παιδοτρίβη και τούς ἄλλους παιδερ-
 αστές πού περιεργάζονταν τούς γυμναζόμενους νέους,
 ἦταν ἡ πυγή (τά ὀπίσθια) και ὄχι ἡ κόσθη (τό πέος),
 βλ. λέξεις. Θά πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι στούς αἰσθη-
 τικούς κανόνες τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων (και ὄχι μόνο
 τῶν Ἀθηναίων) ἐπιβαλλόταν τό μικρό και τρυφερό
 —κόσμο— πέος. Αὐτό τό βλέπουμε και στά ἀγάλμα-
 τα, πού ἦταν, κατά κανόνα, ἐφήβων και κοσμοῦσαν
 τούς ναούς. Οἱ ὑπερτροφικοί φαλλοί πού βλέπουμε
 στίς ἀγγειογραφίες εἶναι μονίμως Σατύρων και πα-
 ρουσιάζονται μέ τήν ἴδια σκωπτική διάθεση πού περι-
 φέρονταν οἱ φαλλοί στίς Διονυσιακές γιορτές.

παιδοῦσα· ἔγκυος, ἢ τέκνα ἔχουσα ἢ ἢ ἐν γαστρὶ ἔχουσα.
 παιδοφθορία· ἀποπλάνηση ἀνηλίκου, ἀσέλγεια (καὶ ποιητικότερα) ὕβρις.

παιδοφθόρος· καὶ λύκος*, παιδοκόραξ* (βλ. λέξεις).

παιδοφιλέω-ῶ, παιδοφίλης, παιδόφιλος· μοῦ ἀρέσουν τ' ἀγόρια, παιδεραστής.

παίδωσις· υἱοθέτηση.

παίζω· τσιλιμπουρδίζω. (Παίζω, παίζω μουσικά ὄργανα, παίζω στὰ ζάρια, ἀστειεύομαι, χλευάζω). Βλ. παίστης = μουσικός, παίκτης = παίκτης στὰ ζάρια, παίστρα = καζίνο.

παίκτης· παίκτης τυχερῶν παιχιδιῶν, ὅπως τὰ ζάρια (στὰ καζίνα τῆς ἐποχῆς). Βλ. παίστρα = καζίνο, καλοπαίκτης = ἀκροβάτης, παίκτηρα ἢ παίστρια = χορεύτρια, ἀκροβάτις.

παῖς· παιδί (τέκνο), ἀγόρι (συχνότερα ἀπὸ κορίτσι), κορίτσι, νεαρός ἢ νεαρά, γκόμενος παιδεραστῆ, καὶ (στὴν ἀττική διάλεκτο) νεαρός σκλάβος (ἢ νεαρή σκλάβη). Βλ. βούπαις* = παῖδρος (δηλαδή βουδαλόπαιδο). Ἡ λέξη παῖς ὑποδηλώνει ιδιαίτερα τὴν ἐφηβική ἡλικία (τόν ἔφηβον καί, προκειμένου γιά κορίτσι, τὴν παιδά κόρη). Βλ. παίδων παῖδες = ἀπόγονοι, ἐγγόνια. (Ἔτυμ. ἀνήκει σέ μιά οἰκογένεια λέξεων πού ἔχουν τὴν ἔννοια τοῦ μικροῦ ἢ τοῦ σύντομου, π.χ. παῦρος).

παίστης· μουσικός (συμπαίστης καὶ συμπαίστρια = οἱ μουσικοὶ πού τόν συνοδεύουν). (Ἔτυμ. παίζω).

παίστρα ἢ παίστρα· τόπος ὅπου παίζονταν τυχερά παιχνίδια, ὅπως τὰ ζάρια, μπορούμε νά ποῦμε τό καζίνο τῆς ἐποχῆς. Οἱ «παίστρας» αὐτές βρισκόνταν σέ κακόφημες συνοικίες —ἢ δημιουργοῦσαν τέτοιες συνοι-

κίες— πού ἄνθιζαν σέ ἀπόμακρες, ἐρημικές περιοχές (σέ σκίρα γῆ, βλ. λέξη) ἴσως ὄχι μακριά ἀπό τό λιμάνι (προκειμένου γιά τήν Ἀττική, κοντά στόν Πειραιᾶ), ἂν κρίνουμε ἀπό τό γεγονός ὅτι ἐκεῖ σύχναζαν κυρίως λιμενεργάτες καί φορτοεκφορτωτές (οἱ προὔνεικοι, οἱ χαμάληδες τῆς ἐποχῆς, βλ. λέξη) πού εἶχαν καί τή φήμη κωλομπαῶ. Ἐκεῖ σύχναζαν, φυσικά, καί τά μαθητοῦδια (βλ. Ἡρώνδα, Διδάσκαλος). Οἱ σκασιάρχες τρέχαν στήν παίστρα καί τά παιδιά τῶν καλῶν οἰκογενειῶν στήν παλαιίστρα.

παλλακεία· ἡ συζυγική ζωή, χωρίς γάμο, μέ ἄνδρα, ἐπί πληρωμῇ συνήθως.

παλλακεύομαι τινά· διατηρῶ παλλακίδα.

παλλακεύω τινί· εἶμαι παλλακίδα κάποιου.

παλλακή, παλλακίς· μή νόμιμη σύζυγος, σπιτωμένη γκόμενα, ἑταῖρα ἐπισκέπτρια («call-girl» θά λέγαμε σήμερα). (Πιθανή ἔτυμ. πῶλος, βλ. λέξη).

παλλάκιον, παλλακίδιον· χαιδευτικό τῆς παλλακίδος («μειράκιον»).

παλλακίνος· παιδί παλλακίδας (κατά συνέπεια, νόθο).

Βλ. ἐκπαλλακίδιοι.

πάλλαξ ἢ πάλληξ· νεαρά, νεαρός στιβαρός (βούπαις, βλ. λέξη). Παράγωγο στά νεοελληνικά: παλικάρι.

πάνδημος· προσωνομία τῆς Ἀφροδίτης (προστάτιδος τῶν ἱεροδούλων οἱ ὁποῖες ἦταν στήν ὑπηρεσία ὄλων).

πανδοκεῖον· πανδοχεῖο, κατά κανόνα, πορνικόν.

πανδοκεύς, πανδοκεύτρια· ξενοδόχος, ξενοδόχα (πανδοχείου) καί κατ' ἐπέκτασιν πορνοβοσκός.

πανδοχεῖον· ξενοδοχεῖο (συχνά μέ κόρεις = κοριοῦς, ὅπως μαθαίνουμε ἀπό τόν Ἀριστοφάνη).

πανδοχεύς· ξενοδόχος.

πάππας· μπαμπάς (οικειότερη έκφραση από πατήρ). Συναντάται μόνο στην κλητική: πάππα. Υποκοριστικά: παππίας, παππίδιον, παπύς. Στους αλεξανδρινούς χρόνους: πάπας.

πάππος· παππούς. Οί πρόγονοι: πρόπαππος και επίπαππος για τον πατέρα του προπάππου.

παρακούω· κρυφακούω.

παρακλαυσίθυρον· οί σερενάτες πού ἔκαναν οί ἄνδρες, ἰδιαίτερα μέ τήν εὐκαιρία τῶν διονυσιακῶν κώμων —δηλαδή στό καρναβάλι τῆς ἐποχῆς— μπροστά στήν πόρτα τῆς ἀγαπημένης τους: «Ἄνοιξε νά μπῶ κ.λπ.». Δεδομένου ὅμως ὅτι ἡ θύρα ἦταν συνώνυμο τοῦ χύστου (τοῦ αἰδοίου), μπορεῖ κανεῖς νά ὑποθέσει ὅτι ὀρισμένα ἀπ' αὐτά τά μελοποιημένα παρακάλια δέν ἀπέφευγαν τό λογοπαίγνιο. (Βλ. *Κύκλωπα* τοῦ Εὐριπίδη: «θύραν τίς οἶξει μοι;» Μ' ἄλλα λόγια, «ποιά τρυπούλα θά μοῦ ἀνοιξε νά μπῶ;»). (Ἔτυμ. παρά - θύρα - κλαίω ἢ κλάω).

Ἐνα τέτοιο παρακλαυσίθυρον, ἴσως τραγουδισμένο σκωπτικά, μέ ὑπόκρουση πού νά θυμίζει καί νά σατιρίζει τίς θηλυπρεπεῖς ἀνατολίτικες μελωδίες πού εἶχαν εἰσβάλει στήν Ἀθήνα, μάς δίνει ὁ Ἀριστοφάνης στίς Ἐκκλησιάζουσες. Τραγουδαίει ὁ Νεανίας:

Κατέβα αγαπούλα, σέ περιμένω,
στό κατώφλι σου εἶμαι καί τραγουδῶ,
Μέ βλέπεις παραπονεμένο,
κατέβα, τήν πόρτα σου νά δῶ.

Ἄνοιξε, ἄνοιξε,
μόνο μιά στιγμῆ,
ξεροστάλιασα,
ἔπεσα στή γῆ

ἄνοιξον τήνδε (τήν θύραν)
εἰ δέ μή,

καταπεσῶν κείσομαι.

καί τό χῶμα ἀγκάλιασα.

Ἄνοιξε, μ' ἔπιασε ζαλάδα,
ἄνοιξε, ἄλλο δέν μπορῶ.

Ἄνοιξε, ἄνοιξε μιά χαραμάδα
καί μέσα σου ἄσε με νά μπῶ,
νά σέ φιλῶ, νά σέ χαιδεύω
μέ τά μπουτάκια σου νά τσακωθῶ,
στήν ἀγκαλιά σου νά παλεύω
μέ τά στηθάκια σου τά δύο.

Ἄμάν, Ἀφροδίτη, ἄπονη θεά,
ἄμάν, γιατί τέτοιο μοῦ ἔβαλες νταλκά;

Κι ἐσύ Ἔρωτα, Θεούλη,
πές σ' αὐτό τό καθημενούλι
πές του νά τρέξει νά βιαστεῖ
καί στό κρεβάτι μου νά μπεῖ.

Πές της νά μή μέ παιδεύει ἄλλο
Πές της μονάχα ἐκείνη ἀγαπῶ
Μπρός στό μαράζι μου τό μεγάλο
Εἶναι λίγα τά λόγια πού θά πῶ.

Ἄνοιξε, ἀγάπη μου, ἡμαρτον πιά,

Ἄνοιξε καί πάρε με ἀγκαλιά!

Γιά σένα ἔχω βάσανο μεγάλο
γιά σένα ἔχω πόνο στήν καρδιά.

Χρυσάφι μου, στολίδι μου,

Ἔγνοια μου καί μέλημα,

τῆς Ἀφροδίτης γέννημα,

τῆς Μούσας μέλισσα,

τῶν Χαρίτων θρέμμα,

τῆς ἡδονῆς εἰδωλο!

Ἄνοιξε καί πάρε με ἀγκαλιά

γιά σένα ἔχω πόνο στήν καρδιά.

Ἄλλ' ἐν τῷ σῶ
βούλομ' ἐγώ κόλπῳ,
πληκτιζεσθαι μετά
τῆς σῆς πυγῆς.

ἄνοιξον, ἀσπάζου με,
διά τοι σέ πόνοικς ἔχω.

παράνυμφος· προξενητής (καί νυμφαγωγός, βλ. λέξη).

παρατετιλμένος, η, ον· αποτριχωμένο αἰδοῖο, πρωκτός – στους κίναιδους. Οἱ πόρνες ἦταν κατά κανόνα αποτριχωμένες. Βλ. παραγγελία σέ ματρώνα πορνείου τῆς Μυτιλήνης: «Νά εἶναι φρεσκοξυρισμένες, πλυμένες καί παρφουμαρισμένες ἀπό τά πόδια μέχρι τό κεφάλι» (P. Louÿs, *Les Chansons de Bilitis*, ἄν φυσικά αὐτοί οἱ στίχοι δέν εἶναι ἐντελῶς φανταστικοί). Τό ἀντίθετο τοῦ δασύπρωκτος.

παρατίλλω (τίλλω)· αποτριχῶνω.

παράτιλσις· αποτρίχωση, ἀποψίλωση.

παρατίλτρια· αποτριχώτρια, σκλάβω πού αποτριχώνει τήν κυρά της.

πάρδαλις· πάνθηρας ἢ λεοπάρδαλις, καί παρατσούκλι πόρνης ἢ ἑταίρας.

παρδόκας**· πορδαῶς, κλανιάρης.

παρθενίας· γιός νεαρῆς παλλακίδας.

παρθένιος ἀνήρ· αὐτός πού παντρεύτηκε παρθένα.

παρθενοπίπης*· μπανιστηριτζῆς νεαρῶν κοριτσιῶν.

παρθένος· νεαρή παρθένα, κόρη (ἄγαμος), συνεσταλμένος ἄνδρας. (Ἐνίστε, κόρη ὀφθαλμοῦ). Ὑποπάρθενος = μισοπαρθένα, κορίτσι πού πηγαίνει μέ ἄνδρες χωρίς νά εἶναι ἑταῖρα. Νόθον παρθένευμα = νόθος γιός κοριτσιοῦ. Διαπαρθένευσις = διακόρευση. Ἡ παρθενία ἢ τά παρθένια = ἡ παρθενιά. (Ἐτυμ. μᾶλλον πελασγική).

παρθενῶν· τά διαμερίσματα τῶν κοριτσιῶν.

παροψίς*· σεξουαλικό ὄρεκτικό. Γυναικεῖες ἐρωτικές παροψίδες γιά φιλά καί χάρδια: χελιάκια, θυζάρια, κωλαράκια κ.λπ. – Ἀνδρικές παροψίδες γιά τή γυναῖκα: οἱ νόστιμοι νεαροί. Παροψίς = ἀλμυρό ὄρεκτικόν. Βλ. φίλημα.

πάστας (ὁ)· ἰδιοκτήτης (π.χ. σκλάβου). (Ἐτυμ. παρίσταμαι).

- παστάς (ἦ): πρόδομος, γάμος, καί (στήν ἀλεξανδρινή ἐποχή) πατάρι γιά τό γαμήλιο γεῦμα. (Ἔτυμ. παρίσταμαι).
- παστός: νυφικό πέπλο, γάμος, στήν ἀλεξανδρινή ἐποχή. (Παστό ἀλατισμένο). (Ἔτυμ. πάσσω = πασπαλίζω, ἀλατίζω, κεντῶ σέ ὕφασμα).
- πασχητής, πασχητιῶσα**· ἐρωτύλος, νυφομανής, καυλοῦ. Στά μάγκικα ψωλαρπάχτρα, γαμιόλα, στά καλιαρντά πλενομπελές (καυλιάρης), ἀπό τό γαλλικό plein (γεμάτος) καί μπελές (ὄρχις).
- πασχητιάω-ῶ*· ἔχω ὄργασμό, ἠδονίζομαι, χύνω (γιά γυναῖκα καί παθητικό ὁμοφυλόφιλο), ἔχω παρά φύσιν ἐπιθυμίες, θέλω ψωλή. Τά ἀνάλογα, στά σημερινά καλιαρντά: ὑγροτεκνιάζω (χύνω μέ τό τεκνό μου) καί παίρνω (δέχομαι νά τόν πάρω ἢ τόν ἔχω μέσα μου).
- πάσχω· δοκιμάζω μεγάλη εὐχαρίστηση ἢ συναίσθημα ἢ ἠδονή κατά τή συνουσία.
- πατήρ· πατέρας. (Ἔτυμ. προελληνική, κατά μία ἐκδοχή ἀπό τό σπατήρ = σπορεύς).
- πατραλοίας· πατροκτόνος.
- πάταλος* (EK 1020)· πέος. (Παλούκι, καρφί). Βλ. Ἐκκλησιάζουσες: «Ἔδοξε ταῖς γυναῖξιν, ἦν ἀνὴρ νέος νέαν ἐπιθυμῆ, μή σποδεῖν αὐτήν πρὶν ἂν τήν γραῦν προσκρούσῃ πρῶτον. Ἦν δέ μή ἐθέλῃ πρότερον προσκρούει ἀλλ' ἐπιθυμεῖ τῆς νέας, ταῖς πρεσβυτέραις γυναῖξιν ἔστω τόν νέον ἔλκειν ἀνατεῖ λαβομένας τοῦ παττάλους» = σύμφωνα μέ τό Διάταγμα τῶν Γυναικῶν, ἐάν νέος ἄνδρας ἐπιθυμεῖ νέαν, ἀπαγορεύεται νά κουτουπώνει ταύτην πρὶν καταγαμήσει τήν γραῖαν πού ἔχει προτεραιότητα. Ἐάν δέ ἀρνηθεῖ νά τήν καταγαμήσει, καί ἐπιμένει νά ἐπιθυμεῖ τά τῆς νέας,

- οί πρεσβύτερες γυναῖκες δύνανται νά τόν σύρουν μαζί τους ἀρπάζοντάς τον ἀπό τό ἐργαλεῖο του. (Θά σημειώσουμε ὅτι, πρῶτον, ἡ σύνταξη τῶν ἐπίσημων διαταγμάτων ἦταν ἀπλούστερη ἀπό τά λογοτεχνικά κείμενα, καί δεύτερον, τό κωμικό ἀποτέλεσμα διπλασιάζεται ἀπό τή χρησιμοποίηση ἀγοραίων ὄρων μέσα σέ ἐπίσημο ψήφισμα. Βλ. σποδεῖν (κατακαίω καί κουτουπῶνω), προσκρούω (χτυπάω καί καταγαμῶ).
- πέδη, πέδαι· ἄλυσόδεμα (γιά τούς δούλους).
- πεδίον** (Ο 507, Λ 88)· τό αἰδοῖο, ἴσως γιατί «σκάβεται» καί γονιμοποιεῖται. (Χωράφι).
- πέδων· δούλος (βλ. λέξη), γιατί φέρει ἀλυσίδες πού τοῦ δένουν τά πόδια. Βλ. στίγων.
- πεισμάτιον*· ὀμφάλιος λῶρος. (Ἔτυμ. πεῖσμα = κορδόνι).
- πένης· πτωχός, ἄπορος. (Ἔτυμ. πόνος ἢ πένθος ἢ πάσχω).
- πεοθηλασμός (νεότερη λέξη)· βλ. πεολειχία.
- πεολειχία· πεοθηλασμός.
- πεολήκτης· πεογλείφτης.
- πέος· πέος καί (λαϊκότερα) πόσθη, ποσθία, πόσθιον, πέσος. (Πόσθων = νέος μέ ὠραία πόσθη, ψυλαρᾶς). Ἀριστοφανικά μεταφορικά ἀνταλλάγμα: κύων (βλ. κύνα δέρειν δεδαρμένην = νά γδάρεις τή γδαρμένη πούτσα, μέ ἀναφορά στόν ὄλισθο, τό πέτσνο πέος, παραλλάσσοντας μία δημῶδη φράση πού ἔλεγε: χάνεις τόν καιρό σου γδέρνοντας τή γδαρμένη σκύλα), ταῦρος (βλ. Λυσιστράτη: ἀταύρωτη = ἀψῶλη, ἀγάμητη, καί -κατ' ἄλλη ἐρμηνεία- χωρίς ἄνδρα, δεδομένου ὅτι, σέ μία γενικότερη σημαντική, ὁ ταῦρος ὑποδηλώνει τόν ἄνδρα, ἡ βοῦς τή γυναῖκα, καί ὁ μόσχος τό κορίτσι), ὁ ἐρέβινθος, ἡ κριθή, τό κύτταρον (τό πᾶμα τοῦ κουκουναριοῦ πού μοιάζει μέ βάλανο),

- ὁ ἔμβολος (σπιρούνι, ἔμβολο πλοίου), ἡ ἄγκυρα (γιατί τό πέος ἀγκυροβολεῖ στό λυμάνι του), τό ἐρετμόν (κουπί), ἡ κέρκος ἢ οὐρά, τό νεῦρον, ὁ πάτταλος (καρφή), τό ρόπαλον, ἡ σκυτάλη, ἡ κορύνη (μπαστούνι μέ χοντρή «βάλανο» γιά λαβή), ὁ κοντός, τό σχοινίον, ἡ συκῆ, τό δέρμα, τό θρίον (φύλλον συκῆς, πού σάν δέρμα περιτυλίγει τή βάλανο καί τήν κάνει ντολμά, βλ. ἀποθριάζειν). Ἡ συκιά καί τά σῦκα ἔχουν προσφέρει πολλά μεταφορικά ἀνταλλάγματα στό σεξουαλικό λεξιλόγιο, ἀνδρικό καί γυναικεῖο, καί δέν ἀποκλείεται ἡ χρήση τοῦ φύλλου συκῆς, δηλαδή τοῦ θρίου, ἀπό τούς ζωγράφους καί γλύπτες γιά τήν κάλυψη τῶν γυμνῶν σωμάτων νά ἔχει ἕναν συμβολικό μέν, ἀποκαλυπτικό δέ, χαρακτήρα. (Ἔτυμ. σανσκριτική).
- πεοῖδης καί πεῶδης (χαιδευτικές λέξεις τῶν ἑταίρων καί τῶν κιναιδῶν γιά τούς ἐραστές τους)· ἄνδρας μέ μεγάλο πέος ἢ μέ λίαν φουσκωμένο πέος. (Ἔτυμ. ἀπό τό πέος καί οἰδέω-ῶ = φουσκώνω).
- πέπειρος, πέπειρα· ὤρμος, ἔμπειρος (πέπειρα γυνή, σέ ἀντίθεση μέ τήν ἄγουρη, στιφρή, βλ. λέξη). (Ἔτυμ. πειρα).
- πέπων*· θηλυπρεπής. (Πεπόνι, ὤρμος).
- πέρδῃσις· πορδή.
- πέρδομαι (ὄρος μᾶλλον χυδαῖος, ἀλλά ὄχι πρόστυχος)· ἀφήνω πορδή, κλάνω. Συχνότεροι τύποι: καταπέρδομαι (ἐναντίον κάποιου, τόν κλάνω), ἀποπέρδομαι, προσπέρδομαι (οἱ προθέσεις χρησιμοποιοῦνται, ὅπως γίνεται συχνά, γιά νά δοθεῖ μεγαλύτερη ἔμφαση στή λέξη). Βλ. ὑποπέρδομαι. Πιθανολογεῖται ὅτι ἡ πέρδικα (πέρδιξ) πῆρε τ' ὄνομά της ἀπό τόν κρότο πού κάνει ὅταν πετάει.

περιβαρίδες· κομφά γυναικεῖα παπούτσια (μοντελάκι ἐμπνευσμένο ἀπό αἰγυπτιακό πλοῖο). Οἱ Ἑλληνίδες, ὡς γνωστόν, φοροῦσαν ξυλοπάπουτσα (τσόκαρα) στίς κατώτερες τάξεις, σανδάλια ἢ σαμβάλια (στήν ἰωνική διάλεκτο) στίς ἀνώτερες, πού τά περισσότερα ἦταν μέ ξύλινη πατοῦσα καί δέρμα γιά τά δεσίματα. Τ' ἀνδρικά ὑποδήματα ἦταν λίγο ὡς πολύ τυποποιημένα, τά γυναικεῖα ὁμως καί ἀκολουθοῦσαν τή μόδα καί βρίσκονταν σέ πολύ μεγαλύτερη ποικιλία μοντέλων. Οἱ διαφορές ἦταν στήν ποιότητα τοῦ δέρματος, στή μάρκα τοῦ ὑποδηματοποιοῦ (σκυτεῖς, πίσυγγος), στό σχέδιο καί τό χρῶμα. Ἐλάχιστες πληροφορίες ὑπάρχουν γιά τό πῶς ἦταν αὐτά τά παπούτσια. Τά πῖό ξακουστά φαίνεται πῶς ἦταν τά περσικά σανδάλια (βλ. λέξη). (Ἐτυμ. περί καί *bāris* = ἕνα αἰγυπτιακό πλοῖο).

Ἀπό τό μονόπρακτο (μυμιάμβο) τοῦ Ἡρώνδα *Σκυτεῖς*, πού περιγράφει τήν ἐπίσκεψη δύο γυναικῶν σ' ἕνα παπουτσαδικο, μαθαίνουμε τουλάχιστον τά ὀνόματα τῶν διαφόρων παπουτσιῶν. Ἡ σκηνή διαδραματίζεται τον 3ο αἰῶνα π.Χ. στήν Ἔφεσο, πράγμα πού ἐξηγεῖ τό ἰωνικό ἴδιωμα τοῦ ἀρχαίου κειμένου.

ΣΚΥΤΕΥΣ: Κατέβασε ὅλα τά κουτιά, Πίστε [τ' ὄνομα τοῦ δούλου πού ἔχει στό μαγαζί] καί φέρ' τα δῶ. Περάστε, κυρίες μου, κοιτάξτε κι ἐξετάστε τα, ἔχουν ἀπ' ὅλα: σικυῶνια ἀπό τή Σικυῶνα, ἀμβρακίδια ἀπό τήν Ἥπειρο, σέ κίτρινο καναρινί (νοσσίδες), ἄξυλα (λεῖαι), σέ πράσινο παπαγαλί (ψιττάκια), παντόφλες (κανναβίσκα), γοβάκια πολυτελείας (βαυκίδες), κομφά ἐπιμήκη (βλαῦται), ἰωνικά, μποτίνια τῆς μόδας (ἀμφίσφαιρα), παντόφλες (νυκτιπήδηκες), ντεκολτέ (ἀχροσφύρια), σέ κόκκινο ἀστακοῦ

(καρκίνια), κλασικά σανδάλια (σάμβαλα), ἀργεῖα ἀπό τό Ἄργος, σέ κόκκινο τῆς φωτιᾶς (κοκκίδες), νεανίες (ἔφηβους), ἐλαφρά γιά πορείες (διάβαθρα). Ὅριστε, πέστε μου τί τραβάει ἡ ψυχὴ σας, νά δοῦμε τό πάθος τῆς γυναίκας γιά τὰ δερμάτινα εἶδη! (καί αἰσχρό ὑπονοούμενο: ὄλισθος).

ΠΕΛΑΤΙΣΣΑ: Αὐτό τό ζευγάρι (ζευγος) πού ἔπιασες τελευταῖο, πόσο κάνει (κόσου χρειζεις); Ἀλλά μή μᾶς ταραξεῖς μέ καμιὰ βροντερή τιμή γιατί θά μᾶς κάνεις νά τραποῦμε σέ φυγή (τρέψης εἰς φυγήν).

ΣΚΥΤΕΥΣ: Μιά μνᾶ κοστίζει αὐτό τό ζευγάρι, μαντάμ. (Γύναι, μῆς μνῆς ἐστὶν ἄξιον τοῦτο τό ζευγος).

Ὁ Σκυτεύς ζήτησε γιά ἓνα ζευγάρι παπούτσια μία μνᾶ αἰγυπτιακή, δηλαδή 80 ἀθηναϊκές δραχμές, ἀλλά τελικά, καί ὕστερα ἀπό κάποια χαιδολογήματα μέ τή νόστιμη πελάτισσα, τῆς τ' ἄφησε μισοτιμῆς. Παρά ταῦτα, τὰ παπούτσια ἦταν πανάκριβα στήν ἀρχαιότητα. Ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι καί 50 μόνο χρόνια πρὶν, στήν Ἑλλάδα, τὰ παπούτσια κόστιζαν ἓνα ἢ καί δύο μηνιάτικα.

περιβαίνειν* (Λ 979): περιτυλίγω τό πέος μέ τούς μηρούς μου (ἀνεβαίνω καβάλα στόν ἄνδρα – ὄρος ἰπασίας, στάση συνουσίας). Βλ. Λυσιστράτη, Περὶ τὴν ψωλὴν περιβῆναι. Βλ. ἀναβαίνειν γυναῖκα.

περιβασῶ*: περιπατητική, καλντεριμιτζοῦ (Ἀφροδίτης προσωμμῆς, βλ. λέξη).

περιζώννυσθαι ἄνδρα: στάση συνουσίας μέ τὴ γυναῖκα καβάλα στόν ἄνδρα.

περιλαλέω-ῶ*: αἰδοιογλείφω. (Φλυαρῶ γιά τὰ πάντα, σάν μιά γλωσσού). Βλ. αἰδοιολείφω*, αἰδοιολείχω. (Ἡ φλυαρία εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ συνηθισμένα μεταφορι-

κά ανταλλάξιμα τῆς αἰδοιολεϊχίας. Σήμερα θά λέγαμε, πάει ροδάκι ἢ γλῶσσα του).

περίνεος, περίνεον, περίναιον, περίνος, περίνα· θά λέγαμε ὁ καβάλος — γιά τήν ἀκρίβεια, τό μέρος τοῦ σώματος ἀνάμεσα στόν πρωκτό καί στούς ὄρχεις καί, κατ' ἐπέκταση, τά γεννητικά ὄργανα τοῦ ἀνδρα. Βλ. τίς διαφορες ἐρμηνεῖες τῆς λέξης ἀπό τόν Ἡσύχιο: «οἱ μὲν τό αἰδοῖον, οἱ δέ τόν καυλόν, ἢ τῶν διδύμων δέρμα, ἤγουν ὁ ταῦρος» = «ἄλλοι ὀνομάζουσι ἔτσι τό μουνί, ἄλλοι τό καυλί ἢ τό δέρμα τῶν ἀρχιδιῶν, ἐν πάσῃ περιπτώσει, πρόκειται γιά τό σύνολο τοῦ καβάλου». Ὁ Ἡσύχιος χρησιμοποιεῖ τρεῖς λέξεις τῆς ἀργκό, καυλός, δίδυμοι, ταῦρος, βλ. λέξεις. Στα καλιαρντά φεγιντερόζα (παρμένο ἀπό το γαλλικό: *feuille de rose*. (Ἐτυμ. περί καί ἰνάω = ἀδειάζω, ἀπό τή λειτουργία τοῦ πρωκτοῦ).

περίπολις· ἡ πόρνη πού τριγυρνάει ἀπό πόλη σέ πόλη. Βλ. δωδεκαμήχανος.

περιτομή· τό ρῆμα περι-τέμνω εἶναι παλαιό, ἀλλά ὁ ὅρος περιτομή συναντᾶται κυρίως στή Βίβλο. Ἴσως γιὰτί ἡ περιτομή δέν ἦταν ἐλληνική συνήθεια. Οἱ Ἕλληνες περιφρονοῦσαν τούς λειπόδερμους (βλ. λέξη).

περσικά· τά περσικά σανδάλια τῶν γυναικῶν, γνωστά καί ἀπό τήν παροικιῶδη φράση τῆς Λυσιστράτης: Οὐ πρός τόν ὄροφον ἀντενω τά περσικά = δέν θά σηκῶνω τά περσικά (σανδάλια) ψηλά νά κοιτοῦν τό ταβάκι (= δέν θά γαμιέμαι). Λέγεται ὅτι οἱ γυναῖκες συνουσιάζονταν χωρίς νά βγάζουν τά σανδάλια τους. Τά περσικά ἦταν τῆς περσικῆς μόδας τήν ἐποχή τῆς Λυσιστράτης. Φαίνεται ὅτι ἡ μὲν παροικιῶδης φράση

ἦταν σέ κοινή χρήση, ἡ δέ συνήθεια θά ἦταν μόνο πορνική ἢ, τουλάχιστον, ἐξωσυζυγική. Εἰκάζεται ὅτι καί οἱ ἄνδρες δέν ἔβγαζαν τά σανδάλια τους σ' αὐτές τίς ἀσκήσεις.

πηδάω*· πηδάω, μέ τή σεξουαλική σημασία. (Πηδῶ).

πήδημα*· πήδημα, μέ τή σεξουαλική σημασία. (Πήδημα, χτύπος καρδιάς). Παράγωγα: νυκτιπήδηκες = εἰδικές παντόφλες γιά τή νύχτα (γιατί πηδάς στίς παντόφλες σου), εἰσπηδησιῶν = διαρρήκτης (γιατί πηδαίει μέσα στήν αὐλή τοῦ σπιτιοῦ, ἀπό τόν ἐξωτερικό τοῖχο).

πίθος· πρωκτός. (Πιθάρι, γιά κρασί κυρίως, τό ἀντίστοιχο τοῦ σημερινοῦ βαρελιοῦ). Πιθοίγια = ἡ ἐορτή τοῦ ἀνοίγματος τῶν πίθων τοῦ νέου κρασιοῦ – τήν 1η μέρα τῶν Ἀνθεστηρίων (Φλεβάρη).

πίττα ἢ πίσσα**· ναυτικό μεταφορικό ἀνταλλάξιμο γιά τό μουνί (γιατί ἔχει τοῦφα μαύρη σάν τήν πίσσα), δανεισμένο ἀπό τό καλαφάτισμα τῶν πλοίων μέ πίσσα.

πλεκοῦν**, σπλεκοῦν**, σπλέκωμα**· γαμήσι. Παράγωγα: διεσπλεκωμένη, κατασπλεκῶσαι, κατελάσαι, ὅλες ἀρκετά πρόστυχες καί συνάμα εὐφάνταστες ἐκφράσεις γιά τήν ἴδια πράξη: σφιχτογαμημένη, καταγαμήθηκε, καταπλακώθηκε.

πλεκῶ**· γαμῶ.

πλόκος· πλεξοῦδα, στεφάνι (γυφλάντα) στά μαλλιά (πού φοροῦσαν οἱ γυναῖκες, ἰδιαίτερα τῆς Λέσβου, καί οἱ κίναδοι).

ποθεινός, ποθεινή· ποθητός, ποθητή.

πόθος· πόθος, ἀλλά κυρίως σεξουαλικός πόθος. Βλ. Βατράχους τοῦ Ἀριστοφάνη: –Πόθος γυναικός; –Οὐχί. –Ἄλλά παιδός; –Οὐχί. –Ἄλλ' ἀνδρός;

πολυγαμία· πολυγαμία (όχι ελληνική συνήθεια).

πολυγυνία· τό νά 'χεις πολλές γυναίκες στό σπίτι γιά τό κρεβάτι. Συχνά ἀδελφές συνουσιάζονταν μέ τόν ἴδιο ἄνδρα.

ποππύζω, ποππυσμός· κάνω, μέ τό στόμα, τό χαρακτηριστικό ἤχο τοῦ φιλοῦ, γιά νά μιμηθῶ τό φιλί ἢ γιά νά φωνάζω κάποιον. Ἡ συνήθεια ἔχει διατηρηθεῖ στήν Ἰσπανία, ὅπου φωνάζουν τό γκαρσόνι μέ τόν ἤχο φιλοῦ. Ποππυσμός· εἶναι καί κέλευσμα τοῦ καβαλάρη γιά τό ἄλογο (βλ. Ξενοφῶντα Ἴππικόν).

πόρδων· ὁ κλανιάς.

πορνεία· πορνεία (ἐπίσης μοιχεία καί σχέσεις χριστιανῶν μέ εἰδωλολάτρες).

πορνεῖον· δημόσιο καί ἰδιωτικό (μέ ἰδιοκτησία ἢ ἀπλή δι-εὐθύνη τοῦ πορνοβοσκοῦ), γυναικεῖο κυρίως (ἀλλά καί ἀνδρικό, κιναιδων), τοῦ ὁποῖου οἱ τρόφιμοι ἦταν σχεδόν ἀποκλειστικά σκλάβες, ἀπελεύθερες γυναῖκες ἢ ξένες (καί στά ἀνδρικά, σκλαβάκια). Τό πορνικόν τέλος ἦταν σημαντικότερο ἔσοδο τοῦ δημόσιου ταμείου. Τά πορνεῖα τῆς Ἀθήνας βρισκόνταν ἐκτός πόλεως, ἐκεῖ πού τέλειωνε ὁ Κεραμεικός καί ἄρχιζαν τά στρατιωτικά νεκροταφεῖα. Ἐκεῖ δηλαδή πού τά ἐγκατέστησε ὁ Σόλων, ὁ ὁποῖος ἔκανε γι' αὐτά εἰδική νομοθεσία. Τό πορνικόν μίσθωμα ἦταν ἀπό ἕναν ὄβολο (γιά τίς πόρνες τοῦ δρόμου) μέχρι 3 ὄβλους (στά ἀξιοπρεπή πορνεῖα). Οἱ παλλακίδες (πού ἐπισκέπτονταν τά σπίτια, ὅπως τά call-girls καί τά escort-girls σήμερα) εἶχαν καλύτερη ἀμοιβή, γύρω στίς 2 δραχμές, ὅσο καί οἱ καλές αὐλητρίδες. Ὑπῆρχε τιμᾶριθμος καί νόμος πού ἀπαγόρευε τήν... αἰσχροκέρδεια. Εἶναι δύσκολο νά ὑπολογίσει κανεῖς σέ

τί ἀντιστοιχοῦν σήμερα αὐτές οἱ ταρίφες. Πάντως, ἡ ἀμοιβή τοῦ πολίτη-δικαστῆ καί τό ἐργατικό μεροκάματο ἦταν 3 ὀβολοί. Ἐάν ἡ ἀρχαία δραχμή (βλ. λέξη) ἦταν ἀξίας περίπου 20.000 σημερινῶν δραχμῶν (ἔτος 1999 μ.Χ.), τό πορνικόν μίσθωμα κυμαίνονταν ἀπό 5.000 ὡς 10.000 σημερινές δραχμές. Στά καλλιαρντά, πορνεῖο = καιιάδας καί πορνεῖο μέ ἀγόρια = βατικανό.

πορνεύτρια· πόρνη.

πορνεύω· ζῶ στήν πορνεία (γιά γυναῖκες καί ἄνδρες).

πόρνη· ἀπό τό ρ. πέρνημι (ἐξάγομαι καί πουλιέμαι, π.χ. ὡς δούλη). Ἄλλωστε ὅλες οἱ πόρνες ἦταν σκλάβες ἢ ἀπελευθέρους. Καί οἱ μὲν καί οἱ δέ ἀνήκαν σέ κάποιον ὁ ὁποῖος τίς ἐκμεταλλεῦόταν. Μπορεῖ νά ὑποθέσει κανεῖς ὅτι, σέ μεγάλες πόλεις μέ σημαντική ἐμπορική, ναυτιλιακή καί τουριστική κίνηση, ὅπως ἡ Ἀθήνα, ὁ Πειραιᾶς καί ἡ Κόρινθος, ὑπῆρχε πλῆθος ἀπό πορνεία καί —χιλιάδες— πόρνες. Ξακουστές ἦταν καί οἱ πόρνες τῆς Μυτιλήνης, οἱ ὁποῖες ἐβγαῖναν πρῶι-πρῶι στό λιμάνι, μόλις μάθαιναν ὅτι καταφτάνουν πλοῖα — ὅπως γινόταν στίς μέρες μας μέ τόν 6ο Στόλο. Φοροῦσαν σφιχτά λινά φορέματα, πολλά στολίδια καί ζῶνες μέ ἐπιγραφή-πρόσκληση γιά ἔρωτα, π.χ. «Ἀγάπα με αἰώνια. Ἄλλά μή στεναχωρηθεῖς ἂν σέ ἀπατάω τρεῖς φορές τῆ μέρα». Ἐτσι μπορεῖ νά ὑπολογίσει κανεῖς καί πόσους πελάτες εἶχε μιά Μυτιληνιά πόρνη τῆς ἐποχῆς. Οἱ στρατοί στίς ἐκστρατεῖες κουβαλοῦσαν μαζί μέ τά τρόφιμα καί σύνταγμα ὀλόκληρο ἀπό πόρνες (βλ. Κύρου Ἀνάβασιν τοῦ Ξενοφώντα). Ὅταν ὁ Ἀλέξανδρος κατέλαβε τῆ Δαμασκί, βρῆκε 329 πόρνες στήν ἀκολουθία τοῦ Δαρείου, πού

ἤξεραν ὅλες νά παίζουν μουσική. Ἄλλά ἄς μὴν πᾶμε πολὺ πίσω. Μέχρι πρότινος ὅλοι οἱ στρατοὶ κάναν τὰ ἴδια. Ὁ ἑλληνικὸς στρατός, κατὰ τὴν προέλασή του πρὸς τὴν Ἄγκυρα τὸ 1922, κουβαλοῦσε μαζί του τὰ τροχόσπιτα μὲ τίς «ιερόδουλες».

Δρομάς = πουτάνα τοῦ δρόμου (βλ. λέξη). Δεικτηριάς = ἀρτίστα τοῦ παλκοσένικου ἐκδιδόμενη (βλ. λέξη). Βλ. παλλακίς καὶ ἑταίρα.

πορνίδιον· ἡ πολὺ νεαρή πόρνη. Τὰ πορνεία ἦταν γεμάτα ἀπὸ κοριτσάκια μόλις 10 ἐτῶν (σκλάβες φυσικά).

πορνικός· π.χ. πορνικὸν τέλος (φόροι), πορνικὸν μίσθωμα (ταρίφα), πορνικὸν διάγραμμα (κατάστιχο τῶν δηλωμένων πορνῶν), πορνικὴ ἐμπολή (κέρδος, τὰ κέρδη τοῦ πορνείου).

πορνοδοσκός (ὁ, ἡ)· ἰδιοκτῆτης ἢ διευθυντὴς πορνείου (ματρῶνα, μαστρωπός κ.λπ.). Οἱ πορνοδοσκοὶ ἦταν συχνά κίναϊδοι.

πορνογράφος· ὁ γράφων γιὰ τὴν πορνεία ἢ γράφων πορνικά, μὲ πορνικὴ γλῶσσα.

πορνοδιδάσκαλος· ματρῶνα καὶ πάτρωνας. (Πάτρων ἦταν ὁ προστάτης, μάτρυλλος ὁ πορνοδοσκός, μάτρυλλα ἡ ματρῶνα).

πόρνος· ἄνδρας πού ἐκπορνεύεται ἢ ζεῖ στή λαγνεία. Ἡ ἀνδρική πορνεία δέν ἐδιώκετο, ἀλλὰ δέν εἶχε φυσικά καλὴ φήμη στήν κοινωνία. Ἀπαγορευόταν στὸν Ἀθηναῖο πόρνο νά ἐκλεγεῖ ἄρχοντας ἢ σέ ὅποιοδήποτε δημόσιο ἀξίωμα, ἢ νά πλησιάζει βωμό.

πορνοτελώνης· ἔφορος γιὰ τὰ πορνεία.

πορνότριψ*, πορνοκόπος*· μπουρδελιάρης.

πορνοτρόφος· αὐτός πού διατηρεῖ (καὶ ἐχμεταλλεύεται) πόρνη.

- πορνοφίλας· αὐτός πού ἔχει προτίμηση στίς πόρνες.
- πόσθη*· πέος, χρυσίον (χαϊδευτικό, «τό χρυσοῦλι»), πόσθιον*, σάθη* (μαλαπέρδα), σαῦρα, σαύρη, ροδοδάκτυλος, κόκκος (ρώγα), ἡ δαγύς* (κέρινη κούκλα), ποσθαλίσκος* (μέγεθος μικρότερο ἀπό τοῦ ἐνήλικου ἄνδρα), ἀνδροπαθής καί ἀνδρoσάθων* (μέ σάθη* πραγματικοῦ ἄνδρα, πουτσαράς) ἢ σάθων* (μέ βαρβάτη σάθη), ἦδη.
- πόσθων* (χαϊδευτικό μᾶλλον)· βαρβάτος νέος μέ μεγάλη, χοντρή πόσθη* ἢ ἀκροβυστία (βάλανο).
- πόσις· ὁ σύζυγος, ὁ κύρης, ὁ κύριος τοῦ σπιτιοῦ. (Ἀπό τήν Ἰνδοευρωπαϊκή ρίζα *rot- πού δηλώνει τήν ἰσχύ, τήν ἐξουσία, λατιν. rot-estas).
- προαγωγός (ἦ)· ἡ ἐκμαυλίστρια.
- πρόθυρον*· αἰδοῖο. (Ἡ ἐξώπορτα τοῦ σπιτιοῦ). Βλ. θύρα, πύλη.
- προϊκτης· γόης. (Φτωχός, ζητιάνος, βωμολόχος, τσαρλατάνος).
- προῖξ· προῖκα (ἀρχικά προσφερόμενη, ὄχι ἀναγκαστική, διαφοροποιημένη ἀπό τή φερνή, βλ. λέξη).
- προκρούειν** (ΕΚ 1015-1018)· καταγαμῶ. (Χτυπάω). Βλ. πάτταλος.
- προμνήστρια· προξενήτρα (ἡ ὁποία συχνά ἦταν μαστροπός).
- προπηλακίζω· βρίζω. (Τόν «κυλάω στή λάσπη»). (Ἔτυμ. πηλός = πηλός, λάσπη).
- προσομιλῶ· συνευρίσκομαι, ἔχω (σεξουαλικές) σχέσεις μέ κάποιον (κάποια). Βλ. ὁμιλῶ.
- προσουρῶ· κατουρῶ.
- προτέλεια· τελετή πρό τοῦ γάμου, γεῦμα στό σπίτι τῆς νύφης.

πρότμησις, πρότμητις· ἀφαλός, βλ. ὀμφαλός. (Ἔτυμ. τέμνω).

προύνεικος· κουβαλητής (κατά κανόνα, παιδί πού κουβαλοῦσε τά ψώνια ἐπί πληρωμῇ), παιδί γιά θελήματα καί γιά φιλήματα = χαιδολογήματα – ἐξ οὗ ἡ χρήση τῆς λέξης καί ὡς βρισιά: Πουστάκι! Βλ. παιδαρίων. (Ἔτυμ. πρό-ἐνεῖκαι = φέρω, κουβαλάω στή θέση ἄλλου).

προχῶναι**· λαϊκή, κωμική ἔκφραση, στόν πληθυντικό, γιά τοὺς γλουτούς, κωλομέρια, κώλαρος. (Ἔτυμ. ἀπό συνδυασμό πρωκτός-κοχῶναι*, βλ. λέξεις).

πρωκτίζω, πρωκτιῶ, παραπρωκτιάω-ῶ**· πουστιζω, γαιμέμαι.

πρωκτός**· ὄρος χυδαιο-λαϊκός (τουλάχιστον στοὺς ἀρχαίους χρόνους, ἀπό τόν 5ο αἰῶνα καί ὕστερα). Βλ. πυγή**. Παρατσούκλια: δόθρος**, λάκκος**, κυσός*, τρώγλη*. Βλ. δασύπρωκτος**. Στόν εὐγενέστερο ὄρο κάτω κοιλία περιλαμβάνεται καί ὁ πρωκτός. (Ἔτυμ. μᾶλλον ἀρμενικῆς προέλευσης).

Ἀριστοφανικά μεταφορικά ἀνταλλάξιμα: Ὁ Βάταλος (ἀπό τό ὄνομα γνωστοῦ αὐλητῆ πού ἦταν καί μέγας κίναδος), τό ἔγκυκλον (τό κυκλικό, ἀλλά καί εἶδος γυναικείου φορέματος γύρω ἀπό τοὺς γοφοὺς), ὁ θριγκός (περίβολος, περίκυκλος, περίφραγμα), θυεῖα στρογγύλη (βάζο), θύρα (ἢ πίσω πόρτα, ιδιαίτερα στή λογοπαικτική ἔκφραση δεβαλάνωκε τήν θύραν = σφάλισε τήν πόρτα, δηλαδή τόν πρωκτό, ὅπου τό ρῆμα σχετίζεται μέ τή δυσκοιλιότητα καί, συμπληρωματικά, μέ τή βάλανο τοῦ πέους), πρωκτοπεντητηρίς (ἓνας κῶλος πού βλέπουμε κάθε τέσσερα χρόνια, ἔκφραση γιά τόν κάλλιστον πρωκτόν – σάν νά

λέγαμε κῶλος ὀλυμπιονίκης). Στά σημερινά μάγκικα μολυβήθρα.

πρωκτοσκοπός**· ἐπιθεωρητής κώλων.

πρωκτόσοφος**· εἰδικό στό πύγισμα, βλ. λέξη.

πρωκτοτηρῶ** (I 381)· ἐπιθεωρῶ, μπανίζω κώλους (βλ. ἀναφορά στόν Κλέωνα ἀπό τόν Ἀριστοφάνη, Ἰππῆς).

πτυχή· καί πτυχή τοῦ σώματος, ὅπως ἡ «τρῦπα», τό αἰδοῖο (τῇ χειρὶ τρίβων τὴν ἀναγκαίαν πτυχήν = τῆς ἔβαλα χέρι καί τῇ χάιδεψα ἐκεῖ πού χρειάζεται).

πτύω· φτύνω. Καταπτύω = σέ φτύνω.

πυγαιός**· ὁ σχετικός μέ τά ὀπίσθια.

πύγαρχος ἢ πυγάργος· ὁ ἔχων λευκά ὀπίσθια, ἀσπροκώλης (π.χ. ἡ ἀντιλόπη, διάφορα πουλιά καί ὁ ἄνθρωπος). Κοινὴ λαϊκὴ ἔκφραση ἀπό ἀγοραία ρίζα (πυγῆ).

πυγῆ*· ὁ κῶλος, τά ὀπίσθια, ὁ γλουτός, ὁ πισινός, τά κωλομέρια, βλ. πρωκτός**. (Ἡ λέξη πυγῆ δέν συναντᾶται σέ ποιητικὸ κείμενο, ἐπικό, λυρικό ἢ τραγικό. Θεωρεῖται χυδαία ἀλλὰ ὄχι ἐντελῶς πρόστυχη καί εἶχε εὐρύτατη χρησιμοποίηση, π.χ. πυγολαμπίς = κωλοφωτιά). Στά καλιαρντά: ἡ πουλασαρκουῦ = κωλομέρι (ἀπό πουλί ἢ πουλάρι καί σάρκα), ἡ πούλη = κῶλος, ἡ γλουτοκαρνοῦ = κωλομέρι, ἀπό γλουτός καί κάρνε = κρέας. (Ἔτυμ. ἴσως πύννος = πρωκτός).

πυγηθόν**· πρωκτικό γαμήσι.

πυγίδιον*· κωλαράκι. Ὑπόλισπα πυγίδια = τά καημένα τά καταφαγωμένα κωλαράκια (κοινὴ ἔκφραση γιὰ τοὺς κωπηλάτες τῶν τριήρων). Λίσπος = φθαρμένος, φαγωμένος.

πυγίζω**· γαμῶ ἀπό πίσω, σοδομίζω. Βλ. ἐμπνέω-

- εἰσπνέω (χαριτωμένη ποιητική ἔκφραση), γυναικῶ (τόν κάνω γυναῖκα), κατελαύνω (τόν βάζω ἀπό κάτω), ὀρύσσω ἢ ὀρύττω (διατρυῶ), παιδοτριβῶ.
- πύγισμα**· ἡ πράξη ἀπό πίσω (ἐνεργητική, σοδομισμός).
 Βλ. ἀρρενοκοιτία, ἀρσενοκοιτία, ἀρρενομιξία, κατα-
 πυγοσύνη, πρᾶγμα (πού ἐδῶ σημαίνει ἀνδραγάθημα).
- πυγιστής**· ἐνεργητικός, σοδομιστής, κωλομπαρᾶς.
- πυγοστόλος**· ὁ στολίζων τόν πισινό (ἢ γυναῖκα κυρίως
 στολιζόταν μέ εἰδικές ζῶνες πού ὑπογράμμιζαν τά
 ὀπίσθια).
- πυλεών*· αἰδοῖο. (Πόρτα κάστρου). Βλ. πύλη, θύρα, πρό-
 θυρον, κύσθος.
- πύλη*· αἰδοῖο. (Πύλη τειχῶν, φύλλο πόρτας σπιτιοῦ). Βλ.
 θύρα, πρόθυρον, πυλεών, κύσθος.
- πυνιάζω** ἢ πουνιάζω**· γαμῶ κῶλο. Πρόκειται γιά
 αἰσχρές λαϊκές ἐκφράσεις πού τίς βλέπεις χαραγμέ-
 νες σέ τοίχους, ὅπως αὐτή: «παιδικοῖς χρῆσθαι, πού-
 νιον γάρ ὁ δακτύλιος = μοῦ χρειάζεται παιδικός ἔρωσ,
 γιατί ὁ κῶλος εἶναι πιό σφιχτός». Βλ. σφιγκτήρ δα-
 κτύλιος*.
- πύννος*, πούνιον**· κῶλος (τά κάτω ἄκρα). Βλ. πρω-
 κτός**, πυγή*. (Ἔτυμ. ἴσως πύματος = ὁ τελευ-
 ταῖος, ὁ πρόσφατος, ὁ ἄκραῖος).
- πυξάγαθος· ἀνδρειοκώλης (πού ἀφορᾶ κυρίως στήν
 ἀνδρεία, ἀλλά καί στήν πρωκτική συνουσία).
- πύγων· γενειάδα. Βλ. ὑπήνη.
- πῶλος· ποιητικό γιά παῖς (ἀγόρι καί κορίτσι). Ὅρα πουλά-
 ρι καί πουλί = νεοσσός του πτηνοῦ, τοῦ ὄρνιθος. Στήν
 ἀρχαία ἀργκό ἔχει καί τήν ἔννοια τῆς φοράδας* (παλ-
 λακίδας), βλ. λέξη. Τό πῶλος ἔχει ἐπίσης δώσει καί
 τήν κατάληξη -πουλος στά κύρια ἑλληνικά ἐπώνυμα.

ρ

ράθαπυγίζω· δίνω μιά (μέ τήν παλάμη) στόν πισινό.
(Έτυμ. ἄθαγος = δυνατός ἤχος, καί πυγίζω, βλ. λέξη).

ράφανιδῶω-ῶ (ράφανίδωσις) (N 1083)· χώνω ἓνα ρε-
πάνι στόν πρωκτό. (Ἡ τιμωρία τῶν μοιχῶν πού
πιάνονταν ἐπ' αὐτοφώρῳ).

ράφανίς· ρεπάνι. Ῥαφανίδιον = ρεπανάκι. (Ῥαφάνη =
ρεπάνι ἢ λάχανο).

ρέγκω· ροχαλίζω.

ρόα· ρόδι, καί ὄξυγλύκεια ρόα (γλυκόξινο ρόδι) = νεαρό-
τατη κοπέλα. Τό ρόδι ἦταν τό συμβολικό τῆς γονι-
μότητας μῆλον (βλ. λέξη) καί ἦταν αὐτό μᾶλλον πού
κρατοῦσαν στό χέρι οἱ διάφορες γλυπτές Ἀφροδίτες.
Τό δέ μῆλον τῆς ἔριδος ἦταν σίγουρα ἓνα ρόδι.

ρόδον*, ρόδωνία*· αἰδοῖο. (Ρόδο, τριανταφυλλιά, ἐνῶ
ρόδωνία εἶναι ἡ γαβάθα καί οἱ μεζέδες οἱ γαρνιρι-
σμένοι μέ ρόδα).

ροδόπυγος*· ὁ μέ ρόδινα κωλομέρια. «Ἄκόμα καί τά
ἴχνη ενός ὠραίου πισινοῦ πάνω στήν ἄμμο μπο-
ροῦσαν νά διεγείρουν ἓναν πυγιστή», βλ. Ἀριστοφά-
νη Νεφέλαι.

ροείδιον ἢ ρούδιον· ἔμμηνα. Βλ. ροῦς.

ῥοική· ἡ γυναίκα πού ἔχει περίοδο.

ῥόπαλον (Λ 553)· ματσούκα, γιά τό χοντρό πέος. (Ῥόπαλο). Συνώνυμα: σκυτάλη, κορύνη, κοντός, κόντιλος. Ῥοπαλισμός = ἡ συνουσία.

ῥούς· ἔμμηνα.

ῥωβίδας· ἑπταετές ἀγόρι, στή Σπάρτη (πρῶτο σχολικό ἔτος).

σ

σαβακός, σαβακή· γυναίκα μέ δαίμονια θηλυκότητα – μιλώντας για έντυπωσιακή παλλακίδα. (Αυτός πού είναι σέ κακά χάλια, χτυπημένος από τόν κακό δαίμονα Σαβάκτη). Σαβακαί σαλμακίδες = διονυσιακές (δαμονισμένες) παλλακίδες. (Έτυμ. από τόν Φρύγιο θεό Σαβάσιο).

σαβαρίχης** (ή), σμαρίχη**· τό αἰδοῖο τῆς γυναίκας. Βλ. σάραβος. (Έτυμ. ἄγνωστη).

σαγηνεύω· τοῦ ρίχνω δίχτυα, τόν πιάνω στά δίχτυα μου. (Σαγήνη = μεγάλο δίχτυ γιά τό περικύκλωμα τῶν ψαριῶν).

σάγος· μάλλινη στρατιωτική χλαίνη.

σάθη, σάνιον ἢ σάννιον*· «οὐρά», δηλαδή βαρβᾶτο πέος (ἀπό τό ρ. σαίνω = κουνάω τήν οὐρά μου). Βλ. ἵππος*, ταῦρος*, κύων*, πού ὅλα σημαίνουν πόσθη, πέος, στήν ἀρχαία σεξουαλική ἀργκό. Στά καλιαρντά: ψωλάρα, λάρα, σαρμέλα ἢ, σερμέλα, σαρμελιά ἢ σερμελιά.

σάθων*· βαρβᾶτος νέος (ἔχει ὠραῖο πέος), ἀνδρσάθων*.

σάκαν*· γυναικεῖο αἰδοῖο, ὄρχις.

σάκανδρος**· (Λ 824)· μουνί. (Σάκος πού φέρει ἄνδρα).

σακκινόσυκοι*· ἄνδρες μέ ἀρχίδια σάν σῦκα.

- σάκκιον (απτ.), σάκιον*· ἀρχιδάκι. (Μικρός σάκος).
 σακκογενειοτρόφος· μέ μεγάλη γενειάδα.
 σάκκος*· ὄρχις, αἰδοῖο. (Ἵφασμα, παλτό ἀπό μαλλί
 προβάτου – βλ. σάγος = σάκος). Συχνά θά βροῦμε
 στήν ἀγοραία γλῶσσα τόν ἴδιο ἐκφραστικό ὄρο γιά
 τό γυναικεῖο αἰδοῖο καί γιά τόν ὄρχι, βλ. σῦκο. Στά
 καλιαρντά φλοκοντορβάρες = ἀρχίδια (ἀπό τόν
 ντορβά = σάκος). (Ἔτυμ. σημιτική).
 σαλάκων*· ὁ κουνῶν τοῦς γοφοῦς στό περπάτημα – ὁ κα-
 μπόσος καί ὁ θηλυπρεπής. Στά καλιαρντά κωλοκάνα
 ἢ κωλιάνα, ἀπό τόν κῶλο καί τά κανιά (τοῦς μηρούς
 πού πολυκουνῶνται). Τά κανιά εἶναι ἡ ἀρχαία λέξη
 κάννα (ὑποκ.: καννίον) = καλάμι. (Ἔτυμ. σαλεύω).
 σαλακωνεύομαι, σαλακωνίζω, σαλεύομαι, σαλαγέω*·
 περπατάω κουνώντας πέρα-δῶθε τόν κῶλο μου.
 (Κάνω τόν καμπόσο).
 σαλμακίς· παλλακίς.
 σάλος· κούνημα.
 σαπρίας*· νεανίας. (Νέκταρ μέ ἄρωμα λουλουδιοῦ, σάν
 τό παλιό κρασί).
 σαπροφαγέω-ω· τρώω βρομιές (μέ τό γλείψιμο τοῦ
 αἰδοῖου καί, ἀσφαλῶς, καί τοῦ πρωκτοῦ).
 σάραβος**· μουνί. (Ἔτυμ. σάρων, βλ. λέξη).
 σαρδανάφαλλος· γελωτοποιός στίς φαλλικές γιορτές.
 σάρων**· μουνί. (Λάγνος). (Ἔτυμ. σεσηρῶς = χάσκων).
 Σάτυρος, Σάτυροι· ἡ γνωστή παρέα τοῦ Διόνυσου, καί
 Σάτυρος (μέ τή σημερινή ἔννοια). Ἐπίσης, σατυρί-
 σκος καί σατυρίδιον. Σατύρα = παλλακίδα, ἑταίρα.
 Σατύρια = διάφορα ἀφροδισιακά φυτά. Σατυρίασις
 = ἀφροδίσιο νόσημα. Ὄνόματα μυθολογικῶν Σατύ-
 ρων: Δόφιος (μαλακίζόμενος, ἐκ τοῦ δέφεσθαι, βλ.

δέφω), Ψωλός (μέ γυμνή τή βάλανο), Τερπέκελος (πού μαλακίζει τή μαλαπέρδα του ἢ πού χύνει μέ τήν ἴσχυρία του), Πέων, Πόσθων (ὁ πουτσαράς), Στύων (ὁ ἐν στύσει), Φλεβοδόκος (ὁ ἐπιδεικνύων τή «φλέβα» του, βλ. φλέψ), Φλέβιπος ἢ Φλέπιος (ὁ μέ ἀλογόπουτσα), Στύσιπος ἢ Στύσιπος (ὁ μέ ἀλογόπουτσα ἐν στύσει) κ.ἄ.

σαυλόσμαι-οὔμαι περπατάω ἢ χορεύω μέ (ἀργές) ἀβρές κινήσεις τοῦ κώλου μου (εἶναι τά κουνήματα τῶν παλλακίδων καί τῶν κιναιίδων). Ἐκφραση λαϊκή, ἀγοραία. (Π.χ. γιά τήν ἑταίρα σαῦλα βαίνειν = περπατάει σεινάμενη-κουνάμενη, σαυλούμενη ἴδρυπαθῶς).
σαυλοπρωκτιάω**· κουνάω τόν κῶλο μου, τά θέλει ὁ κῶλος μου, τό γαμήσι, τίς ἀρρώστιες κ.λπ.

σαῦλος· ἀβρός, τρυφερός, κουνιστός.

σέλινον*· αἰδοῖο. (Σέλινο). Γιά τήν ἀκρίβεια, ὁ τριχωτός χῶρος τοῦ μουνιοῦ.

σιδευνάς*· βλ. ἔφηβος.

σιδεύνης· ἔφηβος 15-16 χρονῶν, στή Σπάρτη.

σιληπορδέω*· κάνω τόν ἔξυπνο, εἶμαι ἀσύσταλος, ὑπερφίαλος, προπετής καί θρασύς, μέ δύο λόγια, «σᾶς κλάνω ὄλους» (ἀβρίνομαι, θρύπτομαι, χλιδῶ = κάνω τόν καμπόσο). Βλ. νεοελληνική λέξη τσιλιμπουρδῶ. (Ἔτυμ. σιλη - ἴσως ἀπό τό Σιληνός - καί πορδή).

σιναμωρέω-ῶ** (N 1076)· καταγαμῶ, «στραπατσάρω» (καταστρέφω, λεηλατῶ, καταβροχθίζω). Σιναμωροῦμαι = καταγαμιέμαι. Σινάμωρος = ὁμοφυλόφιλος. Σιναμωρία, ἡ πράξη. (Ἔτυμ. σίνομαι = βλάπτω, καί μωρός).

σίνδρων· σκλάβος, σπορά σκλάβου. (Πονηρός). (Ἔτυμ. σίνομαι = βλάπτω).

σισύρα· γούνινο παλτό (χλαίνα, τό μάλλινο).

σιφνιάζω· ἀσελγῶ παρά φύσιν, κατά τόν τρόπο τῶν Σιφνίων (λέγεται γιά τόν παθητικό ὁμοφυλόφιλο καί, ἰδιαίτερα, γιά τόν πρωκτικό ἀννανισμό). Παιζῶ αἰσθησιακή, ἀσιατική μουσική (βλ. χιάζειν γιά διεξοδική ἀνάλυση τοῦ ὄρου).

σίφων· πέος. (Σωλήνας). Ἡ λέξη προέρχεται ἀπό τήν ἀπορρόφηση κρασιοῦ ρουφώντας μέ σίφωνα, πού θυμίζει τόν πεοθηλασμό.

σκαλαθύρματα**, σκαλαθυρμάτια**· τρῦπες μικρῶν παιδιῶν (αἰδοῖα ἤ πρωκτοί).

σκαλαθύρω**· γαμῶ. (Σκαλιζῶ). Βλ. βινῶ.

σκαλαθύρων*, σκαλεύων*· ἀκολασταίνων, ἐφαψίας παιδοφίλης, κωλομπαραῶς, ὁ χαιδολογῶν τά ἀνήλικα.

σκαλεύω** (ΕΚ 601)· γαμῶ. (Σκαλιζῶ, ἀνασκαλεύω). Βλ. Ἀριστοφάνη, Εἰρήνη: σκαλεύοντ' ἀνθρακας. Βλ. βινῶ.

σκάλλω· πασπατεύω, χαιδεύω, ψαύω, χώνω τό χέρι μου. (Σκάβω, σκαλιζῶ).

σκαρδαμυκτέω· (τῆς, τοῦ) κλείνω τό μάτι. Σκαρδαμυκτής = ὁ κλείνων τό μάτι. Ἀσκαρδαμυκτί = μέ σταθερό βλέμμα. (Ἄγνωστη ρίζα).

Σκεβλύας· Σκιᾶς, Ὀμπρέλας (ὄνομα-παρατσούκλι Σκύθη χωροφύλακα, ἀπό τόν Ἀριστοφάνη, πού ὅμως θά ἦτανε ὄρος τῆς πιάτσας).

σκέλος, σκέλη, σκέλεα· κνήμη, μπούτια (βλ. Ἡρώνδα Ζηλότυπος: «τά σκέλεα κινεῖν»).

σκιᾶς (ῆ)· ὀμπρέλα.

σκιμαλιζῶ*· βάζω κωλοδάχτυλο, ἀννανίζω πρωκτό (ἀπό τό κωλοδάχτυλο στίς κότες γιά νά δεῖς ἂν ἔχουν αὐγό, βλ. σκίμαλλος), κάνω αἰσχρή χειρονομία μέ

τό μεσαῖο δάχτυλο («ἄει γαμήσου!»). Ἐπίσης: σιφνιάζω, καταδακτυλίζω**, σκινθαρίζω*, σκανθαρίζω*.

σκίμαλλος· τό μεσαῖο δάχτυλο.

σκίμπους-ποδος, σκιμπόδιον, σκιμποδίσκος· «στά τέσσερα», τρόπος συνουσίας – ἡ γυναῖκα στά γόνατα καί στούς ἀγκῶνες. (Σκίμπους = ἀνάκλιντρο). σκινδακίζω**· «πλακώνω» (πέφτω ἀπάνω σέ κάποιον νά τόν γαμήσω).

σκίνδαρος· ὄνειρώξη. Πρόκειται προφανῶς γιά ὄνειρώξη ὁμοφυλοφίλων, κιναιίδου ἢ ἀλφηστου, βλ. λέξεις. (Ἔτυμ. ἀπό τό ψάρι σκινιδάριον ἢ κιναιίδος – *labrus cineadus*).

σκινθαρίζω, σκανθαρίζω· ξύνω τή μύτη μου.

σκινθίζω, σκινδαρεύω*· χαϊδεύω πισινό.

σκιραφεῖον ἢ σκιράφιον· λέσχη τυχερῶν παιχιδιῶν, λέσχη ζαριουῦ (τό καζίνο τῆς ἐποχῆς). (Ἔτυμ. ἀπό τό Σκίρον = κακόφημη συνοικία τῆς Ἀθήνας γνωστή γιά τά μπουρδέλα της καί τίς λέσχες ζαριουῦ. ἢ Τρούμπα τῆς ἐποχῆς).

σκιραφευτής ἢ σκιρευτής· ζαριπαίκτης (κατά τό χαρτοπαίκτης).

σκίραφος· τό «χωνί» μέσα στό ὁποῖο κουνούσαν τά ζάρια, ἢ «ζαρικλεψία» (κατά τό χαρτοκλεψία), καί ἀπάτη, ἀπατεώνας, ζαρικλέφτης, ἀκόλαστος, μπερμπάντης κ.λπ.

Σκίρον ἢ Σκίρον· κακόφημη συνοικία ἀνάμεσα στήν Ἀθήνα καί τόν Πειραιᾶ (πιθανόν στό σημερινό Γκάζι, ἂν ὄχι στό Νέο Φάληρο, ὅπου καί ὁ ναός τῆς Σκιαῶδος Ἀθηνᾶς). Ἦταν γνωστή γιά τά καζίνα της, τίς παιστρες ἢ σκιραφεῖα (βλ. λέξεις)

ὅπου ἔπαιζαν ζάρια οἱ παῖχτες (βλ. λέξη). Ἐκεῖ ἀνθοῦσαν ἐπίσης παλκοσένικα μέ ἀκροβάτες (καλοπαῖχτες, βλ. λέξη), ἀκροβάτιδες καί χορεύτριες (παίχτηρες, βλ. λέξη) καί, φυσικά, πολυάριθμα πορνεῖα. Ἐκεῖ σύχναζαν οἱ χαμάληδες τοῦ λυμανιοῦ, οἱ προῦνεικοι (βλ. λέξη), πού εἶχαν καί φήμη κωλομπαρᾶ (παιδοπίπη, βλ. λέξη). Ἐκεῖ σύχναζαν καί οἱ μαθητές πού ἔκαναν σκασιαρχεῖο.

σκίρον (τά σκίρα)· πλατύγυρα ἄσπρα καπέλα πού φοροῦσαν στίς λειτανεῖες τῆς Σκιαδος Ἀθηναῖς (τόν μήνα Ἰούλιο) οἱ ἱερεῖς τῆς Ἀθηναῖς, τοῦ Ποσειδῶνα καί τοῦ Ἡλίου.

σκίρος, σκίρα, σκίρον· ἄγονος τόπος μέ σκίνα καί πέτρες (καί σκῖρον = κρούστα γύρω ἀπό τό τυρί).
Βλ. Σκίρον.

σκόλιον· τραγοῦδι κατ' ἀρχάς αὐτοσχέδιο πού τραγουδοῦσαν (συνήθως στά καπηλειά) οἱ συμπότες, ὁ ἓνας μετά τόν ἄλλον, ἔτσι ὥστε ὁ ἐπόμενος νά εἶναι πάντα ἀπό τήν ἀπέναντι μεριά (ἀντικριστά). Τά σκόλια ἦταν λυρικά, πολιτικά ἢ σατιρικά δίστιχα καί θά τά βροῦμε καί σήμερα σέ πολλά νησιά τῆς Μεσογείου. Στή νεοελληνική λέγονται τραγοῦδια τῆς τάβλας. Ἀλλά πολλοί ἔγραφαν καί ἐρωτικά (διάβαζε σεξουαλικά), κι ἓνας ἀπ' αὐτούς ἦταν ὁ τραγικός ποιητής Μέλητος, γνωστότερος σάν ἓνας ἀπό τούς τριάντα κατηγορούς τοῦ Σωκράτη. (Ἔτυμ. σχολιός = τεθλασμένος, σέ γραμμή ζγκ-ζαγκ).

σκόρδαξ*· παρατσούκλι τοῦ χοροῦ κόρδαξ (βλ. λέξη).
σκορδινάομαι· χασμουριέμαι τεντωνόμενος χωρίς συστολή. (Μέ κάποια ἴσως σχέση μέ τόν σκόρδακα καί τό σκόροδο = σκόρδο. Βλ. λέξεις).

σκόροδον, σκοροδοῦν*· σκόρδο. Ἐκτός ἀπό τό γεγονός ὅτι ἔδιναν σκόρδο στούς πετεινούς, σάν τονωτικό, γιά τίς κοκορομαχίες, ἡ μυρωδιά τοῦ σκόρδου εἶχε τή φήμη ἀφροδισιακοῦ, ἐξ οὗ τό ρῆμα σκοροδοῦν* = συ-
νοουσιάζειν.

σκύζα**· καύλα (βρυσιά ἀπευθυνόμενη σέ γυναῖκα, σκύ-
λα!, ἰδιαίτερα στίς κωμωδίες).

σκυζάω, σκυζᾶν**· «εἶναι σέ σεξουαλική διέγερση, καυ-
λωμένος» (κυρίως γιά σκυλες καί φοραδες, ἀλλά καί
μεγάλη βρυσιά γιά γυναῖκες). Βλ. καπρᾶν, ἀναθιαῖν.
(Ἔτυμ. σκύζομαι = γκρινιάζω).

Σκύθης· τοξότης (ἀστυφύλακας – παρότι σκλαῖβος).
Ἡ λέξη τοξότης εἶχε γίνει συνώνυμο τοῦ κτήνους.
Πολλά τά παρατσούκλια καί τά λογοπαίγνια: π.χ.
ἡ Σκυθῶν ἐρημία (σκυθική ἔρημος) = ἓνα κτῆνος
χωρίς φίλους.

σκύθραξ**· βλ. μεῖραξ, ἔφηβος.

σκύλαξ*· ἡ στάση τοῦ σώματος ἐκείνου πού γλείφει
κατά τήν αἰδοιολειχία.

σκυρθάλιος*· νεανίσκος. Σκυρθάλια* = τά νεαρούδια,
στή γλῶσσα τῶν παιδεραστῶν.

σκυτάλη* (Α 992)· πέος. (Σκυτάλη).

σκῶμμα· σαρκασμός, εἰρωνεία, κοροϊδία, καλαμπούρι
(ρ. σκῶπτω, ἐπιθ. σκωπτικός).

σκῶρ (τό), γεν. τοῦ σκατός (Β 146)· κόπρανο, σκατό.

σκωραμῖς· σκατοδοχεῖο, τό ἀποχωρητήριο. Βλ. Ἄριστο-
φάνη Ἐκκλησιάζουσαι, σκωραμῖς κωμωδική = (οἱ
κωμωδιογράφοι) ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτῶν ἀνθρώπους
εἰσῆγον χέζοντάς τε καί ἕτερα αἰσγρά ποιούντας =
στά ἔργα τους ἔβαζαν ἀνθρώπους νά χέζουν καί νά
κάνουν ἓνα σωρό ἄλλες αἰσχροτήτες.

- σμινδυρίδια· είδος γυναικείων παπουτσιῶν (πού μάλλον πῆραν τό ὄνομα ἀπό τόν ὑποδήματοποιό).
- σμόκορδοι*· τά μεριά (ὀσφύς), ἡ περιφέρεια τῆς γυναί-
κας. (Ἄγνωστη ἐτυμολογία).
- σμοκορδοῦν*· αὐτό πού σέ κάνει νά φαίνεσαι γυναῖκα
(δηλαδή ἡ περιφέρεια).
- σμόρδων*· (κολακευτική, χαϊδευτική προσωνυμία) που-
τσαρᾶς (βλ. μονόμβελος).
- σμορδοῦν*· συνουσιάζειν, γαμῶ. (Ἐτυμ. ἄγνωστη).
- σολοικίζω, σολοικισμός· μιλάω βαρβαρικά, σπασμένα
ἐλληνικά (π.χ. ὅπως οἱ Σκυῖθες ἀστυφύλακες καί οἱ
κάτοικοι τῆς πόλης Σόλοι τῆς Κύπρου, ἀπ' ὅπου
προέρχεται ἡ λέξη).
- σπάδων· εὐνοῦχος, ἀπό τό σπάω καί σπαδίζω (ξεριζώ-
νω). Οἱ ἀποσπάδες = ὄρχεις καί εὐνοῦχοι).
- σπαργάω· φουσκώνω, ἔτοιμος νά ξεχειλίσω (γιά τά
βυζιά, σχετικά μέ τό γάλα τῆς μητέρας). Τό ἴδιο
λέγεται καί μεταφορικά γιά τόν πόθο, τήν ἐρωτική
ἐπιθυμία.
- σπατάγγης*· αἰδοῖο. (Ἀχινός). Βλ. βρύσσοι.
- σπατάλη*· ἡ ζωή τῶν ἀπολαύσεων καί τῆς λαγνείας.
- σπατίλη· κόπρος ἀπό εὐκοιλότητα. (Ἐτυμ. σπάω-τίλη).
- σπατίλουρος*· αὐτός πού ἔχει χεσμένη τήν οὐρά του.
- σπέλεθος**· σκατό, κουράδα.
- σπέρμα· «ἐφήμερον σπέρμα», ἐκπληκτική βρισιά πού
ἐκστόμισε ὁ Σίληνός στόν Μίδα ὅταν ὁ τελευταῖος
τόν ἔπιασε νά κόβει χρυσά μῆλα ἀπό τόν κῆπο του
(στόν ὁποῖο φύτεωναν καί ρόδα μόνα τους, ὡς ἐκ
θαύματος). Στά καλιαρντά τρεμόζουμο, λαχανιαζο-
ζούμι. (Ἐτυμ. σπείρω).
- σπερματίζομαι· μένω ἔγκυος.

- σπερμολόγος· πολυλογᾶς, κουτσομπόλης, σπερμουςυ-
λέκτης (μαζεύει ἀπό δῶ κι ἀπό κει).
- σπερμοποιῶ· χύνω. Βλ. οὐρῶ, ἐκχύω καί ὀμείχω (προ-
στυχότερο τοῦ οὐρῶ).
- σποδῶ** (ΕΚ 1016)· γαμῶ. (Κατακαίω, συντρίβω,
κοπανίζω). Βλ. βινῶ, πάτταλος.
- σπύραθος ἢ σπυράς· κατσικοκούραδο (ἢ κουράδι προ-
βατίνας) σάν βρισιά. Βλ. σφυράς.
- στεγύλλιον*· μαγαζί, οἶκος ἀνοχῆς, πορνεῖο. Βλ. τέ-
γος. (Ἔτυμ. στέγον = στέγη).
- στεγυλλίτις· πόρνη («τρόφιμη» οἴκου ἀνοχῆς).
- στέρνον, στέρνα· στῆθος, στῆθη.
- στηθίον, στηθύνιον· στηθάκι.
- στηθοδεσμίς, στηθόδεσμος· στηθόδεσμος, σουτιέν, βλ.
στροφίον.
- στήνια· ἡ περίοδος 3 ἡμερῶν πρὶν ἀπὸ τῆ γιορτῆ τῶν
Θεσμοφορίων, κατὰ τὴν ὁποία οἱ γυναῖκες ἀντάλλασ-
σαν βρισιές καί χυδαιότητες. (Πρβλ. στηνιῶσαι =
βλασφημῆσαι, λοιδορῆσαι).
- στίγων· δούλος (σημαδεμένος μέ πυρωμένο σίδηρο, στιγ-
ματίας). Βλ. πέδων.
- στιφρός· ντοῦρος, ἄγουρος, σφριγηλός, νέος (ἄγουρο
κορίτσι, παρθένα ἢ ἡμιπαρθένα, βλ. κορίσκη), σέ
ἀντίθεση μέ τίς ὄρμες καί ἔμπειρες γυναῖκες (πέ-
πειραι), παρθένα ἢ ἡμιπαρθένα, σφριγηλός, νεαρός.
- στοματοργός (ὁ, ἡ)*· ὁ (ἡ) ταλαντοῦχος στόν πεοθη-
λασμό. (Ὁ ταλαντοῦχος στό λέγειν). Ὁ Ἄριστοφά-
νης στούς Βατράχους ἀποκαλεῖ τόν Εὐριπίδη στο-
ματοργόν. Βλ. λεσβιάζω.
- στρεβλῶ· (τοῦ) στρίβω (τούς ὄρχεις).
- στροφίον· στηθόδεσμος, βλ. στηθοδεσμίς.

στῦμα· στύση (βλ. συντονία).

στύομαι· ἔχω στύση, στύομαι τριέμβολον = ἔχω στύση
σάν τριπλό ἔμβολο πλοίου (ἢ ἔχω τρεῖς στύσεις).
Στυτικόν = καυλωτικό. Ἄστυτίς = τό μαρούλι (θε-
ωρούμενο ἀντιστυτικό ἀπό τίς ἔμπειρες γυναῖκες).
Ἄστυτος = ἀνίκανος. Ὄνόματα Σατύρων: Στύων,
Στύσιππος. (Ἔτυμ. ἴστημι).

στωμύλος, στωμυλία· πολυλογᾶς, κομπομωρολογία.

στωμύλλομαι· μωρολογῶ. (Ἔτυμ. μᾶλλον ἀπό στόμα).

σύαγρος· αὐτός πού κεῖται ἐπί τοῦ σῦς = καβαλάει
γουρούνα, σκρόφα, πόρνη. Βλ. σῦς.

σύβακα (ἢ σύακα) εὐώδη*· τά ἀφροδίσια (ἢ λαγνεία).
συβάλλας*, σύβας*· ὁ λάγνος, ὁ καταφερτζής στά σύ-
βακα εὐώδη (ἀφροδίσια). Ὄνομα Σατύρου = Σύ-
βας. (Ἔτυμ. σῦς = γουρούνα, σκρόφα, καί βαλλίον
= φαλλός).

Σύβαρις· πόλη τῆς Μεγάλης Ἑλλάδας γνωστή γιά τή
φιλήδονη ζωή τῶν κατοίκων της. Κατά προέκταση,
ἡ λέξη σημαίνει καί χλιδή. Συβαρίτης = ὁ κάτοικος.
Συβαρίζω = ζῶ στή χλιδή, στή μαλθακότητα καί
στήν ἀκολασία. Συβαριασμός = ἡ φιλήδονη ζωή.

σύγγαμος· σύζυγος, καί ὁ μοιραζόμενος μέ ἄλλον μιά
γυναῖκα (ἢ ἡ μοιραζόμενη μέ ἄλλην ἕναν ἄνδρα).

συγγίγνομαι· συνουσιάζομαι (μέ γυναῖκα).

συγγενῶ· συνουσιάζομαι (μέ γυναῖκα μέ σκοπό τήν
ἀναπαραγωγή).

συγκαταδαρθάνω (ΕΚ 611-629)· κοιμᾶμαι μέ κάποιον
(περνᾶω τή νύχτα μέ κάποιον).

συκάζω*· μαζεύω σῦκα, κάνω ἀνακρίσεις (ψάξιμο,
ἔρευνα) γιά συκοφαντία, ἀλλά καί πασπατεύω
(ψαύω) μουνιά. Βλ. συκολογῶ.

συκέα* ἢ συκῆ*: σύκωση τοῦ πρωκτοῦ, καί πέος.

συκιδαφόρος: ὁ ἔχων σύκωση τοῦ πρωκτοῦ.

συκίδιον* πουστάκι.

σύκινος: εὐνοῦχος (ἀπό τό σῦκον, σύμβολο τῶν ὄρχεων καί τοῦ γυναικειοῦ αἰδοίου).

συκολογῶ (E 1348): γαμῶ, φιλάω ἢ γλείφω αἰδοῖα. (Κόβω σῦκο, συλλέγω σῦκα). Βλ. βινῶ. Συκολογῶν = γαμιᾶς, μουνοσυλλέκτης. Στό φινάλε τῆς *Εἰρήνης*, ὁ Τρυγαῖος τραγουδάει:

Οὐκῆσετε γοῦν καλῶς
οὐ πράγματ' ἔχοντες,
ἀλλά συκολογοῦντες.

Καί θά ζήσετε καλά,
χωρίς ἔγνοιες στήν καρδιά
μαζεύοντας γιά προῖκα
τῶν κοριτσιῶν τά «σῦκα».

Ἵμῆν, Ἵμέναι', ᾦ.

Ἄμῆν, Ἵμέναιε!

Ἵμῆν, Ἵμέναι', ᾦ.

Ἵμέναιε, ἀμῆν!

σῦκον*: αἰδοῖο (καί πρωκτός, ἀνδρικός καί γυναικεῖος, ὄρχις, σύκωση πρωκτοῦ, τσίμπλα καί ἴσως αἰμορροῖδες). Τό παραπάνω φινάλε τῆς *Εἰρήνης* συνεχίζει ὁ Χορός:

Τοῦ μέν μέγα καί παχύ,
Τῆς δέ ἡδύ τό σῦκον.

Τοῦ μέν, μεγάλη καί χοντρή
τῆς δέ, γλυκό τό σῦκο.

συλλαμβάνω, σύλληψις: συλλαμβάνω παιδί. Οἱ γυναῖκες καί, ἰδιαίτερα, οἱ πόρνες ἀκολουθοῦσαν πιστά τίς πολλές ὀδηγίες πού κυκλοφοροῦσαν γιά τά ἀντισυλληπτικά μέτρα, ὅπως αὐτές τοῦ Ἀριστοτέλη στήν *Ἱστορία τῶν Ζώων*, πού συμβούλευε ἐπάλειψη μέ λάδι δρυός πρὶν ἀπό τή συνουσία, ἢ τίς συνταγές πού ἀναφέρει ὁ Στράβων γιά τήν εἰσαγωγή στόν κόλπο φαρμάκων ἀπό ρίζες πάνακος σέ σκόνῃ διαλυμένη στό νερό μαζί μέ ρόδι ἀλεσμένο (ἄλλο σεξου-

αλικό σύμβολο), μέ στύψη καί μέ σάρκα σύκου. (Ὁ πάνταξ εἶναι τό γνωστό σήμερα κινέζικο ἀφροδισιακό γκινσένγκ. Παράγωγο, ἤ πανάκεια, θαυματουργό φάρμακο πού γιastreύει ὅλες τίς ἀρρώστιες).

σύμμηρος· μέ σφιχτά μπούτια. (Ἔτυμ. σύν-μηρός).
 συμπλεκτικός· ὁ ἀναφερόμενος σέ ἐρωτικό σύμπλεγμα.
 (Ἔτυμ. πλέκω).

συνακρατιζομαι· συν-προγευματίζω. Καί μέ σεξουαλική σημασία: συν-ουσιάζομαι (π.χ. Ἔλα νά πάρουμε μαζί τό «πρόγευμα»).

σύνειμι· συνουσιάζομαι, κουνιέμαι μαζί. (Συνευρίσκομαι).
 συννήχασθαι*· γαμῶ. (Συν-κολυμβῶ). Βλ. βινῶ.

συνουσία· συνεύρεση, συντροφιά, συνουσία. (Ὁ Ἄλεξις συνιστᾶ στό *Περί συνουσίας περιέργεια*: ξάπλωμα πάνω σέ σπόγγους = σφουγγάρια, ἤ ἀφροδίσιες πέτρες κάτω ἀπό τίς πατοῦσες, καί ἀναφέρει πολλές ἄλλες στυτικές δυνάμεις = ἀφροδισιακά).

συνουσιάζομαι· ὁ ἄνδρας: αἰσχύνω, διακορεύω, διαφθείρω, διαμερίζω, σποδῶ, παγκρατιάζω, ὀχεύω*, βινῶ*, θρώσκω κ.ἄ. Ἡ γυναῖκα: κατάγω μετέωρα, θορίσκομαι (βλ. λέξεις).

συνουσιασμός· σεξουαλική συνουσία.

συνουσιαστής· ὁ μαθητής τοῦ ἐκάστοτε δασκάλου (ὁ κάθε νεαρός Ἀθηναῖος ἐξαρτιόταν ἀπό ἕναν ὠριμότερο δάσκαλο), καί σεξουαλικός ἐταῖρος.

συνταγή· σύνταξη κειμένου, καί ἰατρική συνταγή.

συντονία· στύση, βλ. στῦμα. (Ἔνταση, σέ ὄργανο τοῦ σώματος, ἔντονο τέντωμα).

συρφετός, σύρφαξ· τά λαϊκά στρώματα, ὁ λαουτζίκος.
 (Ἔτυμ. σύρω).

συρφετώδης· λαϊκός, χυδαῖος. (Ἔτυμ. συρφετός).

σῦς (ὄ, ἦ), συός**· σκρόφα, πουτανιάρα. (Γουρούνη – γουρούνα, κάπρος – κάπραινα).

σφάκηλος, σφάκελον· τό μεσαῖο δάχτυλο, καί ἡ ἀντίστοιχη ὑβριστική χειρονομία. Βλ. φάκηλος. (Ἔτυμ. ἴσως ψάκελον = μέγα).

σφιγκτήρ δακτύλιος**, σφιγκτήρ**· ἡ τρῦπα τοῦ πρωκτοῦ, τό νεῦρο πού τήν περιβάλλει, ὁ πρωκτός (βλ. δακτύλιος**).

σφίγκτης**· πούστης, κίναϊδος (βλ. λέξη). (Ἔτυμ. σφίγγω).

σφίγκτρια**· πουτάνα. Μεγαρικάί σφίγγες = πουτάνες τῶν Μεγάρων. Λογοπαίγνιο μέ τίς λέξεις σφίγκτρια καί σφίγγξ, ἴσως μέ ἀναφορά στό γνωστό ἐπεισόδιο (πού λέγεται ὅτι ὀδήγησε στόν Πελοποννησιακό Πόλεμο) σύμφωνα μέ τό ὁποῖο κάποια παλιόπαιδα ἀπό τήν Ἀθήνα, γιά νά διασκεδάσουν, ἀπήγαγαν δύο πόρνες ἀπό τά Μέγαρα, οἱ Μεγαρεῖς ἀπάντησαν ἀπάγοντας δύο ἑταῖρες Ἀθηναῖες, φίλες τῆς Ἀσπασίας, καί ὁ Περικλῆς ἔβγαλε διάταγμα πού ἀπαγόρευε στούς Μεγαρεῖς νά πουλᾶνε τά προϊόντα τους στήν Ἀττική. Τό ἐπεισόδιο διακωμωδεῖ ὁ Ἀριστοφάνης στούς Ἀχαρνῆς. Σημειωτέον ὅτι οἱ Μεγαρεῖς, δωρικῆς καταγωγῆς, ἦταν κατά κανόνα σπαρτιατόφιλοι.

σφριγάω*· ξεχειλίζω ἀπό πόθο καί ἐπιθυμίες.

σφυράς· κατσικοκούραδο (σάν βρισιά). Σφυράδων ἀποκνήσματα = θρύμματα κατσικοκούραδου (βρισιά γιά τούς μικροσκοπικούς στό ἀνάστημα καί ἀσήμαντους, βλ. *Εἰρήνη* τοῦ Ἀριστοφάνη). Βλ. σφύραθος.

σχῆμα· στάση συνουσίας. (Ἐξωτερική ὄψη τοῦ ἀτόμου, φιγοῦρα χοροῦ). Βλ. Ἀφροδίτης τρόποι.

σχοινίον* (Σ 1342)· πέος. (Σκοινί – ἀπό ἴνες καλα-

μιού). Ὁ (πιωμένος) Φιλοκλέων, στίς Σφήκες τοῦ Ἀριστοφάνη, ἀπευθυνόμενος στήν αὐλητρίδα πού ἀπήγαγε ἀπό τό συμπόσιο: Ἀνάβαινε δεῦρο, χρυσομηλολόνηθον, τῇ χειρὶ τουδί λαβομένη τοῦ σχοινίου. Ἔχου. Φυλάττου δ', ὡς σαπρόν τό σχοινίον. Ὅμως γε μέντοι τριβόμενον οὐκ ἄχθεται = (ἀνέβα τό σκαλί, χρυσομυγούλα μου, πλησίασε, πάρε στό χέρι σου αὐτό τό "καλαμάκι". Κράτα το καλά. Ἀλλά μέ προσοχή, γιατί εἶναι σέ κακά χάλια. Ἄν καί, βέβαια, λίγο χαίδεμα δέν θά τοῦ εἶναι δυσάρεστο). (Ἔτυμ. σχοῖνος = βουῖρλο, καλάμι).

σχολαῖος· αὐτός πού εἶναι σέ ἀνάπαυση, πού δέν βιάζεται. Ἄξιζει νά σημειωθεῖ ὅτι στήν ἀρχαιότητα ἡ φοίτηση στό σχολεῖο δέν ἐθεωρεῖτο ἐργασία ἀλλά... διακοπές, ἀνάπαυση, διασκέδαση. Ἄλλωστε δέν ὑπῆρχε ἐλεύθερο Σαββατοκύριακο, ὅπως σήμερα. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐργάζονταν (ὅσοι ἐργάζονταν, ὅπως οἱ κωπηλάτες, οἱ τεχνίτες, οἱ γεωργοί) 7 μέρες τήν ἐβδομάδα. Σχολή ἦταν οἱ μέρες τῶν θρησκευτικῶν γιορτῶν – οἱ ὁποῖες ἦταν πολλές καί, σέ τελευταία ἀνάλυση, ἀντικαθιστοῦσαν τίς ἀργίες τῶν σημερινῶν κοινωνιῶν. (Ἔτυμ. σχολή = σχόλη, ἀνάπαυση).

σωλήν*· πέος (βλ. σίφων).

σῶμα παιδοποιόν· μόριον ἀνδρός γόνιμον.

σωματεμπορέω· κάνω ἐμπόριο σκλάβων (καί, κατ' ἐπέκταση, πορνῶν). Σωμάτιον = σκλάβος.

τ

τᾶλις· ἡ μελλόγαμος παρθένος (πού πρόκειται νά παντρευτεῖ), ἡ κατωνομασμένη τινί (ἢ ἔχουσα ἤδη καπαρωθεῖ ἢ παραχωρηθεῖ σέ κάποιον), ἡ γαμετή (πού πρέπει νά παντρευτεῖ, βλ. λέξη).

ταρταρίζω· τουρτουρίζω. (Ἔτυμ. Τάρταρα).

τατά· μαμάκα, μπαμπάκα. Τέττα = μανούλα.

ταυρίνδα*· φαλλικό (ἀγωνιστικό) παιχνίδι.

ταυρίνη· εἶδος ὑποδήματος ἀπό δέρμα ταύρου (ταυρινάς = ὁ ἀνάλογος παπουτσής).

ταῦρος**· κῶλος (ἢ κῶλαρος, κοχώνη, βλ. λέξη), πέος, τ' ἀχαμνά (βλ. περίνεος), μουνάρα. (Ταῦρος).

Μέ μεγαλύτερη συχνότητα, ἴσως, γιά τό βαρβᾶτο πέος.

τέγος, τέγη*· στέγη, πορνεῖο, «σπίτι», «σπίτια» (μπουρδέλα). Βλ. οὐκήματα, ἐργαστήρια, χαμαιτυπεῖα, στεγύλλιον. (Ἔτυμ. στέγος = στέγη).

τεκνοποιία· σύμφωνα μέ τούς Νόμους τοῦ Σόλωνα, μπορεῖ ἡ γυναῖκα νά ἐνάγει γιά παραμέληση συζυγικῶν καθηκόντων τόν σύζυγο πού ἀρνεῖται τήν τεκνοποιία. Ὄταν δέ πεθαίνει ὁ πατέρας τῆς συζύγου, ὁ Νόμος ἀπαιτεῖ ἀπό τόν σύζυγο συνουσία τρεῖς φορές τό μήνα (γιά λόγους κληρονομικούς).

τέρπομαι· ἔχω εὐχαρίστηση, ἥδονή.

τερψιεπής· βλ. τράμις.

τήθη ἢ τηθή· γιαγιά (παιδική περισσότερο ἔκφραση γιά πραγματική γιαγιά ἢ γιά σεβάσματα γερόντισσα). Τηθαλαδοῦς = μεγαλωμένος ἀπό τή γιαγιά του, δηλαδή μαλθακός, χαλασμένο παιδί. Προτήθη = προγιαγιά.

τήθης· (μᾶλλον) θεῖος.

τηθίς καί θίθη· θεία.

τιθήνη· τροφός, παραμάννα.

τίκτω· γεννάω.

τιλάω-ῶ· ἀποπατῶ, ἔχω διάρροια.

τίλλω· μαδῶ, ἀποτριχώνω. Παρατετιλμένη = μαδημένη, ξυρισμένη ἀπό πάνω ὡς κάτω (ὅπως συνήθιζαν οἱ πόρνες καί οἱ παλλακίδες). Παρατίλτρια = σκλάβαι πού ἀποτριχώνει τήν κυρά της. Βλ. λέξεις.

τιλος· ὑγρό, διάρροια, νερούλα κόπρανα. (Ἔτυμ. ἄγνωστη).

τίτθη· βυζί, τροφός. Βλ. ἐπιγραφές μέ τή φράση «Τήθη τίτθη» (θεία πού μέ ἀνέθρεψες).

τιτθή· τροφός (ἢ τό στῆθος δίδουσα) καί τιθηνός = ἡ ἀσχολούμενη μέ τήν ὑπόλοιπη ἐπιμέλεια τοῦ μωροῦ. Στή γλώσσα τῶν μικρῶν παιδιῶν, βαῖα (ἢ βάγια).

τιτθίδιον· βυζάκι.

τι-θίον· ὑποκοριστικό τοῦ τίτθη (π.χ. τιθθίον προκύψαν = ξεπρόβαλε βυζάκι). Τιτθίον = τιθθίον (βαρβαρισμός τοῦ Σκύθη, ὁ ὁποῖος δέν μπορεῖ νά προφέρει τό ἑλληνικό θ). Γιά τά τιθθία θά βροῦμε πολλά μεταφορικά ἀνταλλάγματα, πού τά περισσότερα εἶναι δανεισμένα ἀπό φρούτα: μῆλα (ἐννοῶντας τά κυδῶνια), μιμαίκυλα (κούμαρα), κάρυα (καρύδια), κυδῶ-

- να. Ἡ γογγυλὶς ἢ γογγύλη (στρογγυλό ρεπάνι), ἐπίσης συνώνυμο τοῦ τιθίου, ἀνήκει στὰ λαχανικά.
- τι-θολαβέω-ῶ· φουχτώνω, πιάνω, πασπατεύω (τό γυναικεῖο στῆθος, ὅπως πασπατεύω ἓνα πουλερικό, βλ. βλμαῖζω) καί (μέ ἀναφορά σέ μωρά καί μεγάλους) παίρνω στό στόμα μου, πιπιλίζω τή ρῶγα.
- τι-θός· γυναικεῖο στῆθος, ἢ ἄκρη τοῦ στῆθους, βυζί, βυζιά, βυζάκι, ρῶγα καί ρῶγες νεαροῦ ἀγοριοῦ.
- τιτρώσκω*· γαμῶ (τρυπάω, διατρυπάω), καί προκαλῶ ἔκτρωση. (Ἔτυμ. τιτράω = τρυπάω, πληγώνω, τραυματίζω, ἐξ οὗ τραῦμα).
- τιτρωσμός· ἔκτρωση.
- τοιχωρύχος· διαρρήκτης.
- τόλυξ*· αἰδοῖο.
- τομίας, ἐκτομίας, ἐντομίας (ἐντομος)· κομμένος, εὐνοχισμένος, εὐνοῦχος (βλ. λέξη).
- τονθορύζω· μουρμουρίζω (ἐρωτόλογα).
- τράγαινα*· ἔρμαφρόδιτος.
- τραγίζω*· ἀλλάζω φωνή, ὅπως τά ζῶα δέρμα (περνῶ ἀπό τήν παιδική στήν ἀνδρική φωνή), βρομάω τράγο (βρομάω τό δέρμα τοῦ τράγου), ἐνηλικιώνομαι.
- τράμις (ἦ)*, τράμη*· τό ρῆμα (τρῦπα) τοῦ πρωκτοῦ. Διάτραμις (ὁ)** = λισπόπυγος (ὁ)** = ξεκωλιάρης, ξεκωλιασμένος, ξεσκισμένος. Τερπότραμις (ὁ)** = καταγαμημένος. Τερψιεπής = ὁ τοῖς ἀφροδισίοις τερπόμενος. Βλ. περίνεος (καβάλος, πρωκτός) καί εὐρύπρωκτος. (Ἔτυμ. ἴσως τέρπομαι ἢ τετραίνω = διατρυπῶ, ἢ τείρω = φαγώνω ἀπό τό πολύ «τρίψιμο»).
- τράχωμα, τραχώματα· οἱ Ἀθηναῖοι ἔκαναν συχνά τόν ἄρρωστο —μέ τραχώματα— γιά νά πάρουν ἀναβολή ἀπό τό στρατό.

- τρήμα· τρῦπα (βλ. τράμης).
- τρίβω*· τρίβω, χαϊδεύω (βλ. διαφορούμενον παιδοτρίβης).
- τριβάς*· γυναίκα όμοφυλόφιλη, λεσβία.
- τριέμβολος* (O 1256)· πέος μέ τρία ἔμβολα (τριφαλής, ὀρθαγόρας, ψωλός) ἢ πέος μέ τρεῖς ἀπανωτές στύσεις (κολακευτικό τοῦ ἀνδρα μέ βαρβάτο πέος).
- τριόρχης*· (κολακευτικά) ὁ μέ τρία ἀρχίδια, μέγας γαμᾶς. Βλ. βελλούνης.
- τριφάλης ἢ τρίφαλλος*· κολακευτική προσωνομία: μέ βαρβάτο πέος, τρίς-φαλῖς καί τρίς-φαλλός.
- τριώβολον (E 848)· τρεῖς ὀβολοί – ἡ ταρίφα τοῦ (μέσης κατηγορίας) πορνείου. Φαίνεται ὅτι ἡ λέξη τριώβολο ἦταν συνώνυμη τῆς λέξης πορνικόν. Ἡ ἀναφορά βρίσκεται στόν Ἀριστοφάνη καί σέ ἔργο τοῦ Ἀντιφάνη – κωμικοῦ ποιητῆ, ἀρχή 4ου αἰώνα – ἀλλά μάλλον πρόκειται γιά ταρίφα πού διήρκεσε ἐπί ἕναν ἢ δύο αἰῶνες, πράγμα πού δείχνει καί τήν τιμαριθμική σταθερότητα στήν ἀρχαία Ἑλλάδα τῆς κλασικῆς ἐποχῆς. Βλ. στόν Ἀντιφάνη (fr. 300 Kock) μιά ὁμοιοπαθητική φιλοσοφία ζωῆς: «Οἶνω τόν οἶνον, κόπω κόπον, ψόφω τόν ψόφον, τριωβόλω δέ πόρνην, αὐθαδῖαν αὐθαδία, στάσιν στάσει, μάχη μάχην, πόνω πόνον, δίκην δίκη, γυναικί τήν γυναῖκα» (νά διώχνεις τό κρασί μέ τό κρασί, τή γροθιά μέ τή γροθιά, τό θόρυβο μέ τό θόρυβο, τήν πόρνη μέ τήν ταρίφα της, κ.λπ., καί μέ γυναῖκα τή γυναῖκα σου!). Γιά νά συγκρίνουμε τίς τιμές, τρεῖς ὀβολοί ἦταν καί τό μεροκάματο τοῦ δικαστῆ.
- τρύβλιον** (EK 847)· μουνί. (Χύτρα, γαβάθα). Βλ. κύσθος.
- τρυγᾶν*· γαμῶ. (Τρυγῶ). Βλ. βινῶ.

τρυμαλιά**· αἰδοῖο, τρῦπα (καί ἰδιαίτερα ἡ τρῦπα τῆς βελόνας, πού θυμίζει αἰδοῖο). Βλ. ἡ Τρυμαλίτις Ἀφροδίτη. (Ἔτυμ. τρύω = ἐξαντλῶ, χρησιμοποιοῦ κατά κόρον).

τρύπημα** (ΕΚ 624)· τρῦπα, μουνί.

τρύχεσθαι (Ε 989)· τό νά ἀναλώνεσαι, νά ἐξαντλεῖσαι στό σέξ. (Ἔτυμ. τρύχω, προερχόμενο ἀπό τό τρύω = ἐξαντλῶ).

τρώζειν**· συνουσιάζειν, γαμεῖν. (Ἔτυμ. τιτρώσκω = πληγώνω, π.χ. μέ βέλος).

τύλη**· κωλομέρι, κῶλος. (Διόγκωμα, καμπούρα, κάλος, μαξιλάρι).

τύλος, τύλιον**· πέος, πούτσος. (Καμπούρα, κάλος, φούσκωμα). Βλ. στήν νεοελληνική, τόν τυλώνω = τόν φουσκώνω, τόν κάνω καί σκληραίνει. (Ἔτυμ. ἀνεξιχνίαστη).

τυρόκηστις· τρίφτης τῆς κουζίνας συναντώμενος στήν παροικιῶδη φράση Οὐ στήσομαι λέαιν' ἐπί τυροκνήστιδος = δέν θά σοῦ κάτσω (δέν θά σοῦ στηθῶ —ὀκλαδόν— σάν τίς λέαινες στούς τυροτρίφτες). Πρόκειται γιά στάση πορνικῆς συνουσίας. Οἱ τρίφτες τῆς κουζίνας εἶχαν σκαλισμένες λέαινες σέ στάση ὀκλαδόν.

τυρός ὀπίας ἢ ὀπίας τυρός· τυρί μέ ζύμωση ἀπό ὀπόν = χυμό φυτῶν καί δέντρων, εἰδικά δέ ἀπό τό γάλα τῆς συκιάς, πού ἐθεωρεῖτο ἀφροδισιακό.

Υ

ύβάζω*· κάνω έμετό. (Καμπουριάζω, διπλώνομαι στά δυό, βλ. ύβός).

ύβός· καμπούρης. (Έτυμ. άγνωστη).

ύβρις· (ποιητικά) πέος (π.χ. στον Πίνδαρο). ("Υβρις).

ύγρίην· (κατ' εύφημισμόν) ούρο. (Έτυμ. ύγρός).

υίδους, υϊίδους, υϊίδεύς, υίωνός· έγγονός (υίός του υιού). Υίωνή = έγγονή (κόρη του υιού).

υιοθεσία, υιοθέτησις· και τό ρήμα υίοθετῶ, ως παράγωγο του υίοθετος (η, ον) = υιοθετημένος.

υιοκτόνος· ό φονιάς του ίδιου του του γιού.

υιοποιέω-ώ, υίοω-ώ· παίρνω για γιό (μέ ή χωρίς υιοθεσία).

υίός· γιός (σύνηθες μέν στην άττική διάλεκτο, άνύπαρκτο δέ στην τραγωδία, όπου χρησιμοποιεΐται τό παις). Υϊίδιον, υιάφιον = γιόκας. Υϊίδιον = γουρουνάκι. (Ό υίός —και σήμερα ό γιός— προέρχεται από τά σεξουαλικά μεταφορικά άνταλλάξιμα πού αναζήτησαν οι άρχαίοι στις γουρούνες).

ύμέναιος· θεότητα του γάμου και, κατ' επέκτασιν, γαμήλιο τραγούδι και ό ίδιος ό γάμος.

ύμεναιόω· τραγουδάω τον ύμέναιο, και παντρεύομαι.

ύμήν, ύμάν· α. μεμβράνη, ύμένας, παρθενικός ύμένας· β.

κραυγή, τραγούδι, έξω από τό συζυγικό θάλαμο κα-
τά τήν τέλεση τοῦ γάμου, ἴσως γιά νά μήν ἀκούγο-
νται οἱ κραυγές τῆς νύφης ἀπό τή διακόρευση.
(Συγγένεια μέ ἀμήν καί ἀμάν.) (Ἔτυμ. ἴσως ὕμνος).

ὑπένδυμα· ἐσώρουχο.

ὑπήνη· μουστάκι (ἢ γένια καί μουστάκια). Ὑπηνήτης
= αὐτός πού ἀρχίζει νά βγάζει μουστάκι. (Βλ. μύ-
σταξ καί πώγων).

ὑποβινητιῶντα βρώματα· καυλωτικά (ἀφροδισιακά)
φαγητά.

ὑποκορίζομαι· μιλάω μμούμενος τό παιδί (παιδιάστι-
κα, χαιδευτικά).

ὑποκοριστικόν· χαιδευτικό.

ὑποκύπτω*· στήν ἀρχαία ἀργκό, τόν παίρνω. (Σκύβω,
διπλώνομαι στά δύο, ὑποκύπτω).

ὑποπάρθενος· σχεδόν παρθένα ἀκόμα (ἀναφορά στά
ἀνύπαντρα νέα κορίτσια πού ἔχουν μᾶλλον χάσει
τήν παρθενιά τους). Βλ. δύο στίχους τοῦ Ἀριστο-
φάνη πού σώθηκαν (fr. 141): ὦ πρεσβῦτα, πότερα
φιλεῖς τάς δρυπεπεῖς ἑταῖρας / ἢ σύ τάς ὑποπαρθέ-
νους, ἀλμάδας ὡς ἐλάας στιφράς: (τί γουστάρεις
καλύτερα, γέροντα, τίς ζαρωμένες ὑπερώριμες
ἑταῖρες / ἢ τά ξεβγαλμένα καί σφριγηλά σάν τίς
φρεσκοκομμένες ἐλιές κοριτσόπουλα;).

ὑποπέρδομαι· ἀφήνω πορδή χωρίς θόρυβο.

ὑποπιττοῦν* (Π 1093)· γαμῶ. (Ἐπιδιορθώνω, ἀλείφω
μέ πίσσα, καλαφατίζω π.χ. τό πλοῖο). Θά πρέπει
νά σημειωθεῖ ὅτι σχεδόν ὅλοι οἱ ὄροι τῆς ναυτιλίας
ἦταν σεξουαλικά μεταφορικά ἀνταλλάξιμα. Οἱ μισοί
σχεδόν Ἀθηναῖοι ἦταν ναυτικοί καί ἡ γλῶσσα τους
ἦταν γεμάτη ἀπό ἀγοραίους ἰδιωματισμούς.

ύς**· σκρόφα. (Γουρούνα).

ύσσαξ** (Λ 1001)· μουνί (κυρίως στή γεν. πληθ. ύσσάκων). (Έτυμ. ύς = γουρούνα, σκρόφα. "Όλες οι λέξεις πού προέρχονται από τό ύς ήταν άκρωσ πρόστυχεσ).

ύστερα· μήτρα (έπειδή είναι πίσω, κάτω, έρχεται μετά, ύστερα).

ύστερία· μεταγενέστερη λέξη (άπό τά ύστερικά πάθη, τίς παθήσεισ τής μήτρασ).

ύστερικοί· γυναίκεσ μέ άρρωστη μήτρα.

φ

φάκηλος· μεσαίο δάχτυλο. Βλ. σφάκηλος.

φάλαινα· τό κῆτος πού μοιάζει μέ πελώριο φαλλό.

φάλανθος· ἀσπρομάλλης. Βλ. φαλός = λευκός.

φάλης*· παλούκι, σφήνα (στρατιωτικά παρατσούκλια γιά τό πέος), βλ. καί κέντρον* (ή αἰχμή τοῦ δόρατος), κέρας* (ή στρατιωτική διάταξη γιά τήν ἐπίθεση).

φαλητάριον· ὁ μέ μικρό πέος.

φαλῖς· κάνναβις. (Ἔτυμ. φαλός = λευκός).

φαλλός· ὑπερμέγεθες εἶδωλο τοῦ πέους, καί (πολύ σπάνια) ἀναφορά στό πραγματικό πέος σέ στύση. Παράγωγα: φαλλοφόρος, φαλλαγωγεῖον (ἡ ἄμαξα μέ τούς φαλλοφόρους), φαλλωδός (τραγουδάει τά φαλλικά τραγούδια), φαλλοβάτης (ὁ ἱερέας πάνω σέ φαλλική στήλη).

φαλός, φάληρος· λευκός.

φασγανίς· ξυράφι. (Μαχαιρί). (Ἔτυμ. φάσγανον = ξίφος).

φατειός (οὐ)· ὁ (μή) ὀνομαζόμενος (οὐ φατειά = πού δέν λέγονται). (Ἔτυμ. φημί, φάσκω).

φαττίον· περιστερούλα μου, πουλάκι μου – τρυφερός ὄρος ἀπευθυνόμενος σέ γυναῖκα. Φάττα = ἀγριοπεριστέρα ἢ φασιανός. Βλ. νηττάριον.

φερνή· προίκα (ἀναγκαστική) πού φέρνει μαζί της ἡ
 νύφη (βλ. προίξ). Παράφερνα = αὐτά πού φέρνει
 ἐκτός προικός. Τό πανωπροίκι (ὅταν δέν εἶναι πιά
 κορίτσι ἡ νύφη, βλ. Βλάχικος γάμος στή Θήβα).
 (Ἔτυμ. φέρω).

φθειροπύλη**· ψειρόθυρα, ἓνα αἰδοῖο (πύλη) γεμάτο
 μουνόψειρες. Ὁ Ἀπολλόδωρος ἔλεγε ὅτι ἦταν πα-
 ρατσούκλι τῆς ἐταίρας Φανοστράτης γιατί ξεψειρια-
 ζότανε ὅσο περίμενε τούς πελάτες μπροστά στήν
 πόρτα της. Στά καλιαρντά, τό αἰδοῖο = μουτζό, καί
 ἡ μουνόψειρα = μουτζότζοβα ἢ μουτζότζοφα. (Ἔτυμ.
 φθείρ = ψείρα).

φθορά· διακόρευση, ἔκτρωση. (Καταστροφή). Φθόριον
 = φάρμακο γιά ἔκτρωση, φθόριον ἔδνον = χρηματι-
 κό δῶρο στή νύφη γιά τήν ἀπώλεια τῆς παρθενίας
 της (γαμήλιο ἔθιμο).

φικιδίζω· παιδεραστῶ (βλ. ἐτυμολογικό λεξικό Chan-
 traine).

φιλανδρος, φιλανδρία· γυναῖκα πού τῆς ἀρέσουν οἱ
 ἄνδρες.

φίλημα (Α 1201, Θ 132)· φιλί, χαιδολόγημα. Ἀριστο-
 φανικά προσωνύμια: τό περιπεταστόν (φιλιά πα-
 ντοῦ), ἐπιμανδαλωτόν (μέ τή γλῶσσα, ὅπως γιγ-
 γλυμωτόν καί καταγλώττισμα).

φιλημάτιον· φιλάκι (στή γλῶσσα τῶν ἐταίρων καί τῶν
 παλλακίδων). Καί κύριο ὄνομα ἐταίρας, στή Νέα
 (ἐλληνική) καί στή λατινική κωμωδία (Philematium,
 ὅπως Erotium).

φιλητής· ἐραστής (ἀπό τό φιλέω-ω).

φιλήτωρ· ἐραστής καί ἐράστρια.

φιλόγαμος· κόρη πού θέλει νά παντρευτεῖ (ἴσως καί γιός).

φιλόκνισος· αὐτός πού τοῦ ἀρέσουν τά χάρδια, νά κάνει καί νά τοῦ κάνουν.

φιλόλαγνος· ἐπιρρεπής στή λαγνεία.

φιλομεϊραξ*, φιλομεϊράκιος*· παιδοφίλος, κωλομπαρᾶς (ὁ ὄρος συναντᾶται στούς μεταχριστιανικούς χρόνους). Βλ. ἀλφηστής, φιλοπυγιστής.

φιλοπάρθενος· ὁ ἔχων προτίμησι, στά ἄβγαλτα κοριτσόπουλα.

φιλοπυγιστής*· λάτρης τοῦ πρωκτικοῦ ἔρωτα (ὁ κωλομπαρᾶς). Στά καλιαρντά τουρλολιγούρης = λιγουρεύεται τόν τουρλωμένο κῶλο.

φιλόσαρκος· ὁ φίλος τῶν σαρκικῶν ἀπολαύσεων.

φιλότης· ἰσχυρός φιλικός καί σεξουαλικός δεσμός ἀνάμεσα σέ ἄνδρες (ἡ λέξη ὑπάρχει ἀπό τόν Ὅμηρο).

φιλοτάριον· χαιδευτικό ἀπειθυνόμενο ἀπό γυναῖκα σέ γκόμενο: μικρό μου ἀγοράκι. Στά ἀρχαῖα δέν ὑπάρχει εἰδική λέξη γιά τό τεκνό, καί οἱ κίμαιδοι θά χρησιμοποιοῦσαν ἴσως τήν ἴδια λέξη μέ τίς γυναῖκες, φιλοτάριον, πού στά καλιαρντά θά τό βροῦμε γατουλογαμούλης, θαλασσινός καί γαργαρότεκνο (τά δύο τελευταῖα γιά ναύτη).

φιλῶ· συνουσιάζομαι. (Δίνω φιλιά).

φίμωσις· φίμωσι (τοῦ πέους ἢ τοῦ πρωκτοῦ).

φλάν**· γαμῶ. (Χτυπῶ μέ τό γουδοχέρι).

φλεβός τροπωτήρ ἢ τροφωτήρ**· ἐνισχυτής, τροφοδότης τῆς φλέβας, δηλαδή τοῦ πέους. Τό χταπόδι εἶναι φλεβός τροπωτήρ (σάν ἀφροδισιακό), ὅπως τό εἰδικό, περιζήτητο παρασκευάσμα λασταυροκάκκαβον* (ἀπό τό λάσταυρος* = πουτσαρᾶς, καί κάκκαβον = σοῦπα ἀπό κακκάβη, πέρδικα, βλ. λέξεις). (Ἔτυμ. φλέψ καί τρέφω).

φλεγέθω, φλέγομαι· φλέγομαι (ἀπό πάθος, ἔρωτα).

Ἔχω φλεγμονήν.

φλεγμονή· τεξουαλικό ἄναμμα.

φλέψ*· φλέβα, καί πέος, βλ. εὐφλεβής, λυσιφλεβής.

Φλέβιππος = μέ ἀλογίσια πούτσα, ὄνομα Σιληνοῦ.

φλύαξ· φλύαρος, γελωτοποιός, φάρσα. Φλύακες τραγικοί = παρωδία τραγωδίας. Φλύακες = μυθική παρωδία τοῦ Σωτάδη ἐκ Μαρωνείας τῆς Θράκης. Βλ. ἀδελφογαμία.

φοινικίζω, φοινικιστής· ὁμοφυλόφιλος, γενικῶς, καί αἰδοιογλείφτης, εἰδικότερα (δηλαδή ὅπως κάνουν οἱ Φοίνικες, πού φημιζονταν γι' αὐτό). Βλ. αἰδοιολείκτης. Οἱ ξενικοί χαρακτηρισμοί δέν ἐπέτρεπαν μήνυση γιά δυσφήμιση.

φορβάς*· φοράδα, παλλακίδα, ἑταίρα (πού πολυπηγαίνει μέ ἄνδρες γιά νά ἐξασφαλίσει τά πρὸς τό ζῆν, ὀνομαζόμενη στήν ἀργκό καί πῶλος* ἢ ἵππος*). (Ἔτυμ. φέρβω = τρέφω).

φόρυς*· κωλοτρυπίδα. (Ἔτυμ. φορύνω = μολύνω, βρομίζω).

φούλλικλον καί σφαιρίσκιον*· πουστάκι (ἀπό παιχνίδι μέ μπάλα —σφαῖρα— πού ἦταν διά τῆς σφαίρας ἀρπαστόν, καί τό ὅποιο εἶχε ἐφεύρει ἕνας γνωστός παιδοτρίβης). Βλ. χαλίβασις.

φράζω· μιλάω, ἐξηγῶ (βλ. ἐπιχείρημα τοῦ Εὐριπίδη στοὺς Βατράχους τοῦ Ἀριστοφάνη: Χρή φράζειν ἀνθρωπειῶς = πρέπει νά μιλάμε ἀνθρώπινα, δηλαδή στήν καθημερινή γλῶσσα τοῦ λαοῦ, στή δημοτική).

Φρύνη (ΕΚ 1101)· ἡ διαβόητη ἑταίρα Φρύνη, καί γενικῶς ἡ ἑταίρα καί ἡ πόρνη.

- Φρύξ· Φρύγας, καί συνώνυμο τοῦ δούλου, γιατί πολλοί σκλάβοι ἦταν ἀπό τή Φρυγία, δούλος (βλ. λέξη).
- φῦκος, φυκίον, φυκίδιον, φυκάριον· κόκκινο φτιασίδι (βλ. παιδέρας) παρασκευασμένο ἀπό ἕνα φύκι. (Φύκι). Φυκιδίζω, φυκοῦμαι = φτιασιδώνομαι, μακιγιάρομαι. Πεφυκιωμένος = φτιασιδωμένος, κίναιδος.
- φῦλον· τό γυναικεῖο ἢ ἀνδρικό φῦλο καί αἰδοῖο. (Φυλή, ράτσα).
- φωνητός, φωνητόν· πού μπορεῖ νά εἰπωθεῖ, σεμνός. Τά οὐ φωνητά = πού δέν λέγονται (οἱ πρόστυχες λέξεις), τά ἄσεμνα, τά ἄσχημα, τά κακά λόγια (ὅπως τά περισσότερα ἀπό τά λήμματα τοῦ παρόντος λεξιλογίου...).

Χ

χάιος· εὐγενής (ἀριστοκράτης). Βαθυχάιος = ἀπό με-
γάλο τζάκι.

χαλάδριον· στρῶμα. (Ἔτυμ. χαλάω = ἀναπαύομαι).

χάλανδρον· κρεβάτι. (Ἔτυμ. χαλάω).

χαλάω-ῶ*· διαφθείρω, διακορεύω, γαμῶ. (Χαλαρώνω,
π.χ. τό σῶμα, τό στηθόδεσμο, ἀφήνω, π.χ. τά
ύγρά μου, νά διαφύγουν).

χαλίβασις ἢ χαλαίβασις**· πουστάκι. Στά καλιαρντά
τεκνίτσα, σῦκο, καί τό ἄβγαλτο ἀλλά ἐν δυνάμει
πουστάκι = κεκ). (Ἔτυμ. χαλάω = ἀφήνομαι, ἀνα-
παύομαι.

χαλιμάς (ἦ), χαλιμάδες*· γυναῖκα φιλήδονη, ἀχαλίνω-
τη, ἀναίσχυντη καί ξετσιπωτή. ("Ὅρα «Τά Παρα-
μύθια τῆς Χαλιμᾶς», στίς Χίλιες καί μία νύχτες.
Χαλαρός, χάλμος ἢ χαλῖς = ἄκρατος οἶνος. (Ἔτυμ.
χαλῶ = χαλαρώνω, διακορεύω).

χαλκιδίζω, χαλκιδίζων· ἀσελγῶ παρά φύσιν. Μέ τήν
ἀναφορά στους κατοίκους τῆς Χαλκίδας ἀποφεύγε-
ται —στην Ἀθήνα— ἡ μήνυσή γιά δυσφήμισή.

χαλκιδίτις (ἦ)*· ἡ πουτάνα τῆς (χάλκινης) δεκάρας.

χαλκίζω· παίζω «κορόνα-γράμματα» μέ μιά δεκάρα.

Χαλκισμός, τό παιγνίδι.

χαμαιτεῖον**· μπουρδέλο. (Χαμαιτυπεῖο).

χαμαιτύπη**· πουτάνα.

χαμαίτυπος**· κίναϊδος.

χαρίπωλις (ῆ)· αὐτή πού πουλάει τὰ κάλλη της, τὰ θέληγτρα της, ἢ πόρνη. (Ἔτυμ. χάρις – πωλῶ).

χάρις, χάριτες· σεξουαλική εὐνοία, εὐαρέσκεια ἢ προσφορά, σεξουαλικές χαρές. (Χάρη, χάρες). Χαριδῶτας (ἢ Χαριδῶτης) = προσωνύμιο τοῦ Δία, τοῦ Διόνυσου, τοῦ Ἑρμῆ. Οἱ δὲ Τρεῖς Χάριτες εἶναι ἡ παρέα τῆς Ἀφροδίτης.

χαρμονή· χαρά, εὐχαρίστηση, ἠδυπάθεια.

χάσκαξ**· κίναϊδος. (Ἔτυμ. χαίνω, χάσκω = ἀνοίγω τὸ στόμα ἢ τὸν κῶλο).

χαυνόπρωκτος**· χαυνόκωλος, μέ κῶλο ἄβυσσο (βλ. εὐρύπρωκτος). (Ἔτυμ. χάος).

χέζω, χεζητιάω-ῶ (ΕΚ 351)· χέζω, χέζομαι. Βλ. Ἀριστοφάνη, Βατράχους: ἐγκέχοδα = χέστηκα!, καὶ λογοπαίγνιο στοὺς Ἴππῆς: χαίσετε καὶ μαχαίσετε (γιατί θὰ χεζόταν ἂν ἔπαιρνε μέρος στή μάχη). Χεζανάγκη = καθαρτικό, χέσμα = κόπρανο, χεσᾶς* = χέστης, πολύχεσος = ὁ χέζων συχνά, χοδιτεύειν = ἀποπατεῖν, μύχοδος ἢ μύχοδον = ποντικοκούραδο (βρυσιά). Στά καλιαρντά κουραδοθημωνιά. Ἄλλες ἀριστοφανικές ἐκφράσεις: ἐξιδίειν = χέζω, ἱμονιάν** ἀποπατῶ = χέζω κορδόνι, ἱμάντα, σκοινί. Βλ. σκῶρ.

χελιδίων*· (Λ 770)· τὸ γυναικεῖο αἰδοῖο.

χέρσος, χέρσα· χέρσος, στεῖρα.

χέω· χύνω. Ἔδωσε τὰ: χύσις, σύγχυσις, χυδαῖος, χύδην, χυλός, χυμός, χυμεία (πού σημαίνει ἀνακάτωμα ὑγρῶν, σύν-χύσις, καὶ πού στοὺς βυζαντινοὺς

χρόνους ἔγινε χημεία, ἴσως ἐπηρεασμένο ἀπό τή Χημεία, πού ἦταν ἀρχαία ὀνομασία τῆς Αἰγύπτου, ὅπου ἐμφανίστηκε ἀργότερα ἢ ἀλχημεία). Δέν βρέθηκε ἀκόμη ἀπόδειξη ὅτι ἡ λέξη χέω εἶχε καί σεξουαλική σημασία. Ἰπάρχουν ἐνδείξεις (π.χ.: κεχυμένος στίς ἀπολαύσεις), ἀλλά τό χέω χρησιμοποιεῖται γιά τά πάντα (χοές, οἶνο, αἷμα, δάκρυα, ἰδρώτα, ζουμιά ἀπό φρούτα καί φυτά) καί θά ἦταν πολύ περίεργο οἱ ἀρχαῖοι, πού δέν ἔχαναν καμιά εὐκαιρία γιά λογοπαίγνιο, νά μὴν τό χρησιμοποιοῦσαν ὅσο καί οἱ Νεοέλληνες.

χιάζειν· παίζω χιώτικη μουσική, πουστιζώ (βλ. σιφνιαζειν, χαλκιδίζειν). Γιά τόν κατά βάθος συντηρητικό Ἀριστοφάνη, τό ἕνα εἶναι συνώνυμο τοῦ ἄλλου, γιατί ἀπ' τῆς μιάς μεριάς οἱ Χιώτες καί οἱ Σιφναῖοι, σάν «Ἀνατολίτες» (Λεβαντίνους θά τοὺς λέγαμε σήμερα), ἦταν παθητικοί ὁμοφυλόφιλοι, κι ἀπ' τήν ἄλλη καί οἱ δύο λαοί ἔφεραν —στήν ἐποχή τοῦ Ἀριστοφάνη— «ἀπαράδεκτους» ἀνατολίτικους νεωτερισμούς στή μουσική. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούγανε τά τραγούδια τοῦ Στησίχορου, τοῦ Ἀλκίμανος καί τοῦ Σιμωνίδη καί ξαφνικά ἔγιναν τῆς μόδας τά χιώτικα τοῦ Γνήσιππου καί τοῦ Δημόκριτου —ὀνομαζόμενου Βάστα— καί τά σιφνιακά τοῦ Ἀριφράδη καί τοῦ Θεοξενίδη. Καί οἱ ἐπιθεωρησιογράφοι τῆς ἐποχῆς (Ἀριστοφάνης, Εὐπόλις, Κρατῖνος) ἔγιναν ἔξω φρενῶν (ἄς μὴν ξεχνᾶμε ὅτι καί οἱ κωμωδίες ἦταν μουσικά δράματα).

Ἡ καινούργια αὐτή μουσική εἶχε μέλος θηλυδριῶδες καί καταγλωττισμένον καί μανδαλωτόν = πού μύριζε γυναῖκα καί παθητικά φιλιὰ μέ τί,

γλῶσσα πού μπαινοβγαίνει σάν κλειδαριά στά στόματα καί ἀλληλογλείφεται μέ τίς ἄλλες γλῶσσες (βλ. Ἀριστοφάνη *Θεσμοφοριάζουσai*). Τά ἄσματα τοῦ Γνήσιππου εἶχαν παρατιλτριῶν χορόν, *λυδιστί τιλλουστῶν μέλη πονηρά* = τά τραγουδοῦν ἀποτριχωμένες γυναῖκες, πού, σάν τοὺς ἀποτριχωμένους Λύδιους, βγάζουν μία-μία τίς τρίχες τῆς πονηρῆς καί ἄσεμνης μουσικῆς τους (βλ. fr. 256 τοῦ Κρατίνου). Εἶναι «ἄσματα γιά τοὺς νυχτερινούς ἐραστῆς (μοιχοῦς), πού θέλουν νά πᾶνε νά βγάλουν ἀπ' τὰ σπῖτια τους τίς ἐρωμένες τους μέ τά ταξίμια πού παίξει ἡ κιθάρα τους (*ιαμβύκη*) καί τό τρίγωνον (βλ. fr. 139 τοῦ Εὐπολι).

Τοὺς ἀσιατικούς αὐτοὺς μουσικούς τρόπους τοὺς δοκίμασαν ἀκόμα καί σοβαροί (διάβαζε: καθιερωμένοι) διθυραμβοποιοί σάν τόν Μελαννιπίδῃ, πρᾶγμα πού κάνει τόν κωμωδιογράφο Φερεκράτῃ, νά βάζει στό στόμα αὐτῆς τῆς νεόφερτης Μούσας τά παρακάτω παράπονα: «Μέ τόν Μελαννιπίδῃ, ἄρχισαν τά βάσανά μου, αὐτός πρῶτος μέ πῆρε (μέ διέφθειρε) καί πρὶν μ' ἐγκαταλείψει, μέ ξεπάτωσε ἀκόμα περισσότερο μέ τίς δώδεκα χορδές του». Ἐννοεῖ τοὺς δώδεκα —συνουσιαστικούς καί ὄχι μόνο μουσικούς— τρόπους του, ὑπονοώντας τῆ *Δωδεκαμήχανον Κυρήνην* (βλ. λέξη), τῆ διαβόητη ἑταῖρα μέ τοὺς δώδεκα ἐρωτικούς τρόπους («δηλαδὴ μ' ἔκανε κι ἐμένα Κυρήνη!»).

Δέν γνωρίζουμε ποιὰ ἀκριβῶς ὄργανα ἦταν ἡ *ιαμβύκη* καί τό τρίγωνον, ἀλλά τό μέν τρίγωνο θά ἦταν κάτι σάν τὴν μπαλαλαῖκα, ἡ δὲ *ιαμβύκη* φαίνεται ὅτι ἦταν ἓνα εἶδος ἀσιατικῆς ἄρπας ἢ μακρουλῆς

κιθάρας (κάτι σάν τή βάρβιτο τῆς Σαπφῶς), πού ἴσως εἶχε πράγματι δώδεκα χορδές καί πού ὁ ἦχος τῆς θά ἔμοιαζε μέ τό ἀραβικό οὔτι. Κατά πάσα πιθανότητα, τό ὄνομα *ιαμβύκη* δόθηκε ἀπό τούς ἴδιους τούς κωμωδιογράφους γιά νά θυμίζει τίς σατιρικές, μπουφόνικες καί βωμολόγες, «ιαμβικές» παραστάσεις πού αὐτοσχεδιάζαν οἱ κωμικοί ἦθοποιοί, οἱ γνωστοί μέ τό ὄνομα *αὐτοκάβδαλοι* (τό δεύτερο συνθετικό εἶναι ἀγνώστου ἐτυμολογίας, ἴσως προέρχεται ἀπό τό *κίβδηλοι*, ἄν ἐπρόκειτο γιά συναγωνισμό ψεμάτων, ἢ ἀπό τό *κάβδαλοι* –παλαιστές– ἄν ἐπρόκειτο γιά *πάλη τοῦ ἦθοποιῦ μέ τόν ἑαυτό του*).

Ἡ καινούργια αὐτή μουσική πού ἔκανε πάταγο στήν Ἀθήνα (τήν ἴδια ἐποχή τῶν ἰωνικῶν ἐπιδράσεων στή γλυπτική) ἦταν ἄκρως αἰσθησιακή, *καπριτσιόζα*, *λάγνα*, *χαλαρή*, ἀνατολίτικη, μέ ταξίμα γεμάτα τσαχπίνικες φιοριτουῦρες καί παύσεις (συγκοπές), κάτι σάν τά ταξίμα τοῦ μπουζουκιῦ, πού οἱ κωμωδιογράφοι τά ὀνόμαζαν *καμπές* (γυρίσματα), ἀπό τό ρῆμα *κάμπτω* (πού κρύβει τόν ἴδιο σεξουαλικό ὑπαινιγμό μέ τό ρ. *λορδῶ*, βλ. λέξη), ἀλλά καί ἀπό τίς *κάμπιες*, τό ὄνομα πού ἔδιναν σέ διάφορα ἔντομα καί μυρμήγκια. Μέ δύο λόγια, τά ταξίμα αὐτά τά ἀποκαλοῦσαν *μυρμηγκιάσματα* (*μυρμηγκίας*), συγκρίνοντάς τα μέ τό θόρυβο πού ἔβγαίνε μέσ' ἀπό τίς *μυρμηγχοφωλιές*. Βλέπουμε μέ τί μένος καί φαντασία κατασκεύαζαν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι (πρόγονοι καί στό *καλαμπούρι*) τά λογοπαίγνια τους, μέ λέξεις διαλεγμένες τόσο ἀπό τήν κοινή γλῶσσα ὅσο καί ἀπό τήν τεχνική ὀρολογία, γιά νά διασκεδάσουν τόν διπλανό τους. Ἀκόμα καί

ὁ ὄρος τρόπος εἶχε διπλή ἔννοια, μουσική καί ἐρωτική. (Γιά περισσότερες πληροφορίες βλ. Jean Taillardat, *Les Images d'Aristophane*).

χίδρου*· τό «νεανικό αἰδοῖο» – καί προέρχεται ἀπό λαϊκό λογοπαίγνιο, στό ὁποῖο γίνεται ἀντικατάσταση τῆς λέξης κίδαλον (κρεμμύδι = μουνί) ἀπό τήν (αὐθαίρετη) λέξη χίδαλον (πού θυμίζει κόκκο νεαροῦ σταριοῦ) καί ἀπό τήν ἐξίσου αὐθαίρετη λέξη χίδαρον (πού ἀντικαθιστᾶ τή λέξη παιδίον). Ἔτσι, μέ αὐτή τήν εὐφάνταστη πρακτική, οἱ παιδόφιλοι τῆς ἐποχῆς κατασκευάζουν μιά λέξη τῆς ἀρχαίας ἀργκό, χίδρου, πού σημαίνει παιδικόν αἰδοῖον. Θά μπορούσαν βέβαια νά χρησιμοποιοῦσαν, σάν μεταφορικό ἀνταλλάξιμο, τή λέξη χιδρον, πού σημαίνει κόκκος φρεσκοθερισμένου σταριοῦ, ἀλλά ἡ ἡδονή τῆς κατασκευῆς μᾶς καινούργιας λέξης, καί μάλιστα μέσω ἑνός λογοπαίγνιου, ὑπῆρξε, ὅπως φαίνεται, ἰσχυρότερη...

χιτών· φόρεμα. (Χιτώνας, ἀνδρικός, γυναικεῖος).

χιτώνιον· κοντός γυναικεῖος χιτώνας.

χιτωνίσκος· γυναικεῖο μισοφόρι.

χλαίνα· μάλλινο παλτό (σισύρα, τό γούνινο).

χλιδανή ἑταῖρα· αἰσθησιακή ἑταῖρα (με θηλυκότητα, χλιδή).

χλιδανός· μαλθακός, θηλυπρεπής, αἰσθησιακός.

χλιδή· χλιδή, μαλθακότης, πολυτέλεια.

χλιδων, χλιδος, χλιδῆμα· κόσμημα τοῦ λαίμου, τοῦ χεριοῦ ἢ τοῦ ἀστράγαλου.

χλούνης*· τῆς χλόης, νεαρούλης, βλαστάρι, θηλυπρεπής εὐνοῦχος (ἀρχικά ἐπίθετο ἑνός ἀγριογούρουνο, ἀργότερα τοῦ εὐνουχισμένου ζώου).

χλούνης· ἄνθος τῆς νεότητος, ἦδη.

- χνόος, χνούς (ἀττ.) (N 978)· χνούδι καί, ἴσως, γυναι-
κειῷ αἰδοῖο. (Χνιαρωτέρα, χνουδεστέρα = κόρη
χνουδέστερη).
- χοιρίνη· στρείδι (πού μοιάζει μέ γυναικειῷ αἰδοῖο).
(Χοιρίνη λεγόταν καί τό ὄστρακο πού χρησιμο-
ποιοῦσαν οἱ Ἀθηναῖοι δικαστές γιά νά ψηφίσουν).
- χοιρόθλιψ** (Σ 1364)· γαμιᾶς (ξεχαρβαλώνει μουνιά),
ὁ πασπατεύων μουνιά.
- χοῖρος**, χοιρίδιον**, χοιρίον**. γουρούνι, γουρουνάκι
ἢ γουρουνόπουλο, καί στήν ἀρχαῖα ἀργκό, μουνί. Οἱ
ἀρχαῖοι εἶχαν στό νοῦ τους τό θηλυκό χοῖρο, τή
γουρούνα, ἴσως γιατί ἦταν βρόμικη ἢ γιατί ἡ μήτρα
της ἦταν νόστιμο ἔδεσμα. Οἱ λατινικές λέξεις *scrofa*
καί *porca*, πού πέρασαν στά ἰταλικά, διατηροῦν τή
διπλή σημασία γουρούνα καί πόρνη (βλ. βρισιά
porca Madonna). Ἐξάλλου ἡ *πορσελάνη* (πού προ-
έρχεται ἀπό τό *porcella* = γουρουνίτσα) πρωτοχρη-
σιμοποιεῖται ἀπό τόν Μάρκο Πόλο γιά νά ὀνομάσει
ἓνα ὄστρακο πού τό ἐσωτερικό του μοιάζει μέ γυ-
ναικειῷ αἰδοῖο. Βλ. εὐχοφος** (ῥαιιμόνα).
- χοιροκομεῖον*· τό καλάθινο κλουβί τῶν χοίρων, ἀλλά
καί τά μουνόπανα.
- χοιρόσακος*· μουνόπανο.
- χοιροψάλας**. γαμιᾶς (ψαλιδίζει μουνιά ἢ, κατά μία
ἄλλη ἐκδοχή, κάνει τά μουνιά νά στενάζουν, νά
ψάλλουν, νά βιάζονται). Προσωνομία τοῦ Διό-
νυσου.
- χόλος· χολή, θυμός (χόλος γυναικός).
- χρήμα· τό «πράμα» (τῆς γυναίκας), τό γυναικειῷ αἰδοῖο.
(Πράγμα χρήσιμο ἢ ἀναγκαῖο). Βλ. Λυσιστράτη:
ἰπικιώτατον γάρ ἐστι χρήμα καί ἔποχον γυνή (δια-

νότατο στήν ἵππευση τό πρᾶμα της καί ἔξοχη καθα-
λάρισσα ἢ γυναῖκα). Βλ. Ἀφροδίτης τρόποι.

χρυσώνητος· χρυσοπληρωμένος (σκλάβος).

χυδαῖος, χυδαία· βλ. χύδην. Προκειμένου γιά χυδαία
ἔκφραση = εὐρύτατα διαδεδομένη, καί κατ' ἐπέ-
κταση, λαϊκή, ἀγοραία ἢ πρόστυχη καί, ἐνίοτε,
ἀργκό. Βλ. γλώσσημα. (Ἔτυμ. χέω = χύνω).

χύδην ἢ χυδαίως· ἀλόγιστα καί ἄφθονα χυμένο καί
διασκορπισμένο, καί χυδαίως.

ψ

ψάω· άγγίζω, χαιδεύω, πασπατεύω. (Έτυμ. ψήω = τρίβω, ξύνω).

ψεδόνος, ψεδνοκάρηνος, ψηνός, ψανός· σπάνιος και σπανός, φαλακρός (ψεδνόθριξ = μέ ελάχιστα μαλλιά). Βλ. ψιλός. (Έτυμ. άβέβαιη γιά τό ψεδόνος. Κάρηνος από τό κάρα = κεφάλι).

ψηλάφημα· (διαφέρει από τό χάδι γιαντί προϋποθέτει παράλληλο σφιξιμο). Άριστοφανικά ρήματα: βλιμάζειν (πασπατεύω, κυρίως τό στήθος και τό αιδούιο, όπως κάνει ο άγοραστής τής κότας), λεσβιάζειν (λαιχάζειν ή λειχάζειν, τό κοινώς γλειψιμο, όπως οί Λεσβίες - και οί Λέσβιοι).

ψιλός· άποψιλωμένος, καραφλός, φαλακρός (βλ. ψεδόνος), άκρόψιλος = μέ άποψιλωμένο άκρον, δηλαδή κεφάλι, ύπόψιλος = σχεδόν φαλακρός, ψιλοκόρσης = καραφλός, ψιλόταπις = μέ μαλλιά μόνο άπ' τή μία μεριά, άμφίταπις = φαλακρός κι άπ' τις δυό μεριές, Ψίλαξ = προσωνυμία του Διόνυσου (πού, ως γνωστόν, ήταν φαλακρός).

ψιμύθιον· κρέμα από στουπέτσι (ψίμυθος) - μέ τό όποιο άλειφαν τό πρόσωπο και τά μαλλιά οί έταίρες και οί πόρνες γιά νά φαίνονται πιο ώραιες και πιο προκλη-

τικές. Ἐβαζαν ἐπίσης —καί τότε— ἓνα εἶδος ρίμελ γύρω ἀπό τὰ μάτια καί μιά ἀλοιφή ἀπό μοῦρα στό σαγόνι. Κι ὅπως λέει ὁ Εὐβουλος —στὶς Στεφανοπάιδες— ὅταν ἔβγαιναν ἔξω τὸ καλοκαίρι, «δύο ρυάκια μελάνη τρέχαν ἀπ' τὰ μάτια, κι ὁ ἰδρώτας πού κατέβαινε ἔβαφε κατακόκκινο τὸ λαμῖο».

ψωλή· πέος μέ γυμνή τή βάλανο, ἢ βάλανος τοῦ πέους. Στά καλιαρντά, ντεσαποτέ σερμελιά = ψωλή *déchaireautée*, ξεσκούφωτη.

ψωλίεις ἀνὴρ· ψωλαρᾶς.

ψωλός (I 966)· κολακευτικό τοῦ ἔχοντος τή βάλανο γυμνή (ἀλλά καί περιφρονητικό γιά ὅσους ἔχουν κάνει περιτομή, π.χ. γιά τοὺς διάφορους δούλους).

ψώλων*· βαρβᾶτος νέος μέ μεγάλο πέος. Βλ. πόσθων*.

ω

ὠδῖς, ὠδῖνες· οἱ πόνοι τοῦ τοκετοῦ. (Ἔτυμ. μᾶλλον ὀδύνη).

ὠλένη· ἀγκώνας (καί τό κάτω μέρος τοῦ βραχίονα).
ὠλέκρανον = ἡ ἄκρη τοῦ ἀγκώνα. ὠλεκρανίζω,
ὠλεκρανίζομαι = σπρώχνω μέ τόν ἀγκώνα, ἀνοίγω δρόμο.

ὠμόδροπος· ἐπίθετο τοῦ ὕμεναίου, βλ. λέξη (πού δρέπει ἄγουρους καρπούς, δηλαδή παρθένες). (Ἔτυμ. ὠμός = ἄγουρος, ἄψητος, καί δρέπω).

ῶρα· «εἰς τάς ῶρας – εἰς ῶραν» = ῶρα καλή. «Μή ῶραισιν ἴκοιτο» = νά πάει στήν κακιά ῶρα, στό διάβολο. «Ὁ μή ῶραισι» = ὁ πού νά τόν πάρει ὁ διάβολος.

ῶρικῶς· στήν ἐποχή του, στήν ῶρα του (ἀλλά καί «μέ τήν ὀρμή νεαροῦ ἀγοριοῦ»).

ῶριμος· ῶραιος.

ῶριος· (ἀπό τό ῶρα καί ὄχι ἀπό τό ῶριμος) τῆς ῶρας του, ῶριμος (κούρη ῶριος γάμου = κόρη σέ ῶρα γάμου).

παρατηρήσεις

1. Ἡ προσθήκη τοῦ λα- (ὑπέρ-) ἐπαυξάνει τὴν ιδιότητα τοῦ ἐπιθέτου, ἢ δὲ προσθήκη τοῦ κατά- κάνει ἐνεργητικότερο τὸ ρῆμα ἢ χαρακτηρίζει τὴν πράξη σάν ἐχθρική ἢ μειωτική γιὰ τὸν τρίτο.

2. Σέ μερικές ἀνθολογίες τῆς ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς, στὶς κωμωδίες καὶ στὰ σατιρικά κείμενα (ποιήματα, ἐπιγράμματα, graffiti κ.λπ.) ὀφείλουμε τοὺς περισσότερους ὄρους, ἀπ' αὐτοὺς πού ἔχουν σωθεῖ. τῆς ἀγοραίας λαλιᾶς (λαϊκῆς, ἀργκό ἢ ἀπλῶς πρόστυχης). Γιὰ κάθε ἔννοια θά βροῦμε ἀναρίθμητες λέξεις καὶ ἐκφράσεις (καὶ σίγουρα δὲν ἔχουν περισωθεῖ ὅλες), πού ὁ J. Taillardat (*Les Images d'Aristophane*) ὀνομάζει μεταφορικά ἀνταλλάγμα (*permutants métaphoriques*). Γιὰ πολλές ἀπ' αὐτές κανένα λεξικό δὲν εἶναι σέ θέση νά βεβαιώσει μὲ ἀκρίβεια ποιά εἶναι δημοτική, ποιά οἰκεία, ποιά λαϊκή, ποιά παρατσούκλι, ποιά ἀγοραία, ποιά τῆς καθαυτοῦ ἀργκό καὶ ποιά ἀπλῶς χαιδευτική. Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ἢ ἀπόδοση στὴν ἀγοραία νεοελληνική γλῶσσα περιορίζεται σ' ἓνα μικρὸ ἀριθμὸ ὄρων κοινῆς χρήσης. Οἱ μεταφραστές ἔχουν στή διάθεσή τους ἓνα πολὺ πλοῦσιο νεοελληνικό λεξιλόγιο στὸ χῶρο αὐτό. Καὶ τὸ πῶς πλοῦσιο ἀπ' ὅλα εἶναι ἢ ἀργκό τῶν κιναιδῶν τῆς πιάτσας, τὰ καλιαρντά.

Ὅσον ἀφορᾶ στοὺς ἰδιωματισμούς τῆς ἀρχαίας, μποροῦμε νά βοηθηθῶμε ἀπὸ τίς παρατηρήσεις τοῦ ἴδιου τοῦ Ἀριστοφάνη, ὁ ὁποῖος χωρίζει τίς γλῶσσες πού μιλοῦσαν οἱ κάτοικοι τῆς πόλης σέ τρεῖς διαλέκτους: τῆ χυδαία τῶν κάπως ἀγροίκων Ἀθηναίων («πού δέν ἀρμόζει σέ ἐλεύθερους πολίτες»), τῆ μέση γλῶσσα (τῶν ἀστῶν) καί τὴν ἐκλεπτυσμένη καί λίγο ξιπασμένη γλῶσσα (τῶν διανοουμένων). Δηλαδή αὐτές πού ἔχουμε καί σήμερα. Ὁ Ἀριστοφάνης (ὅπως ὄλοι οἱ κωμωδιογράφοι) χρησιμοποιεῖ τίς δύο πρῶτες καί κυρίως τὴν πρώτη, πού εἶναι γεμάτη ἀπὸ παρατσούκλια καί λογοπαίγνια, αὐτὴν πού περιέχει τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπὸ τὸ σεξουαλικό λεξιλόγιο τῆς ἀττικῆς διαλέκτου (ἢ ὁποία, φυσικά, δέν ἔμπαινε στὰ σπίτια τῶν καλῶν οἰκογενειῶν), αὐτὴν πού χρησιμοποιοῦσαν οἱ σκλάβοι, πού δέν ἀνήκαν στὴν κατηγορία τῶν ἐλευθέρων καί πού ἀποτελοῦσαν τὸ μισό τοῦ ἀθηναϊκοῦ πληθυσμοῦ, ἂν ὄχι περισσότερο ἀπὸ τὸ μισό (διάλεκτον ἔχοντα μέσην πόλεως, οὐτ' ἀστεϊάν ὑποθλητέραν οὐτ' ἀνελεύθερον ὑπαγροικότεραν, Ἀριστοφάνης, fr. 685 ἀπὸ κωμωδία πού χάθηκε, ἀγνώστου τίτλου).

Ἀνάμεσα στὴ χυδαία καί τῆ μέση ὑπῆρχε βέβαια καί μιὰ οὐκεία, στὴν ὁποία ὁ μέσος ἄνθρωπος, πού πηγαίνει ἐρχεται στὴν πόλη (ὁ ἄνθρωπος ἐξ ὁδοῦ, ὅπως τὸν ὀνομάζει ὁ Εὐπόλις), μπορούσε νά χρησιμοποιήσῃ χυδαῖες ἐκφράσεις πού ἦταν πιά τοῦ συρμοῦ ἢ ἄλλες πού κάποτε ἦταν πρόστυχες ἀλλὰ πού, ἀπὸ τὴν πολλή χρῆση, πολιτογραφήθηκαν μεσαῖες. Κοντά σ' αὐτές θά πρέπει νά λογαριάσουμε καί τίς λέξεις τῆς ἀρχοῦ (χωρίς νά μπορούμε σήμερα νά τίς ξεχωρίσουμε μέ ἀκρίβεια).

Περὶ τὸ νά τονίσουμε ὅτι μιὰ λέξη τῆς ἀρχοῦ (σέ ὁποιαδήποτε γλῶσσα, ἀρχαία ἢ σύγχρονη) δέν εἶναι ἀνα-

γκαστικά πρόστυχη, δεδομένου ότι ο ρόλος τῆς ἀρχοῦ εἶναι ἀκριβῶς νά κρύψει τήν πρόστυχη λέξη πίσω ἀπό μιά ἄλλη, κωδικοποιημένη, καί, κατά συνέπεια, ἀκαταλαβίστικη γιά τά εὐρύτερα κοινωνικά στρώματα. Ἐπειδή ὁμως ἡ ἀρχοῦ εἶναι χαριτωμένη καί ποιητική (ὅπως ὅλες οἱ μάγικες γλῶσσες), γίνεται εὐρύτερα γνωστή καί χωρίς καθυστέρηση πολιτογραφεῖται λαϊκή, οὐκεία (μέχρι καί δημοτική) καί συχνότατα λογοτεχνική (μέχρι καί ἐκλεπτυσμένη). Παραμένει βέβαια ἀγοραία, ἀλλά αὐτό δέν τήν ἐμποδίζει (καί μᾶλλον τή σπρώχνει) στό νά χρησιμοποιεῖται στήν καθωσπρεπική (τή μέση, θά ἔλεγε ὁ Ἀριστοφάνης) γλῶσσα. Γιά παράδειγμα, ὁ ἀστὸς πού θά ἔλεγε «δέν ἐνέδωσε στήν ἄσεμνη πρότασή του» μπορεῖ ἄνετα νά χρησιμοποιήσῃ τό μεταφορικό ἀνταλλάξιμο «δέν τοῦ ἔκατσε».

Ἡ γλωσσική χυδαιότητα τοῦ Ἀριστοφάνη δέν ἐνόχλησε κανέναν. Αὐτό πού ἐνόχλησε (π.χ. τόν Κλέωνα, ὅταν πῆρε τήν ἀρχοντία) ἦταν οἱ (προσωπικές) ἐπιθέσεις κατά τῶν δημαγωγῶν. Τό 426, μετά ἀπό τήν παράσταση τῶν Βαβυλωνίων (ἔργου πού χάθηκε), ὁ Κλέων τόν κατηγοροῦσε στή Βουλή (μέ κίνδυνο νά χάσει τή ζωή του ὁ κωμικός ποιητής) γιά ὕβρι κατά τῆς πολιτείας ἐνώπιον τῶν ξένων πρεσβευτῶν καί ἀπαγόρευσε στούς κωμωδιογράφους νά ἀναφέρονται ὀνομαστικά στά δημόσια πρόσωπα. Ἀλλά κι αὐτή ἡ ἀπαγόρευση δέν κράτησε πολύ. Ὅποτε στούς Ἰππῆς, ὁ Ἀριστοφάνης κατηγορεῖ ἐκ νέου τόν Κλέωνα ὅτι «βουτᾶει μέ τά δύο χέρια στό δημόσιο ταμεῖο καί καταβροχθίζει τά χρήματα τοῦ λαοῦ».

3. Σπάνια τά ἀρχαῖα ρήματα, ὀνόματα καί ἐπίθετα πού ἀναφέρονται στή σεξουαλική δραστηριότητα ἔχουν ἀρχαιότερη ρίζα. Ἡ αἰδώς —πού συνοδεύει τόν πολιτισμό τοῦ ἄστεως καί πού κανείς δέν ξέρεי πότε ἀκριβῶς ἐφευ-

ρέθηκε— δημιουργεί λέξεις πού είτε είναι περιφραστικές (παράδειγμα τό *αἰδοῖον*) είτε μεταφορικές. Οἱ μεταφορές γίνονται ἀπό τό ζωικό καί φυτικό βασίλειο καί ἀπό τά ἀντικείμενα καθημερινῆς χρήσης (γιά παράδειγμα, ὅ,τι εἶναι τρῦπα ἢ ἀνοιγμα μπορεῖ νά γίνει σεξουαλικό μεταφορικό ἀνταλλάξιμο). Τόν πλοῦτο πάντως τοῦ ἀρχαίου λεξιλογίου δέν θά τόν βροῦμε σέ καμία νεότερη γλῶσσα.

4. Οἱ σημασίες τῶν ἀρχαίων λέξεων εἶναι (σχεδόν) ὅλες ἐξακριβωμένες χάρις στίς σημειώσεις τῶν ἀρχαίων σχολιαστῶν καί ἀνθολόγων. Τήν ἔρευνα τοῦ ἀγοραίου λεξιλογίου θά τή συναντήσουμε κυρίως σέ μελέτες γιά τό ἔργο τοῦ Ἀριστοφάνη—πού εἶναι πάρα πολλές— ὅπως ἡ διδακτορική ἐργασία τοῦ Jean Taillardat, πού δημοσιεύτηκε τό 1961 μέ τίτλο *Οἱ εἰκόνες τοῦ Ἀριστοφάνη*. Δύο μόνο συλλογές τῶν «ἄσεων» ἀρχαίων λέξεων μᾶς εἶναι γνωστές—κι αὐτές πρόσφατα ἀπό σύμπτωση κι ὄχι ἀπό τίς βιβλιογραφίες. Ἡ μία εἶναι τοῦ κρητικῆς καταγωγῆς καθηγητῆ Πόρτου, πού δημοσιεύτηκε τό 16ο αἰῶνα στήν Ἰταλία, καί ἡ ἄλλη τοῦ ἑλληνιστῆ Χαριτωνίδη, πού δημοσιεύτηκε τό 1935 στή Θεσσαλονίκη μέ τό ἀρχαῖον ψευδώνυμο *Εὖιος Ληναίου* καί μέ τίτλο *Ἀπόρρητα*. Μποροῦμε νά υποθέσουμε ὅτι ἡ πρώτη βρίσκεται ὁλόκληρη μέσα στή δεύτερη, ἡ ὁποία εἶναι ἀρκετά ἐξαντλητική καί εἶναι διατεταγμένη—ὅπως σημειώνει ὁ συγγραφέας της— «κατά τόν Πόρτειον τρόπον».

Τό βιβλίον τοῦ Χαριτωνίδη ἀρχίζει μέ μιά ἐπιστολή τοῦ Κοραῆ, πού τό 1811 γράφει σέ φίλο του τά ἀκόλουθα: «Μέ συνέβη γελοῖον τι μέ τόν Πόρτον τοῦτον ταύτας τάς ἡμέρας τόν Κρήτα. Σέ εἶπα νομίζω ὅτι ἐξέδωκε τόν Θουκυδίδη. Αὐτός ἐξέδωκε καί ἄλλα Ἑλλήνων συγράμματα, ὄχι ὀλίγα, μέ σημειώσεις ὄχι μεμπτάς, μετα-

ξύ τῶν ὁποίων ὁ Κωμικός Ἀριστοφάνης. Τούτου τοῦ Ἀριστοφάνους ἀντίτυπον, ἴδιον κτῆμα τοῦ Πόρτου, εὔρηκα εἰς Ἑλληνιστοῦ φίλου οἶκον, εἰς τοῦ ὁποίου τό τέλος ἰδία χειρί τοῦ Πόρτου (τοῦ υἱοῦ ἢ τοῦ πατρός¹ δέν ἔχω τώρα καιρόν νά ἐξετάσω, καί οἱ δύο ἦσαν σοφοί, καί οἱ δύο προφέσσορες) εὐρίσκεται γραμμένος μακρότατος κατάλογος Ἑλληνικῶν ὀνομάτων, τίνων; Vous ne le devinez pas² – τῶν γεννητικῶν μορίων τοῦ ἀνδρός καί τῆς γυναικός, γραμμένος, φίλε, μέ μεγάλην ἐπιμέλειαν καί κατηριθμημένος (numerosé) ὡς νά ἦτον ὁ λόγος περὶ τῆς σωτηρίας τῆς Ἑλλάδος. Μάθε λοιπόν ἀπό τόν κατάλογον τοῦτον, ὅτι τό ἀνδρικόν μόριον ἔχει ἑλληνικάς ὀνομασίας 79 καί τό γυναικεῖον 66».

«Ἐκ τούτου φαίνεται», συνεχίζει τώρα ὁ Χαριτωνίδης, «ὅτι ὁ Πόρτος μετά τήν ἄλωσιν τῆς Πόλεως ὑπῆρξεν ὁ μέγιστος μοριολέκτης ἢ χυσιολέσχης³ ἢ ὁ τά πρῶτα τῆς αἰδοιολογίας φερόμενος. Πρὸ τῆς ἀλώσεως πάλαι ὁ ἀγιώτατος πατριάρχης Κωνσταντίνου πόλεως Φώτιος, ὁ τῆς ὀρθοδοξίας ὑπέρμαχος καί τοῦ σχίσματος κήρυξ, πολλαχοῦ τοῦ Λεξικοῦ αὐτοῦ μνημονεῖ ἀνδρεῖα τε καί γυναικεῖα μόρια: σάραβον καί σά(χ)ταν καί σάδυττον καί σέλινον καί ταῦρον καί ἕτερα πολλά. Πρὸς τόν Φώτιον εἰς μοριολογίαν ἀμιλλᾶται ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος (εἰς τὰς Ὀμήρου παρεκβολάς) γράφων: “Ὅτι δέ πολυώνυμον

1. Ὁ πατέρας: Φραγκίσκος Πόρτος (1512-1581), γενν. στό Ρέθυμνο, λόγιος κληρικός, καθηγητής ἑλληνικῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Φεράρα καί ἀπό τό 1561 ὡς τό θάνατό του ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Γενεύης. Ὁ γιός: Αἰμίλιος Πόρτος (1550-1610), γενν. ἐν τῇ Φεράρα, καθηγητής ἑλληνικῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Λαζάνης καί ἐν τῇ συνέχειᾳ τῆς Χαϊδελβέργης.

2. Δέν θά τό μαντέψετε!

3. Αἰδοιολόγος ἢ πρᾶκτολογᾶς (λογοπαίγνιον μέ αἰδοιολεϊκῆς = αἰδοιογλειφτικῆς).

ὄν τό γυναικεῖον αἰδοῖον, ἀμβων τε γάρ λέγεται καί χοῖρος καί ἐσχάρα καί δέλτα, τό αὐτό καί κέλῃς καλεῖται παρά τοῖς κωμικοῖς, οὐκ ἀδελόν ἐστίν»).

Ἔτσι, τρεῖς κληρικοί ἀσχολήθηκαν πρῶτοι μέ τ' Ἀπόρρητα τῶν ἀρχαίων. Ὁ Φώτιος Α', πού ἔγινε Πατριάρχης κατευθεῖαν ἀπό μοναχός, τόν 9ο αἰῶνα, ἔγραψε τή Λέξεων συναγωγή, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Εὐστάθιος («εἰς τῶν διαπρεπεστέρων θρησκευτικῶν καί πνευματικῶν παραγόντων τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς») ἔγραψε τή δική του τό 12ο αἰῶνα καί ὁ Πόρτος (πατήρ), πού ἦταν κι αὐτός κληρικός, τό 16ο.

Ὁ σεμνότυφος 20ός αἰῶνας δέν ἐπέτρεψε στό εὐρύτερο ἀναγνωστικό κοινό νά γνωρίσει τοῖς ἀρχαίους συγγραφεῖς πού ἔγραψαν στήν ἀγοραία ἢ ἔστω καί τή δημοτική γλῶσσα (ὅπως, γιά παράδειγμα, ὁ Ἡρώνδας καί ὁ Ἀθήναιος). Γιά νά θωρακίσει τ' Ἀπόρρητά του ἀπέναντι σέ κάθε λογοκρισία, ὁ Χαριτωνίδης δέν προσφεύγει μόνο στή συνηγορία τῶν συνενόχων του ἱεραρχῶν, ἀλλά ἔγραψε τό βιβλίο του μέ ψευδώνυμο σ' ἀρχαῖα ἑλληνικά! (Ἀρχαιότερα κι ἀπό τόν Κοροσῆ—πού τοῦ ἔδωσε τήν ἰδέα τῆς συλλογῆς, ὅπως λέει—δηλαδή μέ κώδικα, σέ γλῶσσα ἀργκό!) Ἔτσι πού νά μήν μποροῦν νά τό διαβάσουν οἱ βάρβαροι τῆς ἐξουσίας, ἀλλά μόνο εἰδήμονες ἑλληνιστές. Ἐνα ἀντίτυπο ὑπάρχει στή Βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καί τό ἀνακαλύψαμε τήν τελευταία στιγμή, ἐπί τοῦ πιεστηρίου. Κι αὐτό χάρη στόν φίλο καθηγητή Ἀνατολικῶν Γλωσσῶν τῆς Σορβόνης Ντίνο Γεωργούδη (στόν ὁποῖο, ὅπως καί στή Βιβλιοθήκη, ἐκφράζονται ἀπό ὄω θερμές εὐχαριστίες).

Ἴδου ἕνα δείγμα τῆς γραφῆς τοῦ Χαριτωνίδη:

«Ἐν παρόδῳ δέ μνημονεύομεν καί τά ἀναθήματα, ἃ ἡ πεντηκονταετής φιλέραστος Νικιάς ἐν τῷ ναῷ τῆς Κύ-

πριδος ἐκρέμασεν (βλ. Ἀνθολογία Παλατινή, σ' 210) σάνδαλα καί χαιίτης ἀνελίγματα (πλεξούδες), τόν διαυγῆ χαλκόν ἀκριβείης οὐκ ἀπολειπόμενον (τοῦτ' ἔστιν τό κάτοπτρον ἢ κάτροπτον, ὡς ἡ Λαῖς τῆς Ἀνθολογίας Παλατινῆς, σ' 1. 18. 20), ἃ τ' οὐ φωνητά πρός ἀνδρός. Μή τά τελευταῖα εἶναι ὁ ὄλισθος ἢ ὁ βαυβών τοῦ Ἡρώνδα, ἢ ἡ ψαλῖς καί τό ξυρόν, ἅτινα μνημονεύει ὁ Πολυδεύκης διαλαμβάνων περί τοῦ γυναικείου κόσμου, ἢ καί ὁ λύχνος (Ἀνθολογία Παλατινή, σ' 162);»

Λέξει νά μεταφράσουμε τά ἀρχαῖζοντα νεοελληνικά τοῦ 1935 (τοῦ Χαριτωνίδη) στά νεοελληνικά τοῦ 1999, γιά νά μή χάσουμε τή νοστιμιά τοῦ κεκμένου: «Θά ἀναφέρουμε παρακάτω τά ἐξιλαστήρια ἀναθήματα πού κρέμασε στό ναό τῆς Ἀφροδίτης, πενηντάρα πιά, ἡ ἑταῖρα Νικιάς, πού πολύ τῆς ἄρεσε τό γαμήσι, σαντάλια καί μπουῦκλες ἀπ' τά μαλλιά της, καθώς καί τόν ἀπαστράπτοντα χάλκινο καθρέφτη της, πού τήν ἔδειχνε ὅπως ἀκριβῶς ἦταν (δηλαδή στά πενήντα της...), καί τ' ἄλλα πού δέν λέγονται ἀπό μᾶς τούς ἄντρες. Μήπως τά τελευταῖα εἶναι ὁ ὄλισθος ἢ ὁ βαυβών γιά τά ὁποῖα μιλάει ὁ Ἡρώνδας, ἢ τό ψαλίδι καί τό ξυράφι, πού ἀναφέρει ὁ Πολυδεύκης στίς περιγραφές πού κάνει γιά τά γυναικεῖα κοσμήματα, ἢ ἀκόμα ὁ λύχνος;» (Ἡ Παλατινή ἢ Παλατινή Ἀνθολογία τοῦ 10ου αἰῶνα περιέχει 5.300 λόγια ἐπιγράμματα τῆς ἀλεξανδρινῆς καί ἐλληνορωμαϊκῆς ἐποχῆς, μέ βάση τήν Ἑλληνική Ἀνθολογία τοῦ Κωνσταντίνου Κεφαλά, 9ος αἰῶνας. Σχετικά μέ τό ἐπίγραμμα τοῦ Πλάτωνα γιά τή Λαῖδα –καί μέ τή διασκευή τοῦ Βολταίρου– βλ. ΛΑΪΣ ἢ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΗ στό Κεφάλαιο ΕΤΑΙΡΕΣ τοῦ παρόντος, σελίς XXX).

Ὁ ὄλισθος –βλ. λέξη– ἦταν ἓνα τεχνητό πέος, ἀπό

μαλακό δέρμα σκύλου, τό ὁποῖο, πασαλεμμένο μέ λάδι, τό χρησιμοποιοῦσαν οἱ γυναῖκες γιά αὐνανισμό. Στούς λεσβιακοὺς ἔρωτες, τό ἔδενε ἢ μιά γύρω ἀπό τήν ὀσφύ της μμιούμενη τόν ἄνδρα – ὅπως ἀκριβῶς γίνεται ἀκόμα καί σήμερα. Στόν μμιάμβό του Φιλιάζουσαι ἢ Ἰδιάζουσαι, ὁ Ἑρώνας τό ἀναφέρει μέ τή δεύτερη ὀνομασία του, βαυβών, ἀπό τό βαῦ-βαῦ, δηλαδή τό γαῦ-γαῦ, τοῦ σκύλου, ἐξαιτίας τοῦ δέρματος ἀπό τό ὁποῖο ἦταν φτιαγμένο καί τό ὁποῖο, μάλιστα, ἦταν κόκκινο. Ἰδοῦ ἕνας διάλογος ἀπό τό μονόπρακτο αὐτό – πού ἔχει γιά θέμα του τόν ὄλισθο-ἀνάμεσα στίς δύο φίλες:

ΜΗΤΡΩ: Πέ μου, σέ ἰκετεύω, καλή μου Κοριττώ, καί χωρίς φέματα, ποιός τόν ἔραψε καλέ ἐκεῖνον τόν βαυβώνα (τόν «γαβγαβά») τόν κατακόκκινο;

ΚΟΡΙΤΤΩ: Ἐσύ ποῦ τόν εἶδες, μωρή Μητρώ;

ΜΗΤΡΩ: Τόν εἶχε ἡ Νοσσίς τίς προάλλες. Καλέ τί δῶρο θεοῦ εἶναι αὐτό τό πρᾶμα!

ΚΟΡΙΤΤΩ: Ἡ Νοσσίς εἶπες; Καί ποῦ τόν βρῆκε αὐτή; Ποιός τῆς τόν ἔδωσε;

ΜΗΤΡΩ: Δέν θά μέ κάνεις βούκινο ἄν σοῦ πῶ;

ΚΟΡΙΤΤΩ: Νά μοῦ βγοῦν τά μάτια ἄν μοῦ ξεφύγει τίποτα! Βγαίνει ἄχνα ἀπ' τῆς Κοριττῶς τό στόμα;

ΜΗΤΡΩ: Ἡ Εὐβούλη, τοῦ Βιτάτου τῆς τόν δάνεισε καί τῆς εἶπε νά μή βγει παραέξω.

ΚΟΡΙΤΤΩ: Ἐ ρέ, γυναῖκες! Αὐτό τό γύναιο θά μέ στείλει στόν τάφο μιά μέρα τῶν ἡμερῶν! Ἐπεσε στά πόδια μου καί μέ παρακαλοῦσε, δῶσ' τον μου καί δῶσ' τον μου, καί τή λυπήθηκα καί τῆς τόν δάνεισα, πρὶν ἀκόμα κάνω χρήση ἐγώ ἢ ἴδια! Αὐτή βούτηξε τό κελεπούρι καί ἄρχισε νά τό χαρίζει ἀπό δῶ κι ἀπό κεῖ...

Ὁ σεμνότερος τρόπος νά ὀνομάσουμε ὅλο αὐτό τό λε-

ξιλόγιο είναι νά τό πούμε ἀπόρρητα, ἄρρητα ἢ οὐ φωνητά, οὐ φατειά, ἢ ἀπόκρυφα ἢ ἀκόμα αἰδοῖα καί ἀναγκαῖα (ἰδιαίτερα γιά τά γεννητικά ὄργανα ἀνδρός τε καί γυναικός). Οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγαν καμιά φορά τουτί, ἐκεῖνο ἢ τό δεῖνα, ἢ ἀπλῶς τό ἢ τό χροῖμα καί τό πράγμα, ὅπως οἱ σύγχρονοι λένε τό πράμα της γιά τό αἰδοῖο καί τ' ἀμελέτητα γιά ὅλα τ' ἄλλα.

Χάρη στ' ἀπόρρητα τοῦ Πόρτου καί τά λίαν πρωτότυπα συμπληρώματα τοῦ Χαριτωνίδη, τά τόσο τεκμηριωμένα, ὁ κατάλογός μας τοῦ ἀνδρικοῦ αἰδοῖου ἔφτασε ἀπό τίς 79 λέξεις τοῦ Πόρτου στίς 151, καί τοῦ γυναικείου ἀπό τίς 66 στίς 131 – πού θά ἔκαναν τόν Κοραῆ ν' ἀναπληρῆσει καί ν' ἀναφωνήσει ξανά: «Δέν θά τό πιστέψετε, φίλτατε!» Τό ἴδιο βέβαια συνέβη καί σέ μερικές ἄλλες ομάδες λέξεων, πού «θά καταλέξωμεν κατωτέρω κατά τόν Πόρτειον τρόπον» κι ἐμεῖς, δηλαδή, μέ θεματική αὐτή τή φορά διάταξη.

τ' ἀμελέτητα

Βλ. τίς λέξεις στό Ἑρωτικό Λεξιλόγιο. Μόνο ὅσες προέρχονται ἀπό τήν προσφάτως ἀποκτηθεῖσα Χαριτωνίδεια συλλογή ἐξηγοῦνται σέ παρένθεση.

γυναικειόν αἰδοῖον (131 λέξεις πρωτότυπες): ἀγγεῖον (λόγῳ σχήματος), ἀηδονίδεός (ἀηδόνας νεοσσός), ἄμβων**, ἄντρον, ἄρθρα (ἀρθρώσεις), ἄτρητον (ἀτρύπητο, παρθένο), βληχώς*, βορβορόπη** (ἀπό ὀπή καί βόρβωρος, βρομομοῦνι), βρύσσος**, βύττος** (ἀπό βύω = βουτυρώνω, γεμίζω, ἤ ἀπό βυσσός = ὁ πάτος τῆς θάλασσας), γεῖτον (ὄλα τά ὄργανα εἶναι γείτονες μεταξύ τους – βλ. τό ἄσεμνο δίστιχο τῆς λαϊκῆς ποίησης: ἀπό τή γῆ στόν οὐρανό δέν ἔχει μονοπάτι / ἀπό τόν κῶλο στό μουνί δύο δάχτυλα καί κάτι), γέρρα (περσικά ἀμυντικά ὄπλα, σκηνώματα, περιφράγματα), γίγαρτον (κουκούτσι), γλωττοκομεῖον (λόγῳ αἰδοιολειχίας), γυῖον (μέλος, χέρια, πόδια), δέλτα*, δελφύς, δελφάκιον, διασφάξ** (Σινδικόν διάσφαγμα = ρωγμή, σχισμή), δημόσιον* (εἰρωνικά), διθυραμβοχάνα (μουνί πηγγάδι, πηγαδόμουνο), δορίαλλος*, ἐπανθοῦσα θριξ, ἐπίσιον ἤ ἐπίσειον, ἐπίδερμῖς* (χαρακτηριστική λέξη τῆς ἀργκό),

ἐσχάρα**, εὐδαίον** (εὐδαίος = τρύπα στοῦ ἀμπάρι ἢ ἀνάπαυλα), εὔστρα** (βραστήρας), ἐφηβαῖον, ἐχίνος**, ἦβη, ἡδονοθήκη, θήλυς, θήλεια, θυγάτριον*, θύρα, ἱάκχος* (βακχικός θρίαμβος), ἰσθμός, ἰωνόκυσος* (μουνί ἀνατολίτικο), καλλιώνυμος (εἶδος ψαριοῦ), κῆπος**, κίδαλον**, κλειτορίς ἢ κλειτωρίς, κνέωρον*, κόθημα*, κοῦλον ἄργος* (λόγω σχήματος), κόκκος*, κορώνη* (κουρούνα ἢ παρακάξα, τὸ ράμφος τῆς κουρούνας = κλειτορίς), κοσμάριον* (κοσμηματάκι, μπιζού), κτεῖς*, κτένιον, κολεός*, κυσαρόν** (ἀπὸ κυσός = μουνί), κυσθολορώνη*, κύσθος*, κυσοδόχη*, κυσολάκων** (σωστός λάκκος), κυσολαμπίς** (μουνολαμπίς, κατὰ τὸ πυγολαμπίς), κυσός, κυσοχήνη*, λοπάς**, λόχη*, μέλαθρον* (σωστό παλάτι), μήτρα, μογάγκειον* (κοιλιάδα), μόριον, μυκός*, μυλλός (μουνί, πρόστυχη λέξη ἀπὸ τὰ σικελικά πλακουντάρια ἢ βασιλόπιτες σέ σχῆμα αἰδοίου), μύρτον*, μυρτοχειλίδες** (τά μεγάλα σαρκώδη χεῖλη τοῦ αἰδοίου), μυσάχη** (πόρνη), μύσχος ἢ μύσχον (μουνόχυμα, ἀπὸ μυχόν ἢ μόσχον, τὰ ὑγρά ποῦ βγαίνουν ἀπὸ τοὺς ὄρχεις μερικῶν ζώων – κατὰ τὸν Chantraine), μυττός*, μύωψ** (ἀλογόμυγα καὶ τὸ μικρὸ δάχτυλο), νᾶπος** (δασώδης κοιλιάδα), νύμφη, ὄλεθρον* (δέν χρειάζεται ἐξήγηση), ὀπή (λέγεται κι αὐτό), ὀπτάνιον**, ὀπώρα (π.χ. τὸ σῦκο), παρατετιμμένον, πεδίον**, πελλάνα (ἀπὸ ἄγνωστη λακωνική ρίζα), πίττα** ἢ πίσσα**, πλατίστακος* (εἶδος ψαριοῦ), πρόθυρον*, πτυχή*, πύελος* (λεκάνη – ἀπὸ τὴν παροιμία «ἢ πόρνη καὶ ὁ βαλανεύς σέ πύελο πλένουν καὶ καλοὺς καὶ κακοὺς»), πύλη*, πυλεών*, πυργώματα* (σαρκώδη χεῖλη τοῦ αἰδοίου, σαρκίον),

ράγας (σχισμή), ρόδον*, ροδωνιά*, σαβαρίχης*, σάβυττος** (ἀπό σάττω = παραγεμίζω, καί βύττος), σάκανδρος**, σάκτας, σάκαν* ἢ σάκας*, σαλάμβη** (τήν σάβην λαμβάνει, δηλ. τό πέος – Σαλαμβώ καί Σαλαμβάς = προσωνύμια τῆς Ἀφροδίτης), σαμαρίχη*, σάραβος**, σάρων**, σέλινον*, σκαῖρον** ἢ σκαῖρον σαρκίον (κλειτορίς – τό κινητικό, τό πηδηχτό, καί ἴσως ἡ ἀκρίδα), σπατάγγης*, σῦκον*, σχίσμα (ἡ τρύπα, ἡ σχισμή), ταῦρος**, τιτίς (πούλακι – βλ. νεοελληνική ἔκφραση «τό πουλάκι της»), τόλυξ*, τρύβλιον**, τρύπημα**, τρυμαλιά*, τύχη (ἀναγκαία τύχη), ὕβρις, ὕς**, ὕσσαξ**, ὕστερα, φθειροπούλη**, φύλον, χελιδών*, χίδρυ*, χλοῦνις, χνόος ἢ χνοῦς, χοῖρος** ἢ χοιρίον** ἢ χοιρίδιον**, χοιροσάκα** (μουνόσακος), χρῆμα ἢ ἵππικόν χρῆμα, ψίμαρον (ἴσως ἀπό τό χίμαρος = νεαρή κατσίκα).

Ὅλες αὐτές οἱ λέξεις εἶναι ἀπό αἰσχρές ὡς αἰσχρότατες καί, κατὰ τόν Χαριτωνίδη, μόνο μέ τό μουνί μποροῦν νά μεταφραστοῦν, πού εἶναι παλιά, μεσαιωνική λέξη. Τή βρῆκε στά ἔγγραφα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ 1383 (ἀναφερόμενα βέβαια σέ τιμωρία παπᾶ). Ὁ Κοραῆς ἀναφέρει ἕνα πρόστιμον χηρείας στή Χίο γνωστό ὡς ἀργομουριάτικον. Μερικοί, ὅπως ὁ Κοραῆς, θεωροῦν τό μουνί ἰταλική λέξη, ἀπό παραφθορά τῆς ἀρχαίας σικελικῆς –ἐξίσου ἄστεμνης– μυλλός, ἀλλά, ὅπως φαίνεται (καί σ' αὐτό συμφωνεῖ καί ὁ γλωσσολόγος Γ. Χατζηδάκις), ὁ πρόστυχος αὐτός νεοελληνικός ὅρος ἔχει ἀρχαία ἀττική ρίζα. Οἱ διαφορές ἐκδοχῆς γιά τήν ἐτυμολογία του: α. μνίον (μαλακό, ντελικάτο). β. μνίον (πού σημαίνει φύκι). γ. Εἶναι ὑποκοριστικό τοῦ μνοῦς = χνοῦδι (ἄλλωστε

χνουδι είναι ένας ακόμα σύγχρονος ὄρος, τῆς μάγκικης γλωσσας, γιά τήν ἴδια λέξη). δ. μνάομαι = ἐπιθυμῶ νά πάρω γυναῖκα (μνάα), ἐξ οὗ μνηστεύομαι. ε. εὐνή ἢ εὐνιον = συζυγικό κρεβάτι ἢ συνουσία (εἶναι ἡ ἐκδοχή τοῦ Χατζηδάκι).

Ἄλλά τό γυναικεῖο αἰδοῖο καί στή δημῶδη νεοελληνική ἔχει πολλά μεταφορικά ἀνταλλάξιμα καί πολλά εἶναι παρμένα ἀπό ἀρχαίους ὄρους: ἀχινός, σχιστό, χύστος, ρημαδιακό (βλ. ὄλεθρον). "Ἐνα ἀπ' αὐτά (πού ἀντιστοιχεῖ στήν ἀρχαία θύρα ἢ στήν κλειτορίδα, πού προέρχεται ἀπό τό ρ. κλειώ) εἶναι ἡ κλειδωνιά. Ὁ Χαριτωνίδης παραθέτει ἕνα ἡπειρώτικο δημοτικό τραγούδι, προφανῶς γαμήλιο, πού εἶναι γεμάτο ἀπό ἀρχαῖα σεξουαλικά σύμβολα:

Ἀπόψε κυρά νύφη	
θά παίξει ὁ μάνταλος,	(βλ. μανδαλωτόν φίλημα)
τά δύο κουπιά τοῦ Μπάρκα	(βλ. δικωπεῖν = γαμεῖν)
καί ὁ παραμάνταλος.	(δηλαδή τό πέος)
Ἀπόψε κυρά νύφη	
τῆς πεθερᾶς σου ὁ γιός	
θά μπεῖ ξεσπαθωμένος	(μέ γυμνή τή δάλανο,
σάν φίλος σάν ὀχτρός.	βλ. ξίφος)
Ἀπόψε ἡ κλειδωνιά σου	(βλ. κλειτωρίς)
μέ μιά θά τσακιστεῖ	
καί ἡ πόρτα τῆς αὐλῆς σου	(βλ. θύρα)
θά στέκετ' ἀνοιχτή.	

Μερικά ὀνόματα δημόσιων προσώπων ἦταν ἐπίσης παρατσούκλια τοῦ γυναικεῖου αἰδοῖου, π.χ. δορίαλλος, ἀπό τόν τραγικό ποιητή Δορίλαο (γιά τόν ὁποῖο δέν γνωρίζουμε τίποτα). "Ἐνα ἀπό τά αἰσχρό-

τερα μεταφορικά ανταλλάγμα (για όλα τα αϊδοῖα) ἦταν τό σῦκον. Μάλιστα συκοφάντης λεγόταν κι αὐτός πού ἔκανε τή γνωστή καί σήμερα αἰσχρή χειρονομία, ὅταν κλείνεις τήν παλάμη καί περνᾶς τόν ἀντίχειρα ανάμεσα στό μεσαῖο δάχτυλο καί στόν δείκτη προς τα ἔξω. Τό σῦκα! θά τό βροῦμε καί στά σημερινά μάγκικα (χώρια πού ἔδωσε τό ἰταλικό *fici* καί τό ἀγγλικό *fuck*). Στά καλιαρντά (ὅπως εἶναι φυσικό, γιατί εἶναι ἡ γλῶσσα τῶν κιναιδῶν) θά βροῦμε ἐλάχιστες λέξεις: μουτζό, σφυρίχτρα, δέλτα (βλ. τό ἀρχαῖο δέλτα, ἀπό τό σχῆμα τοῦ αἰδοῖου), ψωλάραγμα (ἄραγμα τοῦ πέους, βλ. λμηγή), καυλομαξίλαρο.

πέος (151 λέξεις): ἄγκυρα*, ἀδιάφορον (ἀπό κείμενο τοῦ Λουκιανοῦ), ἀκροβυστία (ἀκρόβυστος), ἄκυλλον (στή Λυδία), ἀνδρεία (δέν χρειάζεται ἐξήγηση), ἀνώνυμον – ἀκατονόμαστον (βλ. κέρκος), ἀπεσκολυμένος, ἄρθρα (ἀρθρώσεις), ἄροτρον, αὐλός*, αὐχὴν*, βάβαλον ἢ δάμβαλον (ὁ φαλλός, ὁ ὄλισθος καί τό πέος – κατά τόν Ἡσύχιο), βάλανος, βαλλίον, βίλλος* (βιλλίν, στήν Ἔφεσο καί σήμερα στήν Κύπρο), βουδών*, βύρσα**, γέρρα (περσικά ὄπλα, σκηνώματα, περιφράγματα), γνώμων (ὁ γνώμων μοί ἀνίσταται = μοῦ σηκώθηκε ὁ γνώμονας), γόνιμα μέρεα, γυῖον (μέλος, χέρια, πόδια), δαγύς*, τό δεῖνα (βλ. Ἀριστοφάνη Ἀχαρνῆς: «Αὐτός θά φυλάει σκοπιά μέσ στό κρῦο, ἐνῶ ὁ ἄλλος θά κοιμᾶται μετά παιδίσκης ὠραιότητης, ἀνατριβομένῳ τῷ δεῖνα»), δέμας, δέρμα*, δόρυ*, δριλος (φαλλός), ἐφηβαῖον, ἐμβολός**, ἐντέριον* (τό ἐσωτερικόν ἢ ἔντερον), ἐπιβλής* (μοχλός), ἐπίδοσις, ἐπίσιον ἢ ἐπίσειον, ἐρέβινθος*, ἐρε-

τμόν*, εὐφλεβής*, ἦβη, θρίον, θυμός (βλ. Ἀριστοφάνη Ἰππῆς), ἰθὺς, ἰθύβαλλος, ἵππος**, ἰστός* (ἐγώ, μέσα σέ λίγη ὥρα, τρεῖς ἰστούς κατέβασα, ὑπερηφανεύεται μιά Κορίνθια πόρνη – βλ. Στράβωνος Γεωγραφικά), ἰσχύς (δέν χρειάζεται ἐξήγηση), καλλιώνυμος (εἶδος ψαριοῦ), καυλός, καυλίσκος, κέντρον* (κεντρί, βουκέντρα, καί ἡ αἰχμή τοῦ διαβήτη στό κέντρο τοῦ κύκλου ὁ ὁποῖος θυμίζει τρῦπα, βλ. τρυμαλιά τοῦ γυν. αἰδοίου), κέρας** (ἀναφέρεται ἀπό τόν Εὐστάθιο – κατά τόν Χαριτωνίδη, ἔδωσε τό κεράτωμα καί τόν κερατά), κέρκος*, κήδαλον* (κέρας, κατά τόν Ἡσύχιον), κόκκος* ἢ κοκκώ*, κόντιλος*, κόνδαξ* (ἀκόντιο), κοντός*, κόπελλον* (κατά τόν Ἡσύχιον), κορχούτης* (Ἡσύχιος), κορύνη*, κότιλον*, κοτίλλιν**, κρέας (βλ. Ἀριστοφάνη Ἰππῆς), κριθή*, κύτταρον, κύων**, κωλέα*, κωλή*, κῶλον, λαλοῦ (ἄθικτος ἀκμή = ξέβγαλτη), ληκῶ**, λυσιφλεβής**, μάχαιρα (βλ. Ξίφος), μέδεια**, μέζεια**, μέρη τοῦ σώματος, μῆδος** (ἐξ οὗ Ἀφροδίτη Φιλομηδέα, βγήκε δηλαδή ἀπό τά μῆδεα τ' Οὐρανοῦ), μόνμβελος*, μόριον ἀνδρός γόνιμον, μοχλός (συνώνυμο τοῦ ἐπιβλής), μύκης* (μανιτάρι, βλ. Ἡσύχιον καί Ἡρωδιανό), μυλουρίς** (κολοβή λόγχη), μύσχος** ἢ μύσχον** (ἀπό μυχόν ἢ μόσχον, τά ὑγρά πού βγαίνουν ἀπό τούς ὄρχεις μερικῶν ζώων – κατά τόν Chantraine), νευρίον* (κατά τόν Ἀριστοτέλη, ἀπό τό νεῦρο τοῦ πέους τῆς καμήλας ἔφτιαχναν τή νευράν, τή χορδή τοῦ τόξου), νεῦρον*, νίδες (Φώτιος: αἰδοῖα ἢ ὀρχίδια παιδῶν), νωθουρός (ὁ νωθὴν ἔχων τήν οὐράν, ἄστυτος), ξύλον (συνώνυμο τοῦ τύλος), οἴφος** (ἀπό τό ρ. οἴφῶ = γαμῶ), ὄλισβος, ὄλισβος

ὀκτωδάκτυλος (μήκους 15 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου), ὄλισβοι ναρκισσινοί, ὄπλον (συνώνυμο τοῦ ξίφους), ὀρθαγόρας* ἢ ὀρθαγορίσκος*, ὀρθίας* ('Ἡσύχιος), ὀρθόν*, οὐρά*, ὄφις (Παλατινὴ Ἀνθολογία: «εἰς τὴν τρώγλην —πρωκτόν— ὄφιν δέχεται»), πάτταλος* ἢ πάσσαλος*, πηδάλιον* (ἀκόμα ἓνα ναυτικό μεταφορικό ἀνταλλάξιμο), πηρίς* ἢ πηρίν* (οἱ θύλακες τῶν ὄρχεων καί, κατ' ἐπέκτασιν, τὸ πέος), προσθαλίσκος*, πούς (πόδι = πέος), προσθέματα (τά ἀνδρικά αἰδοῖα), προύχων πούς (τὸ πόδι πού ἐξέχει, βλ. Εὐριπίδῃ, Μῆδεια), πόσθη*, πόσθιον*, ῥοδοδάκτυλος (παιδική), ῥοδόπηγος (εἰρήβου), ῥόδον, ῥόπαλον*, ῥόπτρον* (ῥόπαλο ἢ ῥόπτρο — τὸ ὅποιο τὴν θύραν κρούει, βλ. λέξεις), σάθη*, σάνιον** ἢ σάνιον**, σάρξ* (τοὺς Αἰγυπτίους ὀνόμαζαν Μεγαλοσάρκους), σαῦρα* ἢ σαύρη*, σεφόν (καλοκαιρινὸ ἐνδυμα), σίνος (βλ. Σχολιαστὴ Ἀριστοφάνους Νεφέλαι, 1070: συναμωρομένη = συνεχῶς ἀνδρὶ συνουσιάζουσα πρὸς μῆξιν, τουτέστι γαμουμένη), σιρων*, σκορπίος* (τὸ ψάρι μὲ τὸ ὅποιο ἐνίοτε ἐβίαζαν γιὰ τιμωρία τοὺς μοιχοὺς), σκεῦος* (Φώτιος καὶ Παλατινὴ Ἀνθολογία), σκυτάλη*, στρούθειον (βλ. Reich, *Der Mimus*), συκῆ* ἢ συκέα* ἢ συκίδιον*, σύμβολον (ἀναφέρεται στὸν Ψευδολουκιανό), σχοινίον, σωλήν*, σῶμα παιδοποιόν, σωμόλοιφος (βλ. ὄλισβος), ταῦρος**, τιτίς (πουλάκι — βλ. νεοελληνικὴ ἔκφραση «τὸ πουλάκι του»), τόλυξ** (βλ. τύλος), τριέμβολος, τρύπανον (ὅπως εἰκάζει ὁ Χ. ἀπὸ σχόλιο τοῦ Εὐστάθιου), τύλος** ἢ τύλιον**, ὑβόν** (ἀντιστοιχεῖ στὸ ὑβός = κυρτός, πρωκτός, βλ. κίναϊδος), ὕβρις, φάλγης*, φάλλος, φλέψ*, φορβάς**, φῦλον, χλοῦνις, χρυσίον, ψο-

λόον *pūr* (ἐπίγραμμα τοῦ Νικάρχου, Παλατινὴ Ἀνθολογία), *ψαλή*. (Μερικοὶ στόλιζαν τὸ πέος δένοντας ἓνα φιόγκο, ἓνα κορδόνι ἀπὸ δέρμα σκύλου, γύρω ἀπὸ τὴν ἀκροποσθία. Ὁ φιόγκος αὐτὸς ὀνομάζονταν *κύνειρα*, *κυνοδέσμη*, *κυνόσειρα* ἢ *κυνοκάκκας*).

Ἄν τὸ ἀνδρικό μόριο ἔχει τόσα πολλὰ προσωνύμα, αὐτὸ σίγουρα ὀφείλεται στό γεγονός ὅτι ἦταν τὸ μόνο ἀπὸ τὰ αἰδοῖα πού λατρευόταν στίς θρησκευτικές τελετές, τὸ μόνο πού ἀπεικονίζονταν, σάν σύμβολο τῆς γονιμότητος. Ἔτσι, θά τὸ βροῦμε σέ συνάρτηση μέ τὴ λατρεία τῆς Δήμητρας, σέ συνέχεια, μέ τὴ λατρεία τῆς Ἀφροδίτης (πιότερο ἀπὸ τὴ μεριά τῶν γυναικῶν) καί, φυσικά, μέ τὴ γενικευμένη λατρεία τοῦ Διόνυσου, ἰδιαίτερα τὴν Ἄνοιξη, ὅπου κυριαρχεῖ τὸ σεξουαλικὸ ξόανο, ὁ φαλλός. Θά πρέπει ὅμως νά ὁμολογήσουμε ὅτι οἱ περισσότερες ἀπὸ τίς παραπάνω λέξεις εἶναι ἀπὸ τὴν ἀγοραία διάλεκτο ἀνάμεσα σέ πόρνες, κίναιδους καί παιδεραστές (κυρίως). Ἄν αὐτές οἱ λέξεις ἔβγαζαν γέλιο στό θέατρο, εἶναι γιατί πολλοὶ ἀπὸ τοὺς θεατές τίς ἄκουγαν γιά πρώτη φορά ἔτσι δημόσια. Καί, ὅπως φαίνεται, ἀνάμεσα στό κοινὸ ὑπῆρχαν καί πολλές γυναῖκες. Ὅσο γιά τοὺς ἀνδρες, θά βροῦμε μερικοὺς ἀπὸ τοὺς παραπάνω ὄρους σ' ἐπίγραμμα τῆς Παλατινῆς Ἀνθολογίας στό ὁποῖο ἓνας ὁμοφυλόφιλος φροντίζει γιά τὴν ἐκπαίδευση τοῦ ἐπιβήτορά του: «*Τῶν παίδων τὰ προσθέματα, Διόδωρε, χωρίζονται σέ τρεῖς κατηγορίες (σχήματα) καί μάθε τίς ἐπωνυμίες. Αὐτὴ πού παραμένει ἀκόμα ἀνέγγιχτη (ἄθικτος ἀκμή) λέγεται λαλοῦ. Καί Κοκῶ, αὐτὴ πού τὴ φυσᾶς κι ἀμέσως πέφτει. Αὐτὴν δέ πού ἀρχίζει νά σαλεύεται μέσα στό*

χέρι, μπορείς νά τήν πείς σαῦρα. "Όσο γιά τήν τελειότερη ἀπ' ὄλες, τή γνωρίζεις καλά γιατί αὐτός πού τή χρειάζεται ἐσένα καλεῖ».

Ἡ λέξη πέος ἔχει παραμείνει καί στή σύγχρονη γλῶσσα, καθώς καί οἱ λέξεις ψωλή καί καυλό – πού, στήν ἀρχαιότητα, δέν ἦταν πρόστυχες. Ἡ πρόστυχότερη τοῦ πέους, ποῦτσος ἢ ποῦτσα, εἶναι σλαβικῆς προέλευσης, butsa = ἐξόγκωμα ἢ προεξοχή, πού λέγεται εὐφημιστικά ἀλλά πού μᾶλλον προέρχεται, μέ τή σειρά του, ἀπό τήν πέτσα, παράγωγο τῆς ἀρχαίας λέξης δύρσα = δέρμα –καί μάλιστα ζωντανοῦ ζώου– ἐξ οὗ καί βυρσοδέψης. Μιά ἄλλη πιθανότητα εἶναι ἡ πούτσα νά προέρχεται ἀπό τόν ἀρχαῖο ὄρο πόσθη (βλ. λέξη). Ἄλλα μεταφορικά ἀνταλλάξιμα τῆς σύγχρονης ἀγοραίας εἶναι: ἐργαλεῖο, μαλαπέρδα, ἀχαμνά. Στά καλιαρντά θά βροῦμε λίγους ὄρους γιά τά μικρά πέη (φυστίκι, σφαίρα, τουτοῦ ἢ τουτούκα), ἕναν γιά τά μεγάλα (ψωλάρα ἢ λάρα) καί ἕναν νόστιμο πού ἀντιστοιχεῖ στήν ἀρχαία ψωλή (ντεσαποτέ σερμελιά = πούτσα μέ γυμνή τή βάλανο, ἀπό τό γαλλικό décharpeauté, πού στή γαλλική ἀργκό γράφεται chapotté). Ἐνῶ ὁ φαλλός δέν χρησιμοποιεῖται γιά τό πέος ἀπό τά καλιαρντά, θά τόν βροῦμε στή λέξη φαλλού (ἦ), πού σημαίνει μπαστούνι.

πρωκτός (63 λέξεις): ἄντρον**, ἀρχός, ἀσκός*, ἀφεδρών (ἀπό καί ἔδρα), βάταλος, βόθρος**, γελασινοί, γλουτός, δακτύλιος**, δασύπρωκτος**, ἐγκυκλον, ἔδρα, ἐφηβική στεφάνη, θριγκός*, θεῖα στρογγύλη**, θύρα, κάτω κοιλία ἢ τά κάτωθεν ἢ τά κάτω ἢ τά πρὸς γῆς, κολεός (θήκη σπαθιοῦ, ἀπό κόλον), κό-

λον, κοχώνη-κοχῶναι, κυρτός**, κυσός*, κυσοχήνη**, κύσσαρος**, λάκκος**, λμῆν** (τό ψωλάραγμα τῶν καλιαρντῶν), μηροί, μηρία, τό ὄπισθεν (δέν χρειάζεται ἐξήγησι), παρατετυλμένος, περίνεος ἢ περινεον ἢ περιναιον ἢ περινος ἢ περινα, πίθος, προχῶναι**, πρωκτοπεντετηρίς, πυγή**, πυγίδιον*, πύλαι, πύννος** ἢ πούνιον**, σκαλαθύρματα** ἢ σκαλαθυρμάτια**, σκέλος-σκέλη, σκευός (βλ. καί πέος), σμόκορδοι*, σῦκον*, σφιγκτήρ** ἢ σφιγκτήρ δακτύλιος**, τρώγλη*, ταῦρος**, τάφος** (λάκκος), τράμις** ἢ τράμη**, τύλη**, ὑβός (κυρτός), φόρυς**.

Ὁ ἀρχός ἢ πρωκτός, εἴτε ἐξαιτίας τῆς ἀφοδευτικῆς τοῦ ιδιότητος εἴτε ἐξαιτίας τῆς σεξουαλικῆς, ἦταν τό πίο ἄσεμνο ἀπό τά αἰδοῖα. Ὁ Χαριτωνίδης φέρνει σάν παράδειγμα τό μῦθο τοῦ Αἰσώπου «Ζεὺς καί Αἰσχύνη»: "Ὅταν ὁ Δίας ἔπλασε τοὺς ἀνθρώπους μαζί μέ τίς διαθέσεις τους, τοῦ ἔμεινε μόνο ἀπ' ἔξω ἡ αἰσχύνη. Μὴν ξέροντας ἀπό ποῦ νά τοὺς τή βάλει, τή διέταξε νά μπεῖ ἀπό τόν ἀρχόν. (Διόπερ ἀμηχανῶν πόθεν αὐτήν εἰσαγάγη, ἐκέλευσεν αὐτήν διά τοῦ ἀρχοῦ εἰσελθεῖν). Αὐτή δέν ἤθελε μέ κανέναν τρόπο νά μπεῖ ἀπό κεῖ. Τελικά δέχτηκε μέ τόν ὄρο ὅτι, ἂν μπεῖ καί τίποτ' ἄλλο ἀπ' τήν ἴδια εἴσοδο, θά ξαναβγῆ ἔξω ἀμέσως. Ἀπό τότε, λέει ὁ Αἰσώπος, ὄλοι οἱ ἀσελγεῖς εἶναι ἀναίσχυντοι (ἀπό τούτου συνέβη πάντας τοὺς πόρνοους ἀναίσχύντους εἶναι).

Φαίνεται ὅτι τά ὀπίσθια ἦταν τό ἰσχυρότερο σύμβολο τῆς ὁμορφιάς, τόσο στίς γυναῖκες ὅσο καί στοὺς νεαροὺς ἐρωμένους τῶν παιδεραστῶν. Οἱ γυναῖκες—καί ἰδιαίτερα οἱ ἑταῖρες— φρόντιζαν τήν εὐπυγία

τους μέ διάφορα τεχνάσματα στό ντύσιμο, γιά τά όποία μᾶς μιλάει εὐγλωττα ὁ Ἄλεξις στούς Δειπνοσοφιστές τοῦ Ἀθήναιου: « Ἄν τύχει καί (ή πυγή της) εἶναι μικρή, μπαίνει φελλός στά πασουμάκια της (στίς βαυκίδες της). Εἶναι μακρουλή; Φοράει ἐλαφρά σανδάλια χωρίς τακούνι (διάβαθρα). Δέν ἔχει γλουτούς (ισχία); Τῆς ράβουν εἰδικό φόρεμα, ὥστε τήν εὐπυγίαν ἀναβοᾶν οἱ εἰσιδόντες (ὥστε ὅσοι τή βλέπουν νά τή ζητωκραυγάζουν γιά τόν ὠραῖο της πισινό)». Μάλιστα, στά συμπόσια, γίνονταν συχνά διαγωνισμοί εὐπυγίας ἀνάμεσα στίς ἑταῖρες πού παρευρίσκονταν. Ἐναν τέτοιο περιγράφει ἡ Μεγάρα σέ ἐπιστολή της στή φίλη της Βακχίδα (βλ. Ἀλκίφρων, Ἐπιστολαί Ἐταιρικοί):

« Ἡμασταν ὄλες ἐκεῖ. Ἡ Φιλώ, ἡ Θεττάλη, ἡ Μοσχάριον, ἡ Θαῖς, ἡ Ἀνθράκιον, ἡ Πετάλη, ἡ Θρυαλλίς, ἡ Μυρρίνη, ἡ Χρυσίον, ἡ Εὐξίππη, ἀκόμα καί ἡ Φιλουμένη, πού ἄν καί παντρεμένη τό ἴσκασε ἀπ' τό σπίτι της. καλέ, τί συμπόσιο ἦταν αὐτό! Δέν μπορείς νά φανταστεῖς πόσο διασκεδάσαμε (ἐκραιπαλήσαμεν). Ἀλλά ἡ μεγαλύτερη πλάκα (τέρψις) ἀπ' ὄλες ἦταν ἡ φοβερή φιλονικία πού ξέσπασε ἀνάμεσα στή Θρυαλλίδα καί τή Μυρρίνη γιά τό ποιά ἔχει τόν ὠραιότερο καί ἀπαλότερο κῶλο (πυγή). Πρώτη ἡ Μυρρίνη λύνει τό ζωνάρι της καί ἀρχίζει κάτι κουνήματα πίσω-μπρός μέ τήν ὄσφύν της πού ἔκαναν τήν πυγὴν της νά τρέμει σάν ζελατινὲ μελόγαλα (μελίπηκτον γάλα). Κι αὐτὴ γύριζε τό κεφάλι καί τήν θαύμαζε. Πρέπει νά πῶ ὅτι φοροῦσε μεταξωτό χιτώνιο (βόμβυξ δ' ἦν τό χιτώνιον) σάν διάφανη κουρτίνα. Καί, σάν νά εἶχε ἐπιδοθεῖ σέ ἐρωτική πράξη, ἔβγαζε

κάτι ἀναστεναγμούς πού, μά τήν Ἀφροδίτη, συνταράχτηκε τό εἶναι μου. Δέν τό ἔβαλε ὁμως κάτω ἡ Θρυαλλίς καί ἀμέσως μετά τήν ξεπέρασε σέ ἀκολασία. Ἐγώ δέν συναγωνίζομαι πίσω ἀπό κουρτίνες, εἶπε, οὔτε μέ ἀκκισμούς καί τσακίσματα (ἀκκίζομένη). Πετάω τίς προφάσεις, εἶπε, καί βγάζοντας τό χιτώνα της ἔμεινε ὀλόγυμνη. Ἐσκυψε λίγο ἀνασηκώνοντας τόν πισινό της. Ὅριστε, δές χρῶμα, εἶπε. Δές σφρίγος, δές νιάτα, Μυρρίνη, δές αὐτόν τόν καθαρό, τόν ροδοκόκκινο πισινό. Κοίτα σέ τί ἀρμονία εἶναι μέ τούς μηρούς, πόσο εἶναι τέλειος, μήτε ὑπέρογος, μήτε ἄσαρκος. Κοίτα τά λακκάκια του (τούς γελασίνοους) στήν ἄκρη. Καί δέν τρέμει, μά τόν Δία—εἶπε, μέ εἰρωνικό χαμόγελο— σάν τῆς Μυρρίνης! Καί μέ τέτοιο παλμό ἄρχισε νά περιστρέφει τό γυμνό της κῶλο ὀλόκληρο γύρω καί πάνω ἀπό τήν ὄσφυν, καί ἔτσι καί ἀλλιῶς, μέ τέτοια ρέουσιν δόνηση, πού ὅλοι χειροκροτήσαμε καί δώσαμε τή νίκη στή Θρυαλλίδα».

Πυγαστόλος ὀνομαζόταν ἡ στολισμένη ἀπό τή φύση μέ ὠραῖο πισινό καί δωσίπυγος ἡ γυναῖκα, συνήθως ἑταῖρα, πού ἦταν πρόθυμη νά τόν «θυσιάσει» στήν Ἀφροδίτη μέ τόν πρῶτο τυχόντα.

Ἡ λέξη πρωκτός ἦταν εὐγενέστερη στόν Ὀμηρο, ἀλλά ἔγινε ὄλο καί πιό πρόστυχη μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου. Ξανάγινε εὐπρεπής στήν ἐποχή μας. Ὁ κῶλος προέρχεται ἀπό τήν ἐπίσης ἀρχαία (καί ἡμαγοραία) λέξη κῶλον = μέλος τοῦ σώματος (ἂν ὄχι ἀπό τό κόλον, πού εἶναι τό παχύ ἔντερο). Μερικοί πασίγνωστοι καί δραστήριοι κίναῖδοι ἔδωσαν τό ὄνομά τους στόν πρωκτό, ὅπως ὁ Ἀριστόδημος καί ὁ

Βάταλος. Περιέργως, στά καλιαρντά, ἐλάχιστα εἶναι τὰ μεταφορικά ἀνταλλάγμα τοῦ πρωκτοῦ (γλουτοκαρνοῦ, πούλη, πουλασαρκοῦ, πού ἀναφέρονται βασικά στοὺς γλουτούς, καί στή σάρκα). Στά μάγκικα μολυβήθρα.

αὐνανισμός (17 λέξεις): ἀναπεφλασμένος*, ἀνασεισίφαλλος**, ἀνάφλυστος (ἀναφλῶ), ἀποψωλημένος (ἀποψωλῶ), ἀποτρίβω, δεφιδαστής* (δέφω ἑαυτόν*, δέφομαι*), μαλάττω ἢ μαλάσσω, μεζοτριβάς, μεσοτριβάς, τερπέκελος, χειροβλιμάζω, χειρομαχῶ, χειροτονῶ, χειροτριβῶ, χειουργῶ.

αἰδοιολείκτης (39 λέξεις): αἰδοιολείκτης, αἰδοιολειχία, αἰδοιολείφω*, αἰδοιολείχω, αἰδοιοβρόχθιτος, αἰδοιορροφός, αἰδοιοστράγγισος, αἰσχροποιός εἰς γυναῖκας, γλώσσαλγος*, γλώσσαργος*, γλωσσοτέχνης*, γλωττοδέφω* (ἢ ἔχω διά στόματος ἢ χαρίζω τῇ γλώσση), γλωττοδεψῶ**, γλωττοποιῶ**, γλωττοποιῶν*, γλωττοστρέφω**, γονυπετῶ*, κατασχολάζω (βλ. γλωσσαργῶ), κυσοβάκκαρις, κυσολείκτης (ἢ λειχόκυσος, βλ. κυσός), κυσονίπτης*, λάβδα ἢ λάμβδα, λαικάζω**, λάπτω*, λειχάζω, λειχήνωρ, λείχων, λεσβιάζων καί λεσβιάζουσα, λεσβίζω, λεσβιάζω, λυμαίνομαι γλῶτταν, μύζουρις (μυζᾶ, θηλάζει τό πέος), πεολειχία, πεολήκτης, περιλαλῶ, σαπροφαγῶ, σκύλαξ*, στοματοουργός*, ὑποκύπτω*, φοινικιστής, φοινικίζω, ψωλολοιχός (βλ. ψωλή).

Οἱ λέξεις πού ἀναφέρονται κυρίως στή γλῶσσα μπορεῖ νά εἶναι ταυτόχρονα ἑτεροφυλοφιλικοί καί ὁμοφυλοφιλικοί ὄροι.

προοίμια συνουσίας (66 λέξεις): ἀναθιᾶν*, ἀναφλῶ (μαλάσσω τὰ ἀπόρητα), τό πέος ἀναψαθάλλειν** = ἀνατριβείν καί ἀνακνᾶν καί ψηλαφᾶν, ἀποδύω (γδύνω), ἀρπαστόν ἢ δρεπτόν (ἀπανωτά φίλιά), δινητιῶ**, βλμαῖζω**, βουβωνιάω*, γιγγλυμωτόν φίλημα, δραγμός μαστοῦ, ἐμματέω, ἔμφοφον φίλημα (θορυβῶδες), ἐπιτύφεισθαι, ἐπιμανδαλωτόν φίλημα, ἐραστεύω, καθειστόν φίλημα, καπρᾶν**, καταγλωττίζω, καταδακτυλίζω**, κενεά φίλήματα (ἀπό ἀπόστασι), κλειτορίζειν (τό χάιδεμα τῆς κλειτορίδας), κυνητίνδα, κυνῶ, κύω, γλωττίζω*, γλωττισμός*, μανδαλωτόν* φίλημα, ὀαρίζειν (συνάντησι μετ' ἄλλοι καί ζαχαρώματα), ὀδακτίζω καί ὀδαξῶ (φίλημα μετ' ἄλλοι), ὀπιπεύω (κάνω μπανιστήρι), ὀρθιάζω, ὀρθιῶ, ὀχευτικός*, παροψίδες*, πειρῶ (πειράζω γυναῖκα), περιπεταστόν φίλημα, ποππύζω (καλῶ κάποιον ἀπό μακριά μετ' ἤχο φιλιῶ), σκαλαθύρω**, σκάλλω, σκιμαλίζω*, σκινδαρεύω*, σκινθίζω*, σκυζᾶν**, σπαργάω, στύομαι, στῦμα, σκαίζω*, συντονία, σύστομο φίλημα (σκαστό, μετ' ἄλλοι ταχέως), σφριγάω*, τιθολαβῶ, τρίβω*, τριβάς*, ὑπέκκαυμα (καυλωτικό, ἐρεθιστικό, π.χ. ἡ ρίγανη), φίλημα ἀκροθιγές, φιλημάτιον, φιλόκνισος, χαλῶ**, χύτρα (εἶδος φιλήματος), ψαύω, ψηλάφημα.

Περιγραφή ἐρωτικοῦ πίκ-νίκ στήν ἐξοχή (ἀπό Ἑταιρική Ἐπιστολή τῆς συλλογῆς τοῦ Ἀλκίφρωνος): «Ἄφου ἤπιαμε ἀρκετά, ἡ Κρουμάτιον ἄρχισε νά παίζει αὐλό καί ἡ Συμμίχη ἔπιασε ἓνα παθητικό ἐρωτικό τραγοῦδι πού ταίριαζε στή μελωδία. Οἱ Νῦμφες τῆς πηγῆς ἦταν γεμάτες χαρά καί, μόλις ἄρχισε ἡ Πλαγγών νά χορεύει κουνῶντας τόν πισινό της, πα-

ραλίγο ὁ Πάν νά βγεί ἀπ' τό δάσος καί νά ὀρμήξει
 στὸν κῶλο της. Ἡ μουσική μᾶς ἐρέθισε (ἐδόνησεν)
 ἐμᾶς τίς γυναῖκες καί, ὅπως εἶχαμε ὑγρασθεῖ (ὑποβε-
 βρεγμένοι) ἐκεῖ πού ξέρεis, ὁ νοῦς μας πῆγε... — ξέ-
 ρεις πού! (εἶχομεν τὸν νοῦν... — οἶδας ὅ τι λέγω!).
 Ἀρχίσαμε λοιπὸν νά χαϊδεύουμε τὰ χέρια τῶν ἐρα-
 στῶν μας, χαλαρώνοντας τὰ δάχτυλά τους ἀπὸ τοὺς
 ἀρμούς, χωρὶς ν' ἀφήσουμε καί τό κρασί τελείως. Κι
 ἓνας ἔσκυψε καί φίλησε τή δική του κι αὐτή ξάπλω-
 σε ἀνάσκελα καί τὸν ἄφησε νά τῆς ψηλαφήσει τὰ βυ-
 ζιά (ὑπτιάσασα καί μασταρίων ἐφήκεν ἄψασθαι). Καί
 καθὼς ἀναγύρισε τό κορμί της δῆθεν ἄτεχνα, τὰ με-
 ριά της ἔπεσαν πάνω στήν κοιλιά του. Εἶχε ἀνάψει
 τώρα τό πάθος σέ μᾶς τίς γυναῖκες, ἀλλά καί τῶν
 ἀνδρῶν ἐπίσης. Βρήκαμε πιό κάτω μιά λόχη κα-
 τὰλληλη γιά κραιπάλη, κι ἐκεῖ, ἀφήνοντας κατὰ μέ-
 ρος τό κρασί, κάναμε ὅτι κάναμε στοὺς πρόχειρους
 κοιτωνίσκους, βιαστικά καί χωρὶς μεγάλη επιτηδεϊό-
 τητα ὁμολογῶ».

Περιγραφή πλησιάσματος ἀγοριοῦ ἀπὸ παιδόφιλο
 (βλ. Ψευδολουκιανός, Ἔρωσι, κεφ. 53): Αἰ γάρ φα-
 νεραὶ μετὰ τῶν ἐσθήτων περιπλοκαὶ τὴν ἡδονὴν συ-
 ναπτουσιν, ἢ λάθριος ὑγρῶς ἢ δεξιὰ κατὰ κόλπου
 δῦσα μαστοὺς βραχὺ τὴν φύσιν ὑπεροιδουῶντας πιέζει,
 καὶ σφριγῶσης γαστρὸς ἀμφιλαχές τοῖς δακτύλοις
 ἐπιδράττεται ὁμαλῶς, μετὰ τοῦτο καὶ πρωτόχουν
 ἄνθος ἦθος. Καὶ τί τάρρητα ἀναμετρήσασαί με δεῖ;
 Τοσαύτης τυχόν ἐξουσίας ὁ ἔρωσ θερμοτέρου τινός
 ἄπτεται πράγματος. Εἴτ' ἀπὸ τῶν μηρῶν προοιμα-
 σάμενος αὐτὸ ἐπάταξεν. = «Τὸ νά ἔρχονται ἤδη σ'
 ἐπαφή, φανερά, τὰ ροῦχα πού φορᾶμε ἀρκεῖ γιὰ νά

πλησιάσει ἡ ἡδονή. Ὑστερα κρυφά, γλιστερά, χώνεται τό δεξι σου χέρι στό στήθος καί, τρίβοντας τίς ρῶγες, βλέπεις τή φύση του ἀπό τόση δά πού εἶναι νά φουσκώνει ὑπέρμετρα. Καί σφίγγοντας ἀπάνω σου τήν κοιλιά του μέ τά δύο χέρια, βουτᾶς τό πέος του μαλακά μέ τά δάχτυλα. Μετά ἀπ' αὐτό, προχωρᾶς ψηλότερα καί χαιδεύεις τό ἄνθος τῆς ἡβης του πού μόλις ἔχει βγάλει τό πρῶτο της τρίχωμα. Ἔ, τί χρειάζεται τώρα ν' ἀπαριθμοῦμε ἕνα-ἕνα αὐτά πού δέν λέγονται; Ἄν σοῦ λάχει νά βρεθεῖς σέ τέτοια πλεονεκτική θέση, ὁ ἔρωσ δέν ἀντέχει ἄλλο στή φλόγα πού ἀναψε. Πιάνεις τόν μικρό ἀπό τούς μηρούς καί τοῦ τόν βροντᾶς».

Ἑλληνικό ἐρωτικό δημοτικό ἀπό τή συλλογή τοῦ Ν. Πολίτη (Παροιμίες, γ' τόμος):

Εἶδες χέρι στό βυζί; δέξου, μουνί, μαντάτα.
 Κυρά μ' γερδάνι σῶφερα. Τίποτα δέ σῶκαμα.
 Καλά γερδάνι μῶφερες. Στά βυζάκια μ' τίθελος;
 Κυρά μ' λεμώνια σῶφερα. Τίποτα δέ σῶκαμα.
 Καλά λεμώνια μῶφερες. Στήν κοιλιοῦλα μ' τίθελος;
 Κυρά μ' ζωνάρι σῶφερα. Τίποτα δέ σῶκαμα.
 Καλά ζωνάρι μῶφερες. Παρακάτω τίθελος;

συνουσιάζομαι (143 λέξεις): αἰρω τά σκέλη (ἀνάλογο μέ τό πρός τόν ὄροφον ἀνατενῶ τά περσικά), αἰσχύνω, ἀλληλίζεῖν - ἀλληλοβασία (νεοελληνικά λέγεται ἀλλαξοκωλιά), ἀναβαίνειν γυναῖκα, ἀναπαύομαι, ἀνάπαυλα, ἀναστῦψαι** (ἀνασπᾶσαι τό αἰδοῖον), ἀποθαινεῖν* (χαριτολογώντας), ἀποπαρθενώω, ἀφροδισιάζω, ἀφροδισιάζομαι, βαλανῶ, βαρδῆν, βινῶ**, βιναίομαι**, βωλοκοπῶ*, γαμεῖν*, γεωργῶ*, διακορεύω,

διακορέω, διακροτῶ**, διαλέγομαι*, διαμηρίζω**,
 διαμοιράζω*, διαπαρθενεύω, διαφθείρω*, δικωπῶ*,
 ἐκχορίζω* ἢ κύσθον ἐκχορίζω*, ἐκσπερματίζω,
 ἐλαίνω*, ἐνεργοδατῶ (ἀπό ἐνεργῶ καί βαίνω), ἐπι-
 βαίνω*, ἐπιβατεύω*, ἐπιβατῶ*, ἔργα*, ἐρείδειν,
 ἐρέσσειν*, εὐνάζεσθαι, θλαῖν* (θλίβω, ζουλῶ, τρυ-
 πάω), θρώσκω*, θορίσκομαι**, καθιππάζεσθαι (βλ.
 κελητιζέειν), καπρίζω**, καταγιγαρτίζω*, κατάγω
 μετέωρα, καταψωλᾶν (καταγαμῶ), κελητιζέειν**,
 κιγκλιζέειν**, κινεῖν**, κλινοπάλη, κοκκίζω*, κολλο-
 πεύω**, κοινωνία, κοπραγωγῶ**, κρούειν* ἢ κρο-
 τεῖν*, κυσανίζω, κυσιῶ, λαγνεύω, ληκῶ*, λορδῶ**,
 μίγνυμι ἢ μείγνυμι, μίσγεσθαι, μύλλειν** (βλ. γυναι-
 κεῖον αἰδοῖον. μυλλός), ναυμαχῶ* ἢ κύσθω ναυμα-
 χεῖν*, νοθεύω** (βλ. διαφθείρω), ξενοκυσθαπάτη,
 ὀαριστύς*, οἰμῶ, οἴφω* ἢ οἴφέω-ῶ, ὀκλαδόν* (βλ.
 καί Ἀφροδίτης τρόποι), ὀμειχέω**, ὀμείχω**,
 ὀμιλῶ, ὀπιύω ἢ ὀπύω, ὀργῶ*, ὀρύττω*, οὐρῶ (βλ.
 χύνω), ὀφῶ, ὀχεύω**, παγκρατιάζω*, παθητιῶ, πα-
 θικεύομαι*, παιδικός ἔρωκ, παίειν (ἀπό παλαιστικό
 ὄρο, χτυπῶ, γαμῶ), πασχητιῶ**, πάσχω**, πατάσ-
 σω**, περαίνειν-περαίνεσθαι (τακτοποιῶ), περιζών-
 νυσθαι ἄνδρα*, περιβαίνειν ἄνδρα*, πηδῶ*, πῆδημα*,
 πλεκῶ** ἢ πλεκοῦν** ἢ σπλέκομαι**, ποιῶ (ἐκεί-
 να), προσαποθλίβω** (βίαση ἐνέργεια, καταπλακῶ-
 νω), προσκινουῖμαι*, προσκρούω**, προσμιλῶ*,
 πρωκτιζῶ**, πρωκτιῶ* ἢ παραπρωκτιῶ*, πυγί-
 ζω**, πύγισμα**, πυννιάζω* ἢ πουνιάζω**, σιφνιά-
 ζω, σκαλεύειν**, σκαλαθύρω**, σκίμπους* ἢ σκι-
 μπόδιον*, σκιμποδίσκος* (βλ. Ἀφροδίτης τρόποι),
 σκινδακίζω**, σκοροδοῦν*, σμορδοῦν*, σπερμοποιῶ,

σποδεῖν**, στύομαι τριέμβολον, συγγίγνομαι, συγενῶ, συγκαταδαρθάνω, συκολογῶ*, συμπλοκή (κυρίως γιά μοιχούς), συνακρατιζομαι*, συναμωρῶ**, συνδυασμός (συνουσία σέ κατάλληλη ὥρα ἢ ἐποχή), σύνεμμι, συνέχω, συννήχασθαι*, τέρπομαι, τιτρώσκω*, τρυγῶ, τρυπᾶν (διακορεύειν), τρώζειν**, ὑποπιτῶ*, φιλῶ, φλᾶν**, χαρίζεσθαι (εὐφημιστικῶς ἢ συνουσία – χάρις, Χάριτες).

Ὁ αὐτοκράτορας Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνίνος, στό βιβλίο του Σκέψεις, δίνει τόν ὀρισμό τῆς συνουσίας: «ἐντερίου (πέους) παράτριψις καί μετά τινος σπασμοῦ μυξαρίου ἔκκρισις». Μυξάριον = σπέρμα, ἀρρένωμα, δρόσος, ἀπόπτυστος δρόσος, μιανὰ ῥανίς, θορός, ὀρός, ὄρον, γονή, ὄχευμα, πλήσμα. (Σπίλον ὀνομάζει ὁ Ψευδολουκιανός τό σπέρμα πού ἄφησε ἕνας ἐπισκέπτης στό ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης τῆς Κνίδου, μέ τό ὅποιο «συνουσιάστηκε λάθρα» ἕνα βράδυ. «Τῶν ἐρωτικῶν περιπλοκῶν τά ἴχνη ταῦτα» ἀνακαλυψε τήν ἐπομένη ἢ κλειδοφύλαξ τοῦ ναοῦ).

πόρνη ἢ ἑταῖρα (77 λέξεις): ἀνασεισίφαλος** (ξεσηκώνει τό φαλλό), ἀνασυρτόλις** (ἢ τόν παίρνοσα – στήν ἀρχή τῶν πορνείων), αὐλητρίς, ἀρτόπωλις, βαλανεύτρια, βαλάνισσα, βαλανίς, βασσάρα*, βασσαρίς*, γεγωνοκάμη** (ἢ «τρελή τοῦ χωριοῦ», ἢ ξεμπροστιαγμένη), δεικτηριάς, δήμιος ἢ δῆμος (δημόσια), δρομάς*, δωδεκαμήχανος, δωδεκάτεχνος, εἰλίπους** (ἢ σηκῶνοσα τά πόδια), ἐκπορνεύομενη, ἐργάτις (ἢ ἐργαζόμενη τῷ σώματι), ἐταιρίδιον, ἐταιρίζουσα, ἐταιρίς, ἐταιρίστρια, ἵππος*, κάπραινα**, κασαλβάς**, κασαύρα**, κασαυράς**, κάσσα**.

κασσαβάς**, κασωρίς**, κορινθιάζουσα, λαικάς**, λαικαστέρα**, λαικάστρια**, λαῖς, λάχανον*, λεωφόρος (ἔχει «πάρει» λαό ὀλόκληρο), λοῦπα ἢ λύκαινα (ἀρπακτική), λυπτά*, μανιόκηπος* (ὕστερική), μάτρυλλα**, μαστροπὶς, μαστροπός, μαῦλις*, μαχλὶς*, μιμῆς* (θεατρίνα, βλ. δεικτηριάς), μυλλάς** (βλ. μύλλειν = γαμῶ), μουσάχη* (μουσάττομαι = ἔχω ἀποστροφή, φρίκη γιὰ κάτι), παλλακὴ ἢ παλλακίς, πανδοσία (βλ. λεωφόρος), παχειά (χοντρέλω), περιβασώ, περίπολις, πορνεύτρια, πορνίδιον, προαγωγός, προμνήστρια, πῶλος*, παβακὴ, παλμακίς, σατύρα (εὐεξήγητος ὄρος), σποδησιλαύρα (ἀπὸ σποδεῖν καὶ λαύρα, τοῦ δρόμου, πολυγαμημένη), στεγυλλῆτις, σῦς**, σφίγκτρια**, τεγίτις ἢ στεγίτις (τρόφιμος τέγου, πορνεῖου), φορβάς*, φρύνη, χαλκιδιτὶς*, χαμαιτύπη**, χαρίπωλις**.

Ὑπῆρχαν βέβαια καὶ πολλοὶ πόρνοι, τῶν ὁποίων τὰ προσωνύμια ἔχουν ἐνταχθεῖ στὴν ὁμάδα κίμαιδος, ἂν καὶ —σάν δούλοι— ἡ πορνεία ἦταν γι' αὐτοὺς καταναγκαστικὸ ἔργο. Στὴ μέση γλῶσσα —τῶν ἀστῶν— ἡ ἀναφορὰ στό πορνεῖο γινόταν (ὅπως καὶ σήμερα) μετὰ τοὺς εὐφημιστικούς ὄρους οἴκημα ἢ τέγος, πού σημαίνει «σπίτι». Ἐξ οὗ καὶ ἡ ἔκφραση «τὴν ἔβαλα σέ οἴκημα (ἐπ' οἰκῆματος)», γιατί βέβαια πολλοὶ Ἀθηναῖοι ἔβαζαν τὰ παιδιὰ τῶν δούλων τους νά «ἐργάζονται», γιὰ λογαριασμό τους, σέ ἀνδρικά καὶ γυναικεῖα πορνεία. Τὴν ἴδια λέξη χρησιμοποιοῦσαν, πρὸς τὰ ἔξω, καὶ οἱ τρόφιμοὶ τους. Ὁ Διογένης Λαέρτιος ἀναφέρει ἓνα χαρακτηριστικὸ ἀνέκδοτο τοῦ Διογένη τοῦ Κυνικοῦ γιὰ ἓναν νεαρό πόρνο πού τὸν ρωτήσανε ἀπὸ ποῦ εἶναι, κι αὐτός ἀπάντησε: «Τεγεάτης εἶμαι!» σάν

νά ἦταν πατρίδα του τό τέγος καί ἡ ἐθνικότητά του τεγεατική!

πορνείον (18 λέξεις): βινητήριον** (κατά τό κινητήριο, ἐκεῖ πού βινοῦν ἢ κινοῦν), ἐφηβείον, ἐργαστήριον, ἔταιρειον (βλ. Ἀριστοφάνη Ἰππῆς, 893), κασάλβιον**, κασαύριον**, κινητήριον**, μαστρύλλιον**, ματρυλλεῖον**, ματρύλλιον**, μαυλιστήριον*, μμάριον* (ἀπό τό μμιάς = θεατρίνα, βλ. λέξη), οἶκημα, στεγύλλιον*, τέγος ἢ τέγη, χαμαιτεῖον**.

Μισθός καί μίσθωμα τῆς πόρνης ἦταν αὐτό πού ὁ Χαριτωνίδης ὑποθέτει ὅτι θά ὀνομαζόταν βίνητρα (ἀπό τό ρ. βινῶ = γαμῶ), δηλαδή γαμησιάτικα. Ἡ «μαμά» τοῦ μπορντέλου (γιατί ἀπό τότε τήν ἔλεγαν ἔτσι, μήτηρ, μάμμα, μαιμάριον ἢ μαννάριον) φρόντιζε νά δίνει στά «κορίτσια» τῆς καί τήν κατάλληλη ἐκπαίδευση. Ὁ Χαριτωνίδης μᾶς παραπέμπει σέ δύο ἐξαισίους Ἐταιρικούς Διαλόγους τοῦ Λουκιανοῦ πού φωτίζουν τήν κοινωνική ζωή τῶν οἰκῶν ἀνοχῆς τῆς ἐποχῆς:

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΜΟΥΣΑΡΙΟΝ

Ἡ μαμά καί ἡ Μουσάριον

(Ἀπόσπασμα – οἱ λέξεις μέ πλάγια στοιχεῖα εἶναι τοῦ ἀρχαίου κειμένου)

ΜΑΜΑ: Ἄλλον ἕναν τέτοιο ἐραστήν σάν τόν Χαίρεά σου νά ἔχουμε, θά πρέπει νά κάνουμε θυσίες στήν Ἀφροδίτη γιά τήν τρισευδαμονία μας! Καλέ αὐτός οὔτε ἕναν ὀβολόν δέν σοῦ ἔδωκε ποτέ, οὔτε ἐσθῆτα οὔτε ὑποδήματα οὔτε μῦρον, ἀλλά προφάσεις αἰεὶ καί ὑποσχέσεις καί μακραὶ ἐλπίδες, καί σοῦ λέει συνέχεια: «Περίμε-

νε, χρυσό μου, νά ... ο πατέρας μου [ἀπό εὐγένεια δέν ἀναφέρει τό ρῆμα ἢ Μαμά] καί νά γίνω κύριος τῶν πατρῶων. "Ὄλη μου ἡ κληρονομιά δικιά σου θά 'ναι»! Καί λές ὅτι ὄρκο σου ἔκανε πώς θά σέ πάρει νόμιμα, μέ γάμο (νόμῳ γαμετήν ποιήσεταιί σε).

ΜΟΥΣΑΡΙΟΝ (ὑποκ. τῆς Μούσας): Μάλιστα, ὦ μήτηρ, σέ τρεῖς θεές ὀρκίστηκε.

MAMA: Καί πιστεύεις δηλαδή! Γι' αὐτό τίς προάλλες πού δέν εἶχε νά πληρώσει τήν πάρτη του (συμβολήν) στό συμπόσιο, ἔβγαλες καί τοῦ χάριτες τό δαχτυλίδι σου (τόν δακτύλιον) χωρίς νά μοῦ πῆς τίποτα. Κι αὐτός τό πούλησε καί τό ἤπιε ὀλόκληρο (κατέπιε) στίς ταβέρνες. Καί πούλησε καί τά δύο περιδέραια τά ἰωνικά πού σου ἔφερε ἀπό τήν Ἔφεσο ὁ Πραξίας, ὁ Χιώτης ἐφοπλιστής (ναύκληρος). Ν' ἀναφέρω καί τά φορέματα πού μᾶς βούτηξε μαζί μέ τά σεντόνια, γιά νά συμποσιάσει μέ τούς φιλαράκους του (συνεφήβους); Πολύ πού μᾶς ὑποχρέωσε ὁ Χαιρέας σου αὐτός!

ΜΟΥΣΑΡΙΟΝ: Ἄλλά εἶναι ὁμορφος καί ἀμούστακος! Μοῦ λείει πώς μ' ἀγαπάει καί δακρύζει (δακρύει). Εἶναι γιός τῆς Δεινομάχης καί τοῦ Λάχηςτος τοῦ Ἄρεοπαγίτου καί λείει ὅτι θά μᾶς παντρευτεῖ (ἡμᾶς γαμήσειν) καί μεγάλας ἐλπίδας ἔχομεν παρ' αὐτοῦ, ἀρκεῖ μόνο νά κλείσει τά μάτια του (καταμύσῃ) ὁ γέρων.

MAMA: Ἄκουσε, Μουσάριον, δέν μπορούμε νά λέμε στόν παπουτσή καί στόν μπακάλη, πᾶρε μπροστάντζα ἐλπίδες καί τά ὑπόλοιπα μετά τό γάμο! Τίς προάλλες ἦρθε ὁ γεωργός ἀπό τό Μενίδι (ὁ γεωργός ὁ Ἄχαρνεύς) μέ δύο μνές ἀπό τό κρασί πού τόν ἔστειλε νά πουλήσει ὁ πατέρας του [δύο μνές = 200 ἀθηναϊκές δραχμές = 3.000.000 σημερινές!]. Κι αὐτός ἀμούστακος ἦταν, ἀλλά τόν ἔδωξες γιά νά κοιμηθεῖς μέ τόν Ἄδωνή σου τόν Χαιρέα. Τί θ' ἀπογίνεις; Ἰέρεια

τῆς Δήμητρας; Εἶναι τὰ Θεριστήρια σήμερα. Σοῦ ἔκανε κανένα δῶρο;

ΜΟΥΣΑΡΙΟΝ: Δέν ἔχει φράγκο, μανούλα μου (μαννάριον)!

ΜΑΜΑ: Μόνο αὐτός δέν ἔχει βρεῖ ἀκόμα κάποιο κόλπο (τέχνη) μέ τόν πατέρα του. Νά στείλει κανένα δούλο νά ζητήσει λεφτά μέ κάποια πρόφαση ἢ νά ἀπειλήσῃ τή μάνα του πῶς θά μπαρκάρει ἐθελοντής νά πάει νά πολεμήσει. Ὅχι, κάθεται ἐδῶ καί μᾶς ὀδηγεῖ στόν ὄλεθρο. Οὔτε σένα σοῦ δίνει, οὔτε σ' ἀφήνει νά πάρεις ἀπό τούς ἄλλους! Νομίζεις πῶς θά εἶσαι δεκαοχτώ χρονῶν σ' ὅλη σου τή ζωή, Μουσάριον; Ἡ νομίζεις ὅτι θά σ' ἀγαπάει ἀκόμα ὁ Χαιρέας, ὅταν θά πλουτίσει καί ἡ μάνα του θά τοῦ βρεῖ γάμον πολυτάλαντον.

ΚΡΩΒΥΛΗ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΝΑ (Ἀπόσπασμα)

(Ἡ Κρωβύλη εἶναι μιά χήρα πού ἀποφάσισε νά βγάλει τήν κόρη της στό κλαρί.)

ΚΡΩΒΥΛΗ: Λοιπόν, Κόριννα, εἶδες ὅτι δέν ἦταν καί τόσο τρομερό (δεινόν) ἀπό παρθένα νά γίνεις γυναῖκα (τό γυναῖκα γενέσθαι ἐκ παρθένου). Καί μάλιστα νά σέ ξεπαρθενέψῃ ἕνα ὄμορφο ἀγόρι. Καί βγάλαμε καί μιά μνά, μέ τό πρῶτο σου μεροκάματο. Θά σοῦ πάρω αὔριο ἕνα κολιεδάκι ἀπ' αὐτά τὰ λεφτά.

ΚΟΡΙΝΝΑ: *Ναί, μαννάριον.* Θέλω νά ἔχει κόκκινες χάντρες σάν αὐτές πού φοράει ἡ Φιλαινίς.

ΚΡΩΒΥΛΗ: Ἔγινε. Ἄκου με τώρα τί πρέπει νά κάνεις καί πῶς πρέπει νά φέρεσαι μέ τούς ἄνδρες, γιατί ἄλλη διέξοδο στή ζωή δέν ἔχουμε. κόρη μου (ἄλλη γάρ ἡμῖν ἀποστροφή τοῦ βίου οὐκ ἔστιν, ὦ θύγατερ). Τά δύο τε-

λευταία χρόνια πού πέρασαν από τήν ἡμέρα πού πέθανε ὁ μακαρίτης σου πατήρ, οὔτε κι ἐγώ ξέρω πῶς ἐπιζήσαμε. Σέ μεγάλωσα πάντως, περιμένοντας νά πραγματοποιηθοῦν οἱ ἐλπίδες μου.

ΚΟΡΙΝΝΑ: Τή μιν ἔννοεῖς;

ΚΡΩΒΥΛΗ: Ὅχι, ἀλλά σκέφτηκα ὅτι, μόλις φτάσεις στήν ἡλικία πού εἶσαι τώρα, θά μπορούσες κι ἐμένα νά μοῦ δίνεις ἕνα κομμάτι ψωμί κι ἐσύ νά πλουτίσεις, νά ἔχεις φανταχτερά φορέματα καί ὑπηρέτριες.

ΚΟΡΙΝΝΑ: Τί δηλαδή; Πῶς τό ἐννοεῖς, μητέρα; (Πῶς ἔφης, μητερ;)

ΚΡΩΒΥΛΗ: Ἐννοῶ νά κάνεις παρέα μέ νεαρούς, νά πηγαίνεις στά συμπόσια τους καί νά κοιμᾶσαι μαζί τους ἐπί μισθῶ.

ΚΟΡΙΝΝΑ: Δηλαδή, σάν τήν Λύρα, τήν κόρη τῆς Δάφνης;

ΚΡΩΒΥΛΗ: Ναι.

ΚΟΡΙΝΝΑ: Ἄλλ' ἐκείνη ἑταῖρα ἐστίν!

ΚΡΩΒΥΛΗ: Δέν εἶναι τίποτα τό φοβερό. Κι ἐσύ θά γίνεις πλούσια σάν αὐτήν καί θ' ἀποκτήσεις πολλούς ἐραστές. Γιατί κλαῖς, κορίτσι μου; Δέ βλέπεις πόσες ἑταῖρες ὑπάρχουν καί πόσο περιζήτητες εἶναι καί πόσα χρήματα βγάζουν; Δέ βλέπεις τήν κόρη τῆς Δάφνης πού γυρίζει στά ὀλόχρυσά ντυμένη, μέ τέσσερις ὑπηρέτριες πού τήν ἀκολουθοῦν;

ΚΟΡΙΝΝΑ: Πῶς τ' ἀπέκτησε ὄλ' αὐτά ἡ Λύρα;

ΚΡΩΒΥΛΗ: Κατ' ἀρχάς, μέ τό καλό ντύσιμο καί παράστημα. Μέ τό νά εἶναι εὐχάριστη μέ ὅλους τοὺς ἄνδρες, χωρίς ὅμως χαχανίσματα, ἀλλά μέ γλυκά γοητευτικά χαμόγελα. Ὕστερα, μέ ἐξυπνες ἀπαντήσεις, χωρίς κομπορρημοσύνη καί χωρίς νά ρίχνεται στοὺς ἄνδρες. Ἄν τήν καλέσουν σέ συμπόσιο, ἐπί πληρωμῆ, φροντίζει νά μὴ μεθύσει —γιατί θά εἶναι γελοία, καί δέν ἀρέσουν στοὺς ἄνδρες αὐτές οἱ γυναῖκες— νά μὴν τρώ-

ει τό καταπέτασμα, ἀλλά νά παίρνει τούς μεζέδες μέ τήν ἄκρη τῶν δακτύλων, νά τρώει ἀθόρυβα, κι ὄχι μέ τά δύο μάγουλα! Νά πίνει δέ τό κρασί τῆς ἤρεμα, ὄχι μονομιᾶς, καί μάλιστα κατά διαστήματα.

ΚΟΡΙΝΝΑ: Ἀκόμα κι ἂν διψάει, μητέρα;

ΚΡΩΒΥΛΗ: Κυρίως ὅταν διψάει, Κόριννά μου! Οὔτε μιλάει πολύ, καί δέν ἔχει μάτια παρά γι' αὐτόν πού τή μίσθωσε. Αὐτά τούς ἀρέσουν. Καί μετά, ὅταν ἔρθει ἡ ὥρα τοῦ κρεβατιοῦ, τίποτα δέν κάνει τό ἀσελγές ἢ τό ἀλόγιστο. Ἐνα ἔχει στό νοῦ τῆς. Πῶς θά τοῦ τή φέρει καί θά τόν κάνει ἐραστή τῆς (ἐραστήν ποιήσειεν ἐκεῖνον).

ΚΟΡΙΝΝΑ: Πές μου, μητέρα, οἱ πελάτες εἶναι ὅλοι σάν τόν Εὐκρίτο, τό ἀγόρι μέ τό ὅποιο κοιμήθηκα χτές τό βράδυ;

ΚΡΩΒΥΛΗ: Ὅχι ὅλοι. Μερικοί εἶναι καλύτεροι, ἄλλοι εἶναι μεσήλικες κι ἄλλοι πάλι εἶναι ἄσκημοι.

ΚΟΡΙΝΝΑ: Καί θά πρέπει νά κοιμᾶμαι καί μ' αὐτούς;

ΚΡΩΒΥΛΗ: Μάλιστα, ὦ θύγατερ! Αὐτοί δίνουν τά περισσότερα. Γιά τήν καλύτερη ἀμοιβή νά νοιάζεσαι πάντα (σύ δέ μελέτω αἰεί τοῦ πλείονος), ἂν θές σύντομα νά σέ δείχνουνε μέ τό δάχτυλο καί νά λένε: Τή βλέπεις τήν Κόρινα, τῆς Κρωβύλης τή θυγατέρα, πόσο ἔγινε πάμπλουτη καί πόσο τρισευτυχισμένη ἔκανε τή μητέρα τῆς; Τί λές, θά τά κάνεις αὐτά; Θά τά κάνεις, τό ξέρω ἐγώ! Καί θά εἶσαι ἡ πρώτη ἀπ' ὄλες. Ἐλα τώρα, πῆγαινε νά κάνεις ἕνα μπάνιο γιατί μπορεῖ νά ξανάρθει σήμερα τό ἀγόρι μας ὁ Εὐκρίτος. Μοῦ τό ὑποσχέθηκε φεύγοντας.

Ὁ Λουκιανός, ἀπό τά Σαμόσατα τῆς Συρίας, ἔζησε τό 2ο αἰῶνα π.Χ., στήν Ἀθήνα κυρίως, καί στήν ἐποχή του —ἐποχή μεγάλης ἐλευθεριότητος—

πολλές έταϊρες πολυτελείας άρχισαν νά βγαίνουν μέσα από τά μεσαία κοινωνικά στρώματα καί ὄχι μόνο από τίς άπελεύθερες οικογένειες. Δέν υπάρχει άμφιβολία ὅτι ὁ Λουκιανός θά ἔγραφε σήμερα —ἔστω καί άρχαία— λίαν έπιτυχημένα σήριαλ γιά τήν τηλεόραση.

έπιθήτωρ (65 λέξεις): άκρόψωλος (μέ γυμνό τό άκρον, τή βάλανον), άνδροπαθής, άνδρoσάθων* καί σάθων*, άπειψωλημένος (μέ γυμνή τή βάλανον), άποψωλοβίωτος*, βαλανεύς, βελλούνης*, γυναικεραστής, γυναικοιέραξ*, γυναικομανής, γυναικοφιλης, γυναικοφρενολήπτης, γυναιμανής, δασύπρωκτος*, έγκυσίχωλος (ἤ κυσινόχωλος, βλ. κυσός), ένορχης άνήρ, ένορχις, εὐμεζέος, ζωμοτάριχος*, θηλυμανής, καταγυνης, κατάγυνος, καυλώδης, κέλης, κήλων**, κόκχις*, κόροιφος* ἤ κόρυφος* (ρίχτης γυναικῶν, βλ. οϊφόλης), κρίθων (Ήσύχιος: «εἰπώνυμον άνδρός κιθάλου»), λαπιδόρχας*, λάσταυρος άνήρ, ληκαλέος*, μακρόκαυλος*, μακρόκερκος*, μελάμπυγος, μοιχός, οϊφόλης* ἤ οϊφόμενος* (ὁ καταφερτζής, ὁ ρίχτης τῶν γυναικῶν — βλ. οϊφειν = γαμειν), ὀχευτής*, πειώλης (έπί κιναίδου — βλ. Εὐσταθίου λεξικόν), πεοίδης ἤ πεώδης, πορνοφίλας*, πορνότριψ**, πόσθων*, σμόρδων*, στιφρός, σύαγρος (έπί γυναικός), τριέμβολος*, τριόρχης*, τριφάλης* ἤ τρίφαλλος, φιλήτωρ, φιλητής, φιλογύναιος, φιλογύνης, φιλογύναιξ, φιλοίφης* (ὁ ρίχτης γυναικῶν, βλ. οϊφόλης), χοιρόθλιψ** (έπί γυναικός), χοιρόβακχος, (άπό χοῖρος καί Βάκχος), χοιροψάλας**, ψωλίεις άνήρ, ψωλός, ψάλων.

Θά πρέπει νά υπενθυμίσουμε ὅτι ελάχιστοι ἦταν οἱ έραστές εὐσεβῶν γυναικῶν, γι' αυτό καί οἱ περισσότε-

ροι ὄροι ἀφοροῦν σ' αὐτούς πού τρέχαν πίσω ἀπό ἐξαι-
σιες ἐταῖρες ἢ πίσω ἀπό ἐξαισίους πρωκτούς, ἐν γένει.
Ἐξάλλου καί στίς σημερινές ἀργκό, ἑλληνική ἢ ξένες,
ἡ ιδιότητα τοῦ ἀγνοῦ ἑτεροφυλοφιλικοῦ ἐραστῆ δέν
ἐπιδέχεται εἰρωνικά παρατσούκλια. Στήν παραπάνω
ὁμάδα ἔχουν ἐνταχθεῖ ὅσοι ἔχουν προσόντα ἐπιθήτορα.

παιδεραστής (38 λέξεις): ἀλφειστής*, ἀνδροσάθων,
ἀρρενοκοίτης, ἀρσενοκοίτης, ἀρσενομίκτης, ἀρρενο-
φθόρος, εἰσπνήλας, εἰσπνηλος, καμβύσης*, καταδά-
κτυλος**, κατάπρωκτος**, κλύσμα**, κολλοπο-
διώκτης**, κρεάγρα**, κύδων**, ληχαλέος*, λύ-
κος**, ὀπισθοβάτης καί ὀπισθοβατικός (ὀπισθεν καί
βαίνω), παιτέρων, παιδοκόραξ**, παιδομανής, παιδο-
πίπης*, παιδοτρίβης, παιδοφθόρος*, παιδόφιλος, πυ-
γιστής**, πυξάγαθος, σάτυρος, ταμιάς*, φιλέφηθος,
φιλοβούπαις*, φιλόλαγνος, φιλομεῖραξ*, φιλομειρά-
κιος*, φιλόπαις, φιλοπυγιστής.

Οἱ ἀστερίσκοι μπαίνουν πάλι μέ τή «σειρά χυ-
δαιότητας», ἄν καί εἶναι ἀδύνατο νά ξεχωρίσουμε μέ
κάθε ἀκρίβεια τοὺς ἀγοραίους ὄρους ἀπό τοὺς πρό-
στυχους. Ὁ παιδεραστής στίς ξένες γλῶσσες τείνει
νά σημαίνει τόν παθητικό ὁμοφυλόφιλο. Ἡ ἀρχαία
λέξη ἀναφέρεται στόν ἐνεργητικό, παρόλο πού καί οἱ
σεμνοὶ Ἀρχαῖοι μπερδεύαν κάποτε-κάποτε τόν παιδε-
ραστή μέ τόν κίναϊδο. Καί περισσότερο μπερδεύαν
παιδόφιλος (μέ τή σημερινή ἔννοια) καί παιδεραστής
(μέ τήν ἀρχαία ἔννοια). Καμιά σχέση δέν ἔχουν οἱ δύο
αὐτοὶ ἐνεργητικοὶ μεταξύ τους. Γιά τοὺς ἴδιους λό-
γους, τέτοια μπερδέματα ἔχουμε καί στή γλῶσσα.
Ἀπό τήν παραπάνω ὁμάδα λέξεων μέ πολλή δυσκο-

λία και άβεβαιότητα θά ξεχωρίσουμε (έξω από δύο-τρεις εξαίρέσεις) τούς μέν από τούς δέ. Ἡ εὐγενής παιδεραστία στήν ἀρχαιότητα ἦταν μιά κουλτούρα πού ἔχει —σχεδόν— εξαφανιστεῖ σήμερα. Στή σημερινή ἀγοραία γλῶσσα, ὁ «παιδεραστής» εἶναι κυρίως γνωστός σάν κολόμβος. Ἡ ἀνάλογη λέξη τῆς ἀρχαίας ἀργκό ἦταν ἀλφηστής ἢ ὀπαδός τοῦ ἄλφα.

Ἰπῆρχε ὁμως καί ἡ κατηγορία τῶν ὀπαδῶν τοῦ ἑτεροφυλοφιλικοῦ πρωκτικοῦ ἔρωτα, πού κι αὐτοί ὀνομάζονταν ἀλφησταί καί ὀπαδοί τοῦ ἄλφα. Αὐτοί οἱ τελευταῖοι ἦταν, ὅπως εἶναι ἐπόμενο, καί αἰδοιολεῖται καί, κατά προτίμηση, πρωκτολεῖται. Δηλαδή ὀπαδοί τοῦ λάμβδα (τοῦ λεσβιακοῦ ἔρωτα). Αὐτό ἐθεωρεῖτο «παρά φύσιν» βίτσιο καί ἀπό τούς ἑτεροφυλοφίλικούς αἰδοιολεῖκτες καί ἀπό τούς ὁμοφυλοφίλικούς ἀλφηστές. Δέν εἶναι τυχαῖο πού ἕνα ἐπίγραμμα τῆς Παλατινῆς Ἀνθολογίας (γραμμένο ἀπό κίναϊδο) ἀπευθίνονται, μέ μουσικό κῶδικα, σ' ἕναν τέτοιο ἔραστή (πού ξέκοψε ἀπό τά γνήσια καθήκοντά του) γιά νά τοῦ πει: «Πῶς θά διδάξεις μουσική καί φθόγγους, Διονύσιε, ὅταν πηδᾷς ἀπό τήν πύ ψηλή νότα [τό στόμα] στήν πύ χαμηλή καί βαρύχορδη [τόν πρωκτό]; Τέλος πάντων, μελέτα καλά καί χτῦπα καί τίς δύο, ἀλλά νά ξέρεις ὅτι εἶσαι καί ΛΑΜΒΔΑ καί ΑΛΦΑ [δηλαδή μπάσταρδος καί στήν κοινή περιφρόνηση]».

Στά καλιαρντά τῶν κίναϊδων (οἱ ὅποιοι ἀπεχθάνονται τούς μεσόκοπους κυνηγούς ἀγοριῶν) λίγα εἶναι τά μεταφορικά ἀνταλλάξιμα (τεκνοροκανατζής, ψυχοτραγόπουρος, μπαλαμό). Γιά τά τεκνά, οἱ κίναϊδοι ἔχουν τίς λέξεις γατουλογαμούλης, μοντερονότεκνο καί (γιά τούς ναῦτες) γαργαρότεκνο καί θαλασσινός.

ἔφηβοι ἢ ἐρώμενοι (20 λέξεις): ἀπάγγελος, ἀτροπάμπαι, ἀγάπη, αἴτας, βούπαι, ἐξανδρούμενος, ἠβητήρ, ἠβητής, ἠβήτωρ, κόρος ἢ κοῦρος, κυρσάνιος, λαίσπαι, πῶλος, σαπρίας*, σιδευνάς*, σκυρθάλιος*, σκύθραξ**, ὑπερπαῖς.

* Ἄν καί ἦταν εὐρύτατα διαδεδομένος τόσο ὁ πλατωνικός ὅσο καί ὁ λεγόμενος παιδικός ἔρως, ἡ λέξη ἔφηβος δέν ἦταν ἀναγκαστικά συνώνυμη μέ τόν ἐρώμενο.

κίναϊδος (177 λέξεις): αἰσχροπαθής, ἀβροβάτης, ἀβρόβιος, ἀβροδαίαιτος ἢ τό ἀβροδαίαιτον*, ἀβρός, ἀγάπη*, ἀνανδρός, ἀνδρόγυνος, ἀποσεσπυρμένος** (περιτμημένος), ἀπρωκτος καί ἀπροκτοτέρα (γιά τόν λόγο αὐτό κίναϊδοι καί γυναῖκες ὑπογράμμιζαν μέ τό ἀνάλογο ντύσιμο τόν πισινό), βαγωγάς**, βάκηλος**, βάταλος**, βαλανεύς, γάλλος**, γλαφυρός*, γλουτής*, γονυπετῶν**, γυναικάνηρ**, γυναικίζων, γυναικόμαστος, γυναικόμιμος, γυναικόμορφος, γυναικοπαθῶν, γυναικοπρεπής, γυναικούμενος, γυναικοφυής, γύνανδρος**, γύνης, γύνικς, διάτραμις**, δοῖδος**, ἐθελοπόρνος*, ἐκλυτος, ἐκτομίας** (εὐνουχισμένος), ἐκφυλος, ἐμβασικοίτης, ἐντομίας** ἢ ἐντομος** (εὐνουχισμένος), εὐμηρος, εὐνουχίας, εὐνουχισμένος, εὐνουῆχος, εὐπυγος (καλλίπρωκτος), εὐρύπρωκτος*, εὐτρήσιος, ἐφελκόμενος*, ἠδῦπαθῶν, ἠμίανδρος**, ἠμιγύναιξ**, θηλύνων, θηλυδρίας, θλαδίας** καί θλιβίας** (εὐνουχισμένος), ἰξalos** (εὐνουχισμένος), ἰππόβινος, ἰυγς**, ἰχθυοθηρευτής*, καλλίγλουτος, καλλίμηρος, καλλίπρωκτος**, καλλίπυγος*, κατάπρωκτος**, καταπύγων**, κατάπυγος**, καταπυ-

γόσυνος**, κασωρίτις*, κέλωρ*, κιναιίδιον, κινήσις, κινούμενος, κόθορνος*, κόθουρος*, κολεάζων** ('Ησύχιος: «ἀπό τοῦ κόλου καὶ ἀπό τοῦ καθιέναι εἰς τόν κόλον, τοῦτο κολεάζειν ἔλεγον»), κολλοπεύων**, κόλλοψ**, κολοβός**, κόλουρος** (εὐνουχισμένος), κυσολάκων**, κύσσαρος**, λαυκαοστής, λακατατύγων** ἢ λακατατυγῶν**, λακόπρωκτος**, λάκωνας, λακωνίζων, λακωνιστής, λειόπρωκτος** (ξυρισμένος), λειπόδερμος**, λεπτόπυγος καὶ λεπτόπρωκτος* (ντελικάτος), λευκόπυγος* (τό ἀντίθετο τοῦ μελάπυγος), λευκός*, λισπόπυγος** καὶ λισπόπρωκτος**, λίσπος**, λορδός**, λωγάλιον**, λωγάλιος**, μαλακίων, μαλθακός, μεϊραζ**, μηριόνης, μολγός**, μοριότμητος* (λέγεται ὁ ἀπόκοπος ἢ εὐνοῦχος), ναννάριον*, νανναρίς*, ξυρόμενος, ὀδαχάς**, ὀξύπυγος* καὶ ὀξύπρωκτος** (στραβόκωλος, βλ. παράγλουτος), ὀρθόπυγος (ντοῦρος), ὄφις*, παθικός**, παιδάριον, παιδαρίσκος, παιδίσκος*, παῖς, παράγλουτος (στραβόκωλος), πασχητιῶν**, πάσχων**, πέπων, πεφυκισμένος, πλατύπυγος (δηλ. ἄπρωκτος), πόρνος**, προύνεικος, πρωκτός**, πύγαργος ἢ πυγάργος, πυνιάζων**, ροδόπυγος καὶ ροδόπρωκτος (γὰρ τοὺς πολὺ νεαροὺς), ῥυτόν*, ῥυτίον*, σαλόκων**, σαλευόμενος**, σαπρίας**, σαυλοπρωκτιῶν**, σαῦλος**, σεισοπυγίς**, σπάδων** (εὐνουχισμένος), σιφναῖος*, στενόπυγος (τό ἀντίθετο τοῦ εὐρύπρωκτος), στρεβλῶν**, συκίδιον*, σύκινος**, συκόπρωκτος ἢ συκόπυγος (μέ πισινό πού κρέμεται σάν σύκο), σύμμηρος**, σφαιρίσκιον*, σφίγκτης** ἢ σφιγκτής**, τερπότραμις**, τερψιεπής, τομίας** (εὐνουχισμένος), τράγαινα*, χαμαίτυπος, ὑποκίπτων**, ὑπόλισπος**, ὑπόπυγος**.

φιλοπυγιστής*, φοίνικας ἢ φοινικιστής, φούλλικλον, χαλίβασις** ἢ χαλαίβασις, χαλκιδαιός*, χαμαίτυπος**, χάσκαζ**, χαυνόπρωκτος** καὶ χρυσοχαυνόπρωκτος** ἢ χαυνόπυγος καὶ χρυσοχαυνόπυγος, χλιδανός, χλοΐνης**.

Οἱ λέξεις πού ἀνήκουν στὴν «εὐγενῆ» παιδεραστία (καὶ στὸν πλατωνικό ἔρωτα), ἂν καὶ διαφορούμενες (ἐκτός ἀπὸ τὸν ἐρώμενο), ἔχουν ἐνταχθεῖ στὴν ὀμάδα τοῦ ἐφήβου. Ἡ κλίμακα τῶν καταστάσεων καὶ τῶν σχέσεων ἦταν μεγάλη. Οἱ ἐρώμενοι ἔφηβοι, πού ἦταν ἀντικείμενο ἔρωτα ἐνός μεγαλύτερου, πολὺ σπάνια ἦταν κίναδοι. Οἱ δὲ κίναδοι σπάνια σύχναζαν στοὺς ναοὺς τοῦ πρωκτικοῦ ἔρωτα πού ἦταν τὰ ἀνδρικό πορνεῖα (γιατί ἔχαναν τὰ πολιτικά τους δικαιώματα). Οἱ νεαροὶ τρόφιμοι τῶν πορνεῖων αὐτῶν ἦταν σκλάβοι καί, κατὰ συνέπεια, ξένοι πού κατάγονταν ἀπὸ ἀσιατικές χῶρες. Ἐξ οὗ καὶ οἱ ὄροι γιὰ τοὺς περιτμημένους καὶ τοὺς εὐνουχισμένους. Δέν θά πρέπει νὰ ἀποκλείσουμε πάντως τὴ μέ σκωπτικὴ διάθεση χρῆση αὐτῶν τῶν τελευταίων ὄρων καὶ γιὰ μὴ εὐνουχισμένους.

Θά παρατηρήσουμε ὅτι τὰ προσωνύμα τοῦ παθητικοῦ ὁμοφυλόφιλου εἶναι ἀμέτρητα, πρᾶγμα πού ἀποτελεῖ ὀπωσδήποτε στοιχεῖο κοινωνιολογικό. Στὸ βιβλίο του γιὰ τὰ Καλιαρντά —τὴ σημερινὴ ἀργκό τῶν κιναιδῶν— ὁ Ἡλίας Πετρόπουλος σημειώνει, ὅτι, ἐνῶ γιὰ τὸ αἰδοῖο ἔχει βρεῖ τρία «συνώνυμα» καὶ γιὰ τοὺς ὄρχεις τέσσερα, ἔχει συλλέξει 45 λέξεις γιὰ τὸν κίναδο — πού προστίθενται σέ τουλάχιστο ἄλλες 15 τοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ λαϊκοῦ λεξιλόγιου. Ἴδου μερικές:

Κίναδος, ἀδελφή ἢ ἀδρεφή, ἀδερφάρα (μέ μεγά-

λη φήμη), πούστης**, λαϊδή, ψωραδελφή (λαϊκιά), συκιά, μπάυρον (Byron), φρανσή (από τό française), φιλέλληνας (οί τρεις τελευταίες, πού δηλοῦν τόν εὐγενή κίναϊδο, δέν εἶναι ἄσχετες μέ τίς ὁμοφυλοφιλικές τάσεις πολλῶν φιλελλήνων, ἀπό τήν Ἐπανάσταση μέχρι σήμερα), ἀνέμη (ἐπειδή λικνίζεται), ἀνεμόμυλος (πού λικνίζεται πολύ, βλ. τό ἀρχαῖο ἀβροδάτης), ἀρτίστα τοῦ βωβοῦ (παλιός κίναϊδος, ἀπό τήν ἐποχή τοῦ βωβοῦ, ἔμπειρος), κουφάλα (ἀπό τό ἀρχαῖο κοῦφος = ἐλαφρύς, πού ὁμως ταιριάζει καί μέ τήν κουφάλα τοῦ δέντρου), διαπομποῦ καί ἐπιτάφιος (τούς συνοδεύει κουστωδιά τεκνῶν), ἀτμοκαυλοῦ, ἐτροῦσκος (τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν κιναιδῶν τῆς πιάτσας), κόρη, κάππα (ἀπό τό ἀρχικό τοῦ κόρη), κροτάλω (τοῦ δρόμου), κλούβα (πού ψωνίζεται στό δρόμο καί πιάνεται συχνά ἀπό τήν ἀστυνομία), λούμπα, λουμπίνα, ταραφόλουμπα (πληρώνεται, ἔχει τარიφα), κρυφή ἢ κρύφω, ξεσκισμένη (τοῦ δρόμου), ξεφωνημένη (λαϊκιά), μισογουνοῦ (ἀποτριχωμένη, ἀπό τό μισή γούνα, βλ. τό ἀρχαῖο ἰθρις), δίσκος (μπινές, ἀπό τόν δίσκο γραμμοφώνου πού ἔχει δύο πλευρές), κότα ἢ κοτούλα καί τουταφέ (μπινές – τό τελευταῖο ἀπό τό γαλλικό tout à fait).

Ὁ ὅρος κίναϊδος ἔχει διατηρηθεῖ καί στή σημερινή γλῶσσα, σίγουρα γιατί καί στήν ἀρχαιότητα ἦταν ὁ συνηθισμένος. Ἡ ἀγοραία λέξη πού ἔχουμε, πούστης, προέρχεται ἀπό τό τούρκικο rust, ἀλλά οἱ ἀγοραῖοι κίναϊδοι δέν τή χρησιμοποιοῦν ποτέ (ὅπως σημειώνει ὁ Πετρόπουλος), δεδομένου ὅτι οἱ κίναϊδοι καί οἱ παιδεραστές δέν τά πᾶνε καλά στή σημερινή ἐποχή. Δέν ἀποκλείεται καί στήν ἀρχαιότητα νά συνέ-

βαινε τό ἴδιο καί νά ὑπῆρχε καί τότε ἓνα κλειστό ἰδίωμα γιά τούς ἀγοραίους κίναιδους.

Εἶναι σίγουρο ὅτι οἱ παιδεραστές ἦταν (καί εἶναι) μεσήλικες πού τρέχουν πίσω ἀπό νόστιμα ἀγόρια (ὄχι ἀπαραίτητα θηλυπρεπή), οἱ δέ ἀρχαῖοι κίναιδοι τρέχαν κι αὐτοί, ἀλλά πίσω ἀπό νεαρούς ἐπιβήτορες, πού σήμερα τούς λένε τεκνά. Στήν ἀρχαιότητα δέν φαίνεται νά ὑπῆρχε πολύ εἰδικός ὄρος. Θά πρέπει ἴσως νά τό τονίσουμε, ἄλλη μιά φορά, ὅτι οἱ παιδεραστές καί οἱ κίναιδοι δέν συνευρίσκονται ποτέ καί μάλιστα ἀλληλομισοῦνται.

Τέλος, ἀξίζει νά σημειώσουμε ὅτι στά καλιαρντά —πού εἶναι τό ἰδίωμα τῶν σημερινῶν κιναιδῶν— ὁ ἀρχαῖος Ἑλληνας ὀνομάζεται *βεκογκρέκος* (ἀπό τό ἰταλικό *vecchio* = παλιός, καί *grecο*) ἢ ἀρχαία ἑλληνική γλῶσσα ὀνομάζεται *καραπουρόλιγκα* (ἀπό τό γαλλικό *rougie* = σάπια καί ἀπό τό ἰταλικό *lingua* = γλῶσσα) καί ἡ Ἀκρόπολη λέγεται *ἀσπρόκωλη* καί *τουριστόφακα*. Ἀλλά δέν ἔχουμε μόνο ἐμεῖς ἀρχαίους. Ἀρχαίους εἶχαν καί οἱ... ἀρχαῖοι. Ὀνόμαζαν δέ ἀρχαίους, ἐπιτιμητικά, τούς συντηρητικούς, αὐτούς μέ τίς παλιές ιδέες καί συνήθειες, τούς ξεπερασμένους...

ὁ «ἀρχαῖος» Ἀριστοφάνης

Ἡ ἀριστοφανική γλῶσσα ἦταν ἡ γλῶσσα ὄλων τῶν κωμικῶν ποιητῶν. Καί ἦταν πολλοί αὐτοί πού τόν συναγωνίζονταν. Ἀπλῶς δέν ἔχουμε τά ἔργα τους (τά γνωρίζουμε ἀπό ἀποσπάσματα πού περισώθηκαν). Ὅσο κι ἂν μᾶς φαίνεται σήμερα παράδοξο, ἦταν ὄλοι τους πιά συντηρητικοί, πιά ἀρχαῖοι στή νοοτροπία ἀπό τους φιλόσοφους τῆς ἐποχῆς τους. Ὁ Ἀριστοφάνης ἐπιτίθονταν στούς σοφιστές, στόν Σωκράτη – καί στόν μοντέρνο Εὐριπίδη, φέρνοντας σάν ὑγιές παράδειγμα τόν Αἰσχύλο (στούς Βατράχους). Σατιρίζε τήν ἐποχή του ἔχοντας σάν ἰδανικό τόν «παλιό καλό καιρό» τῶν Μαραθωνομάχων, γιά τόν ὁποῖο ἦταν πολύ περήφανοι οἱ Ἀθηναῖοι. Στό παρακάτω (συντομευμένο) ἀπόσπασμα, ἀπό τίς Νεφέλες, ὁ ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ (πού ἐκφράζει τή συντηρητική πλευρά στόν ἀντιλόγο του μέ τόν ΑΔΙΚΟ ΛΟΓΟ) μᾶς εἰσάγει στήν κλασική ἀντίληψη γιά τήν ἀρχαία παιδεία (ἡ ὁποία ἐπίσης σατιρίζεται) καί μᾶς δίνει παραδείγματα ἀπό τό ἀριστοφανικό λεξιλόγιο (μέ πλάγια στοιχεῖα σημειώνονται οἱ ὄροι πού χρησιμοποιοῦνται στό ἀρχαῖο κείμενο).

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ: Θά σᾶς πῶ λοιπόν ποιά ἦταν ἡ ἀρχαία παιδεία, ὅταν ἐγώ διδάσκα τά δίκαια καί τή σωφροσύνη.

Κατ' ἀρχάς τά παιδιά στό σχολεῖο μου δέν ἔπρεπε νά βγάξουν ἄχνα. Ὄταν τά πήγαινα στό μάθημα τῆς μουσικῆς (στόν κιθαριστή), περπατοῦσαν συνταγμένα μέσα στούς καταχιονισμένους¹ δρόμους, καί χωρίς παλτό. Ἐκεῖ τό μάθημα ἀρχίζε μέ πατροπαράδοτους ὕμνους. Ἄν κανεῖς ἔκανε τόν ἀστεῖο (βαμολοχεύσατε) ἢ ἄν ἔπιανε κανέναν ἀμανέ (χαμπη) ἀπ' αὐτούς πού εἶναι τῆς μόδας σήμερα, ἔτρωγε τῆς χρονιάς του, γιά νά μάθει νά μήν τά βάζει μέ τίς Μοῦσες. Ὄταν περνάγαμε στόν Παιδοτρίβη, τά παιδιά κάθονταν μέ μαζεμένες τίς κνήμες γιά νά μή φαίνεται τίποτα πού νά σοκάρει τούς περιέργους πού γύριζαν γύρω ἀπ' τήν παλαιστρα. Κι ὅταν σηκώνονταν, φρόντιζαν νά ἰσιώνουν τήν ἄμμο, πάνω στήν ὁποία κάθονταν, ἔτσι ὥστε νά μήν ἀφήσουν ἴχνη (εἰδῶλα) ἀπό τήν ἐφηβική τους γύμνια, τά ὁποῖα ἐρεθίζουν τούς ἐραστής. Καί δέν ἀλειθόντουσαν τά παιδιά μέ λάδι ἀπό τόν ἀραλό καί κάτω, ἔτσι ὥστε νά μποροῦν ν' ἀνθίσουν γύρω ἀπό τά γεννητικά τους ὄργανα (τά αἰδοῖα τους) ἢ δρόσος καί τό χνοῦδι (χιουῆς), ὅπως στά κυδώνια. Κανένας τους δέν ἔκανε γλυκύτερη τή φωνή του, οὔτε ἄφηγε νά τόν ἐκπορνεύει τό βλέμμα του, τήν ὥρα πού πλησίαζε τόν ἐραστήν του. Ποτέ στό γεῦμα δέν ζήτηγε τό καλύτερο κομμάτι, ποτέ δέν ἀρπαζε τόν ἀνηθον καί τό σέλινον ἀπό τά χέρια τῶν μεγαλύτερών του, ποτέ δέν γέλαγε κακαρίζοντας οὔτε σταύρωνε τά πόδια.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ: Ἀρχαῖα εἶναι ὄλ' αὐτά. Καί θυμίζουν τίς τελετουργικές ἐπιστημότητες τῶν ἀρχαίων θρησκευτικῶν ἑορτῶν.

ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ: Κι ὅμως, μ' αὐτές τίς ἀρχαιότητες, ἡ δική μου ἐκπαίδευση (παιδείσις) ἀνέθρεψε τούς Μαραθῶ-

1. Νιράς = χιόνι πού πέφτει. Χιών = χιόνι πεσμένο καί χιόνι πού πέφτει.

νομάχους ἄνδρας. (Καί γυρνώντας πρὸς τὸν νεαρό Φειδιπίδη πού τοὺς ἄκουγε): Ἔτσι λοιπὸν, μικρέ, ἐμένα ν' ἀκοῦς. Θά μάθεις νά μισεῖς τὴν Ἄγορά, ν' ἀποφεύγεις τὰ βαλανεῖα [δημόσια λουτρά] καί νά κοκκινίζεις ἀπὸ ντροπή μπροστά στά ἄσεμνα πράγματα. Νά σηκώνεσαι ἀπὸ τὴ θέση σου μπροστά στοὺς πρεσβυτέρους σου, νά μὴν εἶσαι σκαιὸς ἀπέναντι στοὺς γονεοὺς σου. Καί νά μὴ συχνάζεις στὶς ὀρχηστρίδες [στά... στριπτιζάδικα] γιατί θά βρεῖ τὴν εὐκαιρία κανένα πορνίδιο νά σέ τυλίξει καί θά σοῦ βγεῖ τὸ ὄνομα. Νά περνᾷς τὸν καιρὸ σου (διατρίψεις) στά γυμναστήρια, ἀντὶ νά τριγυρίζεις στὴν Ἄγορά καί νά παρακολουθεῖς τ' ἄσκοπα κουβεντολόγια πού συνηθίζονται ἐκεῖ αὐτὸν τὸν καιρὸ.

ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ: Αὐτὰ νά κάνεις μικρέ, ἂν θές νὰ γίνεις τελείως μαμόθρεφτο (βλιτομάμιας).

ἡ ἀρχαία ἀργκό

Ἡ λέξη ἀργκό προέρχεται ἀπό τή γαλλική *argot*, γιά τήν ὁποία δέν ἔχουμε κατάλληλη ἐλληνική, ἐκτός ἀπό τούς ὄρους *συνθηματική, συμβατική, κορακίστικα* κ.λπ. Ὁ πλησιέστερος ἴσως ἀρχαῖος ὄρος εἶναι *αἰνίγμα, αἰνιγμός, αἰνιγματωδῶς*, ἀπό τό ρ. *αἰνίσσομαι* (μιλάω αἰνιγματικά μέ λέξεις κλειστές, στή θέση ἄλλων) πού προέρχεται ἀπό τή λέξη *αἶνος* = διήγηση, λόγια γεμᾶτα σημασία, ἔπαινος, ἐγκώμιο, συμβουλή, πένθιμο τραγούδι. Ἀρχικά τό ρ. *αἰνίσσομαι* σήμαινε λέω λόγια σημαντικά πού δύσκολα γίνονται ἀντιληπτά. Ἀργότερα πῆρε τή σημασία τῆς αἰνιγματικῆς γλώσσας. *Γλώσσημα* εἶναι ἡ λέξη γιά τό γλωσσικό ἰδίωμα καί, ἰδιαίτερα, γιά τούς σπάνιους ὄρους ἢ αὐτούς πού προέρχονται ἀπό μιά διάλεκτο.

Εἶναι ἄγνωστο ἂν ὑπῆρχε στήν ἀρχαιότητα εἰδική διάλεκτος τοῦ ὑπόκοσμου, ὅπως οἱ διάφορες ἀργκό πού ἀναπτύχθηκαν ἀργότερα στά μεγάλα λιμάνια καί ἀστικά κέντρα (π.χ. στήν Ἀθήνα τά *καλιαρντά*). Σίγουρα θά ὑπῆρχε, γιατί εἶναι γνωστό πως δέν ἔλειπαν κακόφημες συνοικίες (μέ ἀκροβάτες, μπαλαρίνες καί καζίνα!) οὔτε ἀπό τήν Ἀθήνα (τό *Σκίρον*, γιά παράδειγμα, βλ. λέξη) οὔτε ἀπό ἄλλες πόλεις τῆς Μεσογείου. Οἱ κοινωνικές ὁμως τάξεις ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἦταν πολύ πιά κλειστές.

Είναι ἀμφίβολο ἂν οἱ λόγιοι καί οἱ συγγραφεῖς σύχναζαν σ' αὐτές τίς συνοικίες καί στά ἀνδρικά πορνεῖα, οἱ τρόφιμοι τῶν ὁποίων (καί σάν ξένοι σκλάβοι) εἶχαν ὀπωσδήποτε μιά δική τους διάλεκτο. Σύχναζαν ὁμως στό στρατό καί στήν Ἀγορά. Ἐκεῖ ἔχουν περισυλλεγεῖ οἱ πρόστυχες λέξεις τοῦ ἀγοραίου λεξιλογίου τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς. Οἱ ἀπλῶς χυδαῖες (πού ἔχουν διαδοθεῖ χύδην) στά λαϊκά στρώματα (καί, σέ συνέχεια, στους ἀστούς), οἱ μάγρικες (π.χ. οἱ ναυτικοί ὄροι, πού ὄλοι τους σχεδόν ἀποτελοῦν σεξουαλικά μεταφορικά ἀνταλλάξιμα) καί, τέλος, οἱ ὄροι τῆς ἀργκό τοῦ ὑπόκοσμου (ἤ τουλάχιστον μερικοί ἀπ' αὐτούς), πού δέν ξέρουμε ἂν πέρασαν ἀτόφιοι στίς κωμωδίες —καί ἀργότερα στά κείμενα τῆς ἀλεξανδρινῆς καί ρωμαϊκῆς ἐποχῆς— ἢ ἂν βρίσκονται κρυμμένες μέσα σέ λέξεις πού κατασκεύασαν οἱ συγγραφεῖς. Ὅπως δέν ξέρουμε πόσες ἄλλες πού διαβάζουμε καί μᾶς φαίνονται ἀθῶες δέν εἶναι τολμηρά μεταφορικά ἀνταλλάξιμα.

ἔρωτ' ἐρᾶν

Θά παρατηρήσουμε ὅτι δέν ὑπάρχει στήν ἐλληνική γλῶσσα ὄρος ἀντίστοιχος μέ τόν λατινογενή ὄρο σέξ, τουλάχιστον μέ τήν ἔννοια πού δίνεται στή λέξη —καί στά παράγωγά της— στόν ὑπόλοιπο κόσμο ἐδῶ καί πολλά χρόνια. Χρησιμοποιοῦμε τή λέξη γιατί δέν βρήκαμε ἰσοδύναμο ὄρο στά ἀρχαῖα. Ἡ ἐλληνική λέξη ἔρωξ —καί τά παράγωγά της— χρησιμοποιεῖται εὐρύτατα στίς ξένες γλῶσσες, ὁμως σάν συνώνυμο τοῦ σέξ.

Οἱ σημερινές κοινωνίες ἔχουν ἀποδεχθεῖ τό διαχωρισμό τῆς σεξουαλικῆς δραστηριότητος ἀπό τήν —πύο σύνθετη—

έρωτική διάθεση πού προϋποθέτει συναισθηματική δέσμευση. Καί ναί μὲν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες (οἱ ἄνδρες τουλάχιστον) εἶχαν ἴσως ἐντονότερη σεξουαλική ζωὴ —καί πολύ πιό ἐλεύθερη— ἀπὸ τοὺς σημερινούς, ἀλλὰ δὲν μᾶς ἄφησαν καμιά φιλοσοφική, καλλιτεχνική ἢ πολιτική κληρονομιά γιὰ ἓναν ἄμετρα φιλήδονο τρόπο ζωῆς. Ἀντίθετα, ὅ,τι ἔγραφαν καί φιλοτέχνησαν ἔχει χαρακτῆρα παιδαγωγικό καί ζητάει ἓναν σχεδὸν θρησκευτικό τρόπο ζωῆς. Ἀκόμα καί οἱ κωμωδίες τοῦ Ἀριστοφάνη — πού δὲν θά πρέπει νὰ ξεχνάμε τό διονυσιακό κλίμα μέσα στό ὁποῖο παρουσιάζονταν.

Εἶναι δύσκολο, ἀπὸ τῆ σημερινή σκοπιά, νὰ κρίνουμε τά κοινωνικά καί ἀνθρώπινα ἦθη μᾶς τόσο μακρινῆς ἐποχῆς, ὅπως ἡ δουλεία καί ἡ παιδεραιστία, πού ἐντάσσονται μέσα σ' ἓνα χωνευτήρι πολιτισμῶν ἐνός πολύ εὐρύτερου κόσμου. Ἄν θεωρήσουμε ὅτι τά ἦθη (καί τά κείμενα) εἶναι αὐτά πού ἐκφράζουν μιά κοινωνία περισσότερο ἀπὸ τά ἔθιμα (καί τό καθημερινό κουβενταλόι), εἶναι φρονιμότερο νὰ σταθοῦμε στό λακωνικό στίχο τοῦ Εὐριπίδη, στόν Ἴππόλυτο, πού μᾶς λέει μ' ἔρωτα ν' ἀγαπάμε (ἔρωτ' ἔρῶν).

Γιὰ τόν ρομαντικό ὁμως ἔραστή, ἐλάχιστες λέξεις θά βροῦμε στό ἀρχαῖο λεξιλόγιο (καί ἀκόμα λιγότερες γιὰ τὴν ἐρωτευμένη γυναῖκα): ἐραστής, ἐρῶν, αἴτας, κλεινός, εὐνήτωρ, εἰσπνήλας, φιλήτωρ, φιλητής, καί —τό πολύ-πολύ— μοιχός. Ἐνῶ ἀπὸ μιά πρώτη στατιστική ἐρευνα— γιὰ τόν κλασικό ἐπιδήτορα, θά βροῦμε 65, γιὰ τόν παιδεραιστή 38, γιὰ τόν κίναϊδο 177, γιὰ τά αἰδοῖα —καί τῶν τριῶν φύλων— 250 καί γιὰ τὴν ἐντατική ἐπίδοση τῶν πάσης φύσεως αἰδοίων στό σέξ 265 ὀνομασίες. Συνολικά, 1.300 λέξεις περίπου γιὰ τὴν θεραπεία —ὅπως ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι— τῶν ἀσυγκράτητων σωματικῶν ἀναγκῶν καί ἐνστικτῶν. Καί ἡ περισυλλογὴ συνεχίζεται...

ἑταῖρες

Ἑταῖρες ὑπῆρχαν σ' ὅλες τίς πόλεις, ἀλλά ἦταν φυσικό ἀναπτυγμένες μεγαλουπόλεις σάν τήν Ἀθήνα καί τήν Κόρινθο νά προσελκύουν τίς πιό ταλαντούχες, ὄχι μόνο στόν ἔρωτα, ἀλλά στή μουσική, στίς γνώσεις καί στήν ἐξυπνάδα. Ἐκεῖ ἄλλωστε μπορούσαν νά κερδίσουν πολλά χρήματα, νά φτάσουν ψηλά καί ν' ἀποκτήσουν τήν πλήρη ἐλευθερία τους. Πληροφορίες γι' αὐτές μᾶς δίνουν πολλοί συγγραφεῖς, ὅπως ὁ Ἀθήναιος (στούς Δειπνοσοφιστές), ὁ Ἀλκίφρων (στίς ἐπιστολές του γιά τίς ἐρωτικές ἱστορίες γνωσῶν προσώπων) καί οἱ Ἑταιρικοί διάλογοι, ὅπως αὐτοί τοῦ Λουκιανοῦ.

Μερικά ὀνόματα ἑταιρῶν θά βροῦμε σέ ἀγγειογραφίες τοῦ Σμίκρου, τοῦ Ευφρόνιου, τοῦ Βρύζου, τοῦ Ἐπίκτητου καί ἄλλων. Πολλές εἶναι γνωστές ἀπό τά χαιδευτικά τους ὀνόματα (Ἀβρότονον, Γλυκέριον, Ἐρώτιον, Νάννιον, Φιλαίνιον, Φιλημάτιον) ἢ ἀπό τά παρατσούκλια τους (πού χαρακτήριζαν ὀρισμένες τους ιδιότητες): Λύχνος (εἶχε χιτῶνα διαφανῆ σάν τό λύχνο), Παγίς (ζητοῦσε μεγαλύτερη ἀμοιβή ἀπό τή συμφωνημένη), Κλεψύδρα (μετροῦσε τήν ὥρα), Πάροιος (ἦταν μονίμως μεθυσμένη), Δίδραχμον (ἡ κλασική της ἀμοιβή), Προσκήνιον (θά εἶχε μεγάλο στῆθος), Πτωχελένη (Φτωχο-Ελένη, θά ζητιάνευε

συνέχεια χρήματα), και ἄλλα, πῶς ἐπίσημα, πού θά βρούμε σέ μερικά ἀπό τά ὀνόματα πού ἀκολουθοῦν (μέ τά ὁποῖα δέν ὀλοκληρώνεται, φυσικά, ὁ ἀριθμός τῶν γνωστῶν ἑταιρῶν τῆς ἀρχαιότητος).

Ἄβρότονον· ἔζησε στήν Ἀθήνα, ἦταν μητέρα τοῦ Θεμιστοκλῆ. Σικλάβα ἀπό τή Θράκη, τήν ἀγόρασε ὁ πατέρας του γιά παλλακίδα.

Ἀγαθόκλεια· παλλακίδα τοῦ Πτολεμαίου Β' τοῦ Φιλαδέλφου.

Ἀγαθόκλεια· ἐκ Σάμου, κόρη τῆς Οἰνάνθης (βλ. λέξη), παλλακίδα τοῦ Πτολεμαίου Δ' τοῦ Φιλοπάτορος. Συνήγγησε στό φόνο τῆς βασίλισσας Ἀρσινόης καί κατακρεουργήθηκε ἀπό τοὺς στασιαστές πού ἐδίωξαν τόν Πτολεμαῖο τόν Ἐπιφανῆ.

Ἄνθις· εἶχε τό παρατσούκλι «Ἄφύα» (ἀντζούγια ἢ σαρδέλα) γιατί ἦταν λεπτοκαμωμένη καί πάλλευκη, μέ μεγάλα μάτια. (Τό ἴδιο παρατσούκλι εἶχε καί τό Σιαγόσιον, βλ. λέξη.)

Ἄντεια· ἥρωίδα κωμωδίας τοῦ Εὐνίκου.

Ἄρισταγόρα· στήν Ἐλευσίνα. Ἦταν, μεταξύ ἄλλων, φίλη τοῦ ρήτορα Ὑπεριδῆ.

Ἀρχεάνασσα Κολοφωνία· στήν Ἀθήνα, ἀπό τήν Κολοφῶνα, χρημάτισε φίλη τοῦ Πλάτωνα.

Ἀρχεδίκη· ἐκ Ναυκράτεως τῆς Αἰγύπτου, γνωστή ἀπό τόν Ἀθηναῖο τόν Ναυκρατίδη.

Ἀρχίππη· φίλη τοῦ Σοφοκλῆ.

Ἀσπασία· φίλη καί ἀργότερα γυναῖκα τοῦ Περικλῆ. Γεννήθηκε τό 469 π.Χ. στή Μίλητο, κόρη τοῦ Ἀξίουχου, παιδική φίλη τοῦ Ἰππόδαμου.

Ἀφροδισία· γνωστή ἀπό ἀπεικόνιση σέ ἀγγεῖο.

Βακχίς: ἐκ Μιλήτου. Αναφέρεται ἀπό τόν Πλούταρχο.
Βελιστίχη ἢ Βιλιστίχη: ἀπό τό Ἄργος, ἀπό τήν οἰκογένεια τῶν Ἀτρειδῶν. Φῖλη τοῦ Πτολεμαίου Β' τοῦ Φιλαδέλφου.

Γλυκέρα: φῖλη τοῦ ζωγράφου Πausία καί τοῦ κωμικοῦ ποιητή Μένανδρου. Τήν ἀπήγαγε ὁ Ἄρπαλος, ὁ θησαυροφύλακας τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, καί τήν ἔφερε στήν Ταρσό. Λέγεται ὅτι τήν ἐρωτεύτηκε ὁ βασιλιάς Πτολεμαῖος. Γνωστή (ὅπως πολλές ἑταῖρες περιωπῆς) ὡς «σφόδρα εὐθικτος εἰς τὰς ἀπαντήσεις» (ἐτομολογῆ).

Γνάθαινα: στήν Ἀθήνα (τ' ὄνομά της σημαίνει γειτόνισσα). Φῖλη τοῦ κωμικοῦ ποιητή Δίφλου. Στά περίφημα συμπόσια της ὁ Δίφλος ἔστελνε ἀγγελία μέ κρασί ἀπό τή Χίο καί τή Θάσο (γνωστά δυνατά κρασιά), τρόφιμα, ἐλάφια, αὐλητρίδες, μάγειρα καί εἶδη καλλωπισμοῦ. Ὄταν ἔβγαινε στό δρόμο, φοροῦσε πέδιλα μέ καρφιά στίς σόλες πού σχηματίζαν τή λέξη Ἀκολούθει. Ἔτσι, καθῶς οἱ δρόμοι ἦταν χωμάτινοι ἢ λασπωμένοι, τά καρφιά ἄφηναν συνέχεια πίσω της τήν πρόσκληση: «Ἀκολούθα με». Στά σοκάκια τῆς Ἐφέσου, τό ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ εἶναι χαραγμένο στό λιθόστρωτο, πάνω σέ χνάρια ποδιῶν πού ὀδηγοῦν στό σπίτι τῆς πόρνης.

Γναθαίνιον: ἐγγονή τῆς Γνάθαινας. Γνωστή ἀπό τίς 500 δραχμές πού πῆρε ἀπό ἕναν ἡλικιωμένο Πέρση, περαστικό ἀπό τήν Ἀθήνα.

Δαμασάνδρα: κατά τόν Πλούταρχο, μητέρα τῆς Λαῖδος τῆς Νεότερης καί φῖλη τοῦ Ἀλκιβιάδη, τόν ὁποῖο ἀκολουθοῦσε μαζί μέ μιᾶ ἄλλη ἑταῖρα, τή Θεοδότη.

Διδύμη: στήν Ἀλεξάνδρεια. Ὠραιότατη Αἰγύπτια, φῖλη

τοῦ Πτολεμαίου Β' τοῦ Φιλαδέλφου (κατά τόν Πτολεμαῖο τόν Εὐεργέτη).

Ἐλεφαντίς ἢ Ἐλεφαντίνη· ἀναφέρεται ὡς συγγραφέας καί ποιήτρια ἄσεων ἔργων ὅπως *Περί κοσμητικῶν* (βλ. Βαλέριο Μαρτιάλη, Τιβέριο). Ἐξῆσε τά πρῶτα αὐτοκρατορικά χρόνια στήν Αἴγυπτο.

Ἐπίχαρις· γνωστή ἀπό ἀπεικόνιση σέ ἀγγεῖο.

Ἐρπυλλίς· ἡ παλλακίδα τοῦ Ἀριστοτέλη καί μητέρα τοῦ γιοῦ του Νικόμαχου. Ἐξῆσε μέ τόν Ἀριστοτέλη ὡς τό θάνατό του (βλ. Ἀθήναιο). Νόμιμη σύζυγος τοῦ Ἀριστοτέλη ἦταν ἡ Πυθιάς (Πυθιάς ἦταν καί τό ὄνομα τῆς κόρης τους).

Θαῖς ἢ Ἀττική· ὀρχηστρίδα, διάσημη ἑταῖρα ἐξ Ἀθηνῶν, φίλη τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Τήν πῆρε μαζί του στήν ἐκστρατεία. Παντρεύτηκε τόν Πτολεμαῖο Γ'. Κατά μία παράδοση, ἔγινε ἡ αἰτία νά πυρποληθεῖ ἡ Περσέπολις. Ἦταν ἡρώιδα μιᾶς χαμένης κωμωδίας τοῦ Μένανδρου.

Θάλαττα· ἡρώιδα μιᾶς κωμωδίας τοῦ Διοκλῆ.

Θαρρηλία· διάσημη ἑταῖρα ἐκ Μιλήτου, ἐγκατεστημένη στήν Ἑλλάδα, ὅπου προσπάθησε νά καλλιεργήσει φιλοπερσικά αἰσθήματα. Ἦταν φίλη τοῦ Ἀντίοχου, βασιλιά τῶν Θεσσαλῶν. Γνωστή ὡς «τό εἶδος πάνυ καλή. Καί σοφή».

Θεανώ· στήν Ἀθήνα (ἴσως Θηβαία). Ὁ Ἀναξίλας τήν ὀνομάζει «ἀποτριχωμένη Σειφήνα» (Σειφήν ἀποτελιμένη) γιατί εἶχε «γάμπες κοτσουφιῶ» (τά σκέλη κοψίχου).

Θεοδότη· σύγχρονη τῆς Ἀσπασίας, φίλη τοῦ Ἀλκιβιάδη καί ἴσως καί τοῦ Σωκράτη. Ἡ Θεοδότη κήδεψε τόν Ἀλκιβιάδη στή Μέλισσα τῆς Φρυγίας καί τοῦ ἔστη-

σε μνημείο, στο όποιο αργότερα ο αυτοκράτορας Ἀδριανός διέταξε νά θυσιάζεται κάθε χρόνο ένα βουβάλι.

Θεολύτη· αναφέρεται στο ἔργο τοῦ Ἀναξανδρίδη Γερωντομανία ὡς εὐπρόσωπος καί καλή (ὠραία).

Θεωρίς· φίλη τοῦ Σοφοκλῆ.

Ἰερόκλεια· αναφέρεται στο ἔργο τοῦ Τιμοκλῆ Ὀρεσταυτοκλείδης.

Καλλιξένη· φίλη τοῦ Μ. Αλεξάνδρου.

Καλλιρρόη· ἐκ Βυζαντίου, τό ὄνομά της βρέθηκε σέ ἐπιτύμβια ἐπιγραφή.

Καλλιστράτη· ἐκ Λέσβου (βλ. Ἀθηναίο).

Καλλιστώ· γνωστή ἀπό ἀπεικόνιση σέ ἀγγεῖο.

Καμπάση· ὁ Μ. Ἀλέξανδρος, πού τήν εἶχε, τή χάρισε στόν ἐρωτευμένο Ἀπελλῆ. Ἦταν τό μοντέλο τοῦ ἀγάλματος τῆς Ἀφροδίτης τῆς Κω.

Κλεινώ ἢ Κλεινίς· οἰνοχόος τοῦ Πτολεμαίου Β' τοῦ Φιλαδέλφου.

Κλεψύδρα· ἥρωίδα κωμωδίας τοῦ Εὐβουλου.

Κονναλίσ· αναφέρεται στο ἔργο τοῦ Τιμοκλῆ Ὀρεσταυτοκλείδης.

Κοριαννώ· ἥρωίδα κωμωδίας τοῦ Φερεκράτη.

Κορώνη· τ' ὄνομά της εἶναι παρατσούκλι (ἀπό τό πουλί κουρούνα). Κόρη τῆς Νάννιον τῆς πρεσβύτερης. Καί ἡ κόρη τῆς Κορώνης ἐγινε ἑταῖρα. Φαίνεται ὅτι εἶχε τό ὄνομα τῆς γαϊγῆς της, Νάννιον. Ἔτσι ἐξηγεῖται γιατί τῆς ἔδωσαν τό παρατσούκλι Τήθη, δηλαδή τό ἐκ τριπορνεῖας ὄνομα, πόρνη ἀπό γαϊγῆ σέ ἐγγονή.

Κοττίνη ἢ Κοττίνα· εἶχε κάνει μεγάλη αἴσθηση στή Λακωνία. Ἀγάλμά της στήθηκε στο ναό τῆς Χαλκιοῦκου Ἀθηνᾶς, καί ἕνα πορνεῖο πού ἦταν πάνω σ' ἕνα

λόφο, απέναντι από την Κολώνα (όπου ο Ναός του Διόνυσου του Κολωνάτα), κοντά στον Εύρωτα, έφερε τό όνομά της.

Κρατίνα· φίλη του Πραξιτέλη, μοντέλο για την Άφροδίτη της Κνίδου.

Κυρήνη· στην Άθήνα, ονομαζόμενη Δωδεκαμήχανος (βλ. Άριστοφάνη Βάτραχοι, 1327) περιβόητη για τους δώδεκα τρόπους με τους όποιους τό έκανε.

Λάγισκα· φίλη του ρήτορα Άσοκράτη.

Λαγίσκη· αναφέρεται στό έργο του Άναξανδρίδη Γεροντομανία.

Λαΐς (ή πρεσβύτερη)· εκ Σικελίας. Τήν έφεραν, όταν ήταν ακόμα παιδί, και την πούλησαν σκλάβα στην Κόρινθο. Στη συνέχεια έγινε ιερόδουλος της Άφροδίτης. Ο Άπελλής την εισήγαγε στους καλλιτεχνικούς κύκλους της Άθήνας. Περιώνυμη για τά κάλλη της, αλλά και για την απληστία της. Για τίς πολλές αξιώσεις της είχε αποκτήσει τό παρατσούκλι «Άξίνη» («σ' έγδερνε με την άξίνα»). Φίλη του Διογένη και του Άρίστιππου (του φιλόσοφου του ήδονισμού) και άλλων διάσημων. Φίλη (και μοντέλο) πολλών ζωγράφων (4ος αιώνας). Τό ακόλουθο Άναθηματικό επίγραμμα αποδίδεται στον Πλάτωνα:

Έγώ ή Λαΐς, πού με τά ύπεροπτικά μου χάχανα,
 αφήφησα την Έλλάδα,
 και πού στρατιές όλόκληρες από νεαρούς έραστές
 έξω απ' την πόρτα μου έκαναν ουρά,
 αφιερώνω στην Άφροδίτη, τή γεννημένη στην Πάφο,
 τον καθρέφτη μου,
 γιατί, νά με βλέπω έτσι πού κατάντησα,
 δέν τό θέλω.

καί νά μέ βλέπω ὅπως ἤμουνα κάποτε,
δέν τό μπορῶ.

(Παλατινή Ἀνθολογία, VI, 1)

Μεταφράζοντας τό ἐπίγραμμα αὐτό ὁ Βολταῖρος, τό διασκεύασε προσθέτοντας ἡμιστίχιο ἀπό μιά ἄλλη διασκευή τοῦ Ἰουλιανοῦ, Ὑπάρχου τῆς Αἰγύπτου, σχετικά μέ τόν καθρέφτη:

Je le donne à Vénus, puisqu'elle est toujours belle.

Il redouble trop mes ennuis.

Je ne saurais me voir, en ce miroir fidèle,

Ni telle que j'étais ni telle que je suis.

Ὁ Φιλέταιρος, στό ἔργο του *Κυναγίς* (Ἡ κυνηγός), ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ Λαῖς πέθανε τελικά ἀπό τό πολύ γαμήσι (Λαῖς τελευτῶσ' ἀπέθανεν βινουμένη).

Λαῖς (ἡ νεότερη): ἐξ Ὑγκάρων Σικελίας, φίλη τοῦ Ἀλκιβιάδη, τοῦ Ἀπελλῆ, τοῦ Ὑπερείδη. Φονεύθηκε μέσα σέ ἱερό τῆς Ἀφροδίτης ἀπό ζηλότυπες Θεσσαλές, συζύγους πελατῶν της.

Λάμια: διάσημη ἑταῖρα ἐξ Ἀθηνῶν (4ος-3ος αἰῶνας).

Ἐρωμένη τοῦ Δημήτριου τοῦ Πολιορκητή. Μέ τά ἡγεμονικά δῶρα του ἴδρυσε στή Σικυώνα τήν πρώτη στόν κόσμον πινακοθήκη (Ποικίλη Στοά). Κάποτε μῆνυσε ἕναν πελάτη της πού τήν ὄνειρεύτηκε καί ἐκσπερμάτωσε, ζητώντας τήν ἀμοιβή της. Ὁ δικαστής τῆς ἔδωσε γιά ἀμοιβή τή σκιά μιᾶς δραχμῆς (θεωρώντας ὅτι ἡ σκιά ἀντιστοιχεῖ στό ὄνειρο). Ἀνάμεσα στά πολλά ἀνέκδοτα γι' αὐτήν ἀναφέρεται καί τό ἐξῆς (βλ. *Δειπνοσοφισταί, Περί γυναικῶν*): Σ' ἕνα συμπόσιο ὁ Δημήτριος ἔδωσε στή Λάμια νά μυρίσει διάφορα ἐξαίσια μυρωδικά πού δέν τῆς ἄρεσαν. Χο-

λωμένος φώναζε νά τοῦ φέρουν ἕνα βάζο γιά μυρωδικά καί μέσα ἐκεῖ αὐνανίστηκε (τῇ χειρὶ τε τ' αἰδοῖον ἀποτρίψας). Ὑστερα, μέ τό δάχτυλο, τῆς ἔδωσε νά μυρίσει τό σπέρμα. Ἡ Λάμια εἶπε ὅτι αὐτό εἶναι σαπρότατον πάντων. Ναί, τῆς ἀπάντησε ὁ Δημήτριος, ἀλλά, μάρτυρές μου οἱ Θεοί, Λάμια, θά μάθεις ὅτι εἶναι ἀπό πέος βασιλικό (ἀπό βαλάνου βασιλικῆς).

Λάμια· στήν Ἀθήνα. Φίλη τοῦ Θεμιστοκλῆ. Γνωστή ἀπό τό ἐπεισόδιο τοῦ ἄρματος στό ὁποῖο ζεύχθηκε μέ ἄλλες τέσσερις. Βλ. Σκιώνα, Σατύρα, Νάνιον.

Λέαινα· Ἀθηναία. Φίλη τοῦ τυραννοκτόνου Ἀρμόδιου (καθώς καί τοῦ Ἀριστογείτονα), συνελήφθη καί πέθανε πάνω σέ βασανιστήρια ἀπό ἀνθρώπους τοῦ Ἴππία, μετά τό φόνο τοῦ Ἰππαρχοῦ. Βασανιζόμενη, ἔκοψε τή γλῶσσα της γιά νά μήν προδώσει τή συνωμοσία. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν στήν Ἀκρόπολη, μπροστά στά Προπύλαια, χάλκινο ἄγαλμα πού ἀπεικόνιζε μία ἄγλωσσο λέαινα.

Λέαινα ἢ Ἀττική· φίλη τοῦ Δημήτριου τοῦ Πολιορκητῆ.
Λεόντιον· Ἀθηναία, φίλη κατ' ἐξοχήν τοῦ Ἐπικούρου καί ἄλλων ἐπικουρείων φιλοσόφων. Ἐγραψε φιλοσοφική πραγματεία κατά τοῦ Θεόφραστου.

Λήμη· φίλη τοῦ ρήτορα Στρατοκλῆ.

Λοπάδιον· «Μικρή Λοπάς» (βλ. λέξη), δηλ. μουνάκι.
Ἀναφέρεται στό ἔργο τοῦ Τιμοκλῆ Ὀρεσταυτοκλείδης.

Μέδοντις· στήν Ἄβυδο τοῦ Ἑλλησπόντου. Ὁ Ἀλκιβιάδης τήν ἐρωτεύτηκε καί τή μοιράστηκε μέ τόν Ἀξίοχο (πού ἦταν ἤδη ἐρωτικός σύντροφος τοῦ Ἀλκιβιάδου, κατά τόν Λυσία).

Μελίτη· ὁ βασιλιάς Δημήτριος ἦταν ἐρωτευμένος μέ τόν

- πισινό της. ἤθελε νά κάνει πρωκτικό ἔρωτα. Ἡ Μελίτη τοῦ ζήτησε πρῶτα ἓνα δῶρο, ὕστερα ἔσκυψε καί τοῦ εἶπε ἀπαγγέλλοντας ἀπό τήν Ἡλέκτρα τοῦ Σοφοκλῆ: «Γιέ τοῦ Ἀγαμέμνονα, τώρα κι αὐτός ὁ δρόμος σου εἶναι ἀνοιχτός». Ὁ Δημήτριος ἔπεσε ἀμέσως σέ ἀστυσία (τοῦ ἔπεσε ἡ ὄρμη).
- Μετάνειρα· φίλη τοῦ Λυσία καί τοῦ Ἰσοκράτη ταυτόχρονα.
- Μήστρα· γνωστή ἀπό ἀπεικόνιση σέ ἀγγεῖο.
- Μιλτώ· ἀπό τή Φώκαια. Ἀγάπησε τόν Κύρο, Πέρση βασιλιά, καί πῆρε τό ὄνομα Ἀσπασία.
- Μνησίς· διάσημη αὐλητρίς, στήν Ἀλεξάνδρεια.
- Μυρρίνη· στήν Ἀθήνα, φίλη τοῦ Ὑπερείδη.
- Μυρρίνη· φίλη τοῦ Δημήτριου τοῦ Πολιορκητῆ. (Πολλές ἐταῖρες ὀνομάζονταν Μυρρίνη.)
- Μυρρινίσκη· γνωστή ἀπό ἀπεικόνιση σέ ἀγγεῖο.
- Μύρτιον· διάσημη δεικτηριάς, ἠθοποιός μίμου (τῆς ἐπιθεώρησης), φίλη τοῦ Πτολεμαίου Β' τοῦ Φιλαδέλφου.
- Μυρτώ· ἀναφέρεται ὡς παλλακίδα τοῦ Σωκράτη.
- Νάννιον (ἡ νεότερη)· κόρη τῆς Κορώνης, ὀνομάστηκε Προσωπεῖον (μάσκα), ἀπό τά ροῦχα μέ τά ὁποῖα σκέπαζε τίς σωματικές της ἀτέλειες. Πρόκειται μᾶλλον γιά τή Νάννιον πού ζεύχθηκε στό ἄρμα τοῦ Θεμιστοκλῆ μαζί μέ ἄλλες τέσσερις. Βλ. Σατύρα, Σκιώνη, Λάμια. Τό ὄνομά της, Νάννιον, προϋποθέτει ὅτι θά ἦταν μικροῦ ἀναστήματος.
- Ναννώ· φίλη τοῦ Μίμνεμου.
- Νεαῖρα· στήν Ἀθήνα. Γνωστή ἀπό λόγο τοῦ Δημοσθένη πού ἔβγαλε ἐναντίον της στό δικαστήριο («Κατά Νεαίρας») καί ἀπό ποιήματα τοῦ Ὀράτιου, Κάτουλλου κ.ἄ. ἤφηνε μεγάλα κέρδη στόν ἰδιοκτήτη της πού

τήν πούλησε γιά 30 μνές (3.000 δραχμές – 60 σημερινά εκατομμύρια) σέ δύο πελάτες της, ὥσπου τήν ἐξαγόρασε ὁ Φρυνίων, ἀνεψιός τοῦ Δημοσθένη.

Νεοττίδιον: ἀναφέρεται ἀπό τόν Ἀναξίλα (καί εἶναι τίτλος ἔργου του).

Νικαρέτη: ἐκ Μεγάρων καί ἀπό ἀριστοκρατική οἰκογένεια. Ἦταν μαθήτρια τοῦ φιλόσοφου Στυλπιωνα.

Νικοφίλη: γνωστή ἀπό ἀπεικόνιση σέ ἀγγεῖο.

Νικώ: ἐκ Σάμου, μητέρα τῆς ἑταίρας Πυθιάδος, ἔζησε στήν Ἀθήνα μέ τό παρατσούκλι Αἰξ, γιατί ὑπῆρξε φίλη τοῦ ἐμπόρου Θαλλοῦ, τόν ὁποῖο χαντάκωσε οἰκονομικά, σάν τή γίδα πού τρώει τά πάντα στό διάβα της (ὅτι τόν μέγα κατέφαγ' ἔραστήν ποτε Θαλλόν).

Οἰνάνθη: διαβόητη καί ὡς πορνοβοσκός, ἐκ Σάμου, μητέρα τῆς ἑταίρας Ἀγαθόκλειας.

Ὀπώρα: ἠρωίδα κωμωδίας τοῦ Ἄλεξι.

Παγκάστη ἢ Πακάτη: ἐκ Λαρίσης, ἐρωμένη τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καί ὕστερα τοῦ ζωγράφου Ἀπελλῆ, ὑπῆρξε δέ μοντέλο του γιά ἀπεικόνιση τῆς Ἀφροδίτης.

Παλαιστώ: γνωστή ἀπό ἀπεικόνιση σέ ἀγγεῖο.

Παναρίστη: γνωστή ἀπό ἀπεικόνιση σέ ἀγγεῖο.

Πειθώ: ἰδιοκτήτρια πορνείου. Παντρεύτηκε τόν Ἰέρωνα τῶν Συρακουσῶν.

Πετάλη: βλ. ἐπιστολογράφο Ἀλκίφρονα, πού ἄφησε πολύτιμες πληροφορίες γιά τήν ἰδιωτική ζωή τῶν Ἀθηναίων, 4ος αἰῶνας.

Πλαγγών: ἐκ Μιλήτου καί σπάνιας ὀμορφιάς. Τό ὄνομά της σημαίνει μικρό ὁμοίωμα ἀνθρώπου, κούκλα, ἴσως ἦταν μικρόσωμη. Λόγω τῆς γενναιοδωρίας της ὀνομάστηκε Πασιφίλη, φίλη ὄλων, κατά τόν Ἀρχιλοχο.

- Κατά τόν Ἀναξίλα, πυρπολεῖ τοὺς βαρβάρους (ἀνάβει φωτιές στοὺς ξένους ἐμπόρους πού περνᾶνε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα), κι ἓνας μόνο ἰππεύς (ἓνας ἀπ' αὐτοὺς πού τὴν καβαλάγανε) κατάφερε νά τῆς φάει τό βίός της (αὐτῆς τόν βίον παρείλετο) καί νά ἐξαφανιστεῖ μέ ὅλα της τὰ ἔπιπλα (σκεύη).
- Ποθεινή:** διάσημη αὐλητρίς στήν Ἀλεξάνδρεια.
- Πόρδαλις:** ἀναφέρεται μόνο γιατί πῆρε τό ὄνομά της ἀπό τό παρατσούκλι πού δίναν στίς ἑταῖρες καί στίς πόρνες (πάρδαλις = πάνθηρας, λεοπάρδαλις), χωρίς ἄλλη πληροφορία. Ἴσως ἀπό λογοπαίγνιο μέ τό πορδῶ.
- Προδίκη:** γνωστή ἀπό ἀναφορά στήν Παλατινή Ἀνθολογία.
- Πυθιάς:** κόρη τῆς Νικῶς. Ὁ ἐρωμένος τοῦ Σοφοκλῆ Δημοφῶν ἐρωτεύτηκε τὰ ὀπίσθιά της.
- Πυθιονίκη:** διάσημη ἑταῖρα τῶν Ἀθηνῶν. Ὑπρέτησε τὴν αὐλητρίδα Βακχίδα. Τὴν ἐρωτεύτηκε σφόδρα ὁ Ἄρπαλος, θησαυροφύλακας τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου. Ἔστησε ἄγαλμά της σέ νὰό τῆς Ἀφροδίτης (τὴν ὁποία ὀνόμασε Πυθιονίκη), ἱερό μνημεῖο στήν Ἱερά Ὀδό καί μνημεῖο στόν τάφο της, στή Βαβυλώνα.
- Ροδία:** στήν Ἀθήνα, γυναῖκα τοῦ Λύκωνα, μητέρα τοῦ Αὐτόλυκου.
- Ροδῶπις:** τό πραγματικό της ὄνομα ἦταν Δωρίχα. Περιώνυμη ἑταῖρα θρακικῆς καταγωγῆς. Παιδική φίλη τοῦ Αἰσωπου στή σκλαβιά. Ὁ Ἰάδμων τὴν ἔφερε ἀπὸ τὴν Ξάνθη στή Ναύκρατι, ὅπου ἔγινε φίλη τοῦ τότε φαραώ τῆς Αἰγύπτου Ἄμαση, ὁ ὁποῖος ἔστησε πυραμίδα πρὸς τιμὴν της καί ἀφιέρωσε στοὺς Δελφοὺς ὀδελίσκο μέ τό ὄνομά της. Τελικά ἔγινε ἐρωμένη τοῦ Χάραξου, ἀδελφοῦ τῆς Σαπφῶς.

Σατύρα· φίλη τοῦ Θεμιστοκλῆ, γνωστή ἀπό τό ἐπεισόδιο τοῦ ἄρματος στό ὁποῖο ζεύχθηκε μαζί μέ ἄλλες τέσσερις. Βλ. Σκιώνη, Λάμμα, Νάννιον.

Σιαγόσιον· ὅπως καί ἡ Ἄνθις, εἶχε τό παρατσούκλι «Ἄφια» (ἀντζούγια ἢ σαρδέλα), γιατί ἦταν λεπτοκαμωμένη καί πάλλευκη, μέ μεγάλα μάτια.

Σινώπη· σπάνια περίπτωση ἑταίρας πού δέν ὑπῆρξε σκλάβα οὔτε εἶχε γονεῖς σκλάβους, γνωστή ἀπό λόγο τοῦ Δημοσθένη στό δικαστήριο. Ἡ Σινώπη ἔμενε δίπλα στή Γνάθαινα, κι ὅπως λέει ὁ Ἀναξίλας, αὐτός πού ἐγκατέλειπε τή μιά γιά τήν ἄλλη πήγαινε ἀπό τή Σκύλλα στή Χάρυβδη (ὅπως συμβαίνει, ὅπως λέει πιο κάτω, μ' αὐτούς πού πᾶνε ἀπό τό Νάννιον στή Φρύνη).

Σκιώνη· μεγαλοπόρνη τῆς Ἀθήνας, φίλη τοῦ Θεμιστοκλῆ. Εἶναι μιά ἀπό τίς τέσσερις πού ἔξεψε ὁ Θεμιστοκλῆς στό ἄρμα του καί εἰσέβαλε στήν Ἀγορά. Βλ. Λάμμα, Σατύρα, Νάννιον.

Στρατονίκη· ἐρωμένη τοῦ Πτολεμαίου Β' τοῦ Φιλαδέλφου.

Τίγρις ἢ Λευκαδία· ἐρωμένη τοῦ βασιλιᾶ Πύρρου.

Τιμάνδρα· μητέρα τῆς Λαῖδος τῆς πρεσβύτερης (βλ. Δειπνοσοφισταί), φίλη τοῦ Ἀλκιβιάδη.

Φάνιον· ἠρωίδα κωμωδίας τοῦ Μένανδρου.

Φανοστράτη· συνάδελφος τῆς Σινώπης καί ἴδια περίπτωση ἑταίρας πού δέν ὑπῆρξε σκλάβα οὔτε εἶχε γονεῖς σκλάβους, γνωστή ἀπό τόν ἴδιο λόγο τοῦ Δημοσθένη στό δικαστήριο. Ὁ Ἀπολλόδωρος ἔλεγε ὅτι τό παρατσούκλι τῆς ἦταν Φθειροπύλη = ἕνα αἰδοῖο (συνώνυμα: θύρα, πύλη) γεμάτο μουνόφειρες, γιατί ξεφειριαζότανε ὅσο περίμενε τούς πελάτες μπροστά στήν πόρτα τῆς.

Φανώ· κόρη τῆς Νεαίρας.

Φίλα: από τήν Ἐλευσίνα, φίλη τοῦ Ὑπερείδῃ.

Φιλαινίς: ἔγραψε τό πρῶτο ἐγχειρίδιο γιά ἐρωτικά (βλ. Ἀθήναιο, Λουκιανό, Ψευδολουκιανό).

Φιλουμένη: στήν Ἀθήνα, φίλη τοῦ Κρίτωνα.

Φρύνη (= βατράχι): ἐκ Θεσπιῶν τῆς Βοιωτίας. Τό ὄνομά της Μνησαρέτη ἔγινε Φρύνη ἐξαιτίας τῆς ὠχρότητάς της. Ἐγκαταστάθηκε στήν Ἀθήνα σάν αὐλητρίδα. Θά ἔμενε κοντά στήν ἑταίρα Νάννιον. Ὁ Ἀναξίλας λέει ὅτι ὁποῖος καπετάνιος γλίτωνε ἀπό τή Σκύλλα (τή Νάννιον) καί κατέφευγε στή Χάρυβδη (τή Φρύνη), αὐτή ἢ τελευταία τόν ἄρπαζε καί τόν κατάπινε μαζί μέ τό πλοῖο του. Ἦταν φίλη καί μοντέλο τοῦ Πραξιτέλῃ καί τοῦ Ἀπελλῃ γιά πολλά ἔργα μέ θέμα τήν Ἀφροδίτη (τήν περίφημη Κνιδία Ἀφροδίτη τοῦ πρῶτου καί τήν Ἀναδυομένη τοῦ δευτέρου). Ὅταν κατηγορήθηκε γιά ἀσέβεια, ὁ ρήτορας Ὑπερείδης τῆς γύμνωσε τά στήθη στό δικαστήριο πετυχαίνοντας τήν ἀθώωσή της. Ἦταν τόσο πλούσια πού προσφέρθηκε νά ξαναχτίσει τά τείχη τῶν Θηβῶν μετά τήν καταστροφή τους ἀπό τόν Ἀλέξανδρο, ἀρκεῖ νά ἔμπαινε ἡ ἐπιγραφή: Ἀλέξανδρος μέν κατέσκαψεν, ἀνέστησε δέ Φρύνη ἢ ἑταίρα. Σύμφωνα μέ ἄλλη παράδοση, στήν πατρίδα της, τίς Θεσπιές, ἔστησε μέ δικά της λεφτά τό ἱερό τῶν ἐννέα Μουσῶν, μέ τά ἀγάλματά τους.

Φωκαῖς: ἦταν ἐρωμένη τοῦ βασιλιά Κύρου, γνωστή ὡς «σοφωτάτη καί καλλίστη».

Χαριτών: γνωστή ἀπό τήν Παλατινή Ἀνθολογία.

Χάρυβδις: βλ. κωμικό ποιητή Ἀναξίλα.

Χορηγίς: στήν Ἀθήνα. ἔκανε παιδιά μέ τόν ρήτορα Ἀριστοφώντα (πού εἶναι αὐτός πού, στήν ἀρχοντία

του Εὐκλείδη, πρότεινε τὸ νόμο πού δέν ἀναγνώριζε ὡς νόμιμα τέκνα ὅσα γεννιοῦνταν ἀπὸ μητέρα πού δέν εἶχε τὴν ἀθηναϊκὴ ὑπηκοότητα).

Χρυσίλλα· φίλη τοῦ Περικλῆ, πρὶν ἀπὸ τὴν Ἀσπασία.

Χρυσίς· ἀναφέρεται στοῦ ἔργο τοῦ Τιμοκλῆ Ὀρεσταυτοκλείδης.

ἄσσημες ἑταῖρες

«Στὴν Ἀθήνα τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀριστοφάνη ὑπῆρχαν 135 ἑταῖρες» (βλ. Ἀθηναίου Δειπνοσοφισταί) καὶ πάρα πολλές κοινές πόρνες – πού προτιμοῦσαν γιὰ τὸν ἑαυτό τους τὸν εὐγενικότερο ὄρο ἑταῖρα. Ὅλες ἦταν σκλάβες, ἀπὸ σκλαβοπάζαρα τῆς Ἀνατολῆς ἢ ἀρπαγμένες ἀπὸ πειρατές, καὶ ἀνῆχαν σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς πολλοὺς πορνοδοσκοὺς (πού ἦταν μέτοικοι ἢ ἀπελεύθεροι). Ἄν δέν ἦταν αὐλητρίδες, ὀρχηστρίδες, κιθαρίστριαι ἢ ψάλτριαι (πού τρέχαν ἀπὸ τὸ ἕνα συμπόσιο στοῦ ἄλλο), θά ἐργάζονταν σέ πορνεία κρατικά ἢ ἰδιωτικά, σέ καπηλεῖα ἢ πανδοκεῖα (ὅπου ἔκαναν κοινομασίον, ὅπως θά λέγαμε σήμερα) καὶ στοῦ δρόμο, ὅπου ἐκδίδονταν γιὰ ἕναν χάλκινο τριάντα (30 σικελικά λεπτά – ἀπὸ τοὺς Συρακούσιους ναῦτες πού σύχναζαν στὸν Πειραιᾶ) καὶ ἀποκτοῦσαν τὸ παρατσούκλι τριᾶντος πόρνη ἢ χαλκιδίτις πόρνη. Θά βροῦμε τὰ ὀνόματα μερικῶν ἄσσημων πορνῶν στὰ ἐπιγράμματα πού ἄφηναν μαζὶ μὲ τὰ ἀναθήματα στοὺς ναοὺς, ἀφιερωμένα σέ θεὸ ἢ θεά, συνήθως στὴν Ἀφροδίτη (τῆς ὁποίας οἱ συνήθειες προσωνημιές ἦταν Κύπρις καὶ Παφία, ἀπὸ τὴν κυπριακὴ καταγωγή της). Τὰ ἀναθήματα μπορούσαν νὰ εἶναι πῆλινοι ἢ πέτσινοι φαλλοὶ καὶ ἄλλα σεξουαλικά «παίγνια».

Ἄλλα ἀπό αὐτά τὰ ἐπιγράμματα εἶναι γνήσια κι ἄλλα φανταστικά, ἢ διασκευές τοῦ πρωτότυπου, ἄσκησις πού ἦταν πολύ τῆς μόδας, στήν ἀλεξανδρινή κυρίως ἐποχή, μεταξύ τῶν λογίων, τῶν ποιητῶν καί τῶν ἀνθολόγων. Τό παρακάτω ἀποδίδεται στόν Λουκιανό καί εἶναι διακωμώδησις ενός προγενέστερου καί σοβαρότερου, τριῶν ἀδερφῶν:

Τρεῖς ἑταῖρες σου ἀφιερώνουν αὐτά τὰ «παιχνιδάκια»,¹
μακάρια Κύπρι,
πού ἡ κάθε μιά στούς κόπους της τά ὀφείλει,
ἀπ' τή δουλειά πού ξέρεις.
Ἡ Εὐφρώ, γιά παράδειγμα,
ἀπό τὰ κέρδη πού τῆς φέρνει ὁ κῶλος της.²
Ἡ Κλειώ πάλι,
βγάζοντας τό ψωμί της μ' αὐτό πού τῆς χάρισε ἡ φύσις.
Ὅσο γιά τήν τρίτη, τήν Ἀθθίδα,
ἄς εἶναι καλά ὁ οὐρανίσκος της.
Καί σύ, Κυρά μου, στείλε μας κέρδη πολλά.
Στήν πρώτη,
αὐτά πού βγάξει στήνοντάς τον σάν τό πουστάκι.³
Στή δεύτερη,
στεῖλε ὅσα μαζεύει μέ τό γυναικεῖο της τό φύλο⁴
καί στήν τρίτη, τά ὅσα
μέ τό στοματάκι της κερδίζει.⁵

1. Πρόκειται γιά πέτσινοὺς φαλλοὺς (βλ. ὄλιθος).

2. «Ἀπό πυγῆς».

3. «Τὰ παιδικά κέρδη» (ἀναφέρονται στόν γυναικεῖο πρωκτικό ἔρωτα πού θυμίζει τὴν παιδικὴν ἔρωτα πού πρόσφεραν τὰ πουστάκια τῶν ἀρσενικῶν πορνείων).

4. «Τὰ θηλείης κέρδη» (τά κέρδη τοῦ θηλυκοῦ της φύλου, τοῦ αἰδοίου).

5. «Τὰ μηδετέρη» (μ' ἓνα ὄργανο πού δέν εἶναι κανένα ἀπ' τ' ἄλλα δύο – δηλαδὴ μέ τό στόμα).

Ὁ καθηγητής Pierre Waltz, πού σχολιάζει τήν Πα-
λατινή Ἀνθολογία στή γαλλική της ἔκδοση (*Les Belles
Lettres*), μεταφράζει ὡς ἐξῆς αὐτό τόν τελευταῖο στίχο:
«Καί στήν ἄλλη, τά τοῦ τρίτου φύλου», καί σημειώνει:
«Ὁ 4ος στίχος [8ος στί, δική μας μετάφραση] ἐξηγεῖ
ἄρκετά τή σημασία αὐτῆς τῆς ἔκφρασης, ὥστε οἱ ἀνα-
γνώστες ἄς μᾶς ἀπαλλάξουν ἀπό τήν ἀνάγκη ν' ἀκριβο-
λογήσουμε περισσότερο». Ὅμως ἡ ἔλλειψη ἀκριβολογίας
εἶναι πού ἀποδυνατίζει ἢ ἀλλοιώνει τά κείμενα —κάνοντάς
τα σεμνότερα— καί ἀπογοητεύει τούς ἀναγνώστες. Ἡ
ποίησις σήμερα εἶναι στόν καθημερινό λόγο, ὅπως σημει-
ώνει, ἀλλοῦ βέβαια, ὁ T.S. Eliot. Ὁ συμπατριώτης του,
καθηγητής στό Πανεπιστήμιο τοῦ Χάρβαρντ, Charles
Burton Gulick, πού μετέφρασε στά ἀγγλικά τούς Δει-
πνοσοφιστές τοῦ Ἀθήναιου (Harvard University Press,
1937), σημειώνει ὅτι τό κείμενο τοῦ Ἀθήναιου χαρακτη-
ρίζεται ἀπό μιᾶ εἰλικρίνεια πού σέ βάζει σέ δύσκολη θέση
(*with embarrassing frankness*). Φτάνει λοιπόν στό σημεῖο,
ὅταν ἐμφανίζεται κάποια τολμηρή —γιά τή δική του σε-
μνοτυφία— παράγραφος, νά τή μεταφράζει στά λατινικά
(στή γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας...)! Ὡστόσο ὁ ἴδιος ἀνα-
φέρει ἕνα σχόλιο τοῦ James Russell Lowell, πού γράφτη-
κε 64 χρόνια νωρίτερα (τό 1867), τό ὁποῖο παραδέχεται
ὅτι αὐτά τά κάπως λιπαρά ἀρχαῖα κείμενα σάν τοῦ Ἀθή-
ναιου μεταβάλλονται σέ χρυσάφι μέ τό χρόνο...

συμποσιακό λεξιλόγιο

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΓΕΥΜΑΤΑ	ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΣΤΕΡΗ ΚΛΑΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ	ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΔΙΣΧΥΛΟΥ
πρόγευμα	ἀκράτισμα (ἀκρατισμός)	διανεστισμός
μεσημεριανό	ἄριστον	ἄριστον
ἀπογευματινό	ἐσπέρισμα ἢ δειλινόν	δειπνον
κολατσιό ῥ, ἐσπερινό		
βραδινό	δειπνον ἢ δόρπον	δορπηστός
συνπόσια	ἄρχιζαν ἀπό τίς μέσες ἀπογευματινές ὥρες	

Οἱ παραπάνω ὄροι δέν τηροῦνται πάντα ἀπό τοὺς συγγραφεῖς, εἴτε γιατί γράφουν σέ διαφορετικές ἐποχές, εἴτε γιατί τηροῦν διαφορετικές ὥρες γιά τά ἴδια γεύματα, εἴτε γιατί οἱ ἥρωές τους πηδᾶνε τά γεύματα – καί μᾶς μπερδεύουν. Ὁ κοινός θνητός πάντως δέν ἔπαιρνε τέσσερα γεύματα τήν ἡμέρα.

α

ἀβραμῖς, ἀβραβίς· ψάρι τῆς συνομοταξίας τοῦ κεφάλου.

ἄγχαυρος· χαραυγή.

ἀκανθίς· καρδερίνα.

ἀκράτισμα· πρόγευμα (τό παίρναν μέχρι τίς 12 μ.μ.) συνήθως μέ ψωμί βουτηγμένο σέ ἄκρατο οἶνο (ἀκρατισμός, ἢ πράξη). Τήν ἐποχή τοῦ Λισχύλου λεγόταν διανεστισμός (κάτι σάν τήν ἀνάσταση).

ἄλας· ἀλάτι.

ἄλιμος· αὐτός (ἢ αὐτό) πού κόβει τήν πείνα (τόν λιμόν).

ἄλμάς· ἐλιά στό ἀλατόνερο.

ἄλοᾶν· ἄλωνίζω, τρώω μέ θόρυβο (σάν τῶν βοδιῶν πού ἄλωνίζουν). Βλ. ἐσθίω.

ἄλφι· ἀλεύρι, φαρίνα, τό καθημερινό ψωμί.

ἄμβων**· τά χεῖλη τῆς γαβάθας, τῆς φιάλης, τῆς κούπας τοῦ κρασιοῦ κ.λπ. (καί μεταφορικό ἀνταλλάξιμο γιά τά χεῖλη τοῦ αἰδοίου, βλ. λέξη στό Ἑρωτικό Λεξιλόγιο).

ἄμης· γλύκισμα μέ γάλα.

ἄμια (ἢ)· ψάρι, εἶδος τόνου πού ἀνεβαίνει τά ποτάμια, ἢ λακέρδα.

ἀναγκόσιτος· αὐτός πού κάνει δίαιτα.

ἀναπίπτω· ἔαπλώνω ἀνάσκελα (στήν κλίνη, κατά τό συμπόσιο, προφανῶς γιά ἐρωτικές περιπτώξεις, βλ. διή-

γηση τοῦ Ἄλεξι, στοὺς Δειπνοσοφιστές: Μετὰ ταῦτα ἀναπεσεῖν ἐκέλευον αὐτῇ παρ' ἐμέ).

ἀναρίστητος· αὐτός πού δέν γευμάτισε τό μεσημέρι.

ἀνθοσμίας (οῖνος)· κρασί μέ εὐχάριστο ἄρωμα λουλουδιῶν.

ἰοιδός· τραγουδιστής. Στά συμπόσια, φυσικά, τραγουδίστρια-χορεύτρια (ἰοιδός-ὄρχηστρίς) γιά τή διασκέδαση τῶν συνδαιτυμόνων. Στούς Δειπνοσοφιστές τοῦ Ἀθηναίου θά βροῦμε —μέ ἀφορμή στίχο τοῦ Ὀμήρου— τό λογοπαίγνιο ἰοιδός ἰοιδός, μιλώντας γιά τίς ἐλαφρῶν ἠθῶν τραγουδίστριες-χορεύτριες τῶν συμποσίων. Στούς Δειπνοσοφιστές τά σεξουαλικά λογοπαίγνια σέ βάρος τοῦ Ὀμήρου —καί πολλῶν ἄλλων κλασικῶν— δίνουν καί παίρνουν. Π.χ. οὕτω δέ διά τήν τρυφήν τάς χεῖρας οἱ μνηστῆρες ἔχουσιν «ἀπαλάς» ὡς μηδέ τό τόξον ἐντεῖναι δύνασθαι = ἔτσι λοιπόν, οἱ μνηστῆρες (τῆς Πηνελόπης) ἀπό τήν πολλή μαλακία εἶχαν τόσο τρυφερά χέρια πού δέν μπορούσαν νά τεντώσουν τό τόξο τους (δηλαδή, δέν τοὺς σηκωνόταν πιά), σέ ἀντίθεση μέ τόν Ὀδυσσεά.

ἀπεψία· δυσπεψία.

ἄπιον· ἀπίδι, ἀχλάδι.

ἀπογεύσθαι· καταβροχθίζω φαγητά.

ἀποπίεσμα· τό κατακάθι τοῦ στυμμένου φρούτου. Πατούργα μετά τό πάτημα τῶν σταφυλιῶν. Ἡ μούργα τοῦ λαδιοῦ.

ἀποπίνω· πίνω, ρουφᾶω.

ἀπόσιτος· αὐτός πού μισεῖ τήν τροφή. (Παραδοξολογία κωμικοῦ ποιητῆ: παράσιτον-ἀπόσιτον, πράγμα ἀδύνατον).

ἀποτρυγάω-ῶ· τρυγῶ —μαζεύω— τά σταφύλια ἀπ' τ' ἀμπέλι.

- ἀποτρώγω· γεύομαι μέ δαγκωνιές σοβαρές.
 ἄρδην· ἄρδεύω τό πνεῦμα μου (τό νοῦ μου, τό μυαλό μου) μέ τό κρασί. Βλ. πίνειν.
 ἀριστόδειπνον· μεσημεριανό γεῦμα ἀξίας δείπνου (ὄρος τοῦ Ἄλεξι).
 ἄριστον· μεσημεριανό γεῦμα (μετά τίς 12 καί μέχρι τίς 3 μ.μ.). Τήν ἐποχή τοῦ Αἰσχύλου λεγόταν *δορπηστόν*.
 ἀρτοφεινίξ· ψωμί μέ χουρμάδες.
 ἄρτυμα, ἄρτύματα· καρυκεύματα καί μπαχαρικά (βλ. ἄλας, κύμινον, θῦμον, σήσαμον, σίλφιον, ὀρίγανον, νίτρον, μέλι, ὄξον, ἔλαιον ἢ ἔλασον, κάππαρις, ὠά, τάριχον, κάρδαμον, ὄπος, ἀσταφίς κ.λπ.).
 ἀσκός· λαίμαργος, ἀποθήκη φαγητῶν. (Ἄσκος).
 ἀστακός· ἀστακός.
 ἀσταφίς· σταφίδα.
 αὐλητρίς· αὐλήτρια καί, κατά κανόνα, «εὐγενής» πόρνη (εἶδος γκέισας) πού δέν ἔλειπε ἀπό τά συμπόσια.
 αὐτόσιτος· αὐτός πού τρέφεται μόνος του. Συχνά οἱ αὐλητρίδες ταίιζαν τοὺς συνδαιτυμόνες, σάν τά μωρά.
 ἀφροδίτης γάλα· τό κρασί. Βλ. πίνειν.
 ἀφύη· ἀντσούγια καί σαρδέλα.
 ἀφύλισμα· ἡ ἐξαγωγή τῆς ὕλης (τοῦ λίπους, τοῦ ἄρου, βλ. λέξη) ἀπό τό γάλα.
 ἄωρος· δέν εἶναι τῆς ἐποχῆς.

6

βάκχυλος· ἄρτος σποδίτης (ψωμί ψημένο στή στάχτη).

βαλανείον· λουτρό ἢ ἀποχωρητήριο.

βόειον· βοδινό κρέας.

βολβός· κρεμμύδι (ἀφροδισιακό). Οὐδέν σ' ὀνήσει βολβός
 ἄν μὴ νεῦρ' ἔχῃς = σέ τίποτα δέν σ' ὠφελεῖ τό
 κρεμμύδι ἄν δέν ἔχῃς πέος (ὀνίνημι = ὀφελῶ). Οἱ
 «βασιλικοί» βολβοί, μεταξύ τῶν ὁποίων οἱ πυρροί
 (κόκκινοι), διεγείρουν ὄντως αὐτῶ (τό πέος) πρὸς
 ἀφροδίσια.

βορά· τροφή γιά ζῶα, ἀνθρώπινη τροφή γιά ἀνθρωποφά-
 γους, τροφή γενικῶς. Ἡ μαγειρική ἦταν ἀναπτυγ-
 μένη στοὺς μεσογειακοὺς λαοὺς —καί λόγω τῆς πλη-
 θύρας τῶν ψαριῶν— ἀλλά τά :τροιόντα τῆς γῆς καί
 τά κρέατα ἦταν περίπου τά ἴδια παντοῦ. Ὁ Ξενοφώ-
 ντας στήν Κύρου Ἀνάβαση, κατά τήν ὁποία οἱ
 Ἕλληνες Μύριοι ἔκαναν πολλές εἰσβολές σέ ἀρμενι-
 κά καί κουρδικά χωριά, ἀναφέρει τά προιόντα τους:
 σίτο, κριθή, λαχανικά, μόνσχος, ἀμνοὺς, ἐλάφους,
 γουρουνόπουλα, ὄρνιθες, ἄρτον κριθῆς ζυμωμένο, οἶνο
 ἀπό σταφυλή, «οἶνο ἀπό κριθή» —μπίρα— καί οἶνο
 ἀπό φοίνικα —ἀπό χουρμάδες— δηλαδή ρακί.

βόσκομαι· (χαρακτηρισμός ἀγροίκου κατά τό φαγητό).

Τρώω σάν ζῶο (βλ. κάπτω) καί βγάζω τό ψωμί μου.

βοτάνια· χόρτα.

βότρυς· σταφύλι, τσαμπί σταφύλι (βλ. σταφυλή).

- βούβρωστις· μεγάλη πείνα. (Ἀρχικά ἢ ἀλογόμυγα, βλ. στὸν Ὅμηρο: Ἡ κατατρώγουσα τὸν βούην).
- βουλιμία· βουλιμία (πείνα βοδιοῦ).
- βούλιμος· ὁ ἔχων πείνα βοδιοῦ.
- βούπεινα· πείνα βοδιοῦ.
- βράττω ἢ βράσσω· βράζω.
- βρόχθος· λαϊμός, οἰσοφάγος (βλ. καταβροχθίζω). Βλ. ἐσθίω.
- βρύκειν· δαγκώνω σάν σκύλος, τρώω μέ βουλιμία. Βλ. ἐσθίω.
- βρύλειν· πίνω λίγο-λίγο (σάν τὰ μωρά, μέ διακοπές). Βλ. πίνειν.
- βρύτεια· τὰ ἐκπίεσματα τῆς σταφυλῆς. (Ἔτυμ. βότρως).

Υ

- γαρέλαιον· σάλτσα μέ λάδι καί ἀλατόνερο.
- γάρος, γάρων, γάριον· ἀλατόνερο ἢ ἀλμύρα. Τό λατινικό *garum* (ὁπωσδήποτε ἀπομίμηση τοῦ ἐλληνικοῦ γάρων) εἶχε συνταγή πολύπλοκη (περιεῖχε καί μέλι).
- γίγαρτον· κουκούτσι (κυρίως) σταφυλιοῦ.
- γιγγίς· ρεπάνι.
- γλίσχρων· γλοιώδης, ἄπληστος. Βλ. ἐσθίω.
- γογγυλῖς· ρεπάνι, ρεπανάκι.
- γραμματείδιον· ὁ κατάλογος τῶν φαγητῶν τοῦ συμποσίου, τό «μενού» (περιέχων ἀναγραφὴν τῶν παρεσκευασμένων, ἐφ' ᾧ εἶδέναι ὅτι μέλλοι ὄψον φέρειν ὁ μάγειρος). Βλ. ὄψον = μαγειρεμένο φαγητό.

γραῦς· ὁ ἀφρός πού σχηματίζεται στή φασολάδα ἢ σέ ἀνάλογο φαγητό πού βράζει στήν κατσαρόλα, ὅπως ἡ ρυτιδιασμένη πέτσα στό βρασμένο γάλα. (Γριά). Βλ. ἐσθίω.

δ

δαίς, δαίτα· γεῦμα, γεύματα.

δάκτυλος· χουρμάς (βλ. φοῖνιξ).

δάπτω· καταβροχθίζω.

δασύπους· εἶδος λαγοῦ.

δειπνον· δεῖπνο ἀργά τό βράδυ.

δειπνοσοφιστής· οἱ δειπνοσοφιστές δειπνοῦσαν (συμποσίαζαν) μέ φιλολογικές συζητήσεις (ὁ τίτλος ἔργου τοῦ Ἀθήναιου τοῦ Ναυκρατίτη).

δέπας· κούπα κρασιοῦ.

διαχωρητικός· ἐνεργητικός γιά τά ἔντερα.

δίφρος, δίφρον· κάθισμα.

δορπηστός· βραδινό γεῦμα (ἀργότερα ἀπό τό δεῖπνον, συχνά στή θέση του). Συνώνυμο: δόρπον. (Ἔτυμ. δάπτω = καταβροχθίζω).

Ε

ἔγγελος· χέλι.

ἐδωδή· τροφή, τρόφιμα.

ἐδώδιμος· «τρώξιμος», φαγώσιμος (κατά τό πόσιμος).

ἔκπωμα· κούπα κρασιού (βλ. σκύφος).

ἐλαία· ἐλιά, ὀνομαζόμενη δρύπα ἀπό τοὺς Ῥωμαίους.

Δρυπετής (ὅταν ὠριμάζει καί πέφτει ἀπό τό δέντρο, ὀνομαζόμενη ἐνίοτε σηπία = ἀποξηραμένη ἢ «σάπια»), θλαστή = τσακιστή (τύπου Θάσου;), μέλαινα = ἡ κανονική μαύρη, ἡ κολυμβάς ἢ κόλυμβος = πού κολυμπάει στό ἀλατόνερο, πιτυρίς = ἡ μικρή ἐλιά, φαυλία = ἡ κακῆς ποιότητας, καί ἀγριοελιά, γεργερίμη = ὅταν ὠριμάζει στό δέντρο, φθινοπωρίς = ὅταν συλλέγεται τό φθινόπωρο, ἀμάς = ἐλιά διατηρημένη στό ἀλατόνερο, στέμφυλα = πολτός ἀπό ἐλιές συμπεπιεσμένες, σαιστός = «ἐλαία θλαστή», ὠμοτριβής = αὐτή πού στέλνεται στό ἐλαιοτριβεῖο ἀκόμα ἄγουρη (γιά ἀγουρέλαιο), Μορίαί = οἱ ἱερεῖς Ἑλιές τῆς Ἀθηναῶν. (Ἔτυμ. μείρομαι = μοιράζομαι).

ἔλαιον ἢ ἔλαον· λάδι.

ἐλαιοτρόπιον· ἐλαιοτριβεῖο.

ἔλκειν· πίνω μονορούφι. Βλ. ἐσθίω.

ἐμβάλλομαι**· κατεβάζω — π.χ. δύο λαγούς (τρώω).

Βλ. ἐσθίω.

ἔκπωμα· κούπα (κρασιού κυρίως). Ἐκπωματίον = κουπάκι (βλ. σκύφος). (Ἔτυμ. πᾶμα = πιετό).

ἐμέω-ῶ, ἐμοῦμαι· κάνω ἐμετό. Βλ. ὑβάζω. Σέ μιά ἀγγειογραφία τοῦ Βρύγου βλέπουμε μιά ἑταίρα νά κρατάει τό κεφάλι ἑνός ἐμοῦντος φαγαῖ σέ ἀθηναϊκό συμπόσιο.

ἐμπίμπλασθαι· τήν τυλώνω (τήν κοιλιά). Βλ. ἐσθίω.

ἐντρίβω· ἀδυνατίζω.

ἐντριτωνίζειν· τό νά προσθέτεις στό κρασί τρία μέρη νερό.

ἐξεμῶ· κάνω ἐμετό.

ἐξερῶ· κάνω ἐμετό.

ἐξοινέω-ῶ· μεθῶ.

ἔξοινος· μεθυσμένος.

ἔρανος· γεῦμα ὅπου ὁ καθένας φέρνει τό φαγητό του (surprise party). (Ἔτυμ. σκοτεινή, ἴσως ἔροτις = γιορτή).

ἐρέβινθαι· ρεβίθια. Στραγάλια, ὅταν καθουρντίζονται (τρώγονται μέ γλυκό κρασί). Καί (χαριτολογώντας) τό πῆος.

ἐρεικίδες· γλύκισμα ἀπό τριμμένο κριθάρι. (Ἔτυμ. ἐρείκω = σπάω σέ θρύμματα).

ἐρείκιον ἢ ἴτριον· γλύκισμα πού τρίβεται.

ἐρεσχηλέω, ἐρεσχηλέω· μιλάω ἀστειευόμενος ἢ μέ πειράγματα (ὁ κύριος τρόπος συνομιλίας στά συμπόσια).

ἐρίγμη· μπιζέλια σπασμένα.

ἔριφος· συνήθως σημαίνει τόν ἔριφο αἰγῶν, δηλ. τό κατσίκι, τό (ἐ)ρίφι.

ἐρυγγάνω καί ἐρεύγομαι· ρεύομαι.

ἐσθίω· τρώω. Ἀριστοφανικές ἐκφράσεις: βόσκομαι καί κάπτω (τρώω σάν ζῶο), βρύκειν (δαγκάνω—ὅπως τά σκυλιά— τρώω μέ βουλμιά), ἐμβάλλομαι** (ρίχνω μέσα μου, κατεβάζω, π.χ. κατέβασα δύο λαγούς), κατεσθίω (κυρίως μεταφορικά, κατεσθίειν τήν οὐσίαν = τρώω τήν περιουσία μου), λαγαρίζομαι (τρέφομαι

μέ τά ἀποτρώγοντα = ἀποφάγια, ἢ —μέ πολιτικότερο νόημα— ζῶ φτωχά ἀπ' ὅ,τι βρῶ στὸν «τενεκέ» τῶν ψήφων), λείχω (γιά τά ζῶα = γλείφω, γιά τόν Ἀριστοφάνη = ἀπολαμβάνω μεζέ), τρώγω (τραγανάω, π.χ. ξηρά σῦκα, στραγάλια, ἄψητα κουκιά κ.λπ.), χορτάζω** (τρώω χορταρικά, ἀναφέρεται στά ζῶα καί, χυδαῖα, γιά τόν ἄνθρωπο), ἀλοᾶν (ἀλωνίζω, μασάω μέ τόν ἴδιο θόρυβο), μασᾶσθαι (μασάω), σμόχειν (τρίβω, θρυμματίζω), σποδεῖν καί φλᾶν (σπάω, κάνω κομμάτια), καταβροχθίζω (ἀπό τό βρόχθος = λαϊμός), λαϊμάττω (χυδαῖο γιά καταβροχθίζω), καταπίνω (κυρίως γιά τό κρασί, ἀλλά καί γιά τίς τροφές), ἐμπέμπλασθαι (τήν τυλώνω, ὄρος κοινός), γλίσχρων (γλοιώδης καί ἄπληστος), κεστρεύς (λαίμαργος, ἀπό τόν κέφαλο, πού εἶναι ψάρι ἄπληστον καί λαίμαργον), ἀσκός καί θύλαξ (λαίμαργος, θά λέγαμε σήμερα, ἀποθήκη τροφίμων). Βλ. παυσικάπη (ἡ πλάκα πού ἐμπόδιζε τοὺς σκλάβους νά δοκιμάζουν τά φαγητά).

ἐσπέρισμα· ἀπογευματινό κολατσιό, πρὶν ἀπό τή δύση του ἡλίου (λεγόταν καί δειλινόν, τή δέ ἐποχή τοῦ Αἰσχύλου δεῖπνον).

ἐστιάτωρ· ὁ προσκαλῶν σέ συμπόσιο, σέ δεῖπνο.

ἐσφυδωμένος· μπουχτισμένος ἀπ' τό φαῖ. (Ἔτυμ. σφύδω = εὐρωστος).

ἐχίνος· ἀχινός.

ζ

ζωμός· ζουμί (καί σπέρμα, χύσι).

η

ἡμερίδης (οἶνος)· γλυκό κρασί.

ἡμερίς· καλλιεργημένη ἄμπελος.

ἡπάτιον· συκωτάκι (χαϊδευτικό γιά τό συκώτι).

θ

Θέρμος· λούπινο.

Θριδακίνη ἢ μαρούλιον· μαρούλι (οἱ γυναῖκες τήν ὀνόμα-
ζαν ἀστυτίδα, γιατί ἐμπόδιζε τάχα τή στύση).

Θριδαξ· ἄκαυλος σάν τό μαρούλι, καί εὐνοῦχος. (Ἔτυμ.
θριδακίνη = μαρούλι).

Θρίον· φύλλον συκῆς, καί ἓνα ἔδεσμα ψημένο στά κάρ-
βουνα (ντολμαῖς μέ χοιρινό μυαλό, ταραμᾶ καί τυρί,
τυλιγμένα σέ φύλλο συκιᾶς).

Θύλακος (ὁ)· λαίμαργος, ἄπληστος. (Ἄσχος κρασιοῦ).

Βλ. ἐσθίω.

θύννος· τόνος (τό ψάρι).

θωρήσσω· μεθῶ. (Θωρακίζομαι). Βλ. πίνειν.

β

ισχάς· ξηρό σῦκο.

ισχνά φυλλεῖα· ἀποξηραμένα λαχανικά.

ἴτριον· εἶδος ψωμιοῦ μέ μπαχαρικά, μέλι καί σουσάμι.

κ

καθίζον· κατακάθι.

κακκαβίζω, κακκάζω· κακάρισμα (τῆς κότας) ὅταν γεννάει αὐτό.

καπανικός· γεῦμα «μ' ἓνα κάρο φαγητά». Τεράστιο γεῦμα (τεράστιος, σάν ἀμάξι), πανδαισία (βλ. λέξη). (Ἔτυμ. καπάνη = ἄμαξα, λέξη θεσσαλική).

κάππαρις· κάπαρη. (Ἦνύκ' ἔτι τὴν κάππαριν συνέλεγεν = ὅταν ἀκόμα μάζευε κάπαρη – ὅταν ἀκόμα ἦταν φτωχός καί ἄσημος).

κάπρος· γουρούνι, ἀγριόχοιρος, ἄνδρας μαλλιαρός.

κάπτειν*· καταβροχθίζω, τρώω σάν ζῶο (βλ. βόσκομαι).

Βλ. ἐσθίω, παυσικάπη.

κάραθος· καραβίδα καί ἀστακός.

κάρδαμον· κάρδαμο.

κάρκαρα· πίτουρα. Παράγωγο: κάρκαρον = φυλακή (ίσως έχει τή ρίζα της στή λατινική λέξη carcer).

καρκίνος· κάβουρας, καβούρι (ένίοτε άστακός, παραβίδα του γλυκού νερού πού έχει κόκκινο ζωντανό χρώμα, καί όνομασία μοντέλου γυναικείων ύποδημάτων πού έχουν τό χαρακτηριστικό κόκκινο χρώμα). Παράγωγο: καρκινόβάτης = περπατάει σάν τόν κάβουρα, καρκινόχειρ = έχει χέρια σάν τσιμπίδες, καρκινευτής = ό ψαράς πού κυνηγάει καβούρια.

καρχαρίας· σκυλόψαρο.

καστρέα· κέφαλος.

καταβροχθίζω· από τό βρόχθο = λαϊμός, οίσοφάγος. Βλ. έσθίω.

κατάχυσμα· σάλτσα.

κατεσθίω· κατατρώνω (τήν περιουσία μου). Βλ. έσθίω.

κέγγρος· κεχρί (φαγώσιμο σάν άλεύρι ή τροφή για κότες).

κεστρεύς· λαίμαργος σάν τόν κέφαλο. (Κέφαλος).

κήρυξ· μεγάλο κοχύλι (όνομαζόμενο «βούκινο»).

κίττα· κίσσα.

κίχλη· τσίχλα (πτηνό).

κνίσα· τό λίπος του ψηνόμενου κρέατος, καί ή μυρωδιά του.

κνισολιχός· αυτός πού γλείφει τό λίπος του ψηνόμενου κρέατος, ό λαίμαργος. Ή πράξη: κνισολιχία.

κόγχη· θαλασσινό, κοχύλι.

κόγχος· δοχείο για μέτρηση ύγρων, σκέπασμα βάζου από κοχύλι. (Θαλασσινό, κοχύλι).

κογχύλη· κοχύλι (από τό όποιο βγαίνει ή πορφύρα).

κοιλία· κοιλιά. Κοιλίαν λύω = ενεργοῦμαι, κοιλία εύλυτος.

κοκκύμηλον· δαμάσκηνον ή βράβιλον. (Τά βράβιλα είναι

εὐκοιλία, καθαρτικά = βορᾶν ἐκβάλλοντας – ἔβγαζαν τὴ μασημένη τροφή).

κολοιός· κάργια.

κόλον· μεζές καὶ παχὺ ἔντερο.

κόλυμβος· τὸ πουλί ἐρωδιός καὶ ἡ ἐλιά πού κολυμπάει στό ἄλατόνερο.

κόμαρος· κουμαριά (τά κούμαρα = μμιαίκυλα).

κόσσυφος· κοτσύφι.

κότινος· ἀγριελιά. Ἀπό τέτοια ἐλιά ἔκοβαν καὶ τά στεφάνια τῶν Ὀλυμπιονικῶν.

κότταβος, καὶ τὰ παράγωγα κοτταβίζω, κοτταβισμός· τὸ κατ' ἐξοχὴν παιχίδι τῶν συμποσίων (σικελικῆς προέλευσης), μμιοῦμενο τίς χοές. Α' ἐκδοχή: Ἡ ἑταίρα πού μετεῖχε ἄφηγε νά πέσει ἀπὸ τὴν κούπα τῆς μιά σταγόνα κρασί σέ χάλκινο δοχεῖο καὶ ἀπὸ τὸν ἦχο πού ἔκανε διάλεγε τὸ πρόσωπο μὲ τὸ ὅποιο θὰ πήγαινε στό διπλανό δωμάτιο. Β' ἐκδοχή: Ὁ παίκτης πέταγε τὸ ὑπόλοιπο ἀπὸ μιά κούπα κρασί σ' ἓνα δοχεῖο, στοχεύοντας ἓνα πιατάκι πού ἔπλεε στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, μὲ σκοπὸ νά τὸ βυθίσει. Τὴν ἴδια στιγμὴ πρόφερε τὸ ὄνομα τῆς ἐρωμένης (ἢ τοῦ ἐρωμένου του, πού ἦταν παρών). Μιά ἐπιτυχημένη ριζιά ἦταν καλὸς οἰωνός γιὰ τὴν ἐρωτικὴ αὐτὴ σχέση. Γ' ἐκδοχή: Ὁ παίκτης πέταγε τὸ ὑπόλοιπο τοῦ κρασιοῦ του σ' ἓνα πιάτο ἰσορροπημένο πάνω σέ ἓνα μπαστόνι, μὲ σκοπὸ νά τὸ ρίξει. Δ' ἐκδοχή: Ὁ παίκτης πέταγε τίς τελευταῖες σταγόνες κρασιοῦ ἀπὸ τὴν κούπα του στὴν κούπα τοῦ διπλανοῦ του, πού ἦταν ὁ ἐρωμένος του ἢ ἡ ἐρωμένη του. Θὰ βροῦμε παραστάσεις ζωγραφισμένες ἀπὸ τὸν Εὐφρόνιο πού δείχνουν ἑταῖρες νά παίζουν κότταβο σέ συμπόσια. Κοτταβίς

= ἡ κούπα, κοττάβειον = τό δοχεῖο, κοττάβιον = τό βραβεῖο.

κόττανα· εἶδος μικροῦ σύκου.

κότυλος· μικρή κούπα κρασιοῦ. (Ἔτυμ. κοτύλη = κοίλωμα, καί μονάδα μέτρησης χωρητικότητας).

κόφινος· κοφίνι.

κοχλίας· σαλιγκάρι.

κόψιχος· κοτσύφι.

κράβυζος· ὄνομα θαλασσινοῦ.

κραγγών, κραγών, κράγγη· (γκρίζα) γαρίδα. (Ἔτυμ. ἄγνωστη).

κραιπαλάω-ῶ· ἔχω παραπιεῖ, ἔχω βαρὺ κεφάλι ἀπό τό πολὺ κρασί. (Καί διασκεδάζω).

κραιπάλη· ζάλη ἀπό τό πιτό. (Χτύπημα κατ' εὐθείαν στό κεφάλι). (Ἔτυμ. ἴσως ἀπό τήν κάρα = κεφάλι, καί πάλλομαι).

κράσις· ἡ ἀνάμιξη τοῦ κρασιοῦ μέ τό νερό (ἐξ οὗ ἡ νεο-ελληνική λέξη κρασί). Ἄκρατος οἶνος = ἀνόθευτο κρασί (καί δυνατό σέ οἰνόπνευμα). (Ἔτυμ. κεράννυμι = ἀνακατεύω).

κρατήρ· σκεῦος γιά τήν ἀνάμιξη κρασιοῦ καί νεροῦ. Στόν κρατήρα ἔβαζαν πρῶτα νερό κι ἔπειτα μιά ὀρισμένη (πολλές φορές συμφωνημένη ἀπό τοὺς συμποσιαστές) ἀναλογία ἄκρατου οἴνου. Μετά τά ἀνακάτευαν κουνώντας τόν κρατήρα ἀπό τίς δύο λαβές.

κρεάγρα· μεγάλο πιρουνί πού βγάζει τό κρέας ἀπ' τή φωτιά (καί, στήν ἀρχαία ἀργκό, μεταφορικό ἀνταλλάξιμο γιά τόν παιδεραστή).

κρεαγρίς· λαβίδα γιά τό κρέας.

κρεάδιον· μικρό κομμάτι κρέας.

κρέμμυον καί κρόμμυον· κρεμμύδι (βλ. βολβός).

κρίθινος οἶνος· ζῦθος, μπίρα.

κρίμνον· ἄλευρι —χοντρόκοκκο— ἀπό κριθάρι (πού κόλλαγε στά δάχτυλα).

κύαμοι· κουκιά (κυαμοφαγία).

κυαμοτρῶξ· φαγᾶς κουκιῶν καί παρατσούκλι τῶν δικαστῶν πού, μέ τούς μισθοὺς πού τούς παραχώρησε ὁ Κλέων, τραγανίζου (τρῶνε σάν στραγάλια) τά λεφτουδάκια τοῦ κόσμου. Λογοπαίγνιο μέ τούς κυάμους —τά κουκιά— πού χρησίμευαν γιά τήν ψηφοφορία. (Ἔχει παραμείνει στή σύγχρονη γλῶσσα, μετρημένα κουκιά).

κυβιστητής, κυβιστητήρες· σαλτσιπάγκος (ἀπό τούς ἀπαραίτητους στά συμπόσια).

κυκάω-ῶ· μαγειρεύω, ἀνακατεύω (τό φαγητό στή χύτρα, τά κρέατα στή φωτιά), κυκῶ τάς ἐσχάρας = ἀνακατεύω (πασπατεύω) τά χεῖλη τοῦ αἰδοίου. Κυκᾶν καί κυρκανᾶν = μαγειρεύω κάτι ἐναντίον κάποιου. Βλ. ἐσθίω.

κυλικεῖον· κρατήρας κρασιοῦ.

κυλίκιον· μικρή κούπα κρασιοῦ (κύλιξ).

κωδωνίζειν· ἀφήνεις νά πέσει τό νόμισμα γιά νά καταλάβεις ἀπό τόν ἤχο του ἂν εἶναι γνήσιο.

λ

λάγανον· πλατύ καί λεπτό ψωμί μέ λάδι καί φαρίνα (βλ. τή σημερινή λαγάνα).

λαγαρίζομαι· τρώω τά ἀποφάγια. Βλ. ἐσθίω.

λάθυρος· μπιζέλι.

λαιμάττω· καταπίνω, καταβροχθίζω (περνάω μέσω του λαιμοῦ μου). Βλ. ἐσθίω.

λάπτω· πίνω σάν τό σκύλο, μέ τή γλῶσσα (χαρακτηρισμός χυδαίας συμπεριφορᾶς ἀγροίκων σέ γεῦμα). Βλ. πίνειν.

λασταυροκάκκαβον** ἀφροδισιακό παρασκευάσμα: σοῦπα ἀπό κάκκαβον (πέρδικα). Λάσταυρος** = πουτσαρᾶς (βλ. λέξη).

λάχανον· λαχανικό, χόρτα διάφορα.

λείχω· ἀπολαμβάνω μεζέ. (Γλείφω). Βλ. ἐσθίω.

λιμοδοξέω-ῶ· πεινάω (ψοφᾶω) γιά δόξα.

λιμοθνής· ὁ πεθαίνων τῆς πείνας.

λιμοκόλαξ· αὐτός πού τό ρίχνει στίς κολακειῆς γιά νά βγάλει ἓνα πιάτο φαῖ, τό παράσιτον (βλ. λέξη).

λιμοπύκτης· αὐτός πού μπορεῖ νά δεῖρει γιά νά βρεῖ φαῖ.

λιμός· πείνα καί, κατ' ἐπέκταση, λιμός, γενική πείνα. (Ἔτυμ. ἴσως ἀπό τό λοιμός = πανώλη).

λιπαρά· τά τηγανητά.

λίτα· λινά, λευκά, σεντόνια.

λογόδειπνον· συμπόσιο.

λοπάς· κατσαρόλα πήλινη. Ὁ Πλάτων, ὁ κωμικός ποιητής, στό Συμπόσιο τοῦ Φιλοξένου τοῦ Λευκάδιου: Οὐδέ λοπάς κακόν ἐστι, ἀτάρ τό τάγηνον ἀμεινον οἶμαι = δέν εἶναι ἄσχημο (τό φαῖ) τῆς κατσαρόλας, ἀλλά τά τηγανητά δέν πιάνονται!

μ

μάγειρος (μαγεύρισσα)· μάγειρας, αλλά βασικά ὁ χασάπης καί κατά συνέπεια ὁ θυσιαστής. (Ἑτυμ. ἀνεξακρίβωτη).

μαῖδδα· κρέπα, πίτα (ψωμί). Βλ. μαῖζα.

μαῖζα· πίτα, κρέπα, πίτσα.

μανδραγόρας· ρίζα ἀρωματικοῦ φυτοῦ, ἀφροδισιακό (μανδραγορίτης οἶνος = κρασί ἀρωματισμένο μέ μανδραγόρα). Τά κρασιά στήν ἀρχαιότητα δέν εἶχαν ἀκριβῶς τή γεύση πού ἔχουν σήμερα. Συχνά ἦταν ἀλατισμένα (γιά συντήρηση) καί συχνότερα ἀρωματισμένα μέ διάφορα χόρτα. Ἀπό μια τέτοια συνήθεια προῆλθε ἡ ρετσίνα.

μάραθρον· τό φυτό μάραθο. Ἔδωσε τό ὄνομα στόν Μαραθῶνα. Μετά τή μάχη, ὅλοι βάζαν μάραθο στίς ἀλμάδες, στίς ἐλιές μέ τό ἀλατόνερο. Μαραθίτης οἶνος = ἀρωματισμένος μέ μάραθο.

μασᾶσθαι**· μασῶ – τήν τροφή καί τή δίνω μασημένη στό μωρό (καί μάλιστα μέ τό στόμα!). Ἀπ' αὐτή τήν ἀρχαιότατη συνήθεια λέγεται ὅτι προῆλθε τό φιλί στό στόμα.

ματτύη· ἐξαιρετικός, λεπτότατος μεζές (μακεδονικός καί θεσσαλικός) ἀπό ἀλεσμένο κρέας (κιμαῖ), κοτόπουλο, ἀρωματικά φυτά, πού τρώγεται στή μέση τοῦ γεύματος καί προκαλεῖ δίψα γιά κρασί.

μεθύω· μεθῶ.

μεθύσκω· μεθάω, γίνομαι σκνίπα στό μεθύσι.

μέθυσμα· τό ποτό πού μεθάει.

- μέθυσος· μεθυσμένος, μπεκρῆς.
 μεθυστής, μεθύστρια· μέθυσος.
 μέλι· μέλι — καί ρετσίνι δέντρων. (Ἡ μόνη ἀρχαιοελληνική λέξη πού τελειώνει σέ γιώτα, ἄν ἐξαιρέσουμε μερικές πού εἶναι παράγωγα καί τίς βρίσκουμε μόνο στήν καθομιλουμένη).
- μῆλον· καρπός, τόσο τῶν ζώων ὅσο καί τῶν δέντρων. Εἰδικότερα τό μῆλο, καί ὅλα τά φρούτα πού μοιάζουν μέ μῆλο (πορτοκάλι, ρόδι κ.λπ.).
- μήτρα· ἡ μήτρα καί εἰδικά ἡ «μήτρα» (τό αἰδοῖο) τῆς γουρούνας, ἐξάισιο ἔδεσμα.
- μίστυλλον· κομμάτι κρέας.
 μιστύλλω· κόβω τό κρέας σέ μικρά κομμάτια, κάνω κιμῶ.
 μοῖρα· μερίδα.
- μολπή· τραγουδί (σέ συνδυασμό μέ χορό, ὅπως ἦταν ὁ κανόνας), ἄν καί αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ διασκέδαση στά συμπόσια ὀνομαζόταν παιδιάς (διασκέδαση).
- μονοσιτῶ· τρώω σ' ἓνα πιάτο (ἢ ἓνα πιάτο μόνο).
- μόσυλον· εἶδος κανέλας.
- μούαξ· μύδι. (Ἔτυμ. μάλλον ἀπό τόν μῦν).
- μῦμα· μεζές ἀπό κιμῶ, τυρί, μέλι, ξίδι καί ἀρωματικά φυτά.
 μύραινα· σμέρνα (εἶδος χελιού).
- μυστίλη· κομμάτι ξερό ψωμί μέ βαθούλωμα τό ὁποῖο ὁ συνδαιτυμόνας χρησιμοποιεῖ σάν κουτάλι γιά νά φάει τή σούπα του ἢ τό φαῖ του. Μυστιλάμαι ἢ μυστιλάομαι = τρώω μέ τή μυστίλη. Ὁ Ἀριστοφάνης στούς Ἰππῆς κατηγορεῖ τόν δημαγωγό Κλέωνα ὅτι ἀμφοῖν χειροῖν μυστιλάται τῶν δημοσίων = χώνει καί τά δύο χέρια στό δημόσιο ταμεῖο, σάν κουτάλι, καί τρώει τά λεφτά τοῦ κοσμάκη.
- μυττωτός· μεζές σάν τό μῦμα (κιμῶς, τυρί, μέλι, πράσο,

μέ τήν προσθήκη σκόρδου). *Μυττωτεύω* = τόν κάνω
 μέ τά κρεμμυδάκια.

Υ

νάνος· γλύκισμα από τυρί και μέλι (και νᾶνος).

νάπυ· μουστάρδα.

νήττα, νήσσα· πάπια.

νίτρον· μεταλλικό ἄλας.

νώγαλα· φρουτάκια, γλυκάκια: βότρυς, φοίνικας (χουρ-
 μάς), σταφύλια κ.λπ.

νωγάλευμα, νωγαλεύματα· τά γλυκά, τά ἐπιδόρπια
 (φρούτα και μπινελίκια).

νωγαλίζω· τσιμπάω νώγαλα.

Ο

ὀβελίας και ὀβελίσκος σούβλα και σουβλάκι. (Οἱ
 Ἕλληνες περιηγητές στήν Αἴγυπτο ἀστειεύονταν
 μπροστά στίς πελώριες ἀναμνηστικές στήλες και τίς
 ὀνόμαζαν ὀβελίσκους, δηλαδή σουβλάκια).

ὄγγνη· ἄγρια ἀχλαδιά και ὁ καρπός της.

οἰνοβαρής· τά ἔχει κοπανίσει.

οἰνομάχλη**· μεθύστρα νυφομανής. Βλ. μάχλος (στό
 Ἑρωτικό Λεξικό).

οινόμελι· μίγμα κρασιού μέ μέλι.

οινόπληξ· τόν βάρεσε τό κρασί, τύφλα στό μεθύσι.

οινόφλυξ· ξερνάει κρασί, ἔχει πιεῖ τό καταπέτασμα, μεθύστακας. Φλύω = ἀφήνω νά τρέξει χείμαρρος, π.χ. ἀπό λόγια.

οἶνοψ -πος (ὁ καί ἡ) καί οἶνος πόντος· ὁ ἔχων τό χρώμα τοῦ κρασιού, δηλαδή βαθύ κόκκινο, καί κατακάθι κρασιού. (Πόντος = θάλασσα).

ὀλαί**· κριθή, κριθάρι, καί παρατσούκλι τῶν Σπαρτιατῶν. ὀμπνη· δημητριακό, τροφή (Ὀμπνια Δήμητρα, προσωνμία τῆς θεᾶς), γλύκισμα ἀπό ἀλεύρι καί μέλι.

ὀμφαξ· ἄγουρο σταφύλι, ἄγουρο κορίτσι. (Ἔτυμ. σκοτεινή). ὀνθυλεύω (ὀνθύλη, ὀνθύλευσις)· παρασκευάζω γέμισμα (ἢ γέμιση, τό γέμισμα). (Ἔτυμ. ἀνεξακρίβωτη).

ὀξέλαιον· λαδόξιο.

ὀξος καί ὀξίδιον· ξίδι.

ὀξύδαφον· πιατέλα εἰδική γιά τό ξίδι καί γιά τά ἀλμυρά ὀρεκτικά (βλ. παροψίς).

ὀξύγαλα· ξινόγαλα.

ὀπισθοτίλα· ἡ σουπιὰ (ἀπό τό μαῦρο ὑγρό, τή μελάνη, πού ἀφήνει πίσω της). (Ἔτυμ. ὀπισθεν καί τίλος = ὑγρό κόπρανο, τσίφλα).

ὀπός· χυμός.

ὀπώρα (ἡ)· φρούτο τοῦ τέλους τοῦ καλοκαιριοῦ (σταφύλια, σῦκα) ἀλλά καί τοῦ τέλους τοῦ φθινοπώρου (πορτοκάλια κ.λπ.). (Ἔτυμ. ὀπι-ώρα = μετά τήν ἐποχή).

ὀρθαγορίσκος· γουρουνόπουλο τοῦ γάλακτος.

ὀρίγανον· ρίγανη.

ὀρνιθος γάλα· τό ἀσπράδι τοῦ αὐγοῦ (χαρακτηρισμός τοῦ Ἀναξαγόρα) καί παρομιώδης ἔκφραση, τοῦ πουλιού τό γάλα.

- ὄρνις (ὁ καί ἡ): πουλί καί κότα.
 ὄροδος: ρεβίθι.
 ὄρταλῖς: κότα.
 ὄρτυξ: ὄρτύκι.
 ὄρχηστρίς: χορεύτρια τῶν συμποσίων, κατά κανόνα «εὐγενής» πόρνη.
 ὄστρακίτης: γλύκισμα ψημένο σέ πήλινη χύτρα.
 ὄστρειον: στρείδι.
 οὐρανός: οὐρανίσκος (ἔδρα τῆς γεύσης), βλ. ὑπεράα.
 ὄψαριον: μεζές καί μεζές ἀπό ψάρι.
 ὄψαρτυσία: ἡ τέχνη τοῦ παρασκευάσματος τῶν μεζέδων.
 ὄψαρτυτής: ὁ μάγειρας τῶν μεζέδων.
 ὄψαρτύω: μαγειρεύω, παρασκευάζω μεζέδες.
 ὄψον: μεζές, «πιάτο» (παρασκευάσμα μαγειρεμένο στή φωτιά, ψημένο), ἀλλά καί φαγητό πού τρώγεται μέ τό ψωμί.

π

- παιδιάς: ἡ διασκέδαση τῶν συνδαιτυμόνων.
 παῖς (ἡ): παρατσούκλι τοῦ ἀσχοῦ τοῦ κρασιοῦ.
 παῖω: βάζω κάτι στό στομάχι μου (χτύπησα μεζέ, κατά τό χτύπησα γκόμενα), τρώω. (Χτυπῶ).
 παλάθη, παλαθῖς, παλάθιον: εἶδος τούρτας ἀπό ξηρά φρούτα συμπεπιεσμένα, σέ κάποια διάταξη (σῦκα, καρύδια κ.λπ.). (Ἔτυμ. μᾶλλον παλάμη ἢ παλάσσω).
 πάλη, παιπάλη: σκόνη, ἀλεύρι, φαρίνα. (Ἀπό τό πάλλω = κοσκινίζω).

πάλλω· κουνάω, κοσκινίζω.

πανθαίσια· μέγα γεῦμα ἀπό τό ὁποῖο δέν λείπει τίποτα.

Βλ. καπανικός. (Ἔτυμ. δαίς = γεῦμα, μεζές, δαίω = διαιρῶ, μοιράζω).

παξαμάς, παξαμάδιον· παξιμάδι. (Ἔτυμ. ἀπό τόν ὄνομαστό φούρναρη καί γαστρονόμο Πάξαμο).

παραβρύκων· παράσιτο (ἀπό τό βρύκω = δαγκάνω).

παραμασήτης· παράσιτον (ἀπό τό μασᾶσθαι).

παράσιτον· ὁ σιτιζόμενος σέ δεῖπνα στά ὁποῖα δέν ἔχει κληθεῖ. Ὁ ποιητής Ἀρχίλοχος ἐκ Πάρου ἀναφέρει γιά κάποιον —ἄσχετο— Περικλῆ ὡς ἀκλήτου ἐπεισπαίοντος εἰς τά συμπόσια Μυκονίων δίκην (ὅτι ἀκάλεστος ἔφτανε στά συμπόσια, σάν τούς Μυκονιάτες). Ἐπειδή, φαίνεται, οἱ Μυκονιάτες ἦταν φτωχοί καί κατοικοῦσαν σ' ἓνα τρισάθλιο νησί (λυπράν νῆσον), εἶχαν τή φήμη γλίσχρου καί πλεονέκτη (ἐπί γλιστρότητι καί πλεονεξία διαβάλλεσθαι). Ἀριστοφανικά συνώνυμα τοῦ παράσιτου: ματιολοιχός (στήν ἀργκό), κνισολοιχός (ἄπληστος), λειχοπίναξ (τσανακογλύφτης), τραπεζολείχων (τραπεζογλείφτης), χυτρολείκτης, ψιχοδιολείκτης (ψιχουλογλείφτης). Στίς Σφήκες τοῦ Ἀριστοφάνη, τό παράσιτο θούφραστος ἀποκαλεῖται κωμωδιογλείφτης...

παροψίς· (άλμυρά) ὀρεκτικά (καί ἐρωτικά ὀρέξιμα γιά φιλά καί χάδια, βλ. φίλημα), πιατέλα ἢ πιάτο γιά τά άλμυρά ὀρεκτικά (βλ. ὀξύβαφο).

πάσασθαι· δοκιμάζω ἢ καταβροχθίζω φαγητά (βλ. ἀπογεύσασθαι). (Ἀπό τό ρ. πάομαι = τρέφομαι καί πίνω, καί πατέομαι = τρώω, καταβροχθίζω).

πασπάλη· λεπτό ἀλεύρι ἀπό κεχρί ἢ κριθάρι. Βλ. νεοελληνική λέξη πασπαλίζω.

- πάσσω· πασπαλίζω, ἀλατίζω. (Κεντῶ σέ ὕφασμα).
- παστάς (ῆ)· πρόδομος, πατάρι γιά τό γαιμήλιο γεῦμα (ἀλεξανδρινή ἐποχή), γάμος. (Ἔτυμ. παρίσταμαι).
- παστός· νυρικό πέπλο, γάμος (ἀλεξανδρινή ἐποχή), παστό (ἀλατισμένο). (Ἔτυμ. πάσσω = πασπαλίζω, ἀλατίζω, κεντῶ σέ ὕφασμα).
- παυσικάπη· ξύλινη στρογγυλή πλάκα, μεγάλης διαμέτρου, γύρω ἀπό τό λαϊμό τῶν σκλάβων, πού τούς ἐμπόδιζε νά δοκιμάζουν τό φαῖ πού μαγεύεσαν γιά τούς Ἀθηναίους κυρίους τους. «Παύσειν ἔοιχ' ἡ παυσικάπη κάπτοντά σε» (θά σ' τό κόψει τό καταβρόχθισμα ἡ παυσικάπη ὅπως φαίνεται – Ἀριστοφάνης, fr. 302). Βλ. κάπτειν. (Ἔτυμ. παύω καί κάπτω).
- πεῖνα, πείνη· πεῖνα.
- πειναλέος· ὁ πεινῶν.
- πεινάω-ῶ· πεινάω.
- πέλλα, πελίκη· κουβάς γιά τό γάλα, καί εἶδος ἀμφορέα γιά κρασί.
- πελλίς· κύπελλο (γιά γάλα κυρίως).
- πέμμα, πέμματα· γλυκίσματα (μπινελίγια).
- πεπέριον· ὁ κόκκος τοῦ πιπεριοῦ.
- πέπερις καί πέπερι· πιπέρι καί πιπεριά (τό φυτό καί τό μπαχαρικό).
- πεπερόγαρον· σάλτσα ἀπό πιπέρι καί ἀλατόνερο.
- πέπων*· πεπόνι (καί πούστης).
- πέρδιξ· πέρδικα.
- περιβολή· πιτζάμα (ὄρος τῆς κατάκλισης γιά ὕπνο), ὑποβολή = τό σύνολο πάνω στό ὁποῖο θά κοιμηθεῖ ὁ καλεσμένος, λίτα = σεντόνια, περίστρωμα = κουβέρτα.
- περίστρωμα· κουβέρτα.
- πηλαμύς -ύδος· εἶδος ψαριοῦ, παλαμίδα (νεαρός τόνος).

πῆχυς· προβραχίονας. 1 πῆχυς = 37 ἑκατ. (1 μ. = 2,70 πήχεις). Ἄλλο πρόχειρο μέτρο ἦταν ἡ πυγμή, πού σήμαινε συχνά καί πῆχυς (ἐξ οὗ καί οἱ Πυγμαῖοι τῆς Ἀφρικῆς —γνωστοί ἀπό τότε— πού εἶχαν ἕναν πήχyu ὕψος).

πινάκιον· πλάκα τοῦ μαθητῆ καί πιάτο.

πίναξ· πίνακας (γιά γραφή) καί πιατέλα.

πίνειν· ἀριστοφανικό λεξιλόγιο: βρύλλειν (σιγοπίνω), ἔλκειν (πίνω μονορούφι), λάπτειν (πίνω μέ τή γλῶσσα ὅπως οἱ σκύλοι). Βλ. ἐπίσης ἄρδειν (ἀρδεύω τό μυαλό), θωρήσσω (θωρακίζομαι, μεθῶ), Ἀφροδίτης γάλα (τό κρασί).

πίνον· μπίρα. (Ἔτυμ. πίνω).

πιστάκη, πιστάκιον· φιστίκι. (Ἔτυμ. ἀνατολική).

πίτυρον· φλοιός σταριού, πίτουρα.

πλακοῦς· πίτα.

πόλτος· πολτός, κουρκούτι (ἀπό ἀλεύρι, ἀπό κουκιά κ.λπ.), φάβα. (Ἔτυμ. σκοτεινή).

πολυψία, πολυψος· πληθώρα μεζέδων, καί λαίμαργία, λαίμαργος.

πολύπους· χταπόδι.

πολυφαγία, πολύφαγος· λαίμαργία, λαίμαργος.

πολύωρος οἶνος· παλιό κρασί.

πόσιμος· πόσιμος.

ποτή· οἰνόγευση, γουλιά.

ποτήρ, ποτήριον· κούπα (κρασιού).

προπεῖν· ποιητικό ἀπαρέμφατο τοῦ προπίνω = παίρνω ἀπεριτίφ.

πρόπομα, πρότροπος· πρόπομα, ἀπεριτίφ (συνήθως ἔλαφρύ, νερωμένο κρασί), βλ. προπεῖν.

προσφάγιον· αὐτό πού τρώγεται μ' ἕνα κομμάτι ψωμί (τυρί, ἐλιές κ.λπ.), κολατσιό, προσφάγι.

πυραμίδες· γλύκισμα μέ αλεύρι, σουσάμι καί μέλι, ψημένο στό φούρνο. Προορίζεται γι' αὐτόν πού ἔμεινε ξάγρυπνος στό συμπόσιο ὅλη τή νύχτα. Οἱ τουρίστες "Ἕλληνες στήν Αἴγυπτο, ἐκτός ἀπό τοὺς ὀδελίσκους (δηλαδή «σουβλίτσες»), κοροΐδευαν καί τοὺς φαραωνικούς τάφους ὀνομάζοντάς τους πυραμίδες, ἀπό τό σχῆμα τοῦ γλυκοῦ (σήμερα θά λέγαμε μπακλαβαδάκια).

πῶμα· ποτό, πόσιμο νερό (βλ. ἔκπωμα = κούπα).

ρ

ράξ ἢ ρῶξ· ρῶγα (σταφυλιού).

ράφανος· λάχανο. (Ῥαφανουρός = κηπουρός).

ρόα ἢ ροιά· ρόδι.

ροδωνία· λοπάς (γαβάθα) καί μεζέδες γαρνιρισμένοι μέ ρόδα.

ροθιάζω· τρώω θορυβωδῶς.

ρύτόν, ρύτιον· κούπα κρασιῦ σέ σχῆμα κώνου.

σ

σαχνόν· τρυφερό (κρέας).

σέμελος· σαλιγκάρι. Βλ. σέσιλος.

σεμίδαλις· σμιγδάλι.

σέσιλος· σαλιγκάρι. Βλ. σέμελος.

σῆθω· σουρώνω. Σῆστρα = σουρωτήρια ἢ τρυπητά.

Σῆσις = σούρωμα.

στηπία· ἡ σουπιά (φαρικό), καί ἀποξηραμένη ἢ σάπια.

στησαμῖς· γλύκισμα ἀπό μέλι καί σουσάμι.

στήσαμον ἢ στησαμῆ· σουσάμι.

σίδη· ροδιά.

σίχχος (σιχχαίνομαι)· (νιώθω) σιχασιά γιά τό φαῖ.

σιχχός· αὐτός πού σιχάινεται, ὁ δύσκολος.

σίλλος· σατιρικό ποίημα (σύνηθες στά συμπόσια).

σίλφρῆ· κατσαρίδα.

σινιάσμα· ἀλώνισμα (σεῖνοι τόποι = ἀλώνια).

σινίον· κόσκινον.

σίραιος (σίραιον)· γλυκό κρασί («ψημένο»).

σκιαθῖς -ίδος· ψάρι μαυριδερό (ἔδωσε τό ὄνομά του στή Σχιάθου).

σκοροδο-πανδοκευτρι-αρτόπωλις· ἰδιοκτήτρια ἢ ὑπάλ-
ληλος λαϊκοῦ (καί πιθανῶς κακόφημου) πανδοχείου
πού σοῦ προμήθευε, ταυτόχρονα, σκόρδο μέ ψωμί.

σκόροδον· σκόρδο. Βλ. Ἀριστοφάνη Βάτραχοι, τό σκόρο-
δον τό χθιζινόν (χθεσινό). Χώρα πού ἔδιναν σκόρδο
στούς πετεινοῦς, σάν τονωτικό, γιά τίς κοχορομα-
χίες, ἡ μυρωδιά τοῦ σκόρδου εἶχε τή φήμη ἀφροδι-
σιακοῦ, ἐξ οὗ τό ρῆμα σκороδοῦν* = συνουσιάζειν.

σκριβλίτης· τούρτα τυριοῦ. (Ἔτυμ. στρεβλίτης = διε-
στρεβλωμένος).

σχύφος, σκυφίον· κούπα κρασιοῦ, κουπάκι (ἡ ρίζα τοῦ
σημερινοῦ σκούφου). Βλ. ἔκπωμα.

σκῶμμα· σαρκασμός, εἰρωνεία, καλαμπούρι, λογοπαίγνιο
(πρᾶγμα πού πολύ συνηθιζόταν στά συμπόσια).

σμαρίς· εἶδος μικροῦ ψαριοῦ, μᾶλλον ἡ μαρίδα (πού, ὅπως
φαίνεται, δέν τήν πολυσυμπαθοῦσαν ἐκείνη τήν ἐποχή).

σμώνειν· τρίβω, θρυμματίζω, τρώω. Βλ. ἐσθίω.

σπατάλημα· ἐκλεπτυσμένη τροφή. (Ἔτυμ. σπατάλη, βλ. λέξη).

σπίνος· σπίνος.

σπένδω, σπονδή· κάνω σπονδή, προσφορά κρασιού, πρὶν ἀπὸ τὴν οἴνοποσία.

σποδεῖν· κομματιάζω, κάνω σκόνη, τρώω. Βλ. ἐσθίω.

σπυρίς, σπυρίδιον· στρογγυλό καλάθι γιὰ ψωμί ἢ ψάρια, καὶ γιὰ πίκ-νίκ. (Ἔτυμ. σπεῖρα = ἐλικοειδές πλέξιμο).

σταῖς· ζύμη ἀπὸ σταρίσιο ἀλεύρι. Σταϊτίας = ὄνομα ψωμιού.

στάμνος· πυθάρι κυρίως γιὰ τὸ κρασί (καὶ γιὰ τὸ λάδι).

σταφυλή, σταφυλῖς· σταφύλι, τσαμπὶ σταφύλι (βλ. βό-τρυς).

σταφυλόδενδρον· κλῆμα, κληματαριά.

στέμφυλα· πολτός ἀπὸ ἐλιές συμπεπιεσμένες, γιὰ τροφή ἢ γιὰ λάδι.

στριβιλικίγξ· (ἓνα) τοσοδούλι τόσο δά.

στρουθᾶριον· στρουθᾶρι, σπουργίτι.

σμπόσιον· σμπόσιο, δεῖπνο. Ὁ μετέχων· σμπότης, σμπότρια. Βλ. λογόδειπνον.

συνακρατίζομαι· συν-προγευματίζω. Καὶ μέ σεξουαλική σημασία: συνουσιάζομαι (π.χ. Ἔλα νά πάρουμε μαζί τὸ «πρόγευμα»).

συνέσται· συνδαιτυμόνες. (Ἔτυμ. σύν καὶ ἔδω = τρώω, καταβροχθίζω).

σύριχος· καλαμένιο καλάθι (γιὰ σῦκα). Συνώνυμα (ἀπὸ τὴν ἴδια ρίζα): ὕρισχος, βρίσχος, ὑρίσσοσ, ὑρίσσοσ, ὑρίς. Βλ. σπυρίς, σπυρίδιον. (Ἔτυμ. σύριγξ = καλά-μι, καὶ κατ' ἐπέκτασθι αὐλός).

σῦς· γουρούνι, γουρούνα, γουρονόπουλο (ἀγριογούρουνο).

σχελῖς· παιδί, παιδάκια (μοσχαρίσια). (Ἔτυμ. σκέλος).

Τ

ταγηνίζω ἢ τηγανίζω, ταγηνιστόν ἢ τηγανιστόν· τηγανίζω, τηγανητό.

τάγηνον ἢ τήγανον· τηγάνι.

τάργανον· ξηνισμένο κρασί.

τάριχος, τάριχον· σαλαμούρα, διατηρημένος, κατά κανόνα γιά τίς τροφές, στό ἄλατι (συνήθως γιά καπνιστά ψάρια). Ἰστάριχον = αὐγοτάραχο, ταραμαῖς, χαβιάρι.

τατύρας· φασιανός, ἐπίσης τέταρος.

τελλίντ· εἶδος θαλασσινοῦ.

τένθης* (λαϊκή ἔκφραση) καλοφαγᾶς, ἄπληστος (ρ. τενθεύω = τρώω τόν περιδρομο, τενθεία = τό φαγοπότι).

Προτένθαι = οἱ δοκιμαστές (π.χ. τῶν φαγητῶν τῆς προηγούμενης μέρας). (Ἐτυμ. ἴσως τένδω = τρώγω).

τέταρος· φασιανός, βλ. τατύρας.

τέττιξ· τζιτζίκι.

τευθίς, τεῦθος· καλαμάρι.

τεύτλον· κοκκινογούλι ἢ σέλινο (γενικά, ἡ οἰκογένεια τῶν τεύτλων).

τευτλοφακή· πιάτο (σουῦπα) ἀπό φακές μέ φύλλα τεύτλων ἢ σέλινου.

τράγγημα· ἔδεσμα, μεζές, ὀρεκτικό, ἐπιδόρπιο, τσιμπήματα.

τραπέω· πατάω τά σταφύλια (μετά τόν τρύγο). Τραπηταί, πατηταί = οἱ πατητές τῶν σταφυλιῶν.

τρεχέδειπνος· αὐτός πού τρέχει ἀπό δεῖπνο σέ δεῖπνο καί ἀπό συμπόσιο σέ συμπόσιο, τό παράσιτον.

- τρίγλι· μπαρμπούνι (ψάρι).
 τροπίας οἶνος· χαλασμένο, ξινισμένο κρασί. (Ἔτυμ. τρέ-
 πω = γυρνῶ).
 τροπωτήρ ἢ τροφωτήρ· αὐτό πού τρέφει, πού δυναμώνει
 (βλ. φλεβός τροπωτήρ). (Ἔτυμ. τρέφω).
 τρύβλιον· πιάτο, γαδάθα.
 τρυηλῖς· κουτάλι, κουτάλα. (Ἔτυμ. ἀπό τό λατινικό
 trulla).
 τρύξ· καινούργιο κρασί, καί τό κατακάθι τοῦ κρασιοῦ.
 τρωγάλια· στραγάλια.
 τρώγω· τραγανάω, τσιμπῶ (π.χ. στραγάλια, κουκιά
 κ.λπ.). Βλ. ἐσθίω.
 τύβαρις· ὀνομασία δωρικῆς σαλάτας μέ σέλινο καί ξίδι.
 τυρόκνηστις (ἦ)· τρίψτης τῆς κουζίνας (βλ. καί στό Ἑρω-
 τικό Λεξιλόγιο). Ὁ τρίψτης, γενικῶς· ἡ κνηστis, ὁ
 κνηστήρ, τό κνηστρον. Σημαίνει καί φαγούρα.
 τυρός ὀπίας ἢ ὀπίας τυρός· τυρί μέ ζύμωση ἀπό ὀπόν =
 χυμό φυτῶν καί δέντρων, εἰδικά δέ ἀπό τό γάλα τῆς
 συκιάς, πού ἐθεωρεῖτο ἀφροδισιακό.

Υ

- ὑβάζω*· κάνω ἐμετό (γιατί καμπουριάζω, διπλώνομαι
 στά δύο, βλ. ὑβός).
 ὑδνον· τρούφα.
 ὑδρία· ἀγγεῖο γιά νερό.
 ὕλι· κατακάθι (τό καθίζον, βλ. λέξη) κρασιοῦ (ἢ νεροῦ).
 ὑπερέα· οὐρανίσκος (βλ. οὐρανός).

ὑποβινητιῶντα θρώματα· ἀφροδίσιες τροφές.

ὑστιακόν· κούπα (ποτήριον).

ὑστριχίς· μαστίγιο (γιά τούς σκλάβους). (Ἔτυμ. ὕστριξ = γουρουνότριχα).

φ

φάβα· κουκιά. Φαβᾶτον = φάβα ἀπό κουκιά (ἀπό λέξη λατινική: faba).

φαγεῖν· τρώγω, καταβροχθίζω.

φακῆ· φακή, πουρές φακῆς (ἢ σημερινή φάβα) ἢ σοῦπα ἀπό φακῆ.

φακός· φακή. Φακοί = σοῦπα ἀπό φακῆ. (Κρεμμύφακον = φακή μέ κρεμμύδια).

φηγός· βάλανος ὀξιάς, βρώσιμος (τόν ἔτρωγαν οἱ πολύ φτωχές οἰκογένειες).

φιβάλεως, φιβαλέαι· ξηρά σῦκα (φιβάλεα = σῦκα, φίβαλις = σῦκο). (Ἔτυμ. κατά τόν σχολιαστή τοῦ Ἀριστοφάνη, ἀπό τοποθεσία τῆς Ἀττικῆς ὀνόματι Φίβαλις).

φλᾶν· κομματιάζω, τρώω κομματιάζοντας τήν τροφή, μέ θόρυβο. Βλ. σπονδεῖν, ἐσθίω.

φλεβός τροπωτήρ· ἐνισχυτής, τροφοδότης τῆς φλέβας, δηλαδή τοῦ πέους. Τό χταπόδι (σάν ἀφροδισιακό) εἶναι φλεβός τροπωτήρ, ὅπως τό εἰδικό, περιζήτητο παρασκευάσμα λασταυροκάκκαβον (ἀπό τό λάσταυρος = πουτσαράς, καί τό κάκκαβον = σοῦπα ἀπό πέρδικα, βλ. λέξεις).

φλύω· βράζω. (Ἔτυμ. φλεύω = βράζω).

φοῖνιξ· χουρμαῖς καί χουρμαδιά. Βλ. ἀρτοφοῖνιξ.
φρύγω, φῶγω· ψήνω (στό φούρνο, στή σχάρα). Παρά-
γωγο: ἡ φρυγανιά.
φυλλεῖον· λαχανικό, χόρτο, φύλλο λαχανικοῦ.

χ

χάλις· ἄκρατος οἶνος, ἀγνό κρασί.
χανδόν· (μένω) μέ ανοιχτό τό στόμα (ἀπό τό χαινω).
χανδοπότης· ὁ πίνων μέ μεγάλες γουλίες, μέγας κρατο-
πότης.
χιδρον· κόκκος σίτου φρεσκοθερισμένου, καί μεζές ἀπό
καβουρντισμένο στάρι.
χναύω· τραγανίζω, καταβροχθίζω (μέ λαιμαργία). Χναῦ-
μα = λιχουδιά, χναυρός = νόστιμος, χναυστικός =
λαιμαργός.
χοή· τό ράντισμα μέ κρασί, μέ νερό ἢ μέ αἷμα (πρός τι-
μήν τῶν θεῶν καί, ἰδιαίτερα, τῶν νεκρῶν). Ὁ κότ-
ταβος —πού παίζανε στά συμπόσια— εἶναι μίμησις τῶν
χοῶν (βλ. λέξη).
χόνδρος· σμιγδάλι.
χορδή· ἔντερο, καί πατσᾶς.
χόρια (τά)· λιχουδιά ἀπό μέλι καί γάλα βρασμένα ἀνά-
κατα. Ἴσως πρόδρομος τῆς ἔκφρασης «μέλι-γάλα».
(Ἔτυμ. χόριον = μεμβράνη αὐγοῦ, πλακοῦς).
χορτάζω**· τρώω σανό, χόρτο (γιά τά ζῶα), χορταρικά
(ἢ ὀτιδήποτε ἄλλο, γιά τοὺς ἀνθρώπους), κάνοντας
ἴσως καί τό σχετικό θόρυβο. (Λέξη χυδαία). Βλ. ἐσθίω.

χρύσοφρυς· τσιπούρα, λιθρίνι.

χυλός· ζουμί (τά ζουμιά τῶν φυτῶν καί τῶν ζώων), ζωμός, γεύση.

χυμίζω· καρυκεύω (τό φαγητό), δάζω ἄλατι, πιπέρι, κ.λπ. χῶνος, χῶντι, χόανος, χοάντι· χωνί. (Ἔτυμ. χέω).

Ψ

φαθύριον, φωθιον· ψίχουλο. (Ἔτυμ. φαθάλλω = τρίβω, ξύνω).

φαθύρματα· κομμάτια ψωμοῦ.

φαῖσμα· κομμάτι ψωμοῦ.

ψάρ· ψαρόνι, στοῦρνος, μαυροπούλι.

ψιάς, ψιάκα, ψακάδα, ψίδες, ψιάδες· σταγόνα, σταγόνες. (Ἔτυμ. ψακάς = ψίχουλο).

ψίξ, ψίχες· ψίχουλον, ψίχα - ψίχουλα, ψίχες. Ψίχια, ψιχίδια = ψιχουλάκια. Παρατσούκλια παρασίτων (βλ. λέξη): ψιχάρπαξ (πού βουτάει τά ψιχία), ψιχοδιαλέκτης (ἦρθε γιά τά ψίχουλα καί παίρνει μέρος καί στή συζήτησι), ψιχοκλάστης (μάς κάνει τό ψωμί θρύψαλα), ψιχόμαχος (δίνει μάχη γιά λίγα ψίχουλα) καί ψιχιών = ὁ ψιχούλης. (Ἔτυμ. ψήω = τρίβω, ξύνω).

ψίω· ταῖζω (μωρό, μέ μπουκίτσες ἢ μέ βύζαγμα).

ψυκτήρ· δοχεῖο γιά τό δρόσισμα τοῦ κρασιοῦ.

ψωμός, ψώμισμα· μπουκιά (ψωμοῦ, κρέατος). Ψωθία = μπουκίτσα, ψωμοκόλαξ = γίνεται κῶλακας γιά λίγα ψίχουλα, ψωμοκόλαφος = δέχεται σφαλιάρες γιά λίγο φαῖ, ψωμόλεθρος = δέν ἀφήνει οὔτε ψίχουλο (πα-

ράσιτον, βλ. λέξη), ψωμόδουλος = γίνεται σκλάβος για λίγο ψωμί. (Έτυμ. ψήω = τρίβω, ξύνω).

ω

ώκιμον· ὁ βασιλικός (ἀρωματικό φυτό).

ὠνθυλευμένος· γεμιστός (φαρσί).

ὠόν· αὐγό.

ὠραιός· τῆς ἐποχῆς, τῆς ὥρας του. (Γιά πολλές περιπτώσεις, γιά τά φρούτα, γιά τίς νεαρές κοπέλες, γιά τήν περίοδο τῆς γυναίκας κ.λπ.).

ὠρικῶς· στήν ἐποχή του, στήν ὥρα του (ἀλλά καί «μέ τήν ὄρμη νεαροῦ ἀγοριοῦ»). Βλ. στίχους τοῦ κωμικοῦ ποιητή Εὐβουλου: Ἄτοπον δέ τόν μέν οἶνον εὐδοκιμεῖν αἰεὶ παρά τὰς ἑταῖρας τόν παλαιόν, ἄνδρα δέ μή τόν παλαιόν ἀλλά τόν νεώτερον = ἄλλο παράλογο κι αὐτό, οἱ ἑταῖρες νά προτιμοῦν πάντα τόν ἡλικιωμένο οἶνο, ἐνῶ προτιμοῦν ἄνδρα νέο και ὄχι ἡλικιωμένο.

ὠριμος· ὠραιός.

ὠριος (ἀπό τό ὥρα)· τῆς ἐποχῆς, τῆς ὥρας του, ὠριμα φρούτα τῆς ἐποχῆς, τά ὅποια πρέπει νά ὠριμάσουν στό δέντρο: «Ὅγχνη (τό ἀχλάδι) γάρ ἐπ' ὄγχνην (στήν ἀχλαδιά) γηράσκει, σῦκον δ' ἐπί σῦκον» (Δειπνοσοφιστές).

ὠχρος· πασατέμπος.

φαγοπότι

Όταν ένας Έλληνας ναυτικός έφτανε σέ ξένη καί άγνωστη χώρα, οί τρεῖς πρῶτες ἐρωτήσεις πού ἔκανε ἦτανε: – Οί ἄνθρωποι ἐδῶ γνωρίζουν τῆς Δήμητρας τό φυτό (δηλαδή τό στάχυ, τό ψωμί); – Γνωρίζουν τοῦ Διόνυσου τό ποτό (δηλαδή τό κρασί); – Ἐχουν κυβέρνηση τῶν πολλῶν (δηλαδή δημοκρατία); (Βλ. Εὐριπίδη *Κύκλωψ*).

Όπως μαθαίνουμε ἀπό τοὺς Δειπνοσοφιστές τοῦ Ἀθηναίου, οί Ἕλληνες εἶχαν 72 εἶδη ψωμιοῦ. Οί δημητριακοί καρποί –πού ὀδήγησαν στοὺς πρῶτους οἰκισμούς– εἶναι ἡ βάση τῆς ἀνθρώπινης διατροφῆς, καί γι' αὐτό τό στάρι ἦταν (καί εἶναι πάντα) διατιμημένο, ἀπό ὄλα τά καθεστῶτα. Ἀπό τά 72 εἶδη ψωμιοῦ, ἄλλα ἦταν πιά πρωτόγονα κι ἄλλα πιά ἐκλεπτυσμένα. Ὁ δάρατος ἄρτος (ὁ θεσσαλικός) ἦταν ἄζυμος, ὁ κριμνίτης ἀπό κριθαρένιο ἀλεύρι, ὁ κριβανίτης ἀπό σταρίσιο, ἄλλά ψημένος στοὺς μικροὺς παραδοσιακοὺς φούρνους τῆς Ἀττικῆς (αὐτόν ἔτρωγε ὁ Ἀριστοφάνης καί οἱ ἄλλοι θιασῶτες τῶν «ἀρχαίων» συνηθειῶν). Ὁ συγκομιστής ἦταν ἄγριος, ζυμωμένος μέ ὄσα ἀλεύρια εἶχαν περισσέψει. Ἡ ἀφρόκρεμα ἔτρωγε τόν σεμιδαλίτη ἄρτο, πού ἦταν καλοζυμωμένος μέ ψιλοκοσκιτισμένη πάλλευκη φαρίνα ἀπό σκληρό σιτάρι (ἀπό σεμίδαλιν ἢ σιμιγδάλι, ὅπως θά λέγαμε σήμερα).

“Έχουμε αρκετές πληροφορίες για τό πῶς ἔτρωγαν οἱ ἀρχαῖοι. Τίς περισσότερες τίς ἔχουμε γιά τήν ἀλεξανδρινή καί τήν ἑλληνορωμαϊκή περίοδο. Τά συμπόσια ἦταν ἡ μεγαλύτερη —καί σίγουρα ἡ ἀκριβότερη— ἀπό τίς ἀπολαύσεις τῆς ἐποχῆς (γιατί τίς περιλάμβανε ὅλες, φαῖ, κρασί, κουλτούρα καί σέξ). Τά ρωμαϊκά φαγοπότια εἶναι γνωστά. Ὁ βαθύπλουτος Ρωμαῖος Γάβιος Ἀπίκιος, πού ἔζησε τήν ἐποχή τοῦ Χριστοῦ —καί πού μᾶς ἄφησε ἕνα σωρό πολύπλοκες συνταγές— εἶχε ξοδέψει ἐξήντα δισεκατομμύρια σημερινές δραχμές γιά τά συμπόσια πού ὀργάνωνε γιά τούς φίλους του. Στό τέλος αὐτοκτόνησε ἀπό φόβο ὅτι θά πεθάνει ἀπό τήν... πείνα.

ἑδέσματα

Τραγήματα (ὀρεκτικά ἀλμυρά). Ξηρά, ἀλλά βρασμένα καί, τά περισσότερα, τσιγαρισμένα.

ῶχρος (πασατέμπος)

κύαμος (κουκιά)

ἐρέβινθοι (στραγάλια)

Νώγαλα (ἐπιδόρπια γλυκά)

βότρυς (σταφύλι)

φοῖνιξ (χουρμάς)

ροιά (ρόδι)

μυμαίκυλα (κούμαρα)

συκάμινα (μοῦρα — μόρα, γιά τούς “Ἕλληνες τῆς Ἀλεξάνδρειας)

ισχάς (ή) (ξηρό σῦκο)
 ἀσταφίδες (σταφίδες)
 πυραμίσ (ἐπιδόρπιο γλύκισμα)

Ἄφροδίσια ἢ φλεβός τροπωτήρες (δυναμωτικές τροφές
 γιά τό σεξουαλικό σφρίγος)

λασταυροκάκκαβον (σοῦπα ἀπό πέρδικα) βλ. λέξη.
 βολβός, κρέμμυον (κρεμμύδι μισοψημένο στή χόβολη)
 πολύπους (χταπόδι)
 ῥόν (αὐγό)
 κοχλίας (σαλιγκάρι)

Ἄρτύματα (καρυκεύματα) γιά τά καταχύσματα (σάλτσες)

ἄλας (ἀλάτι)
 πέπερις, πέπερι (πιπέρι)
 ἔλαιον (λάδι ἐλιάς)
 οἶνος (κρασί)
 ὄξος (ξίδι)
 ῥοτάριχον (αὐτοτάραχο, ταραμῆς)
 κᾶπυ (μουστάρδα Κύπρου, κατά προτίμηση)
 θύμος (θυμάρι Ἰμηττοῦ)
 ῥρίγανος (ρίγανη Τενέδου)
 ὀξέλαιον (λαδόξιδο)
 γαρέλαιον (ἀλατόλαδο)
 πεπερόγαρον (ἀλατοπίπερο)

Ἦδηγίες γιά ἐδέσματα (ὄψα ἢ τραγήματα) τῶν Δει-
 πνοσοφιστῶν τοῦ Ἀθήναιου

ἄπια καί ἴφια μῆλα (ἀπίδια καί σαρκώδη μῆλα) ἀπό
 τήν Εὐβοία
 ἀσταφίδαί καί ἰσχάδαι (σταφίδες καί ξηρά σῦκα, «πού

φέρνουν γλυκά ὄνειρα», ὅπως λέει ὁ Ἑρμῖππος) ἀπὸ
 τῆ Ρόδο
 γογγυλὶς (ρεπάνι) τῆς Μαντίνειας
 (πλωταί) ἐγγέλεις (χέλια πού κολυμποῦν στὴν ἐπι-
 φάνεια τοῦ νεροῦ) τῆς Κωπαίδας, λίμνης τῆς Βοιω-
 τίας
 ἔριφος (κατσίκι) τῆς Μήλου
 θύννοι (τόνοι) τῆς Παχύνης
 κάρδαμος τῆς Μιλήτου
 κεστρέα (κέφαλος) τῆς Σκιάθου
 κρέμμυον (κρεμμύδι) τῆς Σαμοθράκης
 μαινίς (σπάρος) ἀπὸ τῆ Λιπάρα
 μύραινα (σμέρνα, εἶδος χελιοῦ) τοῦ Σικελικοῦ πελάγους
 πλευρά βόεια ἀπὸ τῆ Θεσσαλία
 (πάντα) ταρίχη (ὄλα τὰ παστὰ) καὶ εἰδικὰ τὰ παστὰ
 ψάρια ἀπὸ τὸν Ἑλλήσποντο
 τεῦτλα τῶν Θηβῶν
 τῆθος (στρείδι)
 σῦς (γουρουνόπουλο) καὶ τυρός ἀπὸ τίς Συρακοῦσες

Ἵοδηγίαι μαγειρικῆς τοῦ Φιλόξενου

Γιὰ τὸν καρχαρίαν (σκυλόψαρο): Ὅρφον αἰολίαν συνονό-
 ντα τε καρχαρίαν τε μὴ τέμνειν, ἀλλ' ὅλον ὀπτήσας πα-
 ράθες (τό ροφό τὸν αἰολικό τὸν δοντᾶ καὶ τό σκυλόψαρο
 ἐξίσου, μὴν τὰ κομματιάξεις, ἀλλὰ νά τὰ ψήνεις καὶ νά τὰ
 σερβίρεις ὀλόκληρα).

Γιὰ τὸν πολύποδα (χταπόδι): Πολύποδος πλεκτή δ', ἄν
 πιληθῆ κατὰ καιρόν, ἐφθῆ τῆς ὀπτῆς, ἣν ἡ μείζων, πολὺ
 κρεῖττων (τά πλοκάμια τοῦ χταποδιοῦ, ἄν ἔχουν χτυπι-

θει ἔγκαιρα, εἶναι καλύτερα βραστά παρά στά κάρβουνα ψημένα, ἂν εἶναι βέβαια μεγάλο τό χταπόδι).

Γιά τήν τρίγλη (μπαρμπούνη): Τρίγλη δ' οὐκ ἐθέλει νεύρων ἐπιήρανος εἶναι καί σύματα μισεῖ (τό μπαρμπούνη δέν γουστάρει τό κρέας του σκληρό – καυλωμένο).

Στίχοι γιά ἐδέσματα

Γιά τόν ἰχθύη: Λέει ὁ ἰχθύς: Ἦκω λιπών Αἰγαῖον ἄλμυρόν βάθος (ἄφησα, γιά νά ῥθῶ, τ' ἄλμυρά τοῦ Αἰγαίου βάθῃ).

Γιά τόν κήρυκα (μεγάλο κοχύλι, «βούκινο»): Χαίρετε, κήρυκες, Διός ἄγγελοι.

Γιά τήν χορδήν (ἔντερο, πατσάς): Ἐλιχτά κούδέν ὑγιές (πολύς ὁ ἐλιγμός, μηδέν γιά τήν ὑγεία).

Γιά τήν ὠνθυλευμένην τευθίδα (καλαμάρι γεμιστό): Σοφή, σοφή σύ...

Γιά τήν ἀποδεδαρμένην ἔγχελυν (τό γδαρμένο χέλι): Οὐ προκαλυπτομένα βουστρυχόδεα (πάρτε το πέπλο ἀπό τίς μπουκλες μου – γιά νά μή μ' ἐμποδίζει στό φαῖ, δηλαδή).

Τό πιάτο τοῦ φτωχοῦ (ἓνα σατιρικό μπλούζ τοῦ ποιητῆ Ἀλέξιδος):

Φτωχός ὁ ἄντρας μου, φτωχιά κι ἐγώ,
 γριά ἡ κατημένη, μέ κόρη καί μέ γιό
 καί μέ τή δούλα αὐτήν ἐδῶ τήν προκομμένη,
 πέντε εἴμαστε οἱ κατημένοι.

Οἱ τρεῖς μονάχα ἀπόψε θά δειπνήσουν,
 Οἱ ἄλλοι δύο μαζί μας θά καθίσουν,
 θά μᾶς κοιτοῦν καί λίγο ἀλεύρι θά τσιμπήσουν.
 Χωρίς μά λύρα τή μοίρα μας θρηνοῦμε
 πού δέν ἔχουμε τίποτα νά φᾶμε καί νά πιοῦμε.
 Κοιτᾶτε πῶς γίναμε κάτωχροι σ' ὄλο τό σῶμα
 κι ἀπ' τήν ἀσιτία πῶς ἀλλάξαμε χροῖμα.
 Κι ἂν θέλετε νά μάθετε ποῖό εἶναι τό μενού,
 καί ρωτᾶτε τί τρώμε καί πῶς ζοῦμε, ἴδου.
 Κουκιά καί πασατέμπο, λούπινα καί κρεμμύδια,
 πιτζέλια καί τζιτζικια, ρίζες καί βελανίδια,
 φραγκόσουκα, ρεβίθια καί, χάρη στήν Κυβέλη,
 τῆς καλῆς θεᾶς τά σῦκα πού ἄλλος κανεῖς δέν θέλει.

Περί οἴνου

Ἄ. Θεόπομπος στούς Φιλιππικούς λέει πως ἡ Χίος εἶναι ἡ πρώτη χώρα πού παρήγαγε μέλανα οἶνον (δυνατό σέ οἰνόπνευμα).

Ἄ. Γαληνός ἐκ Περγᾶμου ἔλεγε γιά τά ἰταλικά κρασιά πῶς ὁ Φαλερινός οἶνος (ἀπό τό Φαλέρνε) ἀπό ἐτῶν δέκα ἐστὶ πότιμος καί ἀκμάζει ἀπό πεντεκαίδεκα μέχρι εἴκοσι. Καί εἶναι δύο εἰδῶν, ὁ αὐστηρός (ξηρός) καί ὁ γλυκάζων (γλυκός). Ὁ δεύτερος τό ὀφείλει στούς νοτιάδες ὅταν φυσᾶνε τήν ἐποχή τοῦ τρύγου. Ὁ Συρεντῖνος δέ (ἀπό τό Σορέντε) ἀπό πέντε καί εἴκοσιν (25) ἐτῶν ἄρχεται γίνεσθαι πότιμος (πόσιμος). Ὁ Μασσαλήτης (ἀπό τή Μασσαλία) καλός, ὀλίγος δέν γίνεται (δέν ἔχει μεγάλη παραγωγή), παχύς, σαρκώδης.

Ἄ. Ποσειδώνιος ἔλεγε πῶς ὁ βασιλιάς τῆς Περσίας τόν Χαλυβώνιον μόνον οἶνον ἔπινε καί ὅτι εἶχε μεταφέρει ἀμπέλια ἀπό τή Χαλυβώνα στή Δαμασκό τῆς Συρίας.

Ὁ κωμωδιογράφος Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος, σέ μιὰ διασκευή του τῶν Θεσμοφοριαζουσῶν τοῦ Ἀριστοφάνη γράφει: «Δέν θά τόν ἀφήσω νά πιεῖ οὔτε πράμνιο κρασί (τῆς Ἰκαρίας), οὔτε χιώτικο, οὔτε θάσιο, οὔτε πεπαρήθιο (δυνατοί μέλανοι οἶνοι, ὡς ἐπί τό πλεῖστον) οὔτε ἄλλον κανένα πού νά τοῦ ἐρεθίσει τόν ἔμβολον (πέος)».

Ὁ Ἑρμῖπος λέει: «Ἄλλά ὑπάρχει ἕνας οἶνος πού τόν ἀποκαλοῦν σαπρίαν (ἀπό «σαπισμένο» —ὑπερώριμο-σταφύλι) καί πού, ἔστω καί ἀπό μακριά νά τόν μυρίσεις, ὄζει ἰῶν, ὄζει δέ ῥόδων, ὄζει δ' ὑακίνθου».

Ὁ Ἀριστοτέλης λέει ὅτι ὅσοι μεθοῦν μέ κρασί πέφτουν μπρούμυτα, ὅσοι μεθοῦν μέ μπίρα πέφτουν ἀνάσκελα. Τό κρασί βαραίνει τό κεφάλι, ἡ μπίρα τό ἀλαφρώνει. Καί ὁ ἴδιος ἔλεγε: Μετά τό θύειν, μεθύειν (θά μπορούσαμε νά πούμε: μετά τῆ θυσία, οἶνοποσία).

Ὁ Πλάτωνας στόν Κρατύλο δίνει σάν ἐτυμολογία τοῦ οἴνου τό οἶονους, γιατί γεμίζει τόν νοῦν μέ οἴσιν.

Ὁ Μνησίθεος: «Στίς καθημερινές συνουσίες (συγκεντρώσεις) τό κρασί, νερωμένο (συνήθως τρία μέρη νερό πρὸς ἕνα κρασί) φέρνει εὐθυμία σέ κείνους πού τό πίνουν μέ μετριοπάθεια. Ἄν ὑπερβάλλῃς (δύο μέρη νερό πρὸς ἕνα κρασί) ἀποτελεῖ ὕβριν. Ἄν τό πιεῖς μισό-μισό, θά προσφέρεις στόν ἑαυτό σου τρέλα. Ἄν δέ τό πιεῖς ἄκρατον, παράλυσιν τῶν σωμάτων». (Δέν εἶναι τυχαῖο πού ὁ Μνησίθεος ἀναφέρεται σέ συνουσία καί παράλυσιν σωμάτων, μέσω τοῦ κρασιοῦ. Ὑπαινίσσεται καί τῆ μετριοπάθεια στό σέξ).

Ὁ Εὐβουλος βάζει τόν Διόνυσο νά λέει: «Ἐγώ τρεῖς μόνο κρατῆρες ἐτοιμάζω γιά τούς φρόνιμους (δηλαδή, δέν ἔχω καμιά εὐθύνη γιά τούς μετέπειτα). Ὁ πρῶτος εἶναι τῆς ὑγείας. Ὁ δεύτερος εἶναι τοῦ ἔρωτος καί ἡδονῆς τε.

Ὁ δὲ τρίτος, τοῦ ὕπνου, πού ὄταν τὸν πιῶν οἱ ἀποκαλούμενοι σοφοί, οἶκαδε βαδίζουσι (δὲ θά τοὺς πᾶνε σπίτια τους σηκωτοῦς). Ὁ δὲ τέταρτος οὐκέτι ἐστ', ἀλλ' ὕβρεως (μόνο σέ βρισίδι ὀδηγεῖ). Ὁ δὲ πέμπτος βοῆς (σέ καθγαῖδες). Ἐκτος δὲ κάμων (θά ξεσηκώσει τή γειτονιά, ἀπ' τὸ γλέντι). Ἑβδομος δ' ὑπωπίων (δίνει μελανιασμένα μάτια, ἀπ' τὸ ξύλο πού θά πέσει). Ὁ δ' ὄγδοος κλητῆρος (θά φέρει τὸ χωροφύλακα). Ὁ δ' ἕνατος χολῆς (μεγάλο θυμό). Δέκατος δὲ μανίας (καθαρή τρέλα) ὅστε καί σφάλλειν ποιεῖ (καί θά σέ κάνει νά διαπράξεις ἀδίκημα).

Ὁ Ἀντιφάνης προτείνει μιά ὁμοιοπαθητικὴ φιλοσοφία ζωῆς: «Διῶξε τὸ κρασί μὲ τὸ κρασί, τὴν κούραση μὲ τὴν κούραση (ἢ τὴ γροθιά μὲ τὴ γροθιά), τὴν πόρνη μὲ τὸ (πορνικόν) τριῶβολο, τὸ πραξικόπημα μὲ τὸ πραξικόπημα, τὴ μάχη μὲ τὴ μάχη, τὴ δίκη μὲ τὴ δίκη καί μὲ γυναίκα τὴ γυναίκα σου (οἶνω τὸν οἶνον, κόπω κόπον, στάσει στάσιν, δίκην δίκη, γυναικί τὴν γυναῖκα).

Περὶ ὕδατος

Ὅπως παρατηρεῖ ὁ Ἀθήναιος, παντοῦ στὸν ἑλληνικό—καί στὸν γειτονικό του—χῶρο ἀφθονοῦν αἱ κρῆναι (νερό πηγῆς), στή δὲ Παφλαγονία βρίσκονται αἱ ποτιμότεραι καί οἰνωδέστεραι (αὐτές πού πλησιάζουν περισσότερο τὴ γεύση τοῦ κρασιοῦ!). Πολλές, ὅπως στίς Σικάνες τῆς Σικελίας, εἶναι ἀλμυρές καί ξινές. Μᾶς πληροφορεῖ ὅτι στήν Καρχηδόνα βρέθηκε πηγὴ μὲ νερό στήν ἐπιφάνεια τοῦ ὁποίου ἐπιπλέει ἓνα ὑγρὸ ἐλαίω ἐστὶν ὁμοιον, μελανότερον δὲ τὴν χροῶ (χροιά). Οἱ ντόπιοι τὸ ἔδιναν στά ζῶα (προφανῶς γιὰ νά ἐνεργηθοῦν). Πρόκειται ἀσφαλῶς γιὰ πετρέλαιο, πού καί σ' ἄλλες χῶρες εἶχε βρεθεῖ, ὅπως π.χ.

στήν Ἀσία. Ὁ δὲ Μέγας Ἀλέξανδρος μνημονεύει σέ μιὰ ἐπιστολή του ὡς ἐλαίου κρήνην εὐρηκῶς (ὅτι βρῆκε πηγή λαδιού!).

Ὁ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἀναφέρει ὅτι συχνά τό νερό τό βράζανε προφυλακτικά. Ὁ βασιλιάς τῶν Περσῶν, κατά τόν Ἡρόδοτο, ἔφερε νερό μαζί του ἀπό τόν Χοάστιο ποταμό, ἀφοῦ πρῶτα τό βράζανε. Τετράκυκλες ἄμαξες τόν ἀκολουθοῦσαν παντοῦ κουβαλώντας τό νερό σέ ἀσημένια βάζα.

Ὁ Πολύβιος ἀναφέρει ὅτι ὁ «δεύτερος βασιλιάς» τῆς Αἰγύπτου, ὁ Φιλάделφος (πρόκειται γιά τόν Πτολεμαῖο Β'), ὅταν ἔδωσε τήν κόρη του Βερενίκη γιά γυναῖκα τοῦ βασιλιά τῆς Συρίας Ἀντίοχου, φρόντισε νά τῆς στέλνουν τακτικά νερό τοῦ Νεῖλου, ἀπό τό μόνο ποτάμι πού ἤθελε νά πίνει ἡ κόρη του.

Ὁ Πλειστόνικος συνιστᾶ νά πίνουμε λίγο νερό ἢ ἓνα μῖγμα νεροῦ μέ χλιαρό, ἐλαφρό κρασί πρὶν ἀπό τό δεῖπνο, σάν στομαχικό, πού ὀνομάζεται πρότροπος (τό ἀπεριτίφ της ἐποχῆς).

Γενικά περί συμποσίων

Πρὶν ἀπό τό συμπόσιο, οἱ συνδαιτυμόνες ἔκαναν μπάνιο, φοροῦσαν στό κεφάλι δάφνινα στεφάνια, ἔψαλλαν ὕμνους, καί ὁ συμποσιάρχος ὄριζε μέχρι πόσες κοῦπες κρασί εἶχαν δικαίωμα νά πιοῦν οἱ συμπότες. Στό τέλος τοῦ συμποσίου γινόταν σπονδή οἴνου πρὸς τιμὴν τοῦ Διονύσου Σωτῆρος ἢ τοῦ Ἑρμῆ. Στήν καλύτερη περίπτωση, τό συμπόσιο ἦταν μιὰ παραθρησκευτική τελετή πού ἐξελισσόταν σέ λογοτεχνική ἢ φιλοσοφική βραδιά, στή χειρότερη ἦταν ἓνα σκέτο ὄργιο.

Στά συμπόσια οί συνδαιτυμόνες ἔτρωγαν ξαπλωμένοι. Ἦταν τρόπος ζωῆς τῶν σπουδασμένων τάξεων καί τῶν διανοουμένων. Δέν ἔχουμε εἰκόνες ἀπό τά γεύματα τοῦ λαουτζίκου, ἀλλά μᾶλλον ἔτρωγαν καθισμένοι καταγῆς.

Κατά τόν Ἡγήσανδρο (τῶν Δειπνοσοφιστῶν), οἱ Μακεδόνες στά συμπόσια ἔτρωγαν καθιστοί. Μόνο αὐτός πού στό κινήγι τρύπησε (γάμησε, μᾶλλον στό ἐδῶ λογοπαίγνιο) ἀγριόχοιρο ἔξω ἀπ' τά δίχτυα (ἔξω λίνων ὕν κεντήσειεν) εἶχε τό δικαίωμα νά παραστεῖ ξαπλωμένος, τιμῆς ἕνεκεν.

Ὁ Ἀριστοτέλης στό *Τυρρηναίων Νόμμοι* ἀναφέρει ὅτι οἱ Τυρρηνοί (Ἐτροῦσκοί) δειπνοῦν μετά τῶν γυναικῶν ἀνακειμένοι ὑπό τῶ αὐτῶ ἵματίῳ (ξαπλωμένοι κάτω ἀπό τό ἴδιο σκέπασμα).

Σέ ἀπόσπασμα ἀπό κωμωδία τοῦ Θεόπομπου: Ἐπίνομεν μετά ταῦτα κατακειμένοι μαλακώτατ' ἐπί τρικλινίῳ, Τελαμῶνος (πατέρας τοῦ Αἴαντα) οἰμῶζοντες ἀλλήλοισ μέλη (λογοπαίγνιο μέ τίς λέξεις οἰμῶζω = μοιρολογῶ, μετανιώνω, οἰμάω = ὀρμάω, μέλη = μελωδίες καί μέλη = μέλη τοῦ σώματος). Δηλαδή: «Ἦπιαμε καί ὕστερα πέσαμε, γιά πῖο μαλακά, στό τρίκλινο, κάνοντας "μετάνοιες" ὁ ἕνας ἀπάνω στόν ἄλλον».

Στούς τρόπους καλῆς συμπεριφορᾶς ἦταν καί ἡ ἐνδυματολογική ἐμφάνιση. Ὁδηγία τοῦ Φιλέταιρου, ποιητῆ τῆς Μέσης Κωμωδίας: «Τῆ χλαμύδα στόν ἀστράγαλο, καχομοίρη! Μήν κάθεσαι σάν χωριάτης μέ γυμνά τά πόδια ὡς τά γόνατα».

ἐπίλογος

«Μὴν ψάχνετε ἐδῶ γιὰ κανένα ἀρχαῖο ντοκιμαντέρ, αὐτό εἶναι θεατρικὴ φεξιόν», προειδοποιεῖ τοὺς ἀρχαιολόγους ὁ ἱστορικός Paul Veyste. Πρόκειται γιὰ τὴ γνωστὴ τοιχογραφία, μὲ θέμα τὴν προγαμμαία τελετὴ, στὴ Βίλα τῶν Μυστηρίων πού βρίσκεται στὴν εἴσοδο τῆς Πομπηίας. Ἀλλὰ πρόκειται καὶ γιὰ παρανόηση τοῦ ὄρου ντοκιμαντέρ. Τόσο τὰ ντοκιμαντέρ ὅσο καὶ τὰ λεξιλόγια μὲ τὰ ὁποῖα ἐκφράζεται ἕνας λαός εἶναι φεξιόν. Μόνο πού εἶναι γεμάτα τεκμήρια γιὰ ἕναν τρόπο ζωῆς πού μᾶς βοηθᾶνε νά τὸν γνωρίσουμε καὶ νά τὸν ἐρμηνεύσουμε. Ὅπως εἶναι καὶ οἱ ταινίες τοῦ Χίτσκοκ – τοῦ πιό σημαντικοῦ ντοκιμαντερίστα τοῦ αἰῶνα μας, κατὰ τὸν Τρυφώ.

Καὶ ἡ γραπτὴ γλῶσσα, σάν ντοκουμέντο, εἶναι μιά προβολὴ τῆς φαντασίας. Ἡ δὲ ζωὴ εἶναι μονίμως πλουσιότερη ἀπὸ τὴν τέχνη. Ἔτσι, ὁ διάλογος ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους γίνεται ὄλο καὶ πιό θεατρικός. Καὶ γίνεται κάποτε ἀγγελιογραφία καὶ τοιχογραφία. Καὶ γίνεται κάποτε καὶ ντοκιμαντέρ. Ἄλλωστε οἱ ἀγγελιογραφίες καὶ οἱ τοιχογραφίες ἦταν τὰ ντοκιμαντέρ τῆς ἐποχῆς. Καὶ χάρις σ' αὐτὰ ἔχουμε γιὰ μερικές λέξεις τὴν εἰκόνα τους. Ὅμως οἱ εἰκόνες τοῦ Ἀριστοφάνη εἶναι πιό ἐκρηκτικὲς γιατί εἶναι πολὺ πιό κοντὰ σέ μᾶς ἀπὸ ὁποιαδήποτε εἰκαστικὴ με-

τάφραση τοῦ λόγου. Καί γιατί, λόγω τῆς συνέχειας τῆς γλώσσας, ἔχουμε τή σπάνια τύχη νά μπορούμε νά ταξιδεύουμε μέσα στά ἀρχαῖα κείμενα. Σέ τοπία πού μᾶς δίνουν τήν ἐντύπωση ὅτι ἔχουμε ξαναπεράσει ἀπό κεῖ.

Ἄλλωστε οἱ σεξουαλικές γυμνικές ἀσκήσεις πού βλέπουμε στίς ἀγγειογραφίες εἶναι οἱ ἴδιες μέ τίς σημερινές. Ἀκόμα καί τόν ὄλισβο (βλ. λέξη) τόν ἀγοράζουμε στά σύγχρονα sex-shops (καί εἶναι πιο ὑγιεινός γιατί εἶναι πλαστικός καί πλένεται εὐκολά). Ἄς μήν ξεχνᾶμε ὅτι οἱ ἄσεμνες ἀγγειογραφίες ἦταν τολμηρές καί γιά τήν ἐποχή τους, ἐνώ οἱ πράξεις πού ἀπεικονίζουν ἦταν κοινωνικά ἀνεκτές. Καί, σ' ἓνα μεγάλο βαθμό, οἱ εἰκόνες αὐτές ἦταν γελοιογραφίες. Μέ διάθεση μεταφορική. Ὅπως καί τό ἀγοραῖο σεξουαλικό λεξιλόγιο. Ἡ καταπιεστική αἰδώς εἶναι πού ὀδηγεῖ στή σκωπτική ὑπερβολή, τόσο στήν ἐντεχνη ὅσο καί στή λαϊκή ἔκφραση. Μέ Σάτυρους καί ὀφθαλμοφόρους (ὀφθαλμοπόρνους) φαλλούς στή ζωγραφική. Μέ σάτιρα στήν καθημερινή γλώσσα.

Μήν ψάχνετε γιά καμιά ἀρχαιολογική ἢ φιλολογική διατριβή σ' αὐτή τή συλλογή. Ἐνα ντοκιμαντέρ εἶναι. Ἐνα ντοκιμαντέρ μιᾶς ἀρχαίας διασκεδαστικῆς φιζιόν.

Ἐνα μεγάλο εὐχαριστῶ, γιά τίς διορθώσεις καί τίς πολύτιμες ὑποδείξεις του, ὀφείλω στόν καθηγητή Bertrand Bouvier, πού δέχτηκε νά διαβάσει τό χειρόγραφο κλέβοντας χρόνο ἀπό τήν πρόσφατη ἐπίσκεψή του στήν Ἀθήνα.

εὐρετήριον τῶν σχολιαστῶν

- Ἀθήναιος ὁ Ναυκρατίτης· γραμματικός, ἔζησε τὸν 2ο καὶ 3ο αἰῶνα μ.Χ., ἔγραψε τοὺς Δειπνοσοφιστές.
- Ἄλεξις· κωμικός ποιητής, στήν Ἀθήνα, τῆς Μέσης Ἀττικῆς Κωμωδίας, ἀπὸ τὰ Θούρια τῆς Ν. Ἰταλίας. ἔζησε κάπου μεταξύ 372 καὶ 270 π.Χ. Ἀπὸ τίς 245 κωμωδίες πού ἔγραψε σώθηκαν μόνο μερικά ἀποσπάσματα.
- Γαληνός ἐκ Περγᾶμου (131-201)· Ἕλληνας γιατρός, ἀρχίατρος τοῦ αὐτοκράτορα Μάρκου Αὐρήλιου, ἔγραψε ἑκατοντάδες ἐπιστημονικὲς καὶ φιλοσοφικὲς πραγματεῖες, ἀπὸ τίς ὁποῖες σώζονται 100 (ἂν ὅλες εἶναι δικές του).
- Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος· κωμωδιογράφος.
- Ἑρμιππος
- Εὐβουλος (4ος αἰῶνας)· κωμικός ποιητής τῆς Μέσης Κωμωδίας, ἔγραψε πάνω ἀπὸ 100 ἔργα.
- Ἡγήσανδρος ἢ Ἀγήσανδρος· συγγραφέας ἀπὸ τοὺς Δελφούς, τοῦ 2ου αἰῶνα π.Χ. ἔγραψε τὰ Ὑπομνήματα.
- Ἡλιόδωρος· ἔζησε τὸν 1ο αἰῶνα μ.Χ. καὶ ἔγραψε ἔργο περὶ μέτρων καθὼς καὶ μετρικὰ σχόλια γιὰ τὸν Ἀριστοφάνη.

- Ἡλιόδωρος** ὁ Ἐμεσηνός· νεοπυθαγόρειος φιλόσοφος, ὀπαδός τῆς ἡλιολατρίας. Ἐγραψε τὸ ἐρωτικό μυθιστόρημα *Σύνταγμα τῶν κατὰ Θεαγένη καὶ Χαρίκλειαν Λίθιοπικῶν*.
- Ἡσύχιος** (5ος αἰῶνας μ.Χ.)· ἀλεξανδρινός γραμματολόγος καὶ λεξικογράφος, ἔγραψε τὸ σημαντικότερο καὶ πλουσιότερο ἀπὸ τὰ λεξικά τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς πού ἔχουν σωθεῖ.
- Θεόκριτος** (4ος αἰῶνας π.Χ.)· Χίος σχολιαστής καὶ ἐπιγραμματοποιός.
- Θεόπομπος**· Ἀθηναῖος κωμικός ποιητής τοῦ 5ου πρὸς 4ο αἰῶνα (*Ἄδμητος, Πηνελόπη, Εἰρήνη, Μῆδος, Φιλιππικοί*).
- Θεόφραστος** (4ος αἰῶνας)· ἀπὸ τὴν Ἐρεσό τῆς Λέσβου μαθητής τοῦ Ἀριστοτέλη καὶ συνεχιστής τοῦ ἔργου του στό Λύκειο, ἔγραψε πολλά ἔργα, τὸ γνωστότερο δέ εἶναι οἱ *Χαρακτῆρες*.
- Ἰππώναξ** ὁ Ἐφέσιος· σατιρικός ποιητής τοῦ 6ου αἰῶνα. Διαφεύγει στίς Κλαζομενές ἐξαιτίας τῆς τυραννίας, ὅπου ἔζησε μέσα στή φτώχεια. Τὰ λίγα ἀποσπάσματα πού περισώθηκαν ἀπὸ τίς σάτιρές του μᾶς δίνουν μιά εἰκόνα τῆς ὠμῆς γλώσσας τοῦ ὑπόκοσμου μέσα στόν ὁποῖο ζοῦσε.
- Κλέαρχος**· φιλόσοφος ἐκ Σόλων τῆς Κύπρου, ἔζησε γύρω στό 250 π.Χ.
- Κτησίας** ὁ Κνίδιος (5ος καὶ 4ος αἰῶνας)· διάσημος γιάτρος, ἔγραψε τὰ *Περσικά* καὶ τὰ *Ἰνδικά*.
- Μνησίθεος** (4ος αἰῶνας π.Χ.)· Ἀθηναῖος γιάτρος, ἔγραψε *Περί ἐδεσμάτων*.
- Πλεισταίνετος** (5ος αἰῶνας)· Ἀθηναῖος ζωγράφος, ἀδελφός τοῦ Φειδία.

Πολύβιος (204-120 π.Χ.): ιστοριογράφος από τή Μεγαλόπολη τῆς Ἀρκαδίας, δάσκαλος στή Ρώμη τοῦ Σκιπίωνα τοῦ Λίμλιανοῦ, ἔγραψε Ἱστορίας.

Ποσειδώνιος ὁ Ρόδιος (135-51 π.Χ.): στωικός φιλόσοφος ἐξ Ἀπαμείας, δάσκαλος τοῦ Κικέρωνα.

Φιλέταιρος: ποιητής τῆς Μέσης καί Νέας Κωμωδίας. Ἐγραψε 21 ἔργα.

Φιλόξενος (5ος αἰῶνας π.Χ.): διθυραμβοποιός ἀπό τά Κύθηρα, εἶχε γίνει γνωστός γιά τόν *Κύκλωπα*.

βιβλιογραφία

- Ἀθήναιος Ναυκρατίτης, Δειπνοσοφισταί.
- Ἀλκίφρων, Ἐπιστολαί ἑταιρικαί.
- Ἀριστοφάνης, Ἀχαρνῆς.
- Ἀριστοφάνης, Βάτραχοι.
- Ἀριστοφάνης, Εἰρήνη.
- Ἀριστοφάνης, Ἐκκλησιαζούσαι.
- Ἀριστοφάνης, Θεσμοφοριάζουσαι.
- Ἀριστοφάνης, Ἴππῆς.
- Ἀριστοφάνης, Λυσιστράτη.
- Ἀριστοφάνης, Νεφέλαι.
- Ἀριστοφάνης, Πλούτος.
- Ἀριστοφάνης, Σφήκες.
- Εὐριπίδης, Κύκλωψ.
- Ἡρόνδας, Μιμίαμβοι.
- Κωνσταντῖνος Κεφαλᾶς, Παλατινὴ Ἀνθολογία.
- Λουκιανός, Ἐταιρικοὶ διάλογοι.
- Μένανδρος, Δύσκολος, Σάμια, Ἀσπίς.
- Φιλόστρατος, Ἐπιστολαί ἐρωτικάι.

Βοηθήματα

Aubretton Robert, *Anthologie Grecque - I. Anthologie Palatine.*

Borneman Ernest, *Ἡ Πατριαρχία.*

Βοστταντζόγλου Θεολ., *Ἀντιλεξικόν ἢ Ὀνομαστικόν τῆς Νεοελληνικῆς Γλώσσης.*

Emile Cahen, *Callimaque: Epigrammes.*

Chantraine Pierre, *Dictionnaire étymologique de la langue grecque.*

Flacelière R., *La Vie quotidienne au siècle de Périclès.*

Ληναίου Εὐΐος, *Ἀπόρρητα.*

Lissarague François, *Un plot d'images. Une esthétique du banquet grec.*

Πετρόπουλος Ἡλίας, *Καλιαρντά.*

Picard Ch., *La Vie quotidienne dans la Grèce classique.*

Revel Jean-François, *Un festin en paroles (Λογόδειπνον).*

Seaford R.A.S., *Euripides: Cyclops.*

Taillardat Jean, *Images d'Aristophane.*

Vanoyeke Violaine, *La Prostitution en Grèce et à Rome.*

Van Windekens A.J., *Dictionnaire étymologique complémentaire de la langue grecque.*

Veyne Paul - Lissarague François - Frontisi-Ducroux Françoise, *Les Mystères du Gynécée.*

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ *ΑΡΧΑΙΟ ΕΡΩΤΙΚΟ ΚΑΙ
ΣΥΜΠΟΣΙΑΚΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ* ΠΟΥ ΕΠΙΜΕ
ΛΗΘΗΚΕ Ο ΡΟΒΗΡΟΣ ΜΑΝΘΟΥΛΗΣ
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΝΤΙΜΗ ΚΑΡΡΑ ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ
ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ
1999 ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
«ΕΞΑΝΤΑΣ»

ISBN 960-256-405-9

9 789602 564059 >